

Lingua e Literatura Galega. Criterios de avaliación e contidos mínimos

1. Avaliación

1.1 Directrices e instrumentos para realizar a avaliación inicial.

Nas dúas primeiras semanas do curso realizarase unha proba de avaliación inicial para verificar o nivel co que chega o alumnado a cada curso, para saber cal é a situación media da aula e para detectar posibles necesidades de reforzo, apoio ou outras medidas. Tamén nas primeiras semanas, a Xefatura de estudos convoca o profesorado de cada curso, para realizar unha sesión de avaliación inicial, isto é: informes de cursos anteriores, coñecemento previo por parte do profesorado, información recadada na avaliación inicial de cada materia etc. Esta avaliación realízase con 1ºESO e co alumnado novo dos cursos superiores (2º, 3º e 4º).

Estas dúas medidas axudan a coñecer o perfil de cada grupo e a detectar dificultades individuais ou colectivas merecedoras de medidas axeitadas.

Canto ao modelo desta avaliación inicial, no Departamento de Lingua Galega e Literatura, emprégase un modelo de proba bastante semellante en todos os cursos; dado que a aprendizaxe dunha lingua progresa en espiral, os contidos, as competencias e os obxectivos para cada un dos cursos só se distinguirán no grao de profundidade en que sexan traballados polo docente e no grao de autonomía que deberá mostrar o alumnado. Así pois, na proba cambia o grao de dificultade en relación ao nivel de aprendizaxe no que se atopa cada alumno/a e consta, basicamente, de dúas partes:

- avaliación da competencia comunicativa: actividades de comprensión e expresión a partir dun texto, habitualmente escrito, pero tamén pode ser oral.
- cuestións sinxelas sobre contidos impartidos nos cursos anteriores: lingua, lingua e sociedade e literatura.

Esta avaliación inicial deberá servir, entre outras cousas, para detectar cales das catro destrezas lingüísticas básicas (entender, falar, ler e escribir) son as máis deficitarias e darlles prioridades no desenvolvemento do currículo.

1.2 Avaliación (ferramentas e criterios de cualificación) 1º, 2º, 3º ESO

Cómpre salientar que as familias estarán informadas sobre os criterios de cualificación e as ferramentas ou instrumentos que empregará este departamento para realizar a avaliación.

Se atendemos ao espírito da norma debemos recoñecer a avaliación como instrumento de medir o grao de consecución dos obxectivos propostos e a adecuación da metodoloxía empregada no proceso de aprendizaxe. Con esta intención tentamos recoller e valorar os contidos desenvolvidos (conceptuais e procedementais).

Así obteremos a nota de avaliación:

Ata un 50% por resolución de exames. Probas (exposición escrita, preguntas obxectivas de resposta breve ou de opción múltiple, preguntas abertas, resolución de exercicios) que demostrarán a asimilación de conceptos e a aplicación destes na resolución de situacións propostas. Para que se poida optar ao aprobado final ou parcial a nota deste apartado non deberá ser inferior nunca a un 3'5 sobre 10 puntos.

- **As faltas de ortografía restarán nas probas escritas: -0,10 (nunca a falta reiterada) ata un máximo de 1,5 puntos por proba.**

Ata un 30% por exercicios da clase, lecturas, traballos individuais e grupais, tarefas na aula e da casa (creación de textos...), resolución de **procedementos** aplicados na aprendizaxe.

- **A proba que se realice para comprobar a lectura do libro, que será oral ou escrita, non excederá de 1,5 puntos.**
- **Non realizar as tarefas marcadas, non ter o material (caderno, libro...) en situacións reiteradas, restará -0,10, ata un máximo de 1 punto por avaliación.**

Ata un 20% no control e capacidade oral. Neste apartado avalíase a capacidade lingüística (incorporación de léxico, autonomía oral, modulación, entoación, prosodia, fonética...) e actitude oral (interese por incorporar o dominio lingüístico a todos os actos de comunicación na aula) **Neste apartado puntuarán: debates, presentacións ou exposición orais, gravacións en vídeo ou audio..., exames orais (libro de lectura).**

1.3. Avaliación (ferramentas e criterios de cualificación) 4º ESO

Se atendemos ao espírito da norma debemos recoñecer a avaliación como instrumento de medir o grao de consecución dos obxectivos propostos, e a adecuación da metodoloxía empregada no proceso de aprendizaxe. Con esta intención tentamos recoller e valorar todos os contidos desenvolto (conceptuais e procedementais).

Así obteremos a nota de avaliación:

Ata un 50% por resolución de exames. Probas (exposición escrita, preguntas obxectivas de resposta breve ou de opción múltiple, preguntas abertas, resolución de exercicios) que demostrarán a asimilación de conceptos e a aplicación destes na resolución de situacións propostas. Para que se poida optar ao aprobado final ou parcial a nota deste apartado non **deberá ser inferior nunca a un 3'5 sobre 10 puntos.**

(Exemplo de distribución valorativa, cuarto curso)

- 1) Análise de texto. Actividades de comprensión e expresión: vocabulario (definicións, campos semánticos e outras relacións lexicais), resumos e esquemas. (15%)
- 2) Actividades de morfosintaxe (diferenciación de estruturas básicas). (25%)
- 3) Análise da Comunicación. Clasificación dos xéneros da información audiovisual ou composición dun texto con características dadas. (10%)
- 4) Sociolingüística. Definicións ou comentarios de texto. (10%)
- 5) Historia da Literatura. Periodización. Actividades de comprensión e comentario dirixido. (40%).

- **As faltas de ortografía restarán nas probas escritas: -0,10 (nunca a falta reiterada) ata un máximo de 1,5 puntos por proba.**

Ata un 30% por exercicios da clase, lecturas, traballos individuais e grupais, tarefas na aula e da casa (creación de textos...)..., resolución de **procedementos** aplicados na aprendizaxe.

- **A proba que se realice para comprobar a lectura do libro, que será oral ou escrita, non excederá de 1,5 puntos.**
- **Non realizar as tarefas marcadas, non ter o material (caderno, libro...) en situacións reiteradas, restará -0,10, ata un máximo de 1 punto por avaliación.**

Ata un 20% no control e capacidade oral. Neste apartado avalíase a capacidade lingüística (incorporación de léxico, autonomía oral, modulación, entoación, prosodia, fonética...) e actitude oral (interese por incorporar o dominio lingüístico a todos os actos de comunicación na aula) **Neste apartado puntuarán: debates, presentacións ou exposición orais, gravacións en vídeo ou audio..., exames orais (libro de lectura)**

1.4 Avaliación oral (1º, 2º, 3º, 4º)

A competencia oral do alumnado (tanto capacidade como actitude oral), correspondente ao bloque de expresión oral e comprensión oral, permite unha análise secuenciada ao longo do período avaliativo, esta análise secuenciada constatarase mediante a observación diaria das súas intervencións na aula e nas exposicións orais tanto individuais como en grupo ou en parella. Para este fin empregaremos escalas de valoración cos seguintes criterios: adecuación, interacción, coherencia e cohesión, pronuncia e entoación, gramática e léxico. Puntúa no apartado de control e capacidade oral.

1.5 A Recuperación

Diferénciase entre aqueles contidos que precisan dunha asimilación progresiva e polo tanto forman parte da avaliación continua (non se someterán a exame de recuperación) e aqueles outros que podemos considerar terminativos (etapas literarias, sociolingüística...) que si serán recuperables despois de cada trimestre.

1.5.1 A Recuperación (1º e 2º ESO)

Non hai recuperacións parciais, trimestre a trimestre. A progresión e a solución das dificultades obsérvase nas melloras acadadas en avaliacións posteriores.

Aqueles alumnos que non consigan o aprobado na terceira avaliación, optarán a un exame global (toda a materia traballada) antes da nota final ordinaria.

1.5.2 A Recuperación (3º e 4º

ESO)

Despois de cada avaliación suspensa pódese recuperar por medio dun exame trimestral.

A proba de recuperación que avaliará os contidos máis conceptuais será avaliada segundo os mesmos criterios que a avaliación trimestral, isto é: 50% resolución exame, 30% traballo e 20% competencia e capacidade oral (vid. supra).

En xuño haberá a opción de recuperación global (exame final, vid. 3.6). Esta recuperación englobará a materia traballada, é dicir, aqueles discentes que deban realizar esta proba por non acadaren o aprobado trimestre a trimestre presentaranse á proba con toda materia vista.

1.6 Avaliación ordinaria e extraordinaria

Tanto o exame final como o extraordinario de setembro avalían o manexo máis conceptual da materia, non obstante, aínda conseguindo unha competencia mínima nestes conceptos, deberase demostrar tamén unha habilidade aceptable na expresión comunicativa: adaptación ás propiedades textuais (adecuación, coherencia, cohesión e gramaticalidade).

Ambas as probas avaliaranse entre: 0-10 puntos.

A nota da avaliación ordinaria ponderarase do seguinte xeito:

25%: 1ª avaliación

35%: 2ª avaliación

40%: 3ª avaliación

1.7 Medidas de atención á diversidade

As persoas temos moitas características comúns, pero aínda tendo en consideración todas estas similitudes, os seres humanos diferimos uns dos outros en moitos aspectos. As persoas non actuamos, sentimos nin pensamos da mesma forma. E por suposto, non temos todas as mesmas capacidades.

O ensino ten que ter presente que as diferenzas que hai entre o alumnado impiden conseguir obxectivos idénticos. Polo tanto, sen renunciar á existencia de obxectivos xerais e comúns, hai que considerar a necesidade de dispor de métodos de ensino alternativos segundo a diversidade do alumnado e segundo o ritmo de aprendizaxe.

Partindo do proxecto curricular elaborado por cada profesor, haberá que realizar as adaptacións necesarias para atender a diversidade do alumnado. Para iso hai que delimitar os obxectivos mínimos que se quere lograr co alumnado e que lles permitan continuar a aprendizaxe

Unha vez decididos hai que ter en conta os diferentes recursos que posibilitan o tratamento da diversidade. Algúns poderían ser:

- Adaptar o material didáctico.
- Variar a metodoloxía segundo as necesidades de cada alumno e alumna.
- Propor actividades de aprendizaxe diferenciadas.
- Organizar grupos de traballo flexibles
- Ampliar ou reducir bloques de contidos segundo o interese e a capacidade do alumnado.

Detallar con precisión aqueles apartados que deben sufrir unha adaptación e en que medida resulta improcedente, pois non é posible unha adaptación para cada alumno, agás nas ACI, senón que hai que adaptar o contido a desenvolver ou mesmo unha apartado do contido.

Se especificamos os criterios particulares dos diferentes graos de atención á diversidade, este sería o protocolo do noso departamento:

1.8 Reforzos educativos:

Este sistema de atención está pensado para atallar dificultades puntuais ou acumuladas para asimilar contidos concretos. A actuación incidirá en secuenciar as dificultades do proceso ata chegar ao punto esixido, en achegar exercicios adaptados e en realizar explicacións individualizadas.

1.8.1 Reforzo fóra da aula

A atención externa en 1º e 2º ESO asómea tamén o departamento. Os reforzos realizaranse en coordinación coa profesora do curso de referencia, o docente de apoio irá desenvolvendo a programación baseada nos obxectivos, competencias, criterios de avaliación, estándares e contidos mínimos que aparecen sinalados nesta programación.

Como criterio xeral de actuación, focalízase a aprendizaxe nos contidos máis procedementais, na lingua oral e na sensibilización cara os textos literarios; pola contra, alixéiranse os contidos de abstracción lingüística (sintaxe, análise textual, ...). Pola mesma filosofía da medida poden convivir dous modelos de alumnado: estable, que presente dificultades lingüísticas estruturais; e descontínuo, aquel que precise apoio puntual en bloques determinados de contidos.

Dende o comezo de curso funciona o modelo estable en segundo con aqueles alumnos que xa o tiñan recibido no curso anterior.

Asemade, inténtase unha coordinación co Departamento de Lingua Castelá para fixar os mínimos esixibles e evitar duplicidade nos bloques de contidos. Con todo, e dependendo da evolución do alumnado desta atención, poderanse modificar os mínimos establecidos na programación do curso.

Os instrumentos avaliativos coinciden cos xerais do departamento.

1.8.2 Reforzo dentro da aula.

En todos os cursos do 1º ciclo tamén se seguirá un proceso de reforzo para o alumnado que presente dificultades xerais ou puntuais.

1.8.3 Programas específicos personalizados.

O departamento seguirá o seguinte criterio de actuación co alumnado repetidor:

- con aqueles que presentan problemas de actitude, reforzaranse mecanismos de motivación cara o traballo e a materia.
- con aqueles que teñen dificultades de aprendizaxe realizaranse reforzos dentro e fóra da aula.

Propónse o seguinte modelo como rexistro das actuacións dos reforzos:

ALUMNO/A:

NECESIDADES EDUCATIVAS	CONTIDOS DA PROGRAMACIÓN REFORZADOS	PRAZO PREVISTO DA RECUPERACIÓN	METODOLOXÍA APLICADA	AVALIACIÓN (Adecuación do reforzo // melloras acadadas)
------------------------	-------------------------------------	--------------------------------	----------------------	---

Necesidades educativas: expresión, asimilación conceptos abstractos, ortografía, morfoloxía, colocación pronomes, ...

Contidos reforzados: Contidos conceptuais ou procedementais da programación.

Metodoloxía aplicada: exercicios específicos na aula ou para a casa, atención máis personalizada, eliminación de contidos non mínimos, apoio dun compañeiro, modificación dos instrumentos de avaliación...

Periodización do reforzo: a curto, medio ou longo prazo.

Avaliación: ao vencer o período estimado do reforzo, debemos rexistrar a evolución de acordo coas expectativas e tamén considerar a adecuación da metodoloxía.

A permanencia nesta actuación curricular vai depender da actitude e dos progresos de cada alumno/a.

Todos os alumnos/as que desexen fortalecer os procedementos da área poden utilizar páxinas de internet:

http://www.ogalego.eu/exercicios_de_lingua/indice.htm, <http://www.linguagalega.org/> ou similares.

Tamén desde o departamento se achegará material de repaso

1.9 Actividades de ampliación:

Nos cursos impartidos emprégase un manual de referencia (o libro do alumnado, vid. sub 10) que contempla actividades de atención á diversidade (tanto de reforzo como de ampliación), contra o final de cada unha das unidades. Estas actividades están adecuadas ao currículo vixente para a ESO e non alteran os seus obxectivos, competencias clave, contidos, estándares de aprendizaxe avaliábeis e criterios de avaliación, senón que os adaptan para dar resposta aos diferentes ritmos de aprendizaxe e ás características individuais e aos estilos de aprendizaxe que poida presentar o alumnado, como xa comentamos enriba (vid. supra 2).

Como principio, promoveranse actividades que reforcen a competencia de aprender a aprender con temas de literatura e pescudas informativas varias.

2 Alumnado coa materia pendente de cursos anteriores: Actividades de seguimento, recuperación e avaliación.

Por tratarse a nosa materia dun ámbito de aprendizaxe progresiva, optamos por avaliar o avance da asimilación de contidos co seguimento do curso de referencia (máis adiante xa concretamos a combinación de métodos para un apartado específico de contidos). Con este modelo conseguimos unha atención máis personalizada da evolución de cada alumno, atendendo tamén ás características individuais, ao tempo que aproveitamos o desenvolvemento espiralizado da materia.

As referencias para medir o grao de superación vanse tomar en relación aos obxectivos, contidos, criterios e estándares mínimos de cada curso.

Ao longo do curso cada alumno coa materia pendente irá resolvendo actividades propostas que incidan nos aspectos que necesiten unha atención especial e que non se consigan co decurso da materia dese ano (actividades de léxico, gramaticais, síntese, lectura...). Con estas actividades e un **resultado superior a un 3,5 nos exames do curso de referencia nas dúas primeiras avaliacións considérase superada a materia do ano anterior.**

Cando se aprecie que a actitude dificulta a progresión, despois da 1ª avaliación, optarase entre dúas posibilidades. Ben dividindo a materia da materia pendente en dous exames parciais (febreiro e finais de abril), ben propoñendo actividades de entrega pautada elaboradas polo departamento.

Aqueles alumnos que non superen os mínimos con este seguimento, terán a opción dos exames globais finais de xuño e setembro, que sempre se cualificarán entre 0-10 puntos.

Cada profesor irá rexistrando os avances, considerando individualmente en cada caso a necesidade dunha actuación docente concreta ou a consideración dos mínimos superados do curso anterior, de acordo cos criterios que o Departamento adopte en cada ano académico.

2. LINGUA E LITERATURA (MÍNIMOS)

2.1 LINGUA E LITERATURA 1ºESO (MÍNIMOS)

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

OBXECTIVOS:

B1.1: d e h l ñ B1.2: d e h B1.3: a c d h B1.4: a c d e h B1.5: ho B1.6: ho
B1.7: b e g h B1.8: a c d h B1.9: a b c g h o B1.10: a d h l ñ

CONTIDOS:

B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de calquera texto oral ou daqueles propios dos medios de comunicación, especialmente noticias de actualidade, próximas aos intereses do alumnado. **(MÍNIMO)**

- Expresión oral: realización de entrevistas.

B1.2. Comprensión e interpretación de textos orais utilizados no ámbito social e educativo (instrucións, presentacións de tarefas e breves exposicións orais de temáticas variadas). **(MÍNIMO)**

- Comprensión oral dunha descrición. **(MÍNIMO)**
- Expresión oral: comprensión dun texto instrutivo. **(MÍNIMO)**

B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa con actitude de interese, de cooperación e de respecto. **(MÍNIMO)**

- Escoita activa das intervencións alleas. **(MÍNIMO)**
- A conversa espontánea: características. **(MÍNIMO)**
- Recomendacións para manter interaccións orais de calidade. **(MÍNIMO)**
- A prosodia: o acento, o ton e a entoación. **(MÍNIMO)**
- A linguaxe non verbal. **(MÍNIMO)**

B1.4. Escoita crítica e reflexiva das mensaxes dos medios de comunicación, con especial atención aos programas informativos.

- Consulta e visionamento comprensivo dun programa de televisión dedicado á lingua. **(MÍNIMO)**
- Escoita activa dunha noticia. **(MÍNIMO)**

B1.5. Coñecemento e aplicación, con axuda das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC), de estratexias necesarias para producir textos orais sobre temas de actualidade. **(MÍNIMO)**

- Consulta dunha páxina web. **(MÍNIMO)**
- Emprego dun programa informático de presentacións. **(MÍNIMO)**
- Consulta de medios dixitais sobre lingua.

B1.6. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. **(MÍNIMO)**

- Análise e emprego da variante dialectal propia.

B1.7. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. **(MÍNIMO)**

- Expresión oral: narración breve relacionada coa lectura. **(MÍNIMO)**
- Expresión oral: descrición. **(MÍNIMO)**
- Saúdos e presentacións. **(MÍNIMO)**
- Expresión oral: conversa improvisada// descrición do papel interpretado nunha obra teatral / descrición dunha obra de teatro// descrición fantástica. **(MÍNIMO)**
- Expresión oral: exposición breve sobre deportes. **(MÍNIMO)**
- Expresión oral: nomes de roupa deportiva. **(MÍNIMO)**

B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo (pedimento de aclaracións, intercambio de opinións e exposición de conclusións). **(MÍNIMO)**

- Intercambio de opinións e exposición de conclusións en equipo.
- Faladoiro ou coloquio. **(MÍNIMO)**
- Expresión oral: coloquio sobre as tarefas domésticas. Coloquio sobre un tema de interese persoal. **(MÍNIMO)**
- Reflexión oral sobre o léxico empregado no texto.

- Organización dun debate sobre deportes e participación feminina.
- Exposición de conclusións sobre o tratamento do deporte feminino nun xornal.
- Reflexión oral sobre a temática da lectura e exposición de conclusións.
- Os alcumes. **(MÍNIMO)**
- Expresión oral: reflexión sobre os alcumes. **(MÍNIMO)**
- Expresión oral: exposición de resultados das entrevistas.
- Expresión oral: debate sobre o uso do teléfono móbil nos centros escolares. **(MÍNIMO)**
- Expresión oral: reflexión en grupo sobre o uso das tecnoloxías da comunicación. **(MÍNIMO)**
- Expresión oral: debate sobre os medios de transporte.
- Expresión oral: reflexión sobre o coidado do medio. **(MÍNIMO)**
- Expresión oral: faladoiro sobre xénero e deportes. **(MÍNIMO)**
- Debate sobre o galego exterior.

B1.9. Coñecemento e aplicación de estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais.

- Expresión oral: entrevista por parellas. **(MÍNIMO)**
- Expresión oral: planificación e presentación dunha narración oral. **(MÍNIMO)**
- Planificación e presentación dunha exposición oral sobre a historia do seu nome. **(MÍNIMO)**
- Planificación do debate.
- Planificación oral dunha exposición breve. **(MÍNIMO)**
- A exposición oral: pasos a seguir. **(MÍNIMO)**
- Planificación e realización dunha exposición oral. **(MÍNIMO)**

B1.10. Construción de discursos adecuados, cohesionados e coherentes desde o punto de vista comunicativo, sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativa. **(MÍNIMO)**

- Reflexión oral a partir dos textos.
- Expresión oral: improvisación de diálogos dramatizados.
- Expresión oral: diálogo dramatizado. **(MÍNIMO)**
- Expresión oral: discusión sobre un tema de interese persoal.
- Expresión oral: formulación de invitacións e aceptación ou rexeitamento destas. **(MÍNIMO)**
- Pedir e dar información: pautas. **(MÍNIMO)**
- Actividades de expresión oral. **(MÍNIMO)**

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa e a idea xeral de textos orais (noticias de actualidade) e elaborar un resumo. **(MÍNIMO)**

- Realizar, seguindo un guión, entrevistas a diferentes persoas sobre o uso do teléfono móbil.
- Anotar e resumir os datos máis relevantes da información obtida nas entrevistas.

B1.2. Extraer a intención comunicativa e a idea xeral de textos orais sinxelos dos ámbitos social e educativo, e seguir instrucións para realizar tarefas guiadas de aprendizaxe con progresiva autonomía. **(MÍNIMO)**

- Comprender unha descrición oral e expresar plasticamente os datos máis relevantes.
- escoitar de xeito activo e seguir instrucións para a realización da tarefa. **(MÍNIMO)**
- Interpretar correctamente un fragmento dun texto instrutivo de temática deportiva **(MÍNIMO)**
- Realizar deducións sobre o contido do texto instrutivo anterior.

B1.3. Coñecer e apreciar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas, tanto espontáneas como planificadas. **(MÍNIMO)**

- Respetar as quendas de fala. **(MÍNIMO)**
- Empregar unha linguaxe non discriminatoria. **(MÍNIMO)**
- Coidar os aspectos prosódicos nas intervencións. **(MÍNIMO)**
- Valorar e interpretar correctamente a linguaxe non verbal e empregala con eficacia nas conversas. **(MÍNIMO)**
- escoitar con atención e respecto as intervencións alleas. **(MÍNIMO)**
- Coñecer as características propias da conversa espontánea, así como as pautas xerais para manter interaccións orais eficaces. **(MÍNIMO)**
- Valorar positivamente e avaliar as producións orais claras, coherentes e adecuadas ao contexto.
- Recoñecer a relevancia das normas de cortesía, o respecto e o tacto. **(MÍNIMO)**
- Recoñecer a importancia de non invadir o espazo físico nas conversas. **(MÍNIMO)**
- Pronunciar unha serie de palabras adaptando o volume de voz ao significado destas. **(MÍNIMO)**
- Ler enunciados con diferentes entoacións, en función da intención comunicativa.
- Asociar diferentes tipos de entoacións a distintos estados de ánimo e intencións comunicativas. **(MÍNIMO)**
- Expresar diferentes mensaxes a través de xestos.

- Interpretar o significado de diversos xestos correspondentes a distintas mensaxes. (MÍNIMO)
- Analizar en grupo o emprego de linguaxe non verbal contraditoria nunha conversa representada.
- Reflexionar, a partir dun diálogo representado, sobre a importancia dos elementos extralingüísticos na comunicación oral.

B1.4. Identificar e contrastar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e identificar prexuízos ou mensaxes discriminatorias.

- Consultar e visionar comprensivamente capítulos dun programa de televisión dedicados ás variedades xeográficas do galego. (MÍNIMO)
- escoitar unha noticia do telexornal e comparar a variante estándar coas variantes dialectais empregadas nela. (MÍNIMO)

Tomar notas da información relevante durante o visionamento dos programas.

B1.5. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, as estratexias necesarias para realizar exposicións orais planificadas e participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas. (MÍNIMO)

- Seleccionar contidos tirados dunha páxina web para a planificación dun relato oral. (MÍNIMO)
- Utilizar un programa informático de presentacións para apoiar e ilustrar a súa exposición oral.
- Consultar medios dixitais para obter información sobre as variantes lingüísticas do galego falado fóra de Galicia.

B1.6. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.

- Analizar de xeito pautado e empregar a variante dialectal propia. (MÍNIMO)

B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. (MÍNIMO)

- Empregar un rexistro adecuado, coherente, cohesionado e gramaticalmente correcto segundo o seu grao de madureza. (MÍNIMO)
- Falar con fluidez nunha intervención oral espontánea e presentar unha pronuncia correcta. (MÍNIMO)
- Respetar as regras morfosintácticas do galego no seu discurso oral. (MÍNIMO)
- Empregar fraseoloxía e léxico adecuado e variado na súa intervención oral. (MÍNIMO)
- Realizar oralmente a descrición dun compañeiro ou compañeira empregando o léxico tratado na unidade. (MÍNIMO)
- Intervir oralmente con fluidez, respectando as regras morfosintácticas do galego e coidando a pronuncia. (MÍNIMO)
- Recoñecer e empregar diferentes fórmulas de saúdo en función do contexto e a situación comunicativa. (MÍNIMO)
- Participar nun diálogo dramatizado representando unha situación comunicativa propia da vida cotiá con fluidez, corrección, adecuación, cohesión e coherencia.
- Incorporar ao seu discurso oral frases feitas traballadas na aula e sinónimos do campo semántico da vestimenta. (MÍNIMO)
- Improvisar unha conversa por parellas empregando recursos persuasivos e poñendo en práctica as recomendacións xerais para manter conversas exitosas.
- Coidar a súa pronuncia. (MÍNIMO)
- Describir oralmente a súa participación nunha obra teatral.
- Describir oralmente o contido da última obra de teatro vista. (MÍNIMO)
- Describir oralmente un mundo fantástico.
- Expoñer oralmente, de forma clara, adecuada e gramaticalmente correcta, os pros e os contras dun deporte. (MÍNIMO)

- Dicir en voz alta nomes de vestiario deportivo a partir dunha serie de ilustracións. (MÍNIMO)

B1.8. Participar activamente en situacións propias do ámbito educativo (pedir aclaracións, intercambiar opinións e expor conclusións). (MÍNIMO)

- Reflexionar en equipo, respondendo preguntas e coa axuda dun mapa, sobre a distribución e situación sociolingüística dos idiomas. (MÍNIMO)
- Participar activamente nun coloquio.
- Expresar a opinión empregando argumentos lóxicos, claros e coherentes. (MÍNIMO)
- Atender instrucións e responder as preguntas da persoa moderadora. (MÍNIMO)
- Intervir activamente nun debate guiado sobre deportes e participación das mulleres, respectando as regras de interacción.
- Expoñer en voz alta conclusións sobre o tratamento do deporte feminino nun xornal.
- Reflexionar oralmente sobre o arquetipo da meiga en diversos xéneros literarios e audiovisuais.
- Realizar unha posta en común de conclusións respectando as regras de interacción e atendendo instrucións. (MÍNIMO)
- Reflexionar en grupo sobre o emprego de alcumes respectando as regras de interacción. (MÍNIMO)
- Realizar unha posta en común dos resultados obtidos nas entrevistas.
- Participar activamente nun debate sobre o do teléfono móbil nos centros escolares. (MÍNIMO)

- Respetar as normas de interacción, atender as instrucións do/da docente e cingirse ao tema proposto. (MÍNIMO)
- Reflexiona en grupo sobre o uso das tecnoloxías da comunicación seguindo un guión e respectando as regras de interacción. (MÍNIMO)
- Participar activamente nun debate sobre o uso dos medios de transporte.
- Elaborar argumentos lóxicos e comprensibles a partir dun tema proposto.
- Reflexionar en grupo sobre as medidas necesarias para que o centro de ensino sexa máis ecolóxico. (MÍNIMO)
- Realizar propostas respectando as regras de interacción. (MÍNIMO)
- Chegar a acordos para escoller cinco propostas. (MÍNIMO)
- Explica en voz alta o resultado do debate.
- Participar activamente nun faladoiro sobre xénero e deportes. (MÍNIMO)
- Mostrar interese e respecto polas contribucións alleas. (MÍNIMO)
- Respetar as quendas de fala. (MÍNIMO)
- Participar activamente nun debate sobre o galego de fóra de Galicia.

B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo. (MÍNIMO)

- Planificar unha entrevista oral por parellas. (MÍNIMO)
- Empregar adecuadamente a linguaxe non verbal.
- Autocontrolar as súas emocións ao falar en público e mostrar autoconfianza.
- Adecuar a pronuncia á situación comunicativa e empregar un rexistro formal. (MÍNIMO)
- Evitar e corrixir erros no seu discurso oral. (MÍNIMO)
- Planificar a presentación dun relato oral. (MÍNIMO)
- Empregar diferentes recursos verbais e non verbais na súa narración oral. (MÍNIMO)
- Realizar unha narración oral cunha secuenciación lóxica e no rexistro adecuado, e incorporar léxico formal. (MÍNIMO)
- Realizar unha exposición oral fluída, coherente e cohesionada e gramaticalmente correcta, mostrando autocontrol das emocións ao falar en público.
- Preparar en grupo e empregar argumentos de forma clara, lóxica e coherente.
- Planificar, mediante un esquema, unha exposición oral sobre un tema dado. (MÍNIMO)
- Facer un uso adecuado e eficaz da linguaxe non verbal ao falar en público e manifestar autocontrol das emocións.
- Defender a súa postura con autoconfianza e seguridade.
- Coidar a pronuncia ao falar en público. (MÍNIMO)
- Empregar un rexistro adecuado e utilizar léxico formal e variado. (MÍNIMO)
- Seguir un esquema na exposición oral evitando ler.
- Avaliar as exposicións orais do resto do grupo.
- Procurar información sobre o tema da exposición, tendo en conta o tipo de público ao que se dirixe.
- Elaborar un guión coa idea central, as ideas secundarias e mais a estrutura da exposición. (MÍNIMO)
- Practicar en voz alta. (MÍNIMO)
- Coidar a súa linguaxe non verbal. (MÍNIMO)
- Realizar unha exposición clara, facer as pausas necesarias e variar o ton.
- Empregar o léxico adecuado. (MÍNIMO)
- Empregar o rexistro adecuado á situación comunicativa. (MÍNIMO)

B1.10. Producir discursos breves e comprensibles sobre temas da vida cotiá, de interese persoal ou social. (MÍNIMO)

- Expresar a opinión sobre un tema de interese social mediante argumentos lóxicos, coa axuda dun texto de apoio.
- Relacionar oralmente a temática do texto coa súa experiencia persoal de modo comprensible.
- Participar en diálogos espontáneos e empregar fórmulas de cortesía adecuadas a diferentes situacións comunicativas dadas.
- Dramatizar diferentes situacións comunicativas empregando diversos rexistros para saudar. (MÍNIMO)
- Utilizar fórmulas de cortesía e respectar as regras básicas da comunicación oral nunha situación comunicativa dada. (MÍNIMO)
- Participar activamente nunha discusión sobre un tema de interese persoal.
- Empregar argumentos lóxicos e convincentes.
- Respetar as quendas de palabra e non interromper. (MÍNIMO)
- Emitir a súa opinión respectando as normas de cortesía e sen erguer a voz. (MÍNIMO)
- Formular invitacións e responder a estas respectando as normas de cortesía. (MÍNIMO)
- Dar e interpretar instrucións para chegar dun punto a outro nun plano dado.
- Ofrecer instrucións claras sobre percorridos xeográficos da súa contorna dados. (MÍNIMO)

ESTÁNDARES E INDICADORES

- LGB1.1.1. Comprende e interpreta a intención comunicativa de textos orais sinxelos (noticias de actualidade). (MÍNIMO)
- Realiza, seguindo un guión, entrevistas a diferentes persoas sobre o uso do teléfono móbil. (MÍNIMO)
- LGB1.1.2. Traslada a información relevante ou a idea xeral de textos sinxelos a resumos. (MÍNIMO)
- Anota e resume os datos máis relevantes da información obtida nas entrevistas.
 - Toma notas da información relevante durante o visionamento dos programas.
- LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os datos máis relevantes en textos orais do ámbito social e educativo. (MÍNIMO)
- Mostra a súa comprensión dunha descrición oral mediante a expresión plástica.
 - Interpreta correctamente un fragmento dun texto instrutivo de temática deportiva. (MÍNIMO)
- LGB1.2.2. Segue instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía. (MÍNIMO)
- Escoita activamente e segue as instrucións para a realización da tarefa. (MÍNIMO)
- LGB1.3.1. Coñece e aprecia as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na orde que lle corresponde, manifesta respecto polas opinións alleas e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria). (MÍNIMO)
- Respecta as quendas de fala. (MÍNIMO)
 - Manifesta respecto polas opinións alleas. (MÍNIMO)
 - Emprega unha linguaxe non discriminatoria. (MÍNIMO)
 - Intervén na orde que lle corresponde. (MÍNIMO)
 - Escoita con atención e actitude respectuosa as intervencións alleas. (MÍNIMO)
 - Coñece as características propias da conversa espontánea, así como as pautas xerais para manter interaccións orais eficaces.
 - Valora positivamente e avalía as producións orais claras, coherentes e adecuadas ao contexto.
 - Recoñece a relevancia das normas de cortesía, o respecto e o tacto. (MÍNIMO)
- LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado da linguaxe non verbal. (MÍNIMO)
- Coida os aspectos prosódicos nas súas intervencións.
 - Recoñece a importancia de non invadir o espazo físico nas conversas. (MÍNIMO)
 - Presta importancia á linguaxe non verbal e obtén información desta. (MÍNIMO)
 - Emprega eficazmente a linguaxe non verbal nas súas interaccións orais espontáneas.
 - Pronuncia unha serie de palabras adaptando o volume de voz ao significado destas. (MÍNIMO)
 - Le enunciados con diferentes entoacións, en función da intención comunicativa. (MÍNIMO)
 - Asocia diferentes tipos de entoacións a distintos estados de ánimo e intencións comunicativas. (MÍNIMO)
 - Expresa diferentes mensaxes a través de xestos.
 - Interpreta o significado de diversos xestos correspondentes a distintas mensaxes.
 - Analiza en grupo o emprego de linguaxe non verbal contradictoria nunha conversa representada.
 - Reflexiona, a partir dun diálogo representado, sobre a importancia dos elementos extralingüísticos na comunicación oral. (MÍNIMO)
- LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, as ideas principais e as secundarias de programas informativos.
- Consulta e visiona comprensivamente capítulos dun programa de televisión dedicados ás variedades xeográficas do galego. (MÍNIMO)
 - Escoita unha noticia do telexornal e compara a variante estándar coas variantes dialectais empregadas nela.
- LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.
- LGB1.4.3. Identifica e rexeita os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións. (MÍNIMO)
- LGB1.5.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.
- Consulta unha páxina web e selecciona contidos para a planificación dun relato oral. (MÍNIMO)
 - Consulta medios dixitais para obter información sobre as variantes lingüísticas do galego falado fóra de Galicia.
- LGB1.5.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e visualmente atractivas. (MÍNIMO)
- Utiliza un programa informático de presentacións para apoiar e ilustrar a súa exposición oral.
- LGB1.6.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia correcta, recoñece os erros de produción oral propia e allea e propón solucións.
- LGB1.6.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia da lingua galega. (MÍNIMO)
- LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto. (MÍNIMO)
- Analiza de xeito pautado a variante dialectal propia.
 - Emprega a variante dialectal propia, de a posuír.
- LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. (MÍNIMO)

- Emprega un rexistro adecuado, coherente, cohesionado e gramaticalmente correcto.
- Recoñece diferentes fórmulas de saúdo. (MÍNIMO)
- Cubre unha táboa con diferentes fórmulas de saúdo en función do contexto e a situación comunicativa.
- Participa nun diálogo dramatizado representando unha situación comunicativa propia da vida cotiá con corrección, adecuación, cohesión e coherencia.

- Improvisa unha conversa por parellas empregando recursos persuasivos.

- Pon en práctica nas súas intervencións as recomendacións xerais para manter conversas exitosas.
- Expón oralmente, de forma clara, adecuada e gramaticalmente correcta, os pros e os contras dun deporte.

LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, *n* velar e fonema fricativo palatal xordo). (MÍNIMO)

- Fala en galego de xeito fluído e cunha pronuncia correcta. (MÍNIMO)
- Realiza oralmente a descrición dun compañeiro ou compañeira empregando o léxico tratado na unidade. (MÍNIMO)
- Participa con fluidez en intervencións orais espontáneas. (MÍNIMO)
- Respecta as regras morfosintácticas do galego nas súas intervencións orais. (MÍNIMO)
- Coida a súa pronuncia.
- Pronuncia correctamente as sete vogais, o *n* velar e o fonema fricativo palatal xordo. (MÍNIMO)

LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada). (MÍNIMO)

- Incorpora ao seu discurso oral frases feitas traballadas na aula.
- Emprega un léxico rico e adecuado.

LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.

- Emprega sinónimos do campo semántico da vestimenta. (MÍNIMO)
- Describe oralmente a súa participación nunha obra teatral.
- Describe oralmente o contido da última obra de teatro vista. (MÍNIMO)
- Describe oralmente un mundo fantástico.
- Di en voz alta nomes de vestiario deportivo a partir dunha serie de ilustracións. (MÍNIMO)

LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo, respectando as regras de interacción. (MÍNIMO)

- Reflexiona en equipo sobre distribución e a situación sociolingüística dos idiomas, respondendo preguntas e coa axuda dun mapa. (MÍNIMO)

- Participa activamente no coloquio.

- Expresa a súa opinión empregando argumentos lóxicos, claros e coherentes.
- Intervén activamente nun debate guiado sobre deportes e participación feminina. (MÍNIMO)
- Expón en voz alta conclusións sobre o tratamento do deporte feminino nun xornal.
- Emprega argumentos lóxicos e coherentes, emitidos de forma clara e no rexistro adecuado.
- Respecta as quendas de fala. (MÍNIMO)
- escoita con interese e respecto as intervencións alleas. (MÍNIMO)
- Reflexiona en grupo sobre o emprego de alcumes respectando as regras de interacción. (MÍNIMO)
- Realiza unha posta en común dos resultados obtidos nas entrevistas.
- Participa activamente nun debate sobre o uso do teléfono móbil nos centros escolares. (MÍNIMO)
- Discute en grupo sobre o uso das tecnoloxías da comunicación seguindo un guión.
- Respecta as regras de interacción na posta en común de opinións. (MÍNIMO)
- Participa activamente nun debate sobre o uso dos medios de transporte. (MÍNIMO)
- Elabora argumentos lóxicos e comprensibles a partir dun tema proposto.
- Respecta as regras de interacción oral. (MÍNIMO)
- Participa activamente nun faladoiro sobre xénero e deportes.
- Mostra interese e respecto polas contribucións alleas. (MÍNIMO)
- Participa activamente nun debate sobre o galego de fóra de Galicia.

LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.

- Atende as instrucións e responde as preguntas da persoa moderadora. (MÍNIMO)
- Segue as pautas para a organización do debate. (MÍNIMO)
- Atende instrucións e mostra respecto ante as intervencións alleas. (MÍNIMO)
- Atende as instrucións do/da docente. (MÍNIMO)
- Segue o guión proposto e cínguese ao tema.
- Reflexiona en grupo sobre as medidas necesarias para que o centro de ensino sexa máis ecolóxico. (MÍNIMO)
- Realiza propostas respectando as regras de interacción. (MÍNIMO)
- Chega a acordos para escoller cinco propostas. (MÍNIMO)
- Explica en voz alta o resultado do debate.

- Modera o coloquio repartindo as quendas de palabra.

LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.

- Planifica, por parellas, unha entrevista oral. (MÍNIMO)
- Planifica a presentación oral dun conto de medo. (MÍNIMO)
- Planifica, mediante un esquema, unha exposición oral sobre un tema dado. (MÍNIMO)
- Procura información sobre o tema da exposición, tendo en conta o tipo de público ao que se dirixe. (MÍNIMO)
- Elabora un guión coa idea central, as ideas secundarias e mais a estrutura da exposición.
- Practica en voz alta. (MÍNIMO)

LG1B1.9.2. Respecta os aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.

- Emprega adecuadamente a linguaxe non verbal. (MÍNIMO)
- Manifesta autocontrol das emocións e autoconfianza ao falar en público.
- Prepara a súa posta en escena empregando recursos de ambientación (luz da aula). (MÍNIMO)
- Fai un uso apropiado e eficaz dos xestos e a mirada.
- Emprega onomatopeas. (MÍNIMO)
- Fai un uso adecuado e eficaz da linguaxe non verbal ao falar en público.
- Defende a súa postura con autoconfianza e seguridade.
- Coida a súa linguaxe non verbal. (MÍNIMO)

LGB1.9.3. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da situación comunicativa.

- Utiliza convenientemente as pausas e modula o volume de voz en función dos contidos transmitidos.
- Coida a pronuncia ao falar en público. (MÍNIMO)
- Realiza unha exposición clara, fai as pausas necesarias e varía o ton. (MÍNIMO)

LGB1.9.4. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal ás súas producións orais. (MÍNIMO)

- Realiza unha narración oral cunha secuenciación lóxica, utilizando o rexistro adecuado e incorporando léxico formal. (MÍNIMO)
- Emprega un rexistro adecuado e utiliza léxico formal e variado. (MÍNIMO)
- Emprega o léxico adecuado. (MÍNIMO)

LGB1.9.5. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.

- Emprega un rexistro formal ao falar en público. (MÍNIMO)
- Segue un esquema na exposición oral e evita ler.

LGB1.9.6. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.

- Trata de evitar e corrixe erros no seu discurso oral. (MÍNIMO)
- Realiza unha exposición oral fluída, coherente e cohesionada e gramaticalmente correcta.
- Evita o uso de castelanismos e emprega un léxico adecuado. (MÍNIMO)
- Avalía as exposicións orais do resto do grupo.

LGB1.10.1. Participa en conversas informais nas que intercambia información e expresa a súa opinión. (MÍNIMO)

- Expresa oralmente a súa opinión sobre un tema de interese social presente no texto. (MÍNIMO)
- Coa axuda dun texto de apoio, elabora e emite tres argumentos lóxicos. (MÍNIMO)
- Relaciona oralmente a temática do texto coa súa experiencia persoal de modo comprensible.
- Improvisa, por parellas, diferentes diálogos adecuados a diversas situacións comunicativas dadas.
- Participa activamente nunha discusión sobre un tema de interese persoal.
- Emprega argumentos lóxicos e convincentes.
- Emite a súa opinión respectando as normas de cortesía e sen erguer a voz. (MÍNIMO)

LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo. (MÍNIMO)

- Emprega fórmulas de cortesía adecuadas á situación comunicativa. (MÍNIMO)
- Dramatiza diferentes situacións comunicativas empregando os rexistros adecuados para saudar. (MÍNIMO)
- Utiliza fórmulas de cortesía e respecta as regras básicas da comunicación oral nunha situación comunicativa dada. (MÍNIMO)
- Formula invitacións e acepta rexeitamentos con educación e cortesía. (MÍNIMO)
- Responde a convites e pide aclaracións facendo uso das normas de cortesía.
- Participa eficazmente en conversas informais intercambiando información sobre gustos ou experiencias vitais.
- Dá e interpreta instrucións para chegar dun punto a outro nun plano dado. (MÍNIMO)
- Ofrece instrucións claras sobre percorridos xeográficos da súa contorna dados.

COMPETENCIAS:

B1.1.1:CCL CAA	B1.1.2:CCL CAA	B1.2.1:CCL CAA
B1.2.2:CCL CAA	B1.3.1:CCL CSC	B1.3.2:CCL CAA CSC CSIEE
B1.4.1:CCL	B1.5.1:CD CAA CSIEE	B1.5.2:CD CCL CSIEE
B1.6.2:CAA	B1.6.3:CCA CCEC	B1.7.1:CCL
B1.7.2:CSC	B1.7.3:CAA	B1.7.4:CCL
B1.8.1:CAA CSC	B1.8.2:CCL CAA CSC	B1.9.1:CAA
B1.9.2:CCL CSC CSIEE	B1.9.3:CCL CSC CSIEE	B1.9.4:CAACCL
B1.9.5:CAA	B1.9.6:CAA CCL	B1.10.1:CCL CSC CSIEE CCEC
B1.10.2:CSC CSIEE		

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

OBXECTIVOS

B2.1:	b f h	B2.2:	d e h	B2.3:	d e h
B2.4:	d e h	B2.5:	b e h	B2.6:	c d h
B2.7:	h ñ	B2.8:	b e h	B2.9:	b e h
B2.10:	b e h	B2.11:	b e h	B2.12:	b e h
B2.13:	b e h f	B2.14:	b h f		

CONTIDOS

B2.1. Aplicación de técnicas de análise do contido e estratexias de lectura comprensiva. (MÍNIMO)

- Actividades de comprensión textual. (MÍNIMO)
- Análise de textos breves. (MÍNIMO)
- Procurar información complementaria.
- O subliñado: pautas para subliñar con eficacia. (MÍNIMO)
- O resumo: pautas para a súa realización. (MÍNIMO)
- Interpretación de iconas empregadas na comunicación dixital. (MÍNIMO)
- Lectura comprensiva dun texto sobre medios de transporte. (MÍNIMO)
- Actividades de reflexión sobre o texto e estudo do léxico.
- Lectura comprensiva de textos sobre o coidado do medio. (MÍNIMO)
- Lectura comprensiva dun texto sobre deportes olímpicos. (MÍNIMO)

B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos á experiencia do alumnado: mensaxes electrónicas ou de móbil, normas e instrucións de uso. (MÍNIMO)

- Lectura comprensiva dun texto instrutivo: «Fútbol gaélico. Regras básicas». (MÍNIMO)
- Normas e instrucións de uso: características dos textos instrutivos. (MÍNIMO)
- A función apelativa.

B2.3. Comprensión, de textos dos medios de comunicación, fundamentalmente textos narrativos. (MÍNIMO)

- Interpretación e síntese de textos dos medios de comunicación, fundamentalmente textos narrativos.
- Lectura comprensiva dun texto xornalístico: «As rapazas galegas tamén triunfan na area», en *Praza Pública* (*prazapublica.gal*). (MÍNIMO)
- Os textos xornalísticos. (MÍNIMO)
- Clasificación dos textos xornalísticos: informativos, de opinión e mixtos.
- As seccións dun xornal.
- Os seis W. (MÍNIMO)
- Lectura comprensiva dun texto xornalístico: «Nomofobia: pánico a estar sen móbil», en *revistaconsumer.com*. (MÍNIMO)
- A reportaxe: definición e características. (MÍNIMO)
- Estrutura da reportaxe.

B2.4. Comprensión e interpretación de textos do ámbito educativo, especialmente, descritivos, narrativos e expositivos sobre as distintas materias curriculares: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias en diversos soportes.

· Comprensión de textos do ámbito educativo, especialmente, descritivos, narrativos e expositivos sobre as distintas materias curriculares: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias en diversos soportes (MÍNIMO)

· Investigación sobre plurilingüismo en Europa. (MÍNIMO)

B2.5. Utilización guiada da biblioteca e das TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita. (MÍNIMO)

- Os xornais dixitais. (MÍNIMO)

- Utilización de recursos dixitais. (MÍNIMO)

B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes que transmitan prexuízos ou usos lingüísticos discriminatorios, especialmente, os que aparecen nos medios de comunicación. (MÍNIMO)

- Reflexión sobre o texto.

B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa, aos patróns fonéticos do galego e aos signos de puntuación. (MÍNIMO)

- Lectura expresiva e comprensiva dun texto narrativo: «A ración de Amadou», en *Palabras de auga*, Marcos Calveiro. (MÍNIMO)

- Lectura expresiva e comprensiva dun texto narrativo: «Curso de cociña», en *Escarlatina, a cociñeira defunta*, Leticia Costas. (MÍNIMO)

- Lectura expresiva dun texto narrativo. (MÍNIMO)

- Lectura en voz alta do texto instrutivo. (MÍNIMO)

- Lectura en voz alta dun fragmento dun texto instrutivo de elaboración propia. (MÍNIMO)

- Gravación dunha variedade xeográfica.

B2.8. Planificación e revisión do escrito, de forma guiada, para producir textos adecuados, coherentes, cohesionados e correctos gramaticalmente. (MÍNIMO)

- A adecuación. (MÍNIMO)

- A coherencia. (MÍNIMO)

- A comunicación e os seus elementos: emisor, receptor, mensaxe, código e canle. (MÍNIMO)

- Da palabra ao texto: palabra, frase, oración, parágrafo e texto. (MÍNIMO)

- Reflexión sobre o texto: rexistros lingüísticos.

- O tema. (MÍNIMO)

- O título. (MÍNIMO)

- A idea principal. (MÍNIMO)

- Expresión escrita: recensión do argumento dun filme. (MÍNIMO)

- Expresión escrita: planificación dunha reportaxe.

- Expresión escrita: organización dun texto instrutivo. (MÍNIMO)

B2.9. Produción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil. (MÍNIMO)

- Expresión escrita: redacción dun texto breve sobre a temática da lectura. (MÍNIMO)

- Expresión escrita: redacción dun texto instrutivo. (MÍNIMO)

- Expresión escrita: redacción de diversos textos instrutivos propios da vida cotiá.

B2.10. Produción, a partir dun modelo, de textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital. (MÍNIMO)

- Expresión escrita: redacción dunha crónica deportiva.

- Expresión escrita: redacción de titulares. (MÍNIMO)

- Expresión escrita: redacción dunha noticia. (MÍNIMO)

- Expresión escrita: redacción dunha reportaxe.

B2.11. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre as tarefas e aprendizaxes realizadas. (MÍNIMO)

B2.12. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos. (MÍNIMO)

- Expresión escrita: redacción dun breve texto instrutivo. (MÍNIMO)

- Expresión escrita: narración breve sobre a temática da lectura. (MÍNIMO)

- Expresión escrita: redacción dun guión de banda deseñada. (MÍNIMO)

- Expresión escrita: descripción breve. (MÍNIMO)

- Expresión escrita: creación dun diálogo relacionado coa lectura.

- A descripción. . (MÍNIMO)

- Pautas para facer descrições. . (MÍNIMO)

- Clases de descrições: descripción obxectiva ou denotativa e descripción subxectiva ou connotativa.

- Redacción de textos descritivos (descripción obxectiva e subxectiva). (MÍNIMO)

- Expresión escrita: redacción dun breve texto explicativo sobre o contido da lectura. . (MÍNIMO)

- Expresión escrita: redacción dun breve texto de opinión sobre consumo.

B2.13. Uso, con progresiva autonomía, das TIC (procesadores de textos e correctores ortográficos) na planificación, revisión e presentación dos escritos. . (MÍNIMO)

- Emprego do procesador de textos.

- Edición dun libro de receitas.
- Edición dun «manual de supervivencia».

B2.14. Autoavaliación da aprendizaxe da lingua cunha actitude activa e de confianza. (MÍNIMO)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.1. Aplicar técnicas de análise do contido e estratexias de lectura comprensiva. (MÍNIMO)

- Reconstruír o sentido global do texto respondendo preguntas. (MÍNIMO)
- Buscar nun dicionario palabras destacadas na lectura e explicar o seu significado. (MÍNIMO)
- Reflexionar sobre o contido da lectura comparando a súa situación coa do protagonista. (MÍNIMO)
- Identificar os elementos da comunicación en imaxes que representan situacións comunicativas. (MÍNIMO)
- Distinguir entre comunicación verbal e non verbal nas situacións comunicativas en que participa habitualmente. (MÍNIMO)
- Diferenciar entre símbolos e signos de forma guiada. (MÍNIMO)
- Resumir nun esquema o contido dun cómic. (MÍNIMO)
- Recoñecer a intención comunicativa a partir do contexto.
- Sintetizar a mensaxe dun cómic. (MÍNIMO)
- Asociar termos do texto coas súas definicións. (MÍNIMO)
- Interpretar a linguaxe gráfica dun cómic. (MÍNIMO)
- Propoñer un título alternativo xustificando. (MÍNIMO)
- Procurar o léxico descoñecido nun dicionario impreso ou dixital, explicar o seu significado e incorporalo á súa produción escrita. (MÍNIMO)
- Deducir o significado de frases feitas polo contexto.
- Resumir o contido dun libro e dun filme do seu interese. (MÍNIMO)
- Recoñecer o tema dun texto. (MÍNIMO)
- Compoñer o esquema xerarquizado de ideas dun texto dado. (MÍNIMO)
- Procurar de forma eficaz información complementaria en Internet.
- Cualificar como verdadeiras ou falsas varias afirmacións relativas á lectura. . (MÍNIMO)
- Converter afirmacións falsas en verdadeiras, de acordo co sentido do texto.
- Resaltar as ideas máis importantes dun texto mediante o subliñado. (MÍNIMO)
- Extraer e anotar as ideas máis importantes dun texto. (MÍNIMO)
- Atribuírlles aos personaxes do relato unha serie de adxectivos dados e clasificar estes segundo se refiran ao aspecto físico ou ao carácter. (MÍNIMO)
- Sinalar os parágrafos que compoñen o texto. (MÍNIMO)
- Responder correctamente preguntas relativas ao contido da lectura. (MÍNIMO)
- Explicar, empregando o propio léxico, enunciados tirados da lectura. (MÍNIMO)
- Interpretar o significado de iconas empregadas na comunicación dixital. (MÍNIMO)
- Buscar as palabras acaídas ás definicións dunha serie e escribir unha oración con cada unha. (MÍNIMO)
- Reparar no significado das palabras para a interpretación dun caligrama. (MÍNIMO)
- Interpretar o significado dos elementos gráficos presentes nun poema. (MÍNIMO)
- Localizar nun texto palabras relacionadas cos medios de transporte. (MÍNIMO)
- Recoñecer no texto a familia léxica de automóbil e completala con outros termos. (MÍNIMO)
- Reflexionar sobre as alternativas ao uso do automóbil empregando léxico dos medios de transporte.
- Ler comprensivamente textos sobre o coidado do medio e recoñecer o significado de léxico pertencente a este campo semántico. . (MÍNIMO)
- Ler comprensivamente un texto de temática deportiva e identificar os deportes representados nunha serie de pictogramas incluídos nel. (MÍNIMO)

B2.2. Comprender textos da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos á experiencia do alumnado: mensaxes electrónicas ou de móbil e normas e instrucións de uso. (MÍNIMO)

- Interpretar e sintetizar textos da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos á experiencia do alumnado: mensaxes electrónicas ou de móbil e normas e instrucións de uso. .
- Ler comprensivamente un texto instrutivo e mostrar a súa correcta interpretación respondendo preguntas. (MÍNIMO)
- Recoñecer como verdadeiros ou falsos varios enunciados relativos á lectura. (MÍNIMO)
- Corrixir enunciados falsos relativos á lectura para convertelos en verdadeiros, conforme o sentido do texto.
- Explicar as características do texto instrutivo a partir do texto de lectura do inicio da unidade. (MÍNIMO)
- Completar unha receita cunha serie de verbos dados e seguindo as normas de redacción do texto instrutivo. (MÍNIMO)

- Ler e mostrar explicitamente a súa comprensión das normas de uso da plataforma pública galega de libros electrónicos.

B2.3. Comprender escritos dos medios de comunicación, especialmente, os narrativos e expositivos de estrutura descritiva e secuencial. (MÍNIMO)

- Interpretar e sintetizar escritos dos medios de comunicación, especialmente, os narrativos e expositivos de estrutura descritiva e secuencial.
- Ler e manifestar explicitamente a comprensión e interpretación lóxica do texto. (MÍNIMO)
- Distinguir entre textos xornalísticos informativos e de opinión.
- Analizar noticias seguindo unhas pautas básicas. (MÍNIMO)
- Coñecer as características principais e a estrutura habitual da reportaxe. (MÍNIMO)
- Ler e mostrar explicitamente a súa comprensión do sentido global dunha reportaxe.
- Analizar, seguindo unhas pautas, unha reportaxe atendendo aos seus trazos formais e estruturais e ao seu contido. (MÍNIMO)

B2.4. Comprender escritos do ámbito educativo do alumnado, especialmente, textos descritivos, narrativos e expositivos sobre as distintas materias curriculares: webs educativas, e información de dicionarios e enciclopedias en distintos soportes. (MÍNIMO)

- Interpretar e sintetizar escritos do ámbito educativo do alumnado, especialmente, textos descritivos, narrativos e expositivos sobre as distintas materias curriculares: webs educativas, e información de dicionarios e enciclopedias en distintos soportes
- Utilizar a información extraída de Internet para realizar tarefas de investigación sobre plurilingüismo.
- Realizar tarefas de aprendizaxe guiadas combinando a consulta dun mapa lingüístico con outras fontes. (MÍNIMO)

B2.5. Utilizar de forma guiada as bibliotecas e as TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita. (MÍNIMO)

- Coñecer e empregar enderezos dixitais para a consulta de xornais electrónicos.
- Utilizar unha páxina web para realizar unha actividade de ampliación. (MÍNIMO)

B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes que transmiten prexuízos e reflexionar sobre os usos lingüísticos discriminatorios.

- Reflexionar, mediante a elaboración e comparación de dous titulares, sobre os prexuízos sexistas no tratamento da información deportiva. (MÍNIMO)

B2.7. Ler en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa. (MÍNIMO)

- Ler en voz alta o texto instrutivo coa dicción, entoación e ritmo adecuados, así como con respecto pola puntuación e pola fonética do galego. (MÍNIMO)
- Realizar unha gravación explicando e mostrando a súa variedade xeográfica.

B2.8. Planificar, producir e revisar o escrito co fin de producir textos adecuados, coherentes, cohesionados e correctos gramaticalmente. (MÍNIMO)

- Seleccionar e organizar textualmente ideas para redactar un texto coherente. (MÍNIMO)
- Identificar de forma guiada os factores que determinan o rexistro lingüístico. (MÍNIMO)
- Empregar diferentes rexistros lingüísticos en función da situación comunicativa. (MÍNIMO)
- Extraer o tema dun texto. (MÍNIMO)
- Sinalar a organización das ideas por parágrafos nun texto. (MÍNIMO)
- Distinguir a palabra, a frase, a oración e o parágrafo. (MÍNIMO)
- Identificar expresións coloquiais no texto e escribir as súas variantes formais. (MÍNIMO)
- Propoñer un título alternativo para un texto. (MÍNIMO)
- Redactar un texto expositivo breve empregando un esquema xerarquizado de ideas.
- Escribir un resumo do argumento dun filme seguindo as pautas propostas na unidade. (MÍNIMO)
- Realizar unha tarefa de documentación utilizando notas.
- Reparar na orde secuencial como elemento básico do texto instrutivo e organizar un escrito a partir dunha serie de instrucións redactadas. (MÍNIMO)

B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos sinxelos propios da vida cotiá e das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil. (MÍNIMO)

- Redactar un texto breve sobre o deporte tratado na lectura. (MÍNIMO)
- Redactar, seguindo o modelo proposto, as instrucións do seu xogo favorito. (MÍNIMO)
- Redactar, seguindo un modelo, a receita da súa comida preferida. (MÍNIMO)
- Escribire en grupo diferentes textos instrutivos propios da vida cotiá.

B2.10. Producir, a partir dun modelo, textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital. (MÍNIMO)

- Escribir adecuadamente, a partir dun modelo, unha crónica deportiva.
- Consultar en grupo un xornal local e analizar a presenza das mulleres na sección de deportes. (MÍNIMO)
- Escribir adecuadamente tres titulares sobre temas de actualidade. (MÍNIMO)
- Redactar unha noticia seguindo as pautas de resposta aos «seis W». (MÍNIMO)
- Coñecer e analizar a estrutura dun xornal coa axuda dun cadro.
- Realizar unha reportaxe en grupo sobre un tema de actualidade local a partir do modelo traballado na aula. (MÍNIMO)
- Emprega xornais para documentarse.

B2.11. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre as tarefas e aprendizaxes realizadas. (MÍNIMO)

B2.12. Producir textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos.

- Escribir un texto instrutivo de dez liñas. (MÍNIMO)
- Redactar un breve texto narrativo. (MÍNIMO)
- Redactar un guión de banda deseñada. (MÍNIMO)
- Redactar un breve texto relacionado coa lectura. (MÍNIMO)
- Escribir unha receita en grupo seguindo unhas pautas. (MÍNIMO)
- Redactar adecuadamente unha autodescripción breve, atendendo aos seus trazos físicos e psicolóxicos. (MÍNIMO)
- Escribir adecuadamente un texto dialogado relacionado coa lectura. (MÍNIMO)
- Identificar os trazos lingüísticos propios do texto descritivo. (MÍNIMO)
- Distinguir entre descrição obxectiva e subxectiva e empregar ambos os enfoques na súa produción escrita, baseándose nunha única imaxe. (MÍNIMO)
- Redactar adecuadamente un breve texto explicando o propio uso da tecnoloxía. (MÍNIMO)
- Redactar adecuadamente, e empregando argumentos lóxicos, un breve texto de opinión sobre consumo.

B2.13. Usar, con progresiva autonomía, as TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) para planificar, revisar e mellorar a presentación dos escritos. (MÍNIMO)

- Empregar un procesador de textos na creación dun guión.
- Usar o procesador de textos para darlle un formato adecuado a unha crónica.
- Utilizar o procesador de textos para darlle un formato adecuado a unha reportaxe.
- Empregar o procesador de textos para crear un documento co conxunto das obras teatrais creadas na clase.
- Elaborar en grupo un documento dixital compilando as receitas redactadas na clase.
- Elaborar en grupo un «manual de supervivencia» compilando diversos textos instrutivos propios da vida cotiá.

B2.14. Avaliar o seu proceso de aprendizaxe cunha actitude activa e de confianza. (MÍNIMO)

ESTÁNDARES E INDICADORES

LGB2.1.1. Utiliza técnicas de análise e síntese do contido: subliñados, esquemas e resumos. (MÍNIMO)

- Resume o contido dun cómic cubrindo un esquema. (MÍNIMO)
- Resume o contido do texto en cinco liñas. (MÍNIMO)
- Propón un título alternativo e xustifica lóxicamente a súa proposta.
- Resalta as ideas máis importantes dun texto mediante o subliñado. (MÍNIMO)
- Extrae e anota as ideas máis importantes dun texto. (MÍNIMO)
- Fai un resumo dun texto seguindo as pautas propostas na unidade. (MÍNIMO)
- Sinala os parágrafos que compoñen o texto. (MÍNIMO)
- Realiza, seguindo unhas pautas, un esquema coa información máis relevante do texto. (MÍNIMO)

LGB2.1.2. Recoñece a intencionalidade do emisor a partir de elementos contextuais explícitos.

- Recoñece a intención comunicativa a partir do contexto. (MÍNIMO)

LGB2.1.3. Reconstrúe o sentido global e compón o esquema xerarquizado das ideas.

- Responde correctamente preguntas relativas ao contido da lectura. (MÍNIMO)
- Sintetiza a mensaxe dun cómic. (MÍNIMO)
- Reconstrúe o sentido global do texto respondendo preguntas. (MÍNIMO)
- Resume o contido dun libro e un filme do seu interese. (MÍNIMO)
- Recoñece o tema dun texto. (MÍNIMO)
- Compón o esquema xerarquizado de ideas dun texto dado. (MÍNIMO)
- Cualifica como verdadeiras ou falsas varias afirmacións relativas á lectura. (MÍNIMO)
- Converte afirmacións falsas en verdadeiras, de acordo co sentido do texto.

LGB2.1.4. Procura o léxico descoñecido en dicionarios, analiza a forma da palabra ou deduce o significado polo contexto. (MÍNIMO)

- Busca nun dicionario impreso ou dixital palabras destacadas na lectura e explica o seu significado. (MÍNIMO)

- Une palabras tiradas do texto coas súas definicións. (MÍNIMO)
- Procura nun dicionario, impreso ou dixital, palabras destacadas na lectura, achega o seu significado e constrúe unha oración con cada unha. (MÍNIMO)
- Deduce polo contexto o significado de varias frases feitas.
- Explica o significado que teñen no texto varios termos, coa axuda do dicionario. (MÍNIMO)
- Busca na lectura as palabras acaídas ás definicións dunha serie e escribe unha oración con cada unha. (MÍNIMO)
- Repara no significado das palabras para interpretar un caligrama. (MÍNIMO)
- Localiza nun texto palabras relacionadas cos medios de transporte. (MÍNIMO)
- Recoñece no texto a familia léxica de automóbil e complétaa con outros termos. (MÍNIMO)
- Le comprensivamente textos sobre o coidado do medio e recoñece o significado de léxico pertencente a este campo semántico. (MÍNIMO)

LGB2.1.5. Interpreta o significado de elementos non lingüísticos (símbolos, iconas etc.).

- Identifica os elementos da comunicación a partir de imaxes que representan situacións comunicativas. (MÍNIMO)
- Distingue entre comunicación verbal e comunicación non verbal reflexionando sobre as situacións comunicativas en que participa habitualmente. (MÍNIMO)
- Diferencia, de forma guiada, entre símbolos e signos a partir de iconas. (MÍNIMO)
- Interpreta a linguaxe gráfica dun cómic de xeito global. (MÍNIMO)
- Indica a función que representan diferentes iconas empregadas na comunicación dixital. (MÍNIMO)
- Explica o significado dos elementos gráficos presentes nun poema.
- Le comprensivamente un texto de temática deportiva e identifica os deportes representados nunha serie de pictogramas incluídos nel. (MÍNIMO)

LGB2.1.6. Busca información para ampliar e completar o contido das mensaxes a través de distintos recursos: xornais, revistas, libros, enciclopedias, buscadores de internet. (MÍNIMO)

- Procura eficazmente información complementaria en Internet.

LGB2.1.7. Contrasta os contidos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.

- Reflexiona sobre o contido da lectura comparando a súa situación coa do protagonista. (MÍNIMO)
- Atribúelles aos personaxes do relato unha serie de adxectivos dados. (MÍNIMO)
- Clasifica unha serie de adxectivos segundo se refiran ao aspecto físico ou ao carácter. (MÍNIMO)
- Explica, empregando o propio léxico, enunciados tirados da lectura. (MÍNIMO)
- Reflexiona sobre as alternativas ao uso do automóbil empregando léxico dos medios de transporte.
- Elabora un esquema recollendo as vantaxes e inconvenientes do uso do automóbil. (MÍNIMO)

LGB2.2.1. Comprende o contido de textos propios da vida cotiá: mensaxes electrónicas ou de móbil, de correo electrónico, normas e instrucións de uso. (MÍNIMO)

- Interpreta e sintetiza o contido de textos propios da vida cotiá: mensaxes electrónicas ou de móbil, de correo electrónico, normas e instrucións de uso.
- Le comprensivamente un texto instrutivo e mostra a súa correcta interpretación respondendo preguntas.
- Recoñece como verdadeiros ou falsos varios enunciados relativos á lectura. (MÍNIMO)
- Corrixe enunciados falsos relativos á lectura para convertelos en verdadeiros, conforme o sentido do texto.
- Explica as características do texto instrutivo a partir do texto de lectura do inicio da unidade. (MÍNIMO)
- Completa o texto dunha receita cunha serie de verbos dados e seguindo as normas de redacción do texto instrutivo. (MÍNIMO)

- Le e mostra explicitamente a súa comprensión das normas de uso da plataforma pública galega de libros electrónicos.

LGB2.3.1. Comprende escritos dos medios de comunicación, especialmente, os narrativos e expositivos de estrutura descritiva e secuencial. (MÍNIMO)

- Interpreta e sintetiza escritos dos medios de comunicación, especialmente, os narrativos e expositivos de estrutura descritiva e secuencial.
- Le e manifesta explicitamente a comprensión e interpretación lóxica do texto. (MÍNIMO)
- Distingue entre textos xornalísticos informativos e de opinión.
- Analiza noticias comprobando se responden aos “seis W” e aos criterios de redacción xerais. (MÍNIMO)
- Le e manifesta explicitamente a comprensión e interpretación lóxica do texto.
- Coñece as características principais e a estrutura habitual da reportaxe.
- Le e mostra explicitamente a súa comprensión do sentido global dunha reportaxe. (MÍNIMO)
- Analiza, seguindo unhas pautas, unha reportaxe atendendo aos seus trazos formais e estruturais e ao seu contido.

LGB2.4.1. Comprende textos propios da vida educativa: webs educativas, información de dicionarios, glosarios e enciclopedias en distintos soportes. (MÍNIMO)

- Interpreta e sintetiza textos propios da vida educativa: webs educativas, información de dicionarios, glosarios e enciclopedias en distintos soportes.

- Utiliza a información obtida a través de Internet para realizar tarefas de investigación sobre plurilingüismo e tirar conclusións.

LGB2.4.2. Segue instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe guiadas, con progresiva autonomía. (MÍNIMO)

- Realiza tarefas de aprendizaxe guiadas consultando un mapa lingüístico de Europa e completando a información con buscas noutras fontes. (MÍNIMO)

LGB2.5.1. Usa de forma guiada as bibliotecas e as TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita. (MÍNIMO)

- Coñece e emprega enderezos dixitais para a consulta de xornais electrónicos. (MÍNIMO)

- Utiliza unha páxina web para realizar unha actividade de ampliación.

LGB2.6.1. Manifesta unha actitude crítica ante as mensaxes que transmiten prexuízos e reflexiona sobre os usos lingüísticos discriminatorios.

LGB2.6.2. Identifica e evita o uso de expresións habituais que evidencian prexuízos de distinta natureza: relixiosos, raciais e sexistas. (MÍNIMO)

- Reflexiona, a través da elaboración e comparación de dous titulares, sobre os prexuízos sexistas no tratamento da información deportiva. (MÍNIMO)

LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados e con respecto pola puntuación do texto. (MÍNIMO)

LGB2.7.2. Le en voz alta seguindo os patróns fonéticos do galego. (MÍNIMO)

LGB2.7.3. Utiliza recursos das TIC para rexistrar a voz.

- Realiza unha gravación explicando e mostrando a súa variedade xeográfica.

LGB2.8.1. Utiliza esquemas sinxelos e notas para ordenar as ideas e estruturar o contido do texto. (MÍNIMO)

- Selecciona ideas e organízalas textualmente para elaborar un texto coherente. (MÍNIMO)

- Extrae o tema dun texto. (MÍNIMO)

- Propón un título alternativo para un texto. (MÍNIMO)

- Redacta un texto expositivo breve empregando un esquema xerarquizado de ideas. (MÍNIMO)

- Escribe un resumo do argumento dun filme seguindo as pautas propostas na unidade. (MÍNIMO)

- Realiza unha tarefa de documentación utilizando notas.

- Repara na orde secuencial como elemento básico do texto instrutivo. (MÍNIMO)

- Organiza un texto instrutivo a partir dunha serie de instrucións escritas dadas. (MÍNIMO)

LGB2.8.2. Adecúa o texto ao rexistro coloquial ou formal segundo o requira a situación comunicativa.

- Identifica de forma guiada os factores que determinan o rexistro empregado nun texto dado: contexto, tema, destinatario e intención comunicativa. (MÍNIMO)

- Escribe unha serie de expresións en diferentes rexistros lingüísticos. (MÍNIMO)

- Identifica no texto expresións coloquiais e escribe unha variante formal para cada unha. (MÍNIMO)

LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos esenciais para a cohesión das ideas: conectores textuais básicos, e concordancias dentro do sintagma nominal e dentro do sintagma verbal. (MÍNIMO)

LGB2.8.4. Puntúa o texto en relación coa organización oracional e a forma do texto (os parágrafos e a distribución e organización das ideas expresadas). (MÍNIMO)

- Señala a organización das ideas por parágrafos nun texto. (MÍNIMO)

- Delimita as oracións nos parágrafos dun texto. (MÍNIMO)

- Distingue entre oracións e frases. (MÍNIMO)

LGB2.8.5. Revisa o texto con respecto ás normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas. (MÍNIMO)

LGB2.9.1. Produce textos propios das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil. (MÍNIMO)

- Redacta un texto breve sobre o deporte tratado na lectura. (MÍNIMO)

- Redacta, seguindo o modelo proposto, as instrucións do seu xogo favorito. (MÍNIMO)

- Redacta, seguindo un modelo, a receita da súa comida preferida. (MÍNIMO)

- Escribe en grupo diferentes textos instrutivos propios da vida cotiá. (MÍNIMO)

LGB2.10.1. Produce, a partir dun modelo, textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital. (MÍNIMO)

- Escribe adecuadamente, a partir dun modelo, unha crónica deportiva.

- Escribe tres titulares sobre temas de actualidade. (MÍNIMO)

- Redacta unha noticia seguindo as pautas de resposta aos «seis W». (MÍNIMO)

- Realiza unha reportaxe en grupo sobre un tema de actualidade local a partir do modelo traballado na aula.

LGB2.10.2. Coñece a estrutura do xornal (seccións e xéneros) e os elementos paratextuais que acompañan as noticias. (MÍNIMO)

- Consulta en grupo un xornal local e analiza a presenza das mulleres na sección de deportes. (MÍNIMO)
- Analiza a estrutura dun xornal e completa un cadro con información sobre as seccións, contidos e páxinas.
- Emprega xornais para documentarse.
- Acompaña a reportaxe de información gráfica.

LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos descritivos, narrativos e expositivos propios da vida educativa, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre tarefas e aprendizaxes realizadas. (MÍNIMO)

LGB2.12.1. Produce textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos. (MÍNIMO)

- Escribe un texto instrutivo de dez liñas. (MÍNIMO)
- Escribe, seguindo unhas pautas, unha receita en grupo. (MÍNIMO)
- Redacta un texto breve relacionado co tema da lectura. (MÍNIMO)
- Redacta adecuadamente unha autodescripción breve, atendendo aos seus trazos físicos e psicolóxicos. (MÍNIMO)
- Escribe adecuadamente un texto dialogado relacionado coa lectura. (MÍNIMO)
- Identifica os trazos lingüísticos propios do texto descritivo. (MÍNIMO)
- Compara tres textos descritivos e identifica neles o obxecto da descripción, así como a presenza de adxectivos e comparacións. (MÍNIMO)
- Distingue entre descripción obxectiva e subxectiva e ofrece exemplos dos dous tipos a partir de textos. (MÍNIMO)
- Realiza unha descripción breve baseada nunha imaxe. (MÍNIMO)
- Recoñece razoadamente na produción escrita propia os trazos da descripción obxectiva ou subxectiva e realiza as transformacións necesarias para empregar ambos os enfoques. (MÍNIMO)
- Redacta un texto breve explicando o propio uso da tecnoloxía. (MÍNIMO)
- Redacta un texto breve opinando, con argumentos lóxicos, sobre o consumo.

LGB2.13.1. Utiliza, con progresiva autonomía, as funcións básicas dun procesador de textos para organizar os contidos e mellorar a presentación. (MÍNIMO)

- Emprega un procesador de textos na creación dun guión de banda deseñada.
- Usa o procesador de textos para darlle un formato adecuado á crónica.
- Utiliza o procesador de textos para darlle un formato adecuado á reportaxe.

LGB2.13.2. Emprega os correctores ortográficos para resolver dúbidas e revisar a ortografía. (MÍNIMO)

- Emprega o procesador de textos para crear un documento co conxunto das obras teatrais creadas na clase.
- Elabora en grupo un documento dixital compilando as receitas redactadas na clase.
- Elabora en grupo un «manual de supervivencia» compilando diversos textos instrutivos propios da vida cotiá.

LGB2.14.1. Participa, de modo guiado, nas tarefas de revisión e mellora das producións propias e alleas.

LGB2.14.2. Acepta o erro como parte do proceso de aprendizaxe e mostra unha actitude positiva de superación. (MÍNIMO)

COMPETENCIAS

B2.1.1: CCL CCA	B2.1.2: CCL	B2.1.3: CCL
B2.1.4: CCL CCA	B2.1.5: CCL	B2.1.6: CCL CCA CD
B2.1.7: CCL CCA	B2.2.1: CCL CSC	B2.3.1: CCL CSC
B2.4.1: CCL CAA CD CSC	B2.4.2: CCL	B2.5.1: CCL CAA CD
B2.6.1: CCL CSC	B2.6.2: CCL CSC	B2.7.1: CCL
B2.7.2: CCL	B2.7.3: CCL CD	B2.8.1: CCL CSC
B2.8.2: CCL	B2.8.3: CCL	B2.8.4: CCL
B2.8.5: CCL CD	B2.9.1: CCL CSC	B2.10.1: CCL CD CSC
B2.10.1: CCL CD CSC	B2.10.2: CCL	B2.11.1: CCL CD
B2.12.1: CCL	B2.13.1: CCL CD	B2.13.2: CCL CD
B2.14.1: CCL CAA	B2.14.2: CCL CAA	

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

OBXECTIVOS

B3.1: b e l	B3.2: a d e	B3.3: b e n l	B3.4: b e	B3.5: e
B3.6: b e	B3.7: e l n	B3.8: e h	B3.9: e h	B3.10: e h
B3.11: e	B3.12: b e h	B3.13: b e		

CONTIDOS

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula. (MÍNIMO)

- O campo semántico. O campo semántico do ensino. O campo semántico dos animais. O campo semántico dos oficios e profesións. O campo semántico do corpo humano. (MÍNIMO)
- Os antónimos. Os sinónimos. (MÍNIMO)
- Os sufixos. Sufixos: *-eiro*, *-eira*. (MÍNIMO)
- Reflexión lingüística: os estranxeirismos. (MÍNIMO)
- Reflexión lingüística: frases feitas. (MÍNIMO)
- Palabras tabú e eufemismos. (MÍNIMO)
- Frases feitas a partir de partes do corpo. (MÍNIMO)
- Reflexión lingüística: o sentido figurado.
- Análise de alcumes. (MÍNIMO)
- Familia léxica. Léxico relativo á vestimenta. Frases feitas relacionadas coa vestimenta. (MÍNIMO)
- Palabras polisémicas. Reflexión lingüística: palabras homófonas. (MÍNIMO)
- Fraseoloxía: refráns e frases feitas relacionados co desenvolvemento das conversas. (MÍNIMO)
- O léxico das novas tecnoloxías. Léxico relativo aos medios de transporte. Léxico relacionado co coidado do medio. Léxico relacionado cos deportes. (MÍNIMO)
- As palabras compostas. (MÍNIMO)

B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias. (MÍNIMO)

- O alfabeto: letras e dígrafos. (MÍNIMO)
- Vogais e consoantes. (MÍNIMO)
- Os sons vocálicos do galego. (MÍNIMO)
- Práctica de pronuncia. (MÍNIMO)
- Vogais abertas e pechadas en pares diacríticos. (MÍNIMO)
- Pronuncia de *x / s*. (MÍNIMO)

B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre clases de palabras e normativa. (MÍNIMO)

- Procura de información sobre onomástica. (MÍNIMO)
- Emprego do dicionario. (MÍNIMO)

B3.4. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. (MÍNIMO)

- Reflexión lingüística: o til diacrítico. (MÍNIMO)
- Reflexión lingüística: formas verbais. (MÍNIMO)
- Reflexión lingüística: colocación dos pronomes. (MÍNIMO)
- Reflexión lingüística: o modo imperativo. (MÍNIMO)
- Reflexión lingüística: prefixos. (MÍNIMO)
- A sílaba. Tipos de sílabas e tipos de palabras segundo o seu número de sílabas. Ditongo, tritongo e hiato. Normas para a partición de palabras a final de liña. (MÍNIMO)
- As regras de acentuación ortográfica. (MÍNIMO)
- Reflexión lingüística: terminacións *-cia/-za* e *-cio/-zo*. O grupo *-cc-*. (MÍNIMO)
- Reflexión lingüística: feminino dos substantivos rematados en *-ón*. (MÍNIMO)
- Reflexión lingüística: conxuncións comparativas. (MÍNIMO)
- A diérese. (MÍNIMO)
- Reflexión lingüística: uso do *h*. Uso de *b*. Uso de *v*. Uso gráfico e pronuncia de *c/z/qu*. Uso de *x / s*. Reflexión lingüística: grupos consonánticos con *l / r*. Algunhas palabras que manteñen os grupos cultos tras as vogais *i, u*. (MÍNIMO)
- O punto: punto e seguido, punto e á parte e punto final. A coma. O punto e coma. Os dous puntos. Os puntos suspensivos. Ortografía dos signos de interrogación e exclamación. (MÍNIMO)

B3.5. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.

B3.6. Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais básicas (substantivo, adxectivo cualificativo, verbo, adverbio, etc.) así como a diferenza entre palabras flexivas e non flexivas para a creación e comprensión de textos. (MÍNIMO)

- O substantivo. Clasificación semántica dos substantivos. O xénero: formación do feminino e substantivos invariables. O número: formación do plural. (MÍNIMO)
- O adxectivo: o epíteto e o adxectivo especificativo. Graos do adxectivo. (MÍNIMO)
- Reflexión lingüística: palabras derivadas. (MÍNIMO)
- Reflexión lingüística: adxectivos rematados en *-ente*. (MÍNIMO)
- Os determinantes: determinantes e pronomes. Artigos, demostrativos, posesivos, numerais e indefinidos. (MÍNIMO)
- Contraccións dos determinantes coas preposicións. O uso do artigo cos posesivos. (MÍNIMO)

- O pronome persoal. Pronomes persoais tónicos: definición e formas. Pronomes persoais átonos: definición e formas. (MÍNIMO)
 - Pronomes persoais tónicos: funcións. (MÍNIMO)
 - Casos en que o pronome vai antes do verbo. (MÍNIMO)
 - *Te* e *che*. (MÍNIMO)
 - Pronome átono de terceira persoa en función de CI e de CD.
 - Conxuncións comparativas *ca* e *coma*.
 - Contraccións dos pronomes de complemento directo e complemento indirecto. (MÍNIMO)
 - Reflexión lingüística: perífrases verbais.
 - Os verbos regulares. Diferenzas cos verbos irregulares. As conxugacións. (MÍNIMO)
 - Partes das formas verbais: raíz, vogal temática, desinencias.
 - O tempo verbal: presente, pasado (pretérito, copretérito e antepretérito) e futuro. O pospretérito. (MÍNIMO)
 - O modo verbal. (MÍNIMO)
 - Reflexión lingüística: prefixos de negación; a raíz «fobia». (MÍNIMO)
 - Reflexión lingüística: adxectivos. Concordancia cos substantivos. (MÍNIMO)
 - O verbo: alternancias vocálicas.
 - Os verbos irregulares. (MÍNIMO)
 - Verbos que se conxugan como *pedir*, *seguir*, *dormir*.
 - Formais infinitas. Flexión de xénero e número no participio.
 - Perífrases verbais.
 - Reflexión lingüística: colocación dos pronomes átonos.
 - Reflexión lingüística: verbos con alternancia vocálica.
 - Reflexión lingüística: sufixos *-ismo* e *-ista*. (MÍNIMO)
 - Palabras compostas. (MÍNIMO)
 - Os adverbios. (MÍNIMO)
 - As locucións adverbiais. (MÍNIMO)
 - As preposicións. (MÍNIMO)
 - Contraccións das preposicións con determinantes e pronomes. (MÍNIMO)
 - Os prefixos. Prefixos *re-*, *eco-* e *bio-*. (MÍNIMO)
 - Reflexión lingüística: formación do plural das palabras rematadas en *l*. (MÍNIMO)
 - Reflexión lingüística: palabras compostas do ámbito dos deportes. (MÍNIMO)
- B3.7. Recoñecemento, uso e reflexión dos mecanismos da cohesión textual como a deíxe persoal.
- A cohesión.
 - Mecanismos de cohesión textual: a anáfora ou repetición; a deíxe (deíxe de persoa, de espazo e de tempo) e a substitución. (MÍNIMO)
- B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos conectores textuais máis comúns, en particular os temporais e explicativos. (MÍNIMO)
- B3.9. Coñecemento das regras de concordancia e das funcións sintácticas principais no seo da oración para elaborar enunciados cun estilo cohesionado e correcto.
- A concordancia co substantivo. (MÍNIMO)
 - A frase substantiva. A frase nominal. A frase adxectiva. A frase adverbial. A frase preposicional. (MÍNIMO)
 - A concordancia co adxectivo. (MÍNIMO)
 - A concordancia do verbo co suxeito. (MÍNIMO)
 - O suxeito e o predicado. Unidades que desempeñan a función de suxeito. (MÍNIMO)
 - Unidades que desempeñan a función de predicado. Os complementos.
 - O complemento directo: verbos transitivos e intransitivos. Elementos que desempeñan a función de CD.
 - O complemento indirecto. Elementos que desempeñan esta función.
 - Contracción dos pronomes de complemento directo cos de complemento indirecto. (MÍNIMO)
 - O complemento circunstancial: clasificación e elementos que desempeñan esta función.
- B3.10. Recoñecemento das modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor. (MÍNIMO)
- O enunciado. (MÍNIMO)
 - A intención comunicativa e os tipos de enunciado: enunciativo, interrogativo, exclamativo, dubitativo, desiderativo, exhortativo. (MÍNIMO)
- B3.11. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso. (MÍNIMO)
- Avaliacións das intervencións orais. (MÍNIMO)

B3.12. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. (MÍNIMO)

B3.13. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. (MÍNIMO)

- Palabras de acentuación dubidosa. (MÍNIMO)
- Relacións de parentesco entre as linguas peninsulares. (MÍNIMO)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula. (MÍNIMO)

- Ampliar o vocabulario mediante a comprensión e adquisición de novas frases feitas. (MÍNIMO)
- Identificar e ampliar o coñecemento do campo léxico do ensino, do campo léxico dos oficios e profesións, do campo léxico do corpo humano, do léxico relativo á vestimenta. (MÍNIMO)
- Coñecer denominacións de partes do corpo e asocialas a imaxes. Coñecer denominacións de pezas de roupa e calzado e agrupalas segundo o seu significado a través de imaxes. (MÍNIMO)
- Relacionar imaxes con expresións relativas á aula e o centro de ensino. (MÍNIMO)
- Asociar termos coas súas definicións. Asociar accións e imaxes con substantivos do campo semántico das profesións. (MÍNIMO)
- Apreciar as relacións de antonimia e empregar antónimos. (MÍNIMO)
- Clasificar palabras en campos semánticos. (MÍNIMO)
- Identificar o campo léxico dos animais e ampliar o seu coñecemento deste. (MÍNIMO)
- Relacionar a sufixación coa formación de palabras no campo léxico dos animais. (MÍNIMO)
- Relacionar substantivos con verbos propios do campo léxico dos animais. (MÍNIMO)
- Adquirir novo léxico mediante o emprego da sinonimia. (MÍNIMO)
- Recoñecer as sílabas que forman as palabras e os distintos tipos de palabras dependendo do seu número de sílabas. Coñecer os distintos tipos de sílabas e saber cal é a sílaba átona nas palabras. Diferenciar os ditongos, tritongos e hiatos. Coñecer e aplicar as normas para a partición de palabras a final de liña. (MÍNIMO)
- Identificar e ampliar o seu coñecemento do campo léxico dos animais. (MÍNIMO)
- Recoñecer estranxeirismos e empregar solucións galegas para préstamos innecesarios.
- Identificar e emparellar, mediante sinonimia, palabras tabú e eufemismos relacionados co corpo humano. (MÍNIMO)
- Recoñecer e empregar nas súas producións orais e escritas frases feitas relacionadas co corpo. (MÍNIMO)
- Coñecer adxectivos relativos ao cabelo e relacionalos con imaxes. Completar un texto con substantivos relativos ás partes do rostro. Coñecer as denominacións dos dedos das mans e asocialas a imaxes. Situar en imaxes e definir partes da man. (MÍNIMO)
- Asimilar o concepto de sentido figurado.
- Coñecer o significado literal de varias palabras extraídas dun texto. (MÍNIMO)
- Identificar e ampliar o seu coñecemento do campo semántico do corpo humano. (MÍNIMO)
- Realizar unha listaxe de alcumes e analizar o seu significado reparando nas diferenzas de xénero reflectidas neles.
- Recoñecer o que é un campo semántico e clasificar substantivos e adxectivos relacionados coa vestimenta. (MÍNIMO)
- Ampliar o seu coñecemento de verbos relativos á roupa mediante a utilización de sinónimos. (MÍNIMO)
- Comentar e describir a vestimenta propia de diversas tribos urbanas a partir de imaxes.
- Coñecer o significado de frases feitas relacionadas coa vestimenta. (MÍNIMO)
- Coñecer o significado de varios refráns e frases feitas relacionados co desenvolvemento das conversas e reflexionar, a partir destes, sobre a importancia de practicar as normas elementais na interacción oral espontánea. (MÍNIMO)
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado coas novas tecnoloxías e incorporalo ás súas producións orais e escritas. (MÍNIMO)
- Coñecer e asociar a imaxes as denominacións de varios dispositivos tecnolóxicos. (MÍNIMO)
- Coñecer o significado de diversos termos relacionados coas computadoras e a comunicación por Internet.
- Recoñecer a presenza de estranxeirismos no léxico das tecnoloxías. (MÍNIMO)
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relativo aos medios de transporte. Coñecer verbos e substantivos do campo semántico dos medios de transporte. Coñecer as denominacións das partes dun automóbil e asocialas a unha imaxe. Elaborar por parellas, seguindo unhas pautas, o campo semántico dos vehículos terrestres. (MÍNIMO)
- Recoñecer no texto dous pares de palabras homófonas. Escribir unha oración con cada unha das palabras homófonas destacadas no texto, demostrando que coñece o seu significado. (MÍNIMO)
- Asociar unha serie de refráns cos seus significados. (MÍNIMO)

- Identificar no texto fragmentos escritos nun rexistro culto. Reescribir enunciados empregando diferentes rexistros (culto, coloquial e vulgar). (MÍNIMO)
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado co coidado do medio. (MÍNIMO)
- Nomear e clasificar imaxes de obxectos de uso cotián nun cadro con ilustracións de colectores ecolóxicos.
- Recoñecer nun texto termos relativos ao coidado do medio e asocialos ás definicións dunha serie. (MÍNIMO)
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado cos deportes. Asociar as ilustracións dunha serie coas correspondentes denominacións de deportes. Clasificar termos relacionados coa actividade física en campos semánticos dos deportes. Escribir as instrucións dunha táboa de exercicios físicos dada empregando os verbos dunha listaxe. (MÍNIMO)

B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega. (MÍNIMO)

- Nomear en voz alta, prestando atención á pronuncia, os nomes dos elementos máis comúns na aula. (MÍNIMO)
- Pronunciar adecuadamente na lectura as vogais tónicas. (MÍNIMO)
- Ler palabras de acentuación dubidosa prestando atención á pronuncia. (MÍNIMO)
- Diferenciar a pronuncia de pares diacríticos con distinto grao de abertura nas vogais.
- Ler en voz alta palabras con *x* ou *s* prestando atención á pronuncia. (MÍNIMO)

B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta en calquera soporte, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma. (MÍNIMO)

- Buscar información en diversas fontes dixitais e impresas sobre a orixe e significado do seu nome. (MÍNIMO)
- Empregar o dicionario para contrastar o significado de termos homófonos. (MÍNIMO)

B3.4. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. (MÍNIMO)

- Reflexionar a partir do texto sobre as normas ortográficas e morfolóxicas do galego.
- Distinguir gráfica e semanticamente palabras con acentuación diacrítica. (MÍNIMO)
- Recoñecer o tempo, modo, persoa e número de varias formas verbais. (MÍNIMO)
- Coñecer as normas de colocación dos pronomes átonos. (MÍNIMO)
- Coñecer e distinguir as letras do abecedario. (MÍNIMO)
- Ordenar palabras alfabeticamente. (MÍNIMO)
- Recoñecer no texto formas de imperativo e distinguir entre persoas de singular e plural. (MÍNIMO)
- Identificar prefixos e coñecer o seu significado. (MÍNIMO)
- Recoñecer a sílaba tónica das palabras e clasificalas coa axuda dun cadro.
- Explicar as regras de acentuación que operan en palabras destacadas nun texto. Escribir correctamente palabras de acentuación dubidosa nun texto breve. Distinguir entre ditongos e hiatos en palabras do texto. (MÍNIMO)
- Reparar, a partir do texto, no emprego das terminacións *-cia/-za* e *-cio/-zo* e completar correctamente unha serie de palabras. Distinguir o emprego de *-c-* e *-cc-* e completar correctamente unha serie de palabras. (MÍNIMO)
- Coñecer e empregar axeitadamente as regras de formación do feminino dos substantivos rematados en *-ón*. (MÍNIMO)
- Coñecer e aplicar adecuadamente as normas de emprego das conxuncións comparativas *como* e coma nunha serie de enunciados.
- Recoñecer nun texto e coñecer o significado de pares diacríticos. (MÍNIMO)
- Empregar correctamente o til diacrítico na acentuación de enunciados. (MÍNIMO)
- Empregar de forma precisa a diérese en enunciados. (MÍNIMO)
- Empregar correctamente o *h* na súa produción escrita. Empregar adecuadamente *c*, *z* e *qu* en palabras dadas e explicar o seu uso en textos. Usar adecuadamente os grupos *cc/ct* en enunciados dados. Respetar as regras de uso de *b* e *v* para completar correctamente series de palabras. Reescribir un texto utilizando adecuadamente o *b* e o *v*. (MÍNIMO)
- Conxugar e escribir correctamente o presente de indicativo do verbo *ir*. (MÍNIMO)
- Recoñecer as regras de acentuación e explicar o seu uso en dous poemas. (MÍNIMO)
- Comentar os cambios de significado en varios enunciados dependendo da súa puntuación. (MÍNIMO)
- Puntuar axeitadamente un texto dado. (MÍNIMO)
- Clasificar as palabras con *r* dun poema segundo a súa pronuncia sexa vibrante simple ou múltiple. Coñecer as normas de uso de *r* e *rr* e empregalas para completar unha serie de palabras. (MÍNIMO)
- Coñecer as pautas de uso da coma e engadir as que sexan precisas nunha serie de enunciados. Coñecer as pautas de uso do punto e coma e puntuar unha serie de enunciados empregando coma ou punto e coma. Colocar os puntos e coma precisos nun texto. Introducir axeitadamente os dous puntos en enunciados. Engadir os puntos suspensivos precisos nun texto. (MÍNIMO)
- Reparar en palabras do texto con grupos consonánticos formados por *l* ou *r* e completar axeitadamente unha serie de palabras. (MÍNIMO)
- Lembrar, a partir do texto, as regras de formación do plural de palabras rematadas en *l* e cambiar correctamente o número das palabras dunha serie dada. (MÍNIMO)
- Clasificar os ditongos e hiatos de varias palabras extraídas do texto e dividilas en sílabas. (MÍNIMO)

- Explicar a diferenza de significado en pares de palabras con con x / s, coa axuda do dicionario. (MÍNIMO)
- B3.5. Analizar e usar correctamente a puntuación, dacordo coa cohesión textual. (MÍNIMO)
- B3.6. Recoñecer e explicar o uso das distintas categorías gramaticais, utilizar este coñecemento para distinguir erros e diferenciar as flexivas das non flexivas. (MÍNIMO)
- Identificar en textos as categorías gramaticais substantivo e adxectivo. (MÍNIMO)
 - Recoñecer substantivos segundo a súa clasificación semántica. (MÍNIMO)
 - Empregar correctamente as regras de formación do feminino e o plural en enunciados. (MÍNIMO)
 - Coñecer o xénero de substantivos invariables e empregalos correctamente en oracións. (MÍNIMO)
 - Distinguir entre adxectivos explicativos e especificativos e construír oracións con ambos os tipos. (MÍNIMO)
 - Recoñecer os graos do adxectivo e realízalos correctamente. (MÍNIMO)
 - Recoñecer palabras derivadas e empregar a derivación para crear novos termos.
 - Identificar adxectivos rematados en *-ente* e coñecer os seus antónimos.
 - Recoñecer e distinguir os determinantes nun texto. (MÍNIMO)
 - Identificar nun texto as contraccións das preposicións cos artigos e realízalas correctamente na escrita. (MÍNIMO)
 - Escribir axeitadamente os numerais cardinais e ordinais correspondentes a números dados. (MÍNIMO)
 - Empregar os indefinidos adecuados en enunciados, aplicando as normas de concordancia co substantivo. (MÍNIMO)
 - Identificar e clasificar os pronomes tónicos e átonos dun texto. (MÍNIMO)
 - Substituír frases en oracións por pronomes átonos, distinguindo as funcións de complemento directo e indirecto.
 - Reescribir pares de oracións empregando correctamente conxuncións comparativas.
 - Empregar as formas pronominais axeitadas e no lugar correcto en enunciados.
 - Recoñecer o xénero das palabras rematadas en *-axe*. (MÍNIMO)
 - Recoñecer o xénero dos substantivos invariables e empregar adecuadamente o xénero dos artigos para completar enunciados. (MÍNIMO)
 - Realizar correctamente as contraccións das preposicións cos artigos en enunciados. (MÍNIMO)
 - Identificar en enunciados as perífrases verbais con significado de futuro, inicio dunha acción, acción rematada ou repetición.
 - Distinguir nun texto entre verbos regulares e irregulares. (MÍNIMO)
 - Recoñecer a conjugación á que pertencen os verbos destacados nun texto. (MÍNIMO)
 - Identificar a raíz e as desinencias de formas verbais dadas.
 - Distinguir os verbos nun texto, recoñecer o tempo verbal empregado, convertelo ao presente e explicar os cambios de significado. (MÍNIMO)
 - Identificar a persoa, tempo e modo de formas verbais dadas. (MÍNIMO)
 - Reflexionar, a partir do texto, sobre a formación de palabras derivadas.
 - Formar os contrarios dunha serie de palabras empregando prefixos de negación. (MÍNIMO)
 - Coñecer o significado de palabras formadas sobre a raíz «fobia».
 - Identificar adxectivos en enunciados procedentes do texto e comprobar a súa concordancia en xénero e número cos substantivos. (MÍNIMO)
 - Conxugar en presente de indicativo verbos con alternancias vocálicas.
 - Identificar no texto verbos irregulares e sinalar a súa raíz. (MÍNIMO)
 - Conxugar verbos irregulares tirados do texto en presente, pretérito e futuro de indicativo. (MÍNIMO)
 - Identificar en viñetas perífrases verbais.
 - Substituír as perífrases verbais dun texto por unha forma verbal simple e observar as diferenzas de significado.
 - Relacionar unha serie de perífrases verbais cos seus significados.
 - Respectar as regras de colocación do pronome átono na escrita de enunciados. (MÍNIMO)
 - Reparar, a partir do texto, na alternancia vocálica de verbos da terceira conjugación e escribir o presente de indicativo de tres verbos dados.
 - Reparar, a partir do texto, na derivación como proceso de formación de palabras mediante o recoñecemento dos sufixos *-ismo* e *-ista*, escribir tres palabras derivadas con cada un deles e explicar o seu significado. (MÍNIMO)
 - Recoñecer o procedemento de formación de palabras compostas a partir de termos do campo semántico estudado na unidade. (MÍNIMO)
 - Explicar o significado de varias palabras compostas e constrastar as súas definicións empregando o dicionario. (MÍNIMO)
 - Completar enunciados empregando adverbios destacados nun texto. (MÍNIMO)
 - Agrupar adverbios en series. (MÍNIMO)
 - Agrupar locucións adverbiais segundo o seu significado.
 - Localizar as preposicións nun texto. (MÍNIMO)
 - Identificar nun texto as contraccións de preposicións con determinantes. (MÍNIMO)

- Explicar a diferenza de significado en pares de enunciados con distintas preposicións.
- Reparar en dous substantivos invariables presentes no texto. (MÍNIMO)
- Coñecer o xénero dos substantivos invariables dunha serie. (MÍNIMO)
- Identificar a función dos prefixos na formación de palabras e coñecer o significado dos máis frecuentes no campo semántico tratado na unidade (*re-*, *eco-* e *bio-*).
- Formar palabras mediante a prefixación, a partir dunha serie de termos dada. (MÍNIMO)
- Reparar no procedemento de formación de palabras mediante a composición, achegar cinco palabras compostas pertencentes ao ámbito dos deportes e indicar os lexemas que as forman. (MÍNIMO)
- Localizar nun texto formas verbais con alternancias vocálicas.

B3.7. Recoñecer, usar e reflexionar sobre os mecanismos da cohesión textual como a deíxe persoal.

- Recoñecer e distinguir mecanismos de cohesión textual en textos dados. (MÍNIMO)
- Diferenciar entre deícticos de persoa, espazo e tempo. (MÍNIMO)
- Aplicar mecanismos de substitución en enunciados para evitar repeticións. (MÍNIMO)

B3.8. Recoñecer, usar e explicar os conectores textuais máis comúns (sobre todo os temporais e os explicativos). (MÍNIMO)

B3.9. Coñecer as regras de concordancia e das funcións sintácticas principais no seo da oración para elaborar enunciados cun estilo cohesionado e correcto. (MÍNIMO)

- Usar as regras de concordancia en frases nominais e adxectivas identificando os seus compoñentes.
- Identificar a concordancia entre suxeitos e verbos nun texto. (MÍNIMO)
- Identificar as frases preposicionais en enunciados e clasificar os seus elementos en relatores e termos.
- Recoñecer nun texto verbos en función de predicado.
- Localizar no texto os suxeitos correspondentes aos predicados destacados nel. (MÍNIMO)
- Analizar, coa axuda dun cadro, as relacións sintácticas anteriores. (MÍNIMO)
- Sinalar o suxeito nas oracións dunha serie e identificar a unidade que desempeña esta función. (MÍNIMO)
- Sinalar o predicado nas oracións dunha serie. (MÍNIMO)
- Identificar razoadamente suxeitos elididos nun texto. (MÍNIMO)
- Identificar o predicado e os complementos nas oracións dunha serie, coa axuda dun cadro. (MÍNIMO)
- Identificar os complementos directos nun texto.
- Recoñecer as unidades que desempeñan a función de complemento directo nun texto.
- Substituír os complementos directos e indirectos por pronomes en enunciados. (MÍNIMO)
- Identificar os complementos circunstanciais nunha serie de enunciados e indicar de que tipo son. (MÍNIMO)
- Recoñecer as unidades que desempeñan a función de complemento circunstancial en enunciados.

B3.10. Recoñecer as modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor. (MÍNIMO)

- Distinguir entre os diferentes tipos de enunciados, en relación coa intención comunicativa do emisor.

B3.11. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe. (MÍNIMO)

- Avaliar as intervencións orais do resto do grupo seguindo as pautas propostas na unidade e recoñecer o erro como parte do proceso de aprendizaxe.

B3.12. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. (MÍNIMO)

B3.13. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. (MÍNIMO)

- Evitar e recoñecer implicitamente interferencias gráficas e fónicas con outras linguas próximas. (MÍNIMO)
- Valorar o alto grao de intercomprensión entre as linguas peninsulares. (MÍNIMO)
- Recoñecer nun fragmento dun texto literario tres linguas faladas no Estado e empregar os seus coñecementos para traducilo ao galego. (MÍNIMO)
- Completar un cadro ofrecendo a solución galega para termos expresados en varios idiomas peninsulares. (MÍNIMO)
- Deducir relacións de parentesco entre varias linguas peninsulares a través da comparación. (MÍNIMO)

ESTÁNDARES E INDICADORES

LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación. (MÍNIMO)

- Comprende o significado de frases feitas destacadas na lectura. Define frases feitas formadas a partir do mesmo substantivo. Constrúe enunciados lóxicos coas frases definidas. (MÍNIMO)

- Identifica e amplía o seu coñecemento do campo léxico do ensino. Relaciona imaxes con expresións relativas á aula e o centro de ensino. Identifica en textos o campo léxico dos animais e amplía o seu coñecemento deste. Identifica e relaciona verbos e substantivos do campo léxico dos animais. Identifica e amplía o seu coñecemento do campo léxico dos oficios e profesións. Asocia accións e imaxes con substantivos do campo semántico dos oficios e profesións. Identifica e amplía o seu coñecemento do campo semántico do corpo humano. Asocia imaxes con denominacións de partes do corpo humano. Amplía o seu coñecemento do léxico relativo á vestimenta. Amplía o seu coñecemento do léxico relativo aos medios de transporte. Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado co coidado do medio. Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado cos deportes. Asocia as ilustracións dunha serie con denominacións de deportes. Clasifica termos relacionados coa actividade física en campos semánticos dos deportes. (MÍNIMO)
 - Relaciona antónimos en series dadas. (MÍNIMO)
 - Agrupa unha serie de palabras por campos semánticos. (MÍNIMO)
 - Identifica os sufixos que achegan o significado de «lugar onde viven os animais». Identifica os sufixos que achegan o significado de oficio e profesión e emprégaos para formar palabras deste campo. (MÍNIMO)
 - Adquire novo léxico mediante a relación de termos por sinonimia. (MÍNIMO)
 - Recoñece no texto estranxeirismos e achega solucións galegas para unha serie de préstamos innecesarios. (MÍNIMO)
 - Amplía o seu vocabulario relacionando varias frases feitas cos seus significados. . (MÍNIMO)
 - Identifica e emparella, mediante sinonimia, palabras tabú e eufemismos relacionados co corpo humano. Recoñece o significado de frases feitas relacionadas co corpo e emprégaas na súa produción oral e escrita. Relaciona imaxes con adxectivos relativos ao cabelo. Completa un texto con substantivos relativos ás partes do rostro. Asocia as denominacións dos dedos das mans a imaxes. Sitúa en imaxes e define partes da man. Asocia a imaxes e agrupa, segundo o seu significado, denominacións de pezas de roupa e calzado. Clasifica por campos semánticos substantivos relativos aos tecidos e instrumentos de costura, así como adxectivos valorativos referidos á roupa. Forma parellas de sinónimos cunha serie de verbos relacionados coa roupa. Identifica nun texto descritivo léxico relativo á vestimenta. Emparella coas súas definicións varias frases feitas relacionadas coa vestimenta. . (MÍNIMO)
 - Recoñece o que é un campo semántico. (MÍNIMO)
 - Evidencia a asimilación do concepto de sentido figurado. (MÍNIMO)
 - Explica o sentido figurado, así como o significado literal, de varias palabras extraídas do texto. (MÍNIMO)
 - Realiza unha listaxe de alcumes e analiza o seu significado. (MÍNIMO)
 - Reflexiona sobre as diferenzas de xénero reflectidas na forma e emprego dos alcumes.
 - Comenta e describe a vestimenta propia de diversas tribos urbanas a partir de imaxes.
 - Explica o significado de varios refráns e frases feitas relacionados co desenvolvemento das conversas.
 - Reflexiona, a partir dos refráns e frases feitas, sobre a importancia de practicar as normas elementais para ter éxito nas conversas.
 - Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coas novas tecnoloxías e incorpóralo ás súas producións orais e escritas. Nomea os dispositivos tecnolóxicos sinalados nunha ilustración. Relaciona unha serie de definicións con termos relacionados coas computadoradoras e a comunicación por Internet. Recoñece a presenza de estranxeirismos no léxico das tecnoloxías. (MÍNIMO)
 - Escribe verbos e substantivos do campo semántico dos medios de transporte. Asocia a unha imaxe as denominacións das partes dun automóbil. Elabora por parellas, seguindo unhas pautas, o campo semántico dos vehículos terrestres. (MÍNIMO)
 - Indica dous significados diferentes para varios verbos polisémicos e constrúe cadanseu enunciado. (MÍNIMO)
 - Recoñece no texto dous pares de palabras homófonas. Escribe unha oración con cada unha das palabras homófonas destacadas no texto, demostrando que coñece o seu significado. (MÍNIMO)
 - Asocia unha serie de refráns cos seus correspondentes significados. (MÍNIMO)
 - Identifica no texto fragmentos escritos nun rexistro culto. Reescribe enunciados empregando diferentes rexistros (culto, coloquial e vulgar). (MÍNIMO)
 - Nomea e clasifica imaxes de obxectos de uso cotián nun cadro con ilustracións de colectores ecolóxicos. (MÍNIMO)
 - Recoñece nun texto termos relativos ao coidado do medio e asócialos ás definicións dunha serie. (MÍNIMO)
 - Escribe as instrucións dunha táboa de exercicios físicos dada empregando os verbos dunha listaxe. (MÍNIMO)
- LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega. (MÍNIMO)
- Nomea en voz alta, prestando atención á pronuncia, os nomes dos elementos máis comúns da aula. (MÍNIMO)
 - Le en voz alta prestando atención ao grao de abertura das vogais tónicas.
 - Le palabras de acentuación dubidosa prestando atención á pronuncia. (MÍNIMO)
 - Diferencia a pronuncia de pares diacríticos con distinto grao de abertura nas vogais. (MÍNIMO)
 - Le un poema en voz alta fixándose na pronuncia das palabras con r. (MÍNIMO)
 - Le en voz alta palabras con x ou s prestando atención á pronuncia. (MÍNIMO)

LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística relativa á clase de palabras e a normativa en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.

- Busca información en diversas fontes dixitais e impresas sobre a orixe e significado do seu nome. (MÍNIMO)
- Emprega o dicionario para contrastar o significado de termos homófonos. (MÍNIMO)

LGB3.4.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. (MÍNIMO)

- Reflexiona a partir do texto sobre as normas ortográficas e morfolóxicas do galego.
- Localiza en enunciados tirados do texto palabras con til diacrítico e achega o seu significado. (MÍNIMO)
- Relaciona formas verbais do texto cos seus tempos e modos correspondentes e indica a persoa e número de cada unha. (MÍNIMO)
- Identifica no texto pronomes en posición proclítica e explica o motivo da anteposición. (MÍNIMO)
- Coñece e distingue as letras do abecedario. Ordena palabras alfabeticamente. (MÍNIMO)
- Recoñece no texto formas verbais de imperativo e distingue entre persoas de singular e plural. (MÍNIMO)
- Sinala os prefixos nunha serie de palabras e explica o seu significado. (MÍNIMO)
- Clasifica as palabras subliñadas nun texto segundo o seu número de sílabas. Recoñece a sílaba átona nas palabras e clasifica tipoloxicamente as sílabas. Diferencia os ditongos, tritongos e hiatos nas palabras. Coñece e aplica as normas para a partición de palabras a final de liña. Recoñece a sílaba tónica das palabras e clasifícaas en agudas, graves ou esdrúxulas coa axuda dun cadro. Explica as regras que rexen a acentuación de palabras destacadas nun texto. Emprega correctamente palabras de acentuación dubidosa na escrita dun texto breve. Recoñece nun texto palabras con til e explica o significado dos dous membros do par diacrítico. Acentúa correctamente unha serie de enunciados empregando til diacrítico. (MÍNIMO)
- Emprega de forma precisa a diérese nunha serie de enunciados. (MÍNIMO)
- Completa unha serie de palabras empregando *h* nos casos precisos. Completa correctamente un grupo de palabras empregando *c*, *z* e *qu*. Localiza os *c*, *z* e *qu* empregados nun texto e clasifícaos segundo a súa pronuncia. Usa adecuadamente *cc/c* e *ct/t* para completar palabras en viñetas. Completa series de palabras respectando as regras de uso de *b* e *v*. Reescribe un texto utilizando adecuadamente o *b* e o *v*. Escribe un texto de dez liñas utilizando adecuadamente palabras dadas con *b* e *v*. Emprega adecuadamente o *h* na escrita das palabras correspondentes ás definicións dunha serie. Clasifica as palabras con *r* dun poema segundo a súa pronuncia sexa vibrante simple ou múltiple. Emprega correctamente *r* ou *rr* para completar unha serie de palabras. Repara en palabras do texto con grupos consonánticos formados por *l* ou *r*. Completa axeitadamente unha serie de palabras con *l* ou *r*. Completa unha serie de enunciados empregando o *x* ou o *s*. Introduce axeitadamente os dous puntos en enunciados. Engade os puntos suspensivos precisos nun texto. Localiza os *c*, *z* e *qu* empregados nun texto e clasifícaos segundo a súa pronuncia. (MÍNIMO)
- Conxuga e escribe correctamente o presente de indicativo do verbo *ir*. (MÍNIMO)
- Explica a acentuación gráfica das palabras en dous poemas. (MÍNIMO)
- Comenta os cambios de significado en varios enunciados dependendo da súa puntuación.
- Engade axeitadamente comas nunha serie de enunciados. Puntúa unha serie de enunciados empregando coma ou punto e coma. Coloca os puntos e coma precisos nun texto. (MÍNIMO)
- Lembra, a partir do texto, as regras de formación do plural de palabras rematadas en *l*. Forma correctamente o plural dunha serie de palabras rematadas en *l*. (MÍNIMO)

LGB3.4.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos. (MÍNIMO)

- Clasifica palabras do texto segundo teñan ditongo ou hiato. (MÍNIMO)
- Completa correctamente unha serie de palabras empregando as terminacións *-cia/-za* e *-cio/-zo*. Completa correctamente unha serie de palabras empregando *-c-* ou *-cc-*. Corrixe, coa axuda dun cadro, unha serie de palabras con ortografía incorrecta en canto ao uso do *h*. (MÍNIMO)
- Forma axeitadamente o feminino dunha serie de substantivos rematados en *-ón*. (MÍNIMO)
- Emprega axeitadamente como ou coma nunha serie de enunciados.
- Puntúa axeitadamente un texto dado. (MÍNIMO)

LGB3.5.1. Analiza e usa correctamente a puntuación de acordo coa cohesión textual.

LGB3.6.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, utiliza este coñecemento para corrixir erros e distingue as flexivas das non flexivas.

- Identifica substantivos nun texto segundo a súa clasificación semántica. (MÍNIMO)
- Emprega correctamente as regras de formación do feminino e o plural na construción de enunciados. (MÍNIMO)
- Recoñece o xénero de substantivos invariables e emprégaos correctamente en oracións. (MÍNIMO)
- Identifica adxectivos nun texto. (MÍNIMO)
- Distingue entre adxectivos explicativos e especificativos e constrúe oracións con ambos os tipos. (MÍNIMO)
- Transforma correctamente o grao dos adxectivos extraídos dun texto. (MÍNIMO)
- Analiza a morfoloxía de palabras derivadas presentes no texto. (MÍNIMO)

- Crea palabras derivadas a partir dunha serie dada. (MÍNIMO)
 - Recoñece na lectura adxectivos rematados en *-ente*, explica o seu significado e procura os seus antónimos. (MÍNIMO)
 - Recoñece e distingue os diferentes tipos de determinantes nun texto. (MÍNIMO)
 - Identifica nun texto as contraccións das preposicións cos artigos e realízalas correctamente para completar enunciados. (MÍNIMO)
 - Escribe os numerais cardinais e ordinais correspondentes a números dados. Emprega os indefinidos adecuados para completar enunciados, aplicando as normas de concordancia co substantivo. (MÍNIMO)
 - Localiza e clasifica os pronomes tónicos e átonos dun texto. (MÍNIMO)
 - Substitúe frases en oracións por pronomes átonos, distinguindo as funcións de complemento directo e indirecto.
 - Reescribe pares de oracións empregando correctamente conxuncións comparativas.
 - Emprega as formas pronominais axeitadas e no lugar correcto en enunciados. (MÍNIMO)
 - Recoñece, a partir do texto, o xénero das palabras rematadas en *-axe*. (MÍNIMO)
 - Completa unha serie de enunciados empregando adecuadamente o xénero dos artigos ante substantivos invariables. (MÍNIMO)
 - Realiza correctamente as contraccións das preposicións cos artigos en enunciados. (MÍNIMO)
 - Identifica en enunciados as perífrases verbais con significado de futuro, inicio dunha acción, acción rematada ou repetición.
 - Clasifica os verbos subliñados nun texto en irregulares e regulares. (MÍNIMO)
 - Sinala a conxugación á que pertencen os verbos destacados nun texto. (MÍNIMO)
 - Identifica a raíz e mais as desinencias de varias formas verbais dadas.
 - Localiza os verbos nun texto. (MÍNIMO)
 - Recoñece o tempo verbal empregado nos verbos dun texto, convérteos ao presente e explica os cambios de significado producidos.
 - Indica o modo de formas verbais dadas. Clasifica formas verbais dadas segundo a persoa, o tempo e o modo. (MÍNIMO)
 - Reflexiona, a partir do texto, sobre a formación de palabras derivadas.
 - Forma os contrarios dunha serie de palabras empregando prefixos de negación. (MÍNIMO)
 - Indica o significado de palabras formadas sobre a raíz «fobia».
 - Identifica adxectivos en enunciados procedentes do texto e comproba a súa concordancia en xénero e número cos substantivos. (MÍNIMO)
 - Localiza nun texto formas verbais con alternancias vocálicas.
 - Conxuga en presente de indicativo verbos con alternancias vocálicas. (MÍNIMO)
 - Identifica no texto verbos irregulares e sinala a súa raíz. (MÍNIMO)
 - Conxuga verbos irregulares tirados do texto en presente, pretérito e futuro de indicativo. (MÍNIMO)
 - Identifica en viñetas perífrases verbais. Substitúe as perífrases verbais dun texto por unha forma verbal simple e sinala as diferenzas de significado. Relaciona unha serie de perífrases verbais cos seus significados.
 - Coloca pronomes átonos no lugar adecuado nunha serie de enunciados. (MÍNIMO)
 - Repara, a partir do texto, na alternancia vocálica dun verbo da terceira conxugación.
 - Repara, a partir do texto, en dúas palabras derivadas mediante os sufixos *-ismo* e *-ista*. (MÍNIMO)
 - Escribe tres palabras derivadas con cada un dos sufixos e explica o seu significado. (MÍNIMO)
 - Recoñece o procedemento de formación de palabras compostas a partir de termos do campo semántico estudado na unidade. (MÍNIMO)
 - Explica o significado de varias palabras compostas e contrasta as súas definicións empregando o dicionario. (MÍNIMO)
 - Completa enunciados empregando adverbios destacados nun texto. (MÍNIMO)
 - Agrupa adverbios en series. (MÍNIMO)
 - Agrupa locucións adverbiais segundo o seu significado.
 - Localiza as preposicións nun texto. Identifica nun texto as contraccións de preposicións con determinantes. (MÍNIMO)
 - Repara en dous substantivos invariables presentes no texto. Indica o xénero dos substantivos invariables dunha serie. (MÍNIMO)
 - Identifica a función dos prefixos na formación de palabras e coñece o significado dos máis frecuentes no campo semántico tratado na unidade (*re-*, *eco-* e *bio-*). (MÍNIMO)
 - Emprega os prefixos estudados para formar palabras a partir dunha serie de termos dada. (MÍNIMO)
 - Repara, a partir do texto, no procedemento de formación de palabras mediante a composición.
 - Achega cinco palabras compostas pertencentes ao ámbito dos deportes e indica os lexemas que as forman.
- LGB3.7.1. Recoñece e explica nos textos as referencias deícticas persoais.
- Recoñece nun texto mecanismos de cohesión textual. (MÍNIMO)
 - Distingue entre mecanismos de repetición, substitución e deixis e identifícalos en textos dados.
 - Diferencia entre deícticos de persoa, espazo e tempo e identifícalos nun texto. (MÍNIMO)

- Aplica mecanismos de substitución en enunciados para evitar repetición. (MÍNIMO)
- LGB3.8.1. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores textuais máis comúns, en particular os temporais e explicativos.
- LGB3.9.1. Producir textos orais e escritos de diferentes xéneros, usando as regras de concordancia. (MÍNIMO)
- Usa as regras de concordancia en frases nominais e adxectivas e recoñece os seus compoñentes. (MÍNIMO)
 - Identifica as frases preposicionais en enunciados e clasifica os seus elementos en relatores e termos.
- LGB3.9.2. Identificar as funcións sintácticas no seo da oración.
- Identifica o suxeito correspondente a cada un dos verbos subliñados nun texto. (MÍNIMO)
 - Recoñece nun texto verbos en función de predicado. (MÍNIMO)
 - Localiza no texto os suxeitos correspondentes aos predicados destacados nel. (MÍNIMO)
 - Analiza, coa axuda dun cadro, as relacións sintácticas anteriores. (MÍNIMO)
 - Sinala o suxeito nas oracións dunha serie e di que unidade desempeña esta función.
 - Sinala o predicado nas oracións dunha serie. (MÍNIMO)
 - Identifica razoadamente suxeitos elididos nun texto. (MÍNIMO)
 - Identifica o predicado e os complementos nas oracións dunha serie, coa axuda dun cadro.
 - Identifica os complementos directos nun texto.
 - Recoñece as unidades que desempeñan a función de complemento directo nun texto.
 - Substitúe os complementos directos por pronomes en enunciados.
 - Substitúe os complementos indirectos por pronomes en enunciados.
 - Identifica os complementos circunstanciais nunha serie de enunciados e indica de que tipo son. (MÍNIMO)
 - Recoñece as unidades que desempeñan a función de complemento circunstancial en enunciados.
- LGB3.10.1. Recoñece as modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor.
- Distingue entre enunciados enunciativos, interrogativos, exclamativos, dubitativos, desiderativos e exhortativos. (MÍNIMO)
 - Relaciona unha serie de situacións comunicativas dadas con tipos de enunciados.
- LGB3.11.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación. (MÍNIMO)
- Avalía as intervencións orais do resto do grupo seguindo as pautas propostas na unidade. (MÍNIMO)
 - Recoñece o erro como parte do proceso de aprendizaxe. (MÍNIMO)
- LGB3.12.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. (MÍNIMO)
- LGB3.13.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.
- Evita e recoñece implicitamente interferencias gráficas e fónicas con outras linguas próximas.
 - Valora o alto grao de intercomprensión entre as linguas peninsulares. (MÍNIMO)
 - Recoñece nun fragmento dun texto literario tres linguas faladas no Estado e emprega os seus coñecementos para traducilo ao galego. (MÍNIMO)
 - Completa un cadro ofrecendo a solución galega para termos expresados en varios idiomas peninsulares. Deduce relacións de parentesco entre varias linguas peninsulares a través da comparación. (MÍNIMO)

COMPETENCIAS

B3.1.1: CCL CD	B3.2.1: CCL CAA	B3.3.1: CCL CD	B3.4.1: CCL
B3.4.2: CCL	B3.5.1: CCL CAA	B3.6.1: CCL CAA CSC	B3.7.1: CCL CAA
B3.8.1: CCLCAA	B3.9.1: CCL	B3.9.2: CAA	B3.10.1: CCLCAA
B3.11.1: CCL CAA	B3.12.1: CCL CAA CD	B3.13.1: CCL CAA	

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

OBXECTIVOS

B4.1: ño	B4.2: ño	B4.3: ño	B4.4: ño
B4.5: ño	B4.6: hño		

CONTIDOS

B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. A lusofonía. (MÍNIMO)

- A diversidade lingüística no mundo. (MÍNIMO)
- Familias lingüísticas. A lusofonía. (MÍNIMO)
- Características comúns das linguas. (MÍNIMO)
- O individuo multilingüe ou políglota. (MÍNIMO)
- Europa plurilingüe. (MÍNIMO)
- Linguas minorizadas e linguas dominantes.
- España: Estado plurilingüe. (MÍNIMO)
- As nosas linguas: linguas ambientais en Galicia. Situación de desigualdade social. (MÍNIMO)

B4.2. Análise da situación sociolingüística, a partir do contexto familiar do alumnado. Biografía lingüística.

B4.3. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega. (MÍNIMO)

- Normalización lingüística.
- Recursos en Internet con música en galego. (MÍNIMO)

B4.4. Situación sociolingüística e legal das linguas de España. (MÍNIMO)

- Situación legal das linguas do Estado.
- O Estatuto de Autonomía de Galicia.
- Situación social das linguas do Estado.

B4.5. Prexuízos lingüísticos. (MÍNIMO)

- Análise de prexuízos sobre as linguas empregadas na música.

B4.6. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades diatópicas do galego. (MÍNIMO)

- Variedades xeográficas: bloque occidental, bloque central e bloque oriental. (MÍNIMO)
- As variedades xeográficas e o estándar. (MÍNIMO)
- O galego máis alá da nosa Comunidade Autónoma. (MÍNIMO)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, valorar positivamente o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran. (MÍNIMO)

- Valorar a diversidade lingüística no mundo e ampliar os seus coñecementos sobre as linguas. (MÍNIMO)
- Comprender o concepto de familia lingüística e as relacións de parentesco entre as linguas románicas. (MÍNIMO)
- Achegarse ao mundo lusófono e situar no mapa os territorios de lingua portuguesa. (MÍNIMO)
- Investigar a relación entre o número de linguas e Estados en Europa.
- Analizar de forma guiada a situación sociolingüística das linguas de Europa en relación cos procesos de colonización e conquista.

- Distinguir entre linguas minorizadas e linguas dominantes.

• Valorar as linguas como medios de relación e sinal de identidade dos pobos. (MÍNIMO)

- Valorar a riqueza lingüística e cultural do Estado español. (MÍNIMO)

B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo dos contextos familiares do alumnado.

- Elaborar, seguindo unhas pautas, a súa biografía lingüística.
- Analizar a situación sociolingüística das dúas linguas cooficiais a partir das biografías lingüísticas dos membros do grupo. (MÍNIMO)

B4.3. Adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega. (MÍNIMO)

- Procurar información en Internet sobre medidas destinadas á promoción do idioma. (MÍNIMO)
- Reflexionar sobre medidas públicas destinadas á normalización lingüística.
- Realizar propostas para a súa contribución persoal á normalización do idioma. (MÍNIMO)
- Citar medidas de normalización lingüística realizadas polo seu Concello e mais polo Equipo de Dinamización Lingüística do centro. (MÍNIMO)

B4.4. Coñecer a situación sociolingüística e legal das linguas de España. (MÍNIMO)

- Coñecer a situación legal e social das sete linguas faladas no Estado español.
- Identificar no mapa as comunidades bilingües ou trilingües do Estado. (MÍNIMO)
- Reflexionar sobre o status oficial das linguas faladas no Estado.
- Reparar no tratamento legal dos dous idiomas cooficiais no Estatuto de Autonomía de Galicia. (MÍNIMO)

- Reflexionar sobre a situación de desigualdade do galego en certos ámbitos sociais. (MÍNIMO)
- B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles. (MÍNIMO)
- Analizar de forma guiada os prexuízos sobre as linguas asociados a diversos estilos de música.
 - Valorar o emprego do galego en diferentes estilos musicais e recoñecer como válidas todas as linguas para seren utilizadas en todos os ámbitos. (MÍNIMO)
- B4.6. Recoñecer e apreciar as variantes diatópicas do galego. (MÍNIMO)
- Distinguir conceptualmente as variedades xeográficas do estándar e valóraas como símbolo de riqueza lingüística e cultural. (MÍNIMO)
 - Recoñecer, coa axuda dun mapa, a variante dialectal propia da súa zona. (MÍNIMO)
 - Asumir a variante dialectal propia como a variedade habitual no seu contexto. (MÍNIMO)
 - Coñecer e identificar os trazos dialectais principais dos tres bloques xeográficos. (MÍNIMO)
 - Clasificar enunciados dados segundo o bloque dialectal ao que pertencen. (MÍNIMO)
 - Analizar unha transcrición e identificar nela os trazos propios do bloque dialectal do que provén.
 - Recoñecer e clasificar trazos dialectais a partir de textos orais e establecer comparacións co galego estándar.
 - Identificar os trazos característicos do galego zamorano nunha transcrición dun texto oral.
 - Indicar as equivalencias en galego estándar e mais na variante dialectal propia dos trazos característicos do galego zamorano identificados nunha transcrición.

ESTÁNDARES APRENDIZAXE

LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso na literatura de tradición oral e no xénero humorístico. (MÍNIMO)

- Valora a diversidade lingüística no mundo e amplía os seus coñecementos elaborando en grupo unha listaxe de idiomas. (MÍNIMO)
- Recoñece o concepto de familia lingüística. (MÍNIMO)
- Deduce mediante o razoamento lóxico as relacións de parentesco entre as linguas románicas.
- Investiga a relación entre o número de linguas e o número de Estados en Europa.
- Analiza de forma guiada a situación sociolingüística das linguas faladas en Europa en relación cos procesos de colonización e conquista.
- Distingue entre linguas minorizadas e linguas dominantes.
- Valora as linguas como medios de relación e sinal de identidade dos pobos. (MÍNIMO)
- Valora a riqueza lingüística e cultural do Estado español. (MÍNIMO)

LGB4.1.2. Coñece as linguas que se falan en Galicia. (MÍNIMO) (MÍNIMO)

LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona.

- Achégase ao mundo lusófono e sitúa no mapa os tres países non europeos de lingua portuguesa.

LGB4.1.4. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) en lingua galega adaptados á súa idade. (MÍNIMO)

- Coñece, valora e emprega recursos dixitais para a escoita de música en galego. (MÍNIMO)

LGB4.2.1. Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contexto familiar e a do resto do alumnado.

- Elabora, seguindo unhas pautas, a súa biografía lingüística.
- Analiza a situación sociolingüística das dúas linguas cooficiais a partir das biografías lingüísticas dos membros do grupo. (MÍNIMO)

LGB4.2.2. Coñece e valora os antropónimos galegos. (MÍNIMO)

LGB4.3.1. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega. Procura información en Internet sobre medidas destinadas á promoción do idioma. (MÍNIMO)

- Reflexiona sobre medidas públicas destinadas á normalización lingüística.
- Realiza propostas para a súa contribución persoal á normalización do idioma.
- Cita medidas de normalización lingüística realizadas polo seu Concello e mais polo Equipo de Dinamización Lingüística do centro.

LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula os dereitos lingüísticos individuais.

- Coñece a situación legal e social das sete linguas faladas no Estado español.
- Identifica nun mapa as comunidades bilingües ou trilingües do Estado. (MÍNIMO)
- Reflexiona sobre o status oficial das linguas faladas no Estado.
- Repara no tratamento legal dos dous idiomas cooficiais no Estatuto de Autonomía de Galicia. (MÍNIMO)

- Reflexiona sobre a situación de desigualdade do galego en certos ámbitos sociais. (MÍNIMO)
- LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de novos e vellos prexuízos cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno. (MÍNIMO)
- Analiza de forma guiada os prexuízos sobre as linguas asociados a diversos estilos de música.
 - Valora o emprego do galego en diferentes estilos musicais e recoñece como válidas todas as linguas en todos os ámbitos. (MÍNIMO)
- LGB4.6.1. Aprecia as variantes diatópicas do galego como símbolo de riqueza lingüística e cultural. (MÍNIMO)
- Distingue conceptualmente as variedades xeográficas do estándar e valóraas como símbolo de riqueza lingüística e cultural.
- LGB4.6.2. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona. (MÍNIMO)
- Recoñece, coa axuda dun mapa, a variante dialectal propia da súa zona. (MÍNIMO)
 - Asume a variante dialectal propia como a variedade habitual do seu contexto. (MÍNIMO)
- LGB4.6.3. Coñece as principais variantes diatópicas do galego e clasifica producións lingüísticas segundo o bloque dialectal ao que pertencen. (MÍNIMO)
- Coñece e identifica os trazos dialectais principais dos tres bloques xeográficos. (MÍNIMO)
 - Clasifica enunciados dados segundo o bloque dialectal ao que pertencen. (MÍNIMO)
 - Analiza unha transcrición e identifica nela os trazos propios do bloque dialectal do que provén.
 - Recoñece e clasifica trazos dialectais a partir de textos orais e establece comparacións co galego estándar.
 - Identificar os trazos característicos do galego zamorano nunha transcrición dun texto oral.
 - Indicar as equivalencias en galego estándar e mais na variante dialectal propia dos trazos propios do galego zamorano.

COMPETENCIAS

B4.1.1:CCL CCEC CD	B4.1.2:CCL CCEC CD	B4.1.3:CCL CCEC CD	B4.1.4:CCL CCEC CD
B4.2.1:CCL	B4.2.2: CCL	B4.3.1:CCL CSS	B4.4.1:CCL
B4.5.1:CCL CSS	B4.6.1:CCL CCEC	B4.6.2:CCL CCEC	B4.6.3:CCL CCEC

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

OBXECTIVOS

B5.1: hl	B5.2: hl	B5.3: hl	B5.4: hl	B5.5: hl
B5.6: hln	B5.7: hln	B5.8: hln		

CONTIDOS

- B5.1. Lectura, con regularidade e de maneira guiada, de obras literarias para desenvolver o criterio lector; exposición da opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e asimilación dos trazos estéticos xerais que definen cada texto. (MÍNIMO)
- Lectura, posta en común e observación de obras literarias. (MÍNIMO)
 - Lectura comprensiva dun cómic: «A paga», Jacobo Fernández Serrano. (MÍNIMO)
- B5.2. Comparación de textos literarios e non literarios e diferenciación de textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais. (MÍNIMO)
- O texto: definición. (MÍNIMO)
 - Textos literarios e non literarios: características. (MÍNIMO)
 - Xéneros literarios (narrativo, dramático e lírico). (MÍNIMO)
- B5.3. Lectura expresiva e comprensiva, audicións de poemas recitados ou cantados, determinación da temática ou temáticas abordadas e descrición dos valores estilísticos dos textos. (MÍNIMO)
- Lectura expresiva e comprensiva de dous poemas: «O meu gato poeta» e «Poesía, unha arma cargada de futuro», en *O meu gato é un poeta*, Fran Alonso. (MÍNIMO)
 - Información sobre os autores ou autoras dos diferentes tipos de textos. (MÍNIMO)
 - Desenvolvemento progresivo do criterio lector. (MÍNIMO)
 - Lectura expresiva de dous poemas de elaboración propia e recitado dun poema do seu coñecemento. (MÍNIMO)
 - A poesía: trazos característicos do texto poético. (MÍNIMO)
 - A polisemia e a connotación. (MÍNIMO)
 - O ritmo e a rima: rima consonante e asonante; versos libres. (MÍNIMO)
 - A anáfora. (MÍNIMO)

- Lectura e análise de dous poemas de Rosalía de Castro e Celso Fernández Sanmartín. (MÍNIMO)
- Audición de diferentes versións do poema de Rosalía de Castro «Maio longo». (MÍNIMO)

B5.4. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e recoñecemento da funcionalidade dos elementos formais básicos. (MÍNIMO)

- Información sobre o autor ou autora do texto.
- Desenvolvemento do criterio lector. (MÍNIMO)
- O texto narrativo. Elementos do texto narrativo: personaxes, espazo, tempo, voz narradora e punto de vista. (MÍNIMO)
- Lectura comprensiva dun texto narrativo: «O congreso de meigas», en *As meigas de Lupa*, María Solar.

B5.5. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e apreciación dos seus compoñentes e procedementos máis relevantes. (MÍNIMO)

- Lectura dramatizada e comprensiva dun texto teatral: «O mar de bágoas», en *Alicia & Alicia*, Paula Carballeira. (MÍNIMO)
- O texto teatral: trazos característicos. (MÍNIMO)
- As anotacións (referidas á escena, os personaxes e o movemento). (MÍNIMO)
- O drama, a traxedia e a comedia.

B5.6. Producción de textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. (MÍNIMO)

- Expresión escrita: creación guiada dun cómic. (MÍNIMO)
- Expresión escrita: creación dun relato desde varios puntos de vista.
- Expresión escrita: elaboración dun título para un poema. (MÍNIMO)
- Expresión escrita: creación dun caligrama.
- Expresión escrita: creación dun poema de amor. (MÍNIMO)
- Expresión escrita: creación de dúas estrofas para a canción dada.
- Expresión escrita: descrición dos personaxes do texto dramático lido. (MÍNIMO)
- Expresión escrita: creación dun final alternativo. (MÍNIMO)
- Expresión escrita: creación dun texto teatral.

B5.7. Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos do cómic e a canción como linguaxes artísticas. (MÍNIMO)

- A banda deseñada. (MÍNIMO)
- As imaxes das bandas deseñadas. O encadre e os tipos de plano. (MÍNIMO)
- As palabras das bandas deseñadas. Os globos. (MÍNIMO)
- O ruído e o movemento. As onomatopeas e os signos cinéticos. (MÍNIMO)
- A canción. (MÍNIMO)
- Análise dunha canción de Sés.

B5.8. Familiarización, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo. (MÍNIMO)

- Lectura comprensiva das normas de uso da plataforma de libros electrónicos GaliciaLe.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B5.1. Ler, con regularidade e de maneira guiada, obras literarias para desenvolver o criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionando o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos, procurando assimilar os trazos estéticos xerais que definen cada texto. (MÍNIMO)

- Ler, compartir e observar na aula obras literarias do seu interese. (MÍNIMO)
- Ler comprensivamente unha banda deseñada. (MÍNIMO)
- Apreciar o valor estético da obra de xeito guiado. (MÍNIMO)
- Relacionar o sentido da obra coa propia experiencia.

B5.2. Comparar textos literarios e non literarios e diferenciar textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais. (MÍNIMO)

- Distinguir entre textos literarios e non literarios. (MÍNIMO)
- Recoñecer as características xerais do texto literario. (MÍNIMO)
- Diferenciar textos dos tres grandes xéneros literarios. (MÍNIMO)

B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións de poemas recitados ou cantados, sinalar a temática ou temáticas abordadas e describir os valores estilísticos dos textos. (MÍNIMO)

- Ler en voz alta dous poemas atendendo ao seu ritmo e musicalidade. (MÍNIMO)
- Reflexionar sobre as pautas de recitado dos poemas, en relación coa súa forma e contido.

- Informarse sobre a traxectoria dos autores ou autoras dos textos. (MÍNIMO)
- Desenvolver progresivamente o seu criterio lector. (MÍNIMO)
- Interpretar un caligrama.
- Explicar a idea transmitida nos versos dun poema.
- Explicar a idea xeral dun poema. (MÍNIMO)
- Comparar, de forma guiada, o deseño gráfico de dous poemas e emitir unha valoración.
- Ler expresivamente en voz alta dous poemas de elaboración propia e un do seu coñecemento. (MÍNIMO)
- Ler comprensivamente poemas e explicar o seu contido. (MÍNIMO)
- Sinalar en dous poemas os versos que evidencian a subxectividade da voz poética. (MÍNIMO)
- Distinguir entre rima asonante e consonante e identifica esta última nun poema de Rosalía de Castro. (MÍNIMO)
- Identificar o emprego dos versos libres nun poema.
- Explicar as características do texto poético a partir dos dous poemas lidos no comezo da unidade. (MÍNIMO)
- Identificar anáforas en varios textos poéticos. (MÍNIMO)
- escoitar diferentes versións do poema de Rosalía de Castro «Maio longo» nunha páxina web.

B5.4. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves e recoñecer a funcionalidade dos elementos formais básicos. (MÍNIMO)

- Informarse sobre a traxectoria do autor ou autora do texto.
- Desenvolver progresivamente o seu criterio lector. (MÍNIMO)
- Distinguir o punto de vista en textos narrativos sinalando as marcas de primeira ou terceira persoa. (MÍNIMO)
- Ler comprensivamente un texto narrativo. (MÍNIMO)

B5.5. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e apreciar os seus compoñentes e procedementos máis relevantes. (MÍNIMO)

- Realizar unha lectura dramatizada dun texto teatral, prestando atención á entoación e á pronuncia.
- Desenvolver progresivamente o seu criterio lector. (MÍNIMO)
- Mostrar a interpretación do texto respondendo preguntas. (MÍNIMO)
- Caracterizar, mediante a escolla de adxectivos dados, os personaxes que interveñen no texto. (MÍNIMO)
- Reflexionar sobre os trazos propios do xénero dramático a partir da lectura.
- Comparar, a partir do texto, os trazos propios do xénero dramático cos do xénero narrativo. (MÍNIMO)
- Indicar os elementos descritivos presentes nunha anotación teatral.
- Analizar, de forma pautada, un texto teatral atendendo aos seus trazos definitorios, así como ás anotacións, os personaxes e o tema do diálogo. (MÍNIMO)
- Realizar un resumo dun texto teatral. (MÍNIMO)
- Representar unha obra teatral de elaboración propia.

B5.6. Escribir textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. (MÍNIMO)

- Construír, seguindo unhas pautas, unha banda deseñada de temática libre. (MÍNIMO)
- Escribir un relato desde diferentes puntos de vista a partir duns elementos dados. (MÍNIMO)
- Escribir un título para un dos poemas lidos. (MÍNIMO)
- Escribir un poema sobre un animal que fala, empregando un caligrama.
- Escribir un poema de amor. (MÍNIMO)
- Escribir dúas novas estrofas para a canción de Sés, mantendo a mesma estrutura, rima e ritmo.
- Realizar por escrito unha descrición física dos personaxes do texto lido, indicando detalles de vestiario.
- Escribir, seguindo unhas pautas, un final alternativo para o texto, con catro intervencións por personaxe.
- Elaborar un texto teatral en grupo, aplicando os coñecementos adquiridos.

B5.7. Describir e caracterizar os trazos definitorios básicos do cómic e a canción como linguaxes artísticas. (MÍNIMO)

- Caracterizar o cómic como medio narrativo e coñecer os seus trazos definitorios. (MÍNIMO)
- Localizar no cómic elipses narrativas.
- Distinguir diferentes tipos de plano e relacionalos coa intención comunicativa de forma guiada. (MÍNIMO)
- Distinguir diferentes tipos de globo na banda deseñada e interpretar o seu significado. (MÍNIMO)
- Reparar nos signos cinéticos máis relevantes. (MÍNIMO)
- Recoñecer distintas onomatopeas e realizar un glosario destas. (MÍNIMO)
- Describir os trazos definitorios da canción.
- Determinar o tema dunha canción de forma xustificada. (MÍNIMO(MÍNIMO))
- Sinalar o número de estrofas e versos que compoñen a canción.
- Identificar na canción o tipo de rima empregado. (MÍNIMO)

- B5.8. Familiarizarse, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo. (MÍNIMO)
- Coñecer a plataforma pública galega de libros electrónicos e familiarizarse coas súas normas de uso mediante a lectura comprensiva.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

LGLB5.1.1. Le, con regularidade e de maneira guiada, obras literarias para desenvolver o criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos, e asimila os trazos estéticos xerais que definen cada texto. (MÍNIMO)

- Le, comparte e observa na aula obras literarias do seu interese. (MÍNIMO)
- Le comprensivamente unha banda deseñada.
- Aprecia o valor estético da obra de xeito guiado.
- Relaciona o sentido da obra coa propia experiencia.

LGLB5.2.1. Compara textos literarios e non literarios e describe as súas diferenzas e similitudes. (MÍNIMO)

- Reflexiona sobre as semellanzas e diferenzas entre a literatura e outras manifestacións artísticas.
- Recoñece razoadamente o carácter literario do texto lido no primeiro apartado da unidade.

LGLB5.2.2. Diferencia textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais. (MÍNIMO)

- Compara textos dos tres xéneros literarios e explica as características que os distinguen.

LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente, fai audicións de poemas recitados ou cantados, sinala a temática ou temáticas abordadas e describe os valores estilísticos dos textos.

- Le en voz alta dous poemas atendendo ao seu ritmo e musicalidade. (MÍNIMO)
- Reflexiona sobre as pautas de recitado dos poemas, en relación coa súa forma e contido.
- Infórmase sobre a traxectoria do autor dos poemas lidos.
- Desenvolve o seu criterio lector. (MÍNIMO)
- Explica o sentido dun caligrama.
- Explica a idea transmitida nos versos dun poema. (MÍNIMO)
- Explica a idea xeral dun poema. (MÍNIMO)
- Compara, de forma guiada, o deseño gráfico de dous poemas e emite unha valoración.
- Le expresivamente en voz alta dous poemas de elaboración propia e un do seu coñecemento. (MÍNIMO)
- Le comprensivamente dous poemas e explica o seu contido. (MÍNIMO)
- Sinala en dous poemas os versos que evidencian a subxectividade da voz poética. (MÍNIMO)
- Distingue entre rima asonante e consoante e identifica esta última nun poema de Rosalía de Castro. (MÍNIMO)
- Identifica o emprego dos versos nun poema de Celso Fernández Sanmartín.
- Explica as características do texto poético a partir dos dous poemas lidos no comezo da unidade. (MÍNIMO)
- Identifica anáforas en varios textos poéticos. (MÍNIMO)
- escoita diferentes versións do poema de Rosalía de Castro «Maio longo» nunha páxina web. (MÍNIMO)

LGLB5.4.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves e recoñece a funcionalidade dos elementos formais básicos. (MÍNIMO)

- Infórmase sobre a traxectoria do autor ou autora do texto. (MÍNIMO)
 - Desenvolve progresivamente o seu criterio lector. (MÍNIMO)
 - Distingue en textos narrativos as marcas de primeira ou terceira persoa da voz narradora. (MÍNIMO)
- Le comprensivamente un texto narrativo. (MÍNIMO)

LGLB5.5.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e aprecia os seus compoñentes e procedementos máis relevantes. (MÍNIMO)

- Realiza unha lectura dramatizada dun texto teatral, prestando atención á entoación e á pronuncia.
- Infórmase sobre a traxectoria da autora do texto. (MÍNIMO)
- Desenvolve o seu criterio lector. (MÍNIMO)
- Responde correctamente preguntas sobre o contido do texto. (MÍNIMO)
- Caracteriza, mediante a escolla de adxectivos dados, os personaxes que interveñen no texto. (MÍNIMO)
- Reflexiona sobre os trazos propios do xénero dramático a partir da lectura.
- Compara, a partir do texto, os trazos propios do xénero dramático cos do xénero narrativo.
- Indica os elementos descritivos presentes nunha anotación teatral. (MÍNIMO)
- Analiza, de forma pautada, un texto teatral atendendo aos seus trazos definitorios, así como ás anotacións, os personaxes e o tema do diálogo.
- Realiza un resumo dun texto teatral. (MÍNIMO)
- Representa na clase unha obra teatral de elaboración propia.

LGLB5.6.1. Escribe textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. (MÍNIMO)

- Constrúe unha banda deseñada de temática libre seguindo unhas pautas. (MÍNIMO)
- A partir duns elementos dados (personaxes, espazo, tempo e feitos), escribe un relato desde diferentes puntos de vista. (MÍNIMO)
- Escribe un título para un dos poemas lidos. (MÍNIMO)
- Escribe un poema sobre un animal que fala, empregando un caligrama.
- Escribe un poema de amor. (MÍNIMO)
- Escribe dúas novas estrofas para a canción de Sés, mantendo a mesma estrutura, rima e ritmo.
- Realiza por escrito unha descrición física dos personaxes do texto lido, indicando detalles de vestiario. (MÍNIMO)
- Escribe, seguindo unhas pautas, un final alternativo para o texto, con catro intervencións por personaxe. (MÍNIMO)
- Elabora en grupo un texto teatral aplicando os coñecementos adquiridos.

LGLB5.7.1. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos do cómic como linguaxe artística. (MÍNIMO)

· Caracteriza o cómic como medio narrativo e coñece os seus trazos definitorios.

LGB5.7.2. Identifica e describe, nun cómic dado, os principais trazos definitorios. (MÍNIMO)

- Localiza no cómic elipses narrativas.
- Sinala no cómic diferentes tipos de plano e reflexiona de xeito guiado sobre o seu emprego en relación coa intención comunicativa. (MÍNIMO)
- Sinala na banda deseñada diferentes tipos de globos. (MÍNIMO)
- Interpreta o significado de distintos tipos de globos. (MÍNIMO)
- Repara en signos cinéticos destacados na lectura. (MÍNIMO)
- Procura onomatopeas en diferentes cómics e realiza un glosario. (MÍNIMO)

LGLB5.7.3. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da canción como linguaxe artística. (MÍNIMO)

- Describe os trazos definitorios da canción.

LGB5.7.4. Identifica e describe, nunha canción dada, os seus principais trazos definitorios. (MÍNIMO)

- Determina o tema dunha canción de forma xustificada. (MÍNIMO)
- Sinala o número de estrofas e versos que compoñen a canción. (MÍNIMO)
- Identifica na canción o tipo de rima empregado. (MÍNIMO)

LGLB5.8.1. Familiarízase, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo. (MÍNIMO)

- Coñece a plataforma pública galega de libros electrónicos e familiarízase coas súas normas de uso mediante a lectura comprensiva.

COMPETENCIAS

B5.1.1:CCL CCEC

B5.3.1:CCL CCEC

B5.6.1:CCL CCEC

B5.7.3:CCL CCEC

B5.2.1:CCL CCEC

B5.4.1:CCL CCEC

B5.7.1:CCL CCEC

B5.7.4:CCL CCEC

B5.2.2:CCL CCEC

B5.5.1:CCL CCEC

B5.7.2:CCL CCEC

B5.8:CCL CCEC

2.2. LINGUA E LITERATURA 2º ESO (MÍNIMOS)

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

OBXECTIVOS

B.1.1: d, e, h, l, ñ

B.1.2: d, e, h

B.1.3: a, c, d, h

B.1.4: a, c, d, e, h

B.1.5: h, o

B.1.6: h, o

B.1.7; b, e, g, h

B.1.8, a, c, d, h

B.1.9 a, b, c, g, h, o

B.1.10 a, d, h, l, ñ

CONTIDOS

- B.1. Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual. **MÍNIMO**
- Visionamento comprensivo de vídeos de diversa índole. Reflexión sobre o contido dos vídeos.
- B.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais utilizados no ámbito social e educativo. escoita e comprensión de textos orais de diversa índole **MÍNIMO**
- B.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado. **MÍNIMO**
- Desenvolvemento de habilidades de escoita activa. **MÍNIMO**
 - Máximas de cooperación e normas de cortesía. Recomendacións para ser máis «cortesés» e evitar conflitos interpersoais. O que nunca se debe facer nun debate ou discusión. **MÍNIMO**
- B.4. escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.
- As noticias na radio e na televisión. escoita e análise de textos orais informativos. **MÍNIMO**
- B.5. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e cunha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. escoita e comentario de textos orais. **MÍNIMO**
- B.6. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. **MÍNIMO**
- Expresión oral: descrición en voz alta. **MÍNIMO**
- Participación espontánea en conversas do ámbito educativo.
- B.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade.
- Emprego das TIC para a planificación e realización de presentacións orais.
- B.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión. **MÍNIMO**
- Expresión oral: participación en debates e faladoiros. **MÍNIMO**
 - Expresión oral: reflexión a partir dos textos.
 - Expresión oral: creación dun diálogo. **MÍNIMO**
- B.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.
- Expresión oral: exposicións planificadas. **MÍNIMO**
 - Expresión oral: narracións. **MÍNIMO**
 - A comunicación non verbal.
 - Expresión oral: representación de diversas situacións. **MÍNIMO**
 - Realización dunha escena cinematográfica.
- B.10. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo. **MÍNIMO**
- Expresión oral: realización de enquisas.
 - Expresión oral: solicitude.
 - Expresión oral: representación dun diálogo. **MÍNIMO**

- Expresión oral: participación en conversas e intercambio de opinións.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos medios de comunicación (crónicas, reportaxes e documentais) e elaborar esquemas e resumos.

- Ver atentamente vídeos e responder correctamente preguntas sobre o seu contido. **MÍNIMO**
- Reflexionar sobre a normalización do galego no ámbito educativo, a partir dun vídeo.
- Sintetizar oralmente a mensaxe transmitida nun vídeo. **MÍNIMO**

B1.2. Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos ámbitos social e educativo.

- Expor a idea xeral transmitida en textos orais do ámbito social e educativo. **MÍNIMO**
- Reflexionar sobre o contido de textos orais de diversa índole.
- Seguir instrucións para a realización das tarefas. **MÍNIMO**

B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas. **MÍNIMO**

- Coñecer e apreciar as máximas de cooperación e as normas que rexen a cortesía na comunicación oral. **MÍNIMO**
- Explicar o uso de máximas e normas de cortesía en enunciados dados.
- Recoñecer os trazos xerais e a estrutura da conversa. **MÍNIMO**
- Empregar fórmulas adecuadas para manifestar a súa discrepancia.
- Intervir na orde que lle corresponde. **MÍNIMO**
- Mostrar respecto ante as intervencións alleas. **MÍNIMO**
- Recoñecer, rexeitar e evitar a linguaxe discriminatoria. **MÍNIMO**
- Recoñecer a importancia da linguaxe non verbal e reflexionar sobre o seu uso. **MÍNIMO**
- Interpretar o significado de diferentes entoacións en textos orais.
- Recoñecer o significado dos elementos non verbais en textos do ámbito audiovisual.
- Coñecer o significado de diferentes expresións xestuais. **MÍNIMO**

B1.4. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas.

- escoitar comprensivamente textos informativos procedentes da televisión e identificar a súa intención comunicativa. **MÍNIMO**
- Coñecer os trazos propios do texto oral informativo.
- Comentar, en grupo, as características propias dos titulares do medio televisivo. **MÍNIMO**
- Reflexionar criticamente sobre as mensaxes dos textos orais informativos.

B1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.

- Apreciar a emisión dunha pronuncia e prosodia correctas.
- escoitar con atención vídeos e reflexionar sobre os prexuízos asociados á pronuncia do galego.
- Asumir, de a posuír, a variante dialectal propia e usala na súa práctica habitual. **MÍNIMO**

B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

- Realizar unha descrición en voz alta relacionada cun aspecto do contido dun texto. **MÍNIMO**
- Participar activamente en conversas do ámbito educativo.
- Adecuar o seu discurso á situación e intención comunicativa. **MÍNIMO**
- Expresarse con coherencia, cohesión e corrección. **MÍNIMO**
- Intervir de forma fluída. **MÍNIMO**
- Respetar as regras morfosintácticas do galego nas súas intervencións espontáneas.
- Pronunciar adecuadamente as sete vogais, o *n* velar e o fonema fricativo palatal xordo.
- Empregar expresións propias do galego nas súas intervencións orais. **MÍNIMO**
- Utilizar un léxico adecuado, rico e variado. **MÍNIMO**

B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.

- Procurar información para a planificación das súas exposicións orais.
- Procurar e seleccionar ideas para a realización dun guión cinematográfico.
- Empregar recursos de apoio nas súas presentacións orais. **MÍNIMO**

B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.

- Participar activamente en debates e faladoiros.
- Respetar as regras de interacción. **MÍNIMO**

- Escoitar con atención e respecto as opinións alleas. **MÍNIMO**
 - Expresar a súa opinión mediante argumentos lóxicos e de forma clara, coherente e convincente.
 - Seguir o guión proposto para o desenvolvemento dos debates.
 - Empregar o léxico estudado nas súas intervencións orais. **MÍNIMO**
 - Preparar os seus argumentos con antelación e utilizar información contrastada.
 - Moderar un debate ou respectar as instrucións do/a moderador/a.
 - Reflexionar, por parellas, a partir dun texto e expor conclusións en voz alta.
 - Reflexionar, individualmente, a partir dun texto e expor conclusións en voz alta.
 - Crear un diálogo, en grupo, a partir do contido dunha lectura. **MÍNIMO**
- B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.
- Elaborar, individualmente e en grupo, guións para realizar exposicións orais.
 - Realizar exposicións orais planificadas.
 - Realizar unha narración oral en voz alta. **MÍNIMO**
 - Escribir, en grupo, un guión cinematográfico.
 - Planificar, en grupo, unha escena aplicando os coñecementos adquiridos na unidade sobre a linguaxe cinematográfica.
 - Presentar un discurso ordenado.
 - Facer un uso eficaz dos aspectos prosódicos e da linguaxe non verbal.
 - Lograr un progresivo autocontrol das emocións ao falar en público. **MÍNIMO**
 - Dirixirse ao auditorio con autoconfianza.
 - Coñecer os trazos propios da comunicación non verbal.
 - Expresarse empregando elementos non verbais en representacións de diferentes situacións.
 - Realizar exposicións orais de carácter formal empregando eficazmente a linguaxe non verbal.
 - Facer uso da linguaxe non verbal para representar unha escena cinematográfica.
 - Incorporar o vocabulario estudado nas súas prácticas orais. **MÍNIMO**
 - Empregar léxico adecuado, rico e variado.
 - Pronunciar de forma clara e conforme as regras fonéticas do galego.
 - Coidar a pronuncia, adaptar a entoación e o ritmo e realizar as pausas necesarias.
 - Tratar de evitar e corrixir erros nas súas intervencións orais. **MÍNIMO**
- B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.
- Realizar, baixo guía, enquisas sobre diversos temas do currículo e a vida cotiá. **MÍNIMO**
 - Realizar oralmente unha solicitude formal.
 - Representar, por parellas, un diálogo propio da vida cotiá relacionado coa temática dunha lectura. **MÍNIMO**
 - Simular conversas aplicando os coñecementos adquiridos.
 - Participar en intercambios de opinións sobre aspectos persoais relacionados co contido das lecturas.
 - Meditar e organizar os seus argumentos de forma eficaz
 - Empregar fórmulas adecuadas para expresar a súa opinión e manifestar discrepancia.
 - Chegar a acordos con facilidade.
 - Utilizar o léxico estudado na clase. **MÍNIMO**
 - Expor argumentos e aclaracións de forma adecuada.
 - Expresarse oralmente en situacións representadas utilizando as normas de cortesía necesarias. **MÍNIMO**
 - Utilizar as fórmulas de tratamento axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.
 - Distinguir as diferenzas entre o discurso formal e o discurso espontáneo.
 - Empregar o rexistro adecuado á situación comunicativa.

ESTÁNDARES E INDICADORES

- LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais).
- Ve atentamente vídeos e responde correctamente preguntas sobre o seu contido. **MÍNIMO**
- Reflexiona sobre a normalización do galego no ámbito educativo, a partir dun vídeo.
- LGB1.1.2. Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos. **MÍNIMO**
- Sintetiza oralmente a mensaxe transmitida nun vídeo.
- LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo.
- Expón a idea xeral transmitida en textos orais do ámbito social e educativo.

Reflexiona sobre o contido de textos orais de diversa índole.

LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.

Segue instrucións para a realización das tarefas. **MÍNIMO**

LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).

- Coñece as máximas de cooperación e as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e dá mostras de aprecias.

MÍNIMO

- Explica o uso de máximas e normas de cortesía en enunciados dados.
- Recoñece os trazos xerais e a estrutura da conversa. **MÍNIMO**
- Emprega fórmulas adecuadas para manifestar a súa discrepancia.
- Intervén na orde que lle corresponde. **MÍNIMO**

- Mostra respecto ante as intervencións alleas. **MÍNIMO**

Recoñece e evita a linguaxe discriminatoria.

LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.

- Recoñece a importancia da linguaxe non verbal e reflexiona sobre o seu uso.
- Interpreta o significado de diferentes entoacións en textos orais.
- Recoñece o significado dos elementos non verbais en textos do ámbito audiovisual.

Coñece o significado de diferentes expresións xestuais. **MÍNIMO**

LGB1.4.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.

- Escoita comprensivamente textos informativos procedentes da televisión. **MÍNIMO**

Identifica a intención comunicativa en textos orais informativos.

LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.

- Coñece os trazos propios do texto oral informativo. **MÍNIMO**

Comenta, en grupo, as características propias dos titulares do medio televisivo.

LGB1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.

MÍNIMO

Reflexiona criticamente sobre as mensaxes dos textos orais informativos.

LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, recoñece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.

Dá mostras de apreciar a emisión dunha pronuncia e prosodia correctas.

LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.

Escoita con atención vídeos e reflexiona sobre os prexuízos asociados á pronuncia do galego.

LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízala na súa práctica habitual. **MÍNIMO**

Dá mostras de asumir a variante dialectal propia. **MÍNIMO**

LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

- Realiza unha descrición en voz alta relacionada cun aspecto do contido dun texto. **MÍNIMO**
- Participa activamente en conversas do ámbito educativo.
- Adecúa o seu discurso á situación e intención comunicativa.

Exprésase con coherencia, cohesión e corrección. **MÍNIMO**

LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, o *n* velar e fonema fricativo palatal xordo).

- Intervén de forma fluída.
- Respecta as regras morfosintácticas do galego nas súas intervencións espontáneas.

LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada). **MÍNIMO**

Emprega a fraseoloxía estudada nas súas intervencións orais pronuncia adecuadamente as sete vogais, o *n* velar e o fonema fricativo palatal xordo.

LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.

- Procura información para a planificación das súas exposicións orais. **MÍNIMO**

Procura e selecciona ideas para a realización dun guión cinematográfico.

LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.

- Utiliza o teléfono móbil para gravar unha escena cinematográfica.

Emprega recursos de apoio nas súas presentacións orais.**MÍNIMO**

LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.

- Participa activamente en debates e faladoiros.
- Respecta as regras de interacción.**MÍNIMO**

Escoita con atención e respecto as opinións alleas.**MÍNIMO**

LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.

- Expresa a súa opinión mediante argumentos lóxicos e de forma clara, coherente e convincente.
- Emprega o léxico estudado na clase nas súas intervencións orais.**MÍNIMO**
- Segue o guión proposto para o desenvolvemento dun debate.**MÍNIMO**
- Prepara os seus argumentos con antelación e utiliza información contrastada.

Moderar un debate ou respecta as instrucións do/a moderador/a.

LGB1.8.3. Expresa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.

- Reflexiona, por parellas, a partir dun texto e expón conclusións en voz alta.
- Reflexiona, individualmente, a partir dun texto e expón conclusións en voz alta.

Crea un diálogo, en grupo, a partir do contido dunha lectura.**MÍNIMO**

LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.

- Elabora, individualmente e en grupo, guións para realizar exposicións orais.
- Realiza exposicións orais planificadas.
- Realiza unha narración oral relacionada co contido dunha lectura.**MÍNIMO**
- Escribe, en grupo, un guión cinematográfico.
- Planifica, en grupo, unha escena aplicando os coñecementos adquiridos na unidade sobre a linguaxe cinematográfica.
- Presenta un discurso ordenado **MÍNIMO**

LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.

- Fai un uso eficaz dos aspectos prosódicos e da linguaxe non verbal.
- Manifesta un progresivo autocontrol das emocións ao falar en público.**MÍNIMO**
- Diríxese ao auditorio con autoconfianza.
- Coñece os trazos propios da comunicación non verbal.
- Exprésase empregando elementos non verbais en representacións de diferentes situacións.
- Realiza exposicións orais de carácter formal empregando eficazmente a linguaxe non verbal.

Fai uso da linguaxe non verbal para representar unha escena cinematográfica.

LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.

- Incorpora o vocabulario estudado nas súas intervencións orais.**MÍNIMO**
- Emprega léxico adecuado, rico e variado nas súas prácticas orais. **MÍNIMO**

LGB1.9.5. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.

Trata de evitar e corrixe erros nas súas intervencións orais.

LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.

- Representa, por parellas, un diálogo propio da vida cotiá relacionado coa temática dunha lectura.**MÍNIMO**
- Simula conversas aplicando os coñecementos adquiridos.**MÍNIMO**
- Participa activamente en conversas sobre aspectos persoais relacionados co contido das lecturas.
- Medita e organiza os seus argumentos de forma eficaz.
- Emprega fórmulas adecuadas para manifestar discrepancia.
- Emprega as fórmulas adecuadas para expresar a súa opinión.
- Chega a acordos con facilidade.**MÍNIMO**
- Utiliza o léxico estudado na clase.**MÍNIMO**

LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo.

- Realiza, baixo guía, enquisas sobre diversos temas do currículo e a vida cotiá.
- Realiza oralmente unha solicitude formal.
- Expón argumentos e aclaracións de forma adecuada.

LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.

- Exprésase oralmente en situacións representadas utilizando as normas de cortesía adecuadas.**MÍNIMO**
- Utiliza as fórmulas de tratamento axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.

LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.

- Distingue as diferenzas entre o discurso formal e o discurso espontáneo. Emprega o rexistro adecuado á situación comunicativa.

COMPETENCIAS CLAVE

B.1.1: CCL, CCA	B1.2: CCL, CCA	B.1.3: CSC, CLC, CSIE
B.1.4: CCL, CAA, CSIEF	B1.5: CCL, CCA, CCEC	B.1.6: CCL, CSC
B.1.7: CD, CAA, CSIEE, CCL, CSC	B1.8: CCL, CSC, CAA	B1.9: CAA, CCL, CSC, CSIEE
B1.10: CCL, CSC, CSIEE, CCEC, CAA		

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

CONTIDOS

B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.

- O esquema: características. **MÍNIMO**
- O mapa conceptual: pautas para a súa elaboración. **MÍNIMO**
- Actividades de comprensión textual. **MÍNIMO**
- Procura de información. **MÍNIMO**
- Lectura e análise guiada do léxico de textos breves.

B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos aos intereses do alumnado: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.

- O diario. Os blogs. A carta persoal: características e estrutura. **MÍNIMO**
- As solicitudes.
- Lectura comprensiva: «Menús escolares», en *Revista Consumer*.
- Os textos expositivos. **MÍNIMO**
- O folleto.
- Comprensión de textos e expresión escrita. **MÍNIMO**

B2.3. Comprensión e interpretación, en formato papel e dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).

- Lectura comprensiva dunha noticia: «Cando o "tigre" campaba por Galicia», en www.gciencia. **MÍNIMO**
- As noticias: portadas e titulares. **MÍNIMO**
- Lectura e análise de xornais impresos e dixitais.

B2.4. Comprensión e interpretación, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias. **MÍNIMO**

- Os textos académicos.
- As enciclopedias.
- B2.5. Uso, progresivamente autónomo, das bibliotecas e das TIC para seleccionar información. **MÍNIMO**
- A procura de información.
- Consellos para buscar información en Internet. **MÍNIMO**
- Uso da biblioteca. **MÍNIMO**

B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura para identificar usos lingüísticos discriminatorios, manifestar posturas de acordo e desacordo e expor razoadamente as ideas respectando as ideas dos demais.

- Actividades de comprensión textual. **MÍNIMO**

B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función, con posibilidade de usar recursos audiovisuais para o rexistro de voz.

- Lectura expresiva en voz alta de textos diversos. **MÍNIMO**
- Gravación dunha escena cinematográfica.

B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do texto.

- Elaboración dun mapa conceptual. **MÍNIMO**
- A presentación: criterios para a presentación de textos escritos. **MÍNIMO**
- Expresión escrita: uso do procesador de textos. **MÍNIMO**

B2.9. Produción, en formato papel ou dixital, de escritos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.

- Expresión escrita: redacción dunha carta dirixida a un xornal.
- Expresión escrita: elaboración dun anuncio. **MÍNIMO**
- Expresión escrita: redacción dun diario.

- Expresión escrita: redacción dunha carta persoal. **MÍNIMO**
- Expresión escrita: redacción de solicitudes.
- Expresión escrita: elaboración dun folleto.
- Expresión escrita: redacción dunha conversa de Whatsapp. **MÍNIMO**
- B2.10. Producción, en formato papel ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).
 - Expresión escrita: redacción de textos xornalísticos.
- B2.11. Producción, en formato papel ou dixital, de textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.
 - Redacción de textos de carácter educativo. **MÍNIMO**
 - Expresión escrita: elaboración dunha ficha. **MÍNIMO**
- B2.12. Producción e síntese, en formato papel ou dixital, de textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narrativos e descritivos. **MÍNIMO**
 - Expresión escrita: redacción de textos narrativos breves. **MÍNIMO**
 - Expresión escrita: redacción de textos descritivos breves. **MÍNIMO**
 - Síntese e resumo de textos. **MÍNIMO**
- B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.
 - A función de corrección nos procesadores de textos. **MÍNIMO**
- B2.14. Valoración da escritura como fonte de aprendizaxe e como forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios. **MÍNIMO**
 - Valoración da escritura. **MÍNIMO**
 - Actividades de expresión escrita. **MÍNIMO**

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.
- Elaborar un esquema a partir dun texto dado, baixo guía. **MÍNIMO**
 - Transformar un texto en esquema, aplicando os coñecementos adquiridos. **MÍNIMO**
 - Coñecer as pautas xerais para a elaboración dun mapa conceptual. **MÍNIMO**
 - Completar cadros con información procedente das lecturas. **MÍNIMO**
 - Resumir o contido dunha lectura. **MÍNIMO**
 - Extraer información dun texto mediante a elaboración dunha listaxe. **MÍNIMO**
 - Relacionar termos extraídos dunha lectura con sinónimos dunha serie dada. **MÍNIMO**
 - Explicar coas propias palabras o significado do léxico destacado nun texto. **MÍNIMO**
 - Buscar no dicionario o significado dunha serie de termos destacados nun texto. **MÍNIMO**
 - Ler comprensivamente un texto e comentar, de xeito guiado, o léxico empregado nel. **MÍNIMO**
 - Procurar nun texto a palabra apropiada para cada unha das definicións dunha serie. **MÍNIMO**
 - Utilizar o léxico adquirido na construción de enunciados. **MÍNIMO**
 - Achegar sinónimos para termos definidos. **MÍNIMO**
 - Mostrar explicitamente a súa comprensión do contido dun texto. **MÍNIMO**
 - Sintetizar a idea principal de cada un dos parágrafos dun texto. **MÍNIMO**
 - Ofrecer títulos alternativos acaídos para un texto de lectura. **MÍNIMO**
 - Responder correctamente preguntas sobre os textos. **MÍNIMO**
 - Indicar se son verdadeiras ou falsas unha serie de afirmacións sobre o contido dunha lectura e corrixir estas últimas conforme o sentido do texto. **MÍNIMO**
 - Extraer catro ideas relevantes dun texto.
 - Razoar a relación existente entre o título e o contido dun texto.
 - Explicar aspectos do contido dun texto extraendo información implícita.
 - Explicar razoadamente aspectos gráficos dun texto en relación co seu contido.
 - Realizar consultas bibliográficas para consultar dúbidas e ampliar a información dos textos.
 - Procurar información en Internet, de xeito guiado, para ampliar os coñecementos adquiridos nos textos.
 - Responder preguntas sobre un texto utilizando información tirada de Internet.
 - Reflexionar, por escrito, sobre a mensaxe dun poema en relación coa propia experiencia.
 - Contrastar, por escrito, a información dun texto coa propia experiencia.
 - Relacionar, oralmente, o contido dunha lectura coa propia experiencia **MÍNIMO**
- B2.2. Comprender e interpretar textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.
- Comprender textos propios da vida cotiá e as relacións sociais. **MÍNIMO**
 - Interpretar correctamente un diario e unha carta. **MÍNIMO**

- Identificar as características propias do diario nun texto dado.
- Coñecer os trazos xerais dos blogs.
- Identificar as características e estrutura propias da carta persoal a partir dun texto dado.**MÍNIMO**
- Comprender textos propios da vida cotiá e as relacións sociais: a solicitude.
- Coñecer as partes en que debe organizarse un modelo estándar de instancia.
- Identificar e ordenar as partes dunha solicitude dada.
- Interpretar correctamente un folleto.**MÍNIMO**
- Identificar as características propias do folleto nun texto dado.
- Coñecer as diferenzas entre “díptico” e “tríptico”.
- Interpretar correctamente un plano dunha cidade.
- Redactar un texto breve a partir dun plano.
- Interpretar correctamente normas de convivencia e regras de xogos. **MÍNIMO**
- Respetar as normas propostas na realización das tarefas. **MÍNIMO**
- B2.3. Comprender e interpretar, en formato papel ou dixital, textos propios dos medios de comunicación (noticias).
- Ler comprensivamente noticias e dar mostras explícitas da súa lóxica interpretación.**MÍNIMO**
- Coñecer os trazos propios da noticia e recoñecer a súa estrutura habitual.**MÍNIMO**
- Distinguir entre o título e o subtítulo dunha noticia dada.**MÍNIMO**
- Analizar e distinguir as partes que compoñen a portada dun xornal.**MÍNIMO**
- Comparar, en grupo, as primeiras páxinas de varios xornais diferentes, tanto impresos como dixitais.
- Distinguir entre titulares informativos e valorativos e explicar as diferenzas entre eles.**MÍNIMO**
- Indicar e explicar o tema dunha serie de titulares.**MÍNIMO**
- B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.
- Ler comprensivamente un texto tirado dunha enciclopedia e responder correctamente preguntas sobre o seu contido.**MÍNIMO**
- Identificar o tema dun texto enciclopédico e resumir a información de cada parágrafo.**MÍNIMO**
- Identificar as características específicas do texto académico e enciclopédico.
- Utilizar adecuadamente e comparar enciclopedias en papel e en formato dixital.
- B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos non proceso de aprendizaxe continua.
- Seguir unhas pautas para a procura de información en Internet e utilizar adecuadamente os buscadores.**MÍNIMO**
- Sintetizar e comentar a información extraída mediante os buscadores de Internet.
- Coñecer dicionarios en versión dixital e impresa.**MÍNIMO**
- Empregar os dicionarios con frecuencia e fluidez.**MÍNIMO**
- Coñecer o funcionamento das bibliotecas, o seu sistema de busca e normas xerais de uso.**MÍNIMO**
- Coñecer o fondo bibliográfico das bibliotecas de Galicia en Internet.
- Procurar dixitalmente un libro de lectura na biblioteca do centro.
- B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.
- Reflexionar baixo guía, a partir dun texto, sobre os prexuízos xenófobos.**MÍNIMO**
- Definir, coas propias palabras, un prexuízo reflectido nun artigo xornalístico.
- Indicar o tema de varios titulares de artigos relativos á inxustiza social e a discriminación.**MÍNIMO**
- Expresar razoadamente a súa opinión sobre un aspecto da temática dunha lectura.
- Definir coas propias palabras diferentes tipos de discriminación mencionados nunha serie de titulares.
- Respetar as opinións alleas.**MÍNIMO**
- B2.7. Ler en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función.
- Ler en voz alta textos diversos, adaptando a dicción, a entoación e o ritmo á tipoloxía textual e situación comunicativa correspondentes.
- Empregar o móbil para gravar unha escena fílmica
- B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.
- Elaborar un mapa conceptual a partir dunha serie de ideas dada.**MÍNIMO**
- Utilizar habitualmente esquemas sinxelos para organizar as ideas e estruturar os textos.**MÍNIMO**
- Seguir uns criterios para a boa presentación dos textos.**MÍNIMO**
- Escoller, entre parellas de textos, os máis correctos desde o punto de vista comunicativo.
- Adecuar os textos ao rexistro formal.
- Comentar textos dados reparando nos mecanismos de cohesión empregados neles.

- Empregar diferentes mecanismos de cohesión na súa produción escrita.
- Comentar a puntuación dun texto en relación coa súa organización oracional e os parágrafos.**MÍNIMO**
- Puntuar adecuadamente os seus textos.**MÍNIMO**
- Revisar os textos para corrixir erros gramaticais, adecuar o rexistro e formular as ideas de forma clara e coherente.
- Escribir textos breves empregando o procesador de textos coa función de corrección ortográfica.
- Elaborar gráficos a partir de datos.
- Elaborar campañas publicitarias empregando logos e ilustracións.
- Complementar as súas producións textuais (folletos, fichas etc.) coa introdución de ilustracións.**MÍNIMO**
- B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.
- Escribir unha carta dirixida a un xornal sobre a temática dunha lectura.
- Elaborar un anuncio para unha campaña de carácter social relacionada coa temática dunha lectura.
- Escribir, seguindo unhas pautas, un diario.
- Redactar unha carta persoal aplicando os coñecementos adquiridos na unidade correspondente.**MÍNIMO**
- Escribir adecuadamente solicitudes, seguindo unhas pautas.
- Elaborar un folleto en grupo, seguindo unhas pautas e aplicando os coñecementos adquiridos na unidade correspondente.**MÍNIMO**
- Redactar unha conversa de Whatsapp ficticia relacionada co contido dunha lectura.**MÍNIMO**
- B2.10. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).
- Redactar textos xornalísticos a partir dos modelos estudados: titulares, noticias, portadas de xornal.
- B2.11. Producir, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.
- Redactar adecuadamente textos breves de carácter educativo: resumos, informes, descrições e explicacións sobre contidos do currículo.**MÍNIMO**
- Crear unha ficha de temática científica, seguindo o modelo exposto nun texto de lectura.**MÍNIMO**
- B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições.
- Redactar textos narrativos breves relacionados cos contidos das lecturas.**MÍNIMO**
- Redactar textos descritivos relacionados cos contidos das lecturas.**MÍNIMO**
- Reescribir, empregando o propio léxico, fragmentos de textos.
- B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.
- Empregar adecuadamente o procesador de textos, de xeito progresivo.**MÍNIMO**
- Usar de forma axeitada a función de corrección no procesador de textos.
- B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.
- Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe.**MÍNIMO**
- Utilizar a escrita para reflexionar sobre os coñecementos e comunicar experiencias propias.**MÍNIMO**

ESTÁNDARES E INDICADORES

- LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.**MÍNIMO**
- Elabora, baixo guía, un esquema a partir dun texto dado.**MÍNIMO**
- Transforma un texto dado en esquema, aplicando os coñecementos adquiridos.**MÍNIMO**
- Coñece as pautas xerais para a elaboración dun mapa conceptual. **MÍNIMO**
- Completa cadros con información procedente das lecturas.**MÍNIMO**
- Resume o contido dunha lectura.**MÍNIMO**
- Extrae información dun texto mediante a elaboración dunha listaxe.**MÍNIMO**
- LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.**MÍNIMO**
- Relaciona termos extraídos dunha lectura con sinónimos dunha serie dada.**MÍNIMO**
- Explica coas propias palabras o significado do léxico destacado nun texto.**MÍNIMO**
- Busca no dicionario o significado dunha serie de termos destacados nun texto.**MÍNIMO**
- Le comprensivamente un texto e comenta, de xeito guiado, o léxico empregado nel.
- Procura nun texto a palabra apropiada para cada unha das definicións dunha serie.**MÍNIMO**
- Utiliza o léxico adquirido na construción de enunciados.
- Achega sinónimos para termos definidos.**MÍNIMO**

- LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.
 - Mostra explicitamente a súa comprensión do contido dun texto.**MÍNIMO**
 - Sintetiza a idea principal de cada un dos parágrafos dun texto.**MÍNIMO**
 - Ofrece títulos alternativos acaídos para un texto de lectura.
 - Responde correctamente preguntas sobre os textos.**MÍNIMO**
 - Indica se son verdadeiras ou falsas unha serie de afirmacións sobre o contido dunha lectura e corrixe estas últimas conforme o sentido do texto.**MÍNIMO**
 - Extrae catro ideas relevantes dun texto.
 - Razona a relación existente entre o título e o contido dun texto.
- LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.
 - Explica aspectos do contido dun texto extraendo información implícita.
 - Explica razoadamente aspectos gráficos dun texto en relación co seu contido.
- LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.
 - Realiza consultas bibliográficas para consultar dúbidas e ampliar a información dos textos.
 - Procura información en Internet, de xeito guiado, para ampliar os coñecementos extraídos dos textos.
 - Responder unha serie de preguntas sobre un texto empregando información tirada de Internet.
- LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.
 - Reflexiona, por escrito, sobre a mensaxe dun poema en relación coa propia experiencia.
 - Contrasta, por escrito, a información dun texto coa propia experiencia.
 - Relaciona, oralmente, o contido dunha lectura coa propia experiencia.**MÍNIMO**
- LGB2.2.1. Comprende e interpreta a información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.
 - Mostra explicitamente a súa comprensión de textos propios da vida cotiá e as relacións sociais: o diario e a carta.**MÍNIMO**
 - Identifica as características propias do diario nun texto dado.
 - Coñece os trazos xerais dos blogs.**MÍNIMO**
 - Identifica as características e estrutura propias da carta persoal a partir dun texto dado.**MÍNIMO**
 - Mostra explicitamente a súa comprensión de textos propios da vida cotiá e as relacións sociais: a solicitude.
 - Refírese as partes en que debe organizarse un modelo estándar de instancia.
 - Identifica e ordena as partes dunha solicitude dada.
 - Mostra explicitamente a súa comprensión de textos propios da vida cotiá e as relacións sociais: o folleto.**MÍNIMO**
 - Identifica as características propias do folleto nun texto dado.
 - Define “díptico” e “tríptico” e sinala as diferenzas entre ambos.
- LGB2.2.2. Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá.**MÍNIMO**
 - Interpreta correctamente un plano dunha cidade.
 - Redacta un texto breve a partir dun plano.
- LGB2.2.3. Comprende e interpreta normas de convivencia, regras de xogos, correspondencia escolar.**MÍNIMO**
 - Dá mostras de interpretar correctamente normas de convivencia e regras de xogos.**MÍNIMO**
 - Respecta as normas propostas na realización das tarefas.**MÍNIMO**
- LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias).
 - Le comprensivamente noticias e dá mostras explícitas da súa lóxica interpretación.**MÍNIMO**
 - Coñece os trazos propios da noticia e reconece a súa estrutura habitual.**MÍNIMO**
 - Distingue entre o título e o subtítulo dunha noticia dada.**MÍNIMO**
- LGB2.3.2. Localiza a información destacada de textos propios dos medios de comunicación: portadas e titulares.
 - Analiza e distingue as partes que compoñen a portada dun xornal.
 - Compara, en grupo, as primeiras páxinas de varios xornais diferentes, tanto impresos como dixitais.
 - Distingue entre titulares informativos e valorativos e explica as diferenzas entre eles.**MÍNIMO**
 - Indica e explica o tema dunha serie de titulares.**MÍNIMO**
- LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.
 - Le comprensivamente un texto tirado dunha enciclopedia e responde correctamente preguntas sobre o seu contido.
 - Identifica o tema dun texto enciclopédico e resume a información de cada parágrafo.
- LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.
 - Identifica as características específicas do texto académico e enciclopédico.

- Utiliza adecuadamente enciclopedias en papel e en formato dixital.
- Compara diferentes enciclopedias dixitais e impresas.
- LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos.
- Segue unhas pautas para a procura de información en Internet.**MÍNIMO**
- Utiliza adecuadamente os buscadores de Internet para buscar información.**MÍNIMO**
- Sintetiza e comenta a información extraída mediante os buscadores de Internet.
- LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.**MÍNIMO**
- Coñece dicionarios en versión dixital e impresa.**MÍNIMO**
- Emprega os dicionarios con frecuencia e fluidez.**MÍNIMO**
- LGB2.5.3. Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo.
- Coñece o funcionamento das bibliotecas, o seu sistema de busca e normas xerais de uso.
- Coñece o fondo bibliográfico das bibliotecas de Galicia en Internet.
- Procura dixitalmente un libro de lectura na biblioteca do centro.
- LGB2.6.1. Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios.
- Reflexiona baixo guía, a partir dun texto, sobre os prexuízos xenófobos.**MÍNIMO**
- Define, coas propias palabras, un prexuízo reflectido nun artigo xornalístico.
- Indica o tema de varios titulares de artigos relativos á inxustiza social e a discriminación.
- LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.
- Expresa razoadamente a súa opinión sobre un aspecto da temática dunha lectura.**MÍNIMO**
- LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.
- Define coas propias palabras diferentes tipos de discriminación mencionados nunha serie de titulares.
- LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.**MÍNIMO**
- Dá mostras de respectar as opinións alleas.**MÍNIMO**
- LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe.**MÍNIMO**
- Le en voz alta textos diversos, adaptando a dicción, a entoación e o ritmo á tipoloxía textual e situación comunicativa correspondentes.
- LGB2.7.2. Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz.**MÍNIMO**
- Emprega o móbil para gravar unha escena fílmica.
- LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.**MÍNIMO**
- Elabora un mapa conceptual a partir dunha serie de ideas dada.**MÍNIMO**
- Utiliza habitualmente esquemas sinxelos para organizar as ideas e estruturar os textos.**MÍNIMO**
- LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.
- Segue uns criterios para a boa presentación dos textos.**MÍNIMO**
- Escolle, entre parellas de textos, os máis correctos desde o punto de vista comunicativo.
- Adecúa os textos ao rexistro formal.
- LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a deíxe, as referencias internas de tipo léxico e os conectores).
- Comenta textos dados reparando nos mecanismos de cohesión empregados neles.
- Emprega diferentes mecanismos de cohesión na súa produción escrita.**MÍNIMO**
- LGB2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas).**MÍNIMO**
- Comenta a puntuación dun texto en relación coa súa organización oracional e os parágrafos.
- Puntúa adecuadamente os seus textos.**MÍNIMO**
- LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.
- Revisa os textos para corrixir erros gramaticais, adecuar o rexistro e formular as ideas de forma clara e coherente.**MÍNIMO**
- LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.
- Escribe textos breves empregando o procesador de textos coa función de corrección.
- LGB2.8.7. Complementa as producións con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos.
- Elabora gráficos a partir de datos.
- Elabora campañas publicitarias empregando logos e ilustracións.
- Complementa as súas producións textuais (folletos, fichas etc.) coa introdución de ilustracións.**MÍNIMO**

- LGB2.9.1. Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.
- Escribe unha carta dirixida a un xornal sobre a temática dunha lectura.
 - Elabora un anuncio para unha campaña de carácter social relacionada coa temática dunha lectura.**MÍNIMO**
 - Escribe, seguindo unhas pautas, un diario.
 - Redacta unha carta persoal aplicando os coñecementos adquiridos na unidade correspondente.**MÍNIMO**
 - Escribe adecuadamente solicitudes, seguindo unhas pautas.
 - Elabora un folleto en grupo, seguindo unhas pautas e aplicando os coñecementos adquiridos na unidade correspondente.
 - Redacta unha conversa de Whatsapp ficticia relacionada co contido dunha lectura.**MÍNIMO**
- LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).**MÍNIMO**
- Redacta textos xornalísticos a partir dos modelos estudados: titulares, noticias, portadas de xornal.
- LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.
- Redacta adecuadamente textos breves de carácter educativo: resumos, informes, descrições e explicacións sobre contidos do currículo.**MÍNIMO**
 - Crea unha ficha de temática científica, seguindo o modelo exposto nun texto de lectura.**MÍNIMO**
- LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.
- Redacta textos narrativos breves relacionados cos contidos das lecturas.**MÍNIMO**
 - Redacta textos descritivos relacionados cos contidos das lecturas
- LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido.
Reescribe, empregando o propio léxico, fragmentos de textos.
- LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.
- Emprega adecuadamente o procesador de textos, de xeito progresivo.**MÍNIMO**
 - Usa de forma axeitada a función de corrección no procesador de textos.
- LGB2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.
- Dá mostras de valorar a escritura como fonte de aprendizaxe.**MÍNIMO**
- Utiliza a escrita para reflexionar sobre os coñecementos e comunicar experiencias propias.

COMPETENCIAS CLAVE

B2.1: CCL, CCA , CSIE

B2.2: CCL, CSC, CCA

B.2.3: CLC, CSC

B2.4: CCL, CD, CAA

B2.5: CCL, CCA, CD

B.2.6: CCL, CSC

B2.7: CCL, CD

B2.8: CCL, CD,

B.2.9: CCL, CD, CSC

B2.10: CCL, CD, CSC, CSIEE, CCEC, CAA

B. 2.11: CCL, CD

B.2.12: CCL, CD

B2.13: CCL, CD

B.2.14: CCL, CSC, CCEC

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

CONTIDOS

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- Léxico: a casa por dentro. a alimentación. a diversidade social e cultural e a paz. a música. o noso contorno. **MÍNIMO**
- Léxico: a radio e a televisión. Léxico: o cine e o teatro. Léxico: o parentesco. Léxico: o tempo cronolóxico. **MÍNIMO**
- Os hiperónimos. Os antónimos. **MÍNIMO**
- Os préstamos. **MÍNIMO**
- As frases feitas. **MÍNIMO**

B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias. **MÍNIMO**

- Letras e fonemas. **MÍNIMO**
- Vogais e consoantes. **MÍNIMO**

B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta en calquera soporte, especialmente sobre flexión, relación semántica e normativa. **MÍNIMO**

- O dicionario. **MÍNIMO**

- B3.4. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas que regulan os textos orais e escritos, propios e alleos.
 - O adxectivo.**MÍNIMO**
 - Os graos do adxectivo.**MÍNIMO**
 - As conxuncións comparativas.**MÍNIMO**
 - Transformación, corrección e comentario lingüístico de textos.
- B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.
 - O alfabeto. Letras e dígrafos.**MÍNIMO**
 - Uso de *h*. Uso de *b / v*. Uso de *s / x*.**MÍNIMO**
 - A revisión.
 - Grupos consonánticos *bl / br*. Grupos consonánticos *pl / pr*. Grupos consonánticos *fl / fr*.**MÍNIMO**
 - Uso de *-cc-* / *-ct-*. Grupos consonánticos *pc* e *pt*.**MÍNIMO**
 - Palabras terminadas en *-cio*, *-cia*, *-zo*, *-za*.
 - A acentuación: regras xerais.**MÍNIMO**
 - O til diacrítico.**MÍNIMO**
 - Os signos de interrogación e exclamación.**MÍNIMO**
 - As parénteses. As comiñas.**MÍNIMO**
- B3.6. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.**MÍNIMO**
 - O punto. A coma. O punto e coma. Os dous puntos. Os puntos suspensivos.**MÍNIMO**
- B3.7. Recoñecemento da estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para a mellora da comprensión e produción textuais.**MÍNIMO**
 - A formación de palabras (I): lexema e morfemas. Morfemas flexivos e derivativos.**MÍNIMO**
 - As desinencias verbais.**MÍNIMO**
 - A formación de palabras (II): prefixos e sufixos. Sufixos derivativos e apreciativos.**MÍNIMO**
 - O substantivo. O xénero. O número.**MÍNIMO**
 - Substantivos invariables.**MÍNIMO**
 - O verbo. Partes do verbo. O tempo. O modo.**MÍNIMO**
- B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais (espaciais, de oposición e contraste) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.
 - A cohesión textual. Mecanismos de cohesión textual: anáfora, substitución e elipse.**MÍNIMO**
 - Os conectores textuais. Conectores aditivos, temporais e espaciais.**MÍNIMO**
 - Conectores opositivos, causais e organizadores.
- B3.9. Coñecemento dos compoñentes sintácticos no nivel da frase para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.
 - A frase: definición e clasificación.**MÍNIMO**
 - A cláusula.**MÍNIMO**
 - O modificador.**MÍNIMO**
 - A cláusula: definición e clasificación.**MÍNIMO**
 - Funcións que se poden dar no interior da cláusula.
 - Tipos de cláusulas.
 - As cláusulas subordinadas.
 - O suxeito e o predicado. Recoñecemento do suxeito dunha cláusula.**MÍNIMO**
 - Funcións do suxeito. Suxeito elidido.**MÍNIMO**
 - Tipos de cláusulas.
 - O complemento directo. O complemento indirecto.**MÍNIMO**
 - O complemento circunstancial.
- B3.10. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso.
 - Análise de textos propios e alleos.
 - Avaliación e autoavaliación.
- B3.11. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.**MÍNIMO**
- B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.**MÍNIMO**
 - Desenvolvemento dunha competencia comunicativa integrada.
 - Recomendacións para avanzar no coñecemento do portugués.**MÍNIMO**
 - “Falsos amigos” en lingua portuguesa.**MÍNIMO**

- Dramatización e comprensión dun texto bilingüe (galego-inglés).

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.**MÍNIMO**

- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado coa casa e incorporalo ás súas producións orais e escritas.**MÍNIMO**
- Empregar hiperónimos relativos a campos semánticos propios do ámbito do fogar.**MÍNIMO**
- Explicar o significado de frases feitas relacionadas co léxico da casa.**MÍNIMO**
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado coa alimentación e incorporalo ás súas producións orais e escritas.**MÍNIMO**
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado coa diversidade social e cultural e incorporalo ás súas producións orais e escritas.**MÍNIMO**
- Recoñecer e empregar lexemas e sufixos gregos frecuentes na denominación de diferentes tipos de discriminación social.**MÍNIMO**
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado coa música e incorporalo ás súas producións orais e escritas.**MÍNIMO**
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado co contorno e incorporalo ás súas producións orais e escritas.**MÍNIMO**
- Recoñecer e usar antónimos relativos ao contorno.**MÍNIMO**
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado coa radio e a televisión e incorporalo ás súas producións orais e escritas.
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado co cine e o teatro e incorporalo ás súas producións orais e escritas.
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relativo ao parentesco e incorporalo ás súas producións orais e escritas.**MÍNIMO**
- Ampliar o seu coñecemento da fraseoloxía galega.**MÍNIMO**
- Empregar en enunciados propios fraseoloxía relacionada co parentesco.**MÍNIMO**
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado co tempo cronolóxico e incorporalo ás súas producións orais e escritas.**MÍNIMO**

B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.

- Coñecer a correspondencia entre fonemas e grafías.**MÍNIMO**
- Recoñecer os fonemas vocálicos e consonánticos do galego.**MÍNIMO**
- Pronunciar correctamente os fonemas vocálicos e consonánticos en palabras dadas, reparando no punto de articulación.**MÍNIMO**

B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.**MÍNIMO**

- Utilizar o dicionario con fluidez e autonomía.**MÍNIMO**
- Coñecer as características xerais do dicionario.
- Interpretar adecuadamente a información lingüística e complementaria dos dicionarios.
- Comparar e usar dicionarios en papel e en formato dixital.**MÍNIMO**
- Explicar a información complementaria contida nunha entrada de dicionario dada.**MÍNIMO**

B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.

- Identificar e explicar os usos do adxectivo nun texto dado.**MÍNIMO**
- Empregar adecuadamente o adxectivo na súa produción escrita.**MÍNIMO**
- Utilizar as conxuncións comparativas en enunciados conforme as súas normas de uso.
- Completar, transformar e comentar textos escritos aplicando as normas ortográficas e morfolóxicas do galego.

B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.**MÍNIMO**

- Coñecer o alfabeto e sinalar os nomes das grafías en textos dados.**MÍNIMO**
- Combinar as letras do alfabeto para a creación de palabras.**MÍNIMO**
- Coñecer as normas de uso do *h* e aplicar estes coñecementos na escrita.**MÍNIMO**
- Ampliar o seu coñecemento dos prefixos gregos grafados con *h*.**MÍNIMO**
- Utilizar correctamente o *b* e o *v* na súa produción escrita.**MÍNIMO**
- Empregar correctamente o *s* e o *x* na súa produción escrita.**MÍNIMO**
- Coñecer e aplicar pautas para a revisión dos textos escritos.**MÍNIMO**
- Dar mostras de valorar positivamente a aplicación das normas ortográficas e morfolóxicas nos textos.**MÍNIMO**
- Empregar adecuadamente os grupos consonánticos *bl / br, pl / pr* e *fl / fr* en enunciados e textos dados.**MÍNIMO**
- Distinguir o léxico que contén os grupos consonánticos *bl / br, pl / pr* e *fl / fr*.**MÍNIMO**
- Empregar correctamente os grupos cultos *-cc- / -ct-* en palabras dadas.**MÍNIMO**
- Utilizar correctamente os grupos *pc* e *pt* na redacción dun texto breve.
- Completar adecuadamente palabras rematadas en *-cio, -cia, -zo, -za*.**MÍNIMO**
- Clasificar as palabras segundo a súa sílaba tónica.**MÍNIMO**

- Identificar pares diacríticos e explicar a diferenza entre ambos os termos.**MÍNIMO**
- Acentuar correctamente enunciados e textos dados.**MÍNIMO**
- Xustificar o uso do til nunha serie de palabras.**MÍNIMO**
- Corrixir erros referentes ao uso dos signos de interrogación e exclamación e á acentuación de pronomes en enunciados dados.**MÍNIMO**
- Coñecer as normas e pautas de uso das parénteses e as comiñas.**MÍNIMO**
- Xustificar razoadamente o uso das parénteses e comiñas nun texto.**MÍNIMO**
- Transformar textos dados utilizando adecuadamente parénteses e comiñas.
- Escribir enunciados empregando correctamente os signos de interrogación e exclamación.**MÍNIMO**
- Explicar as funcións das comiñas dobres e as parénteses empregadas nun texto.
- Elaborar enunciados utilizando adecuadamente parénteses e comiñas
- B3.6. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual.
- Coñecer as pautas e normas de uso do punto, a coma e o punto e coma.**MÍNIMO**
- Analizar a puntuación en textos dados, de xeito guiado.**MÍNIMO**
- Coñecer as normas e pautas de uso dos dous puntos, os puntos suspensivos e os signos de interrogación.
- Puntuar correctamente textos dados.**MÍNIMO**
- Explicar a diferenza de significado entre unha parella de enunciados con distinta puntuación.**MÍNIMO**
- Explicar razoadamente o uso dos dous puntos e os puntos suspensivos nun texto.
- B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais.
- Distinguir os lexemas en palabras dadas.**MÍNIMO**
- Diferenciar e clasificar os morfemas en termos dados.**MÍNIMO**
- Distinguir os prefixos e os diferentes tipos de sufixos en palabras dadas.**MÍNIMO**
- Caracterizar morfoloxicamente o substantivo.**MÍNIMO**
- Identificar os substantivos nun texto dado.**MÍNIMO**
- Coñecer os xentilicios correspondentes a unha serie de substantivos localizados nun texto.**MÍNIMO**
- Formar o feminino dunha serie de xentilicios.**MÍNIMO**
- Recoñecer nun texto dous adxectivos formados a partir de substantivos.**MÍNIMO**
- Identificar os verbos nun texto dado e recoñecer o seu suxeito.**MÍNIMO**
- Caracterizar morfoloxicamente verbos dados.**MÍNIMO**
- Recoñecer os tempos verbais en formas dadas.**MÍNIMO**
- Empregar os morfemas precisos para dotar de coherencia un texto.
- Ampliar o seu repertorio léxico mediante o coñecemento de prefixos e sufixos para formar novas palabras.**MÍNIMO**
- Transformar correctamente o xénero dos substantivos en enunciados dados, mantendo a concordancia.**MÍNIMO**
- Formar axeitadamente o plural dos substantivos dunha serie.**MÍNIMO**
- Empregar con corrección unha serie de substantivos invariables na construción de enunciados.
- Escribir exemplos de palabras rematadas en -l e formar correctamente o plural destas.**MÍNIMO**
- Escribir adxectivos a partir dunha serie dada de substantivos.**MÍNIMO**
- Escribir enunciados a partir de verbos dados, conxugándoos nos tres modos verbais.**MÍNIMO**
- B3.8. Recoñecer e usar os nexos textuais de espazo, oposición e contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.
- Identificar e explicar os principais mecanismos de cohesión textual: anáfora, substitución e elipse.**MÍNIMO**
- Recoñecer e clasificar distintos conectores textuais en textos dados.**MÍNIMO**
- Empregar, de xeito guiado, mecanismos de cohesión para corrixir e completar textos.**MÍNIMO**
- Empregar conectores textuais na redacción de textos, de xeito guiado**MÍNIMO**
- B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.
- Identificar frases nun texto e distinguir entre simples e complexas.**MÍNIMO**
- Recoñecer o núcleo das frases nunha serie de cláusulas.
- Localizar o modificador nunha serie de frases tiradas dun texto.**MÍNIMO**
- Analizar sintacticamente frases subliñadas en cláusulas dadas.
- Elaborar enunciados atendendo aos compoñentes sintácticos.
- Completar enunciados engadindo adecuadamente unha serie de modificadores.**MÍNIMO**
- Identificar razoadamente cláusulas nun texto e distinguir entre simples e complexas.
- Recoñecer cláusulas subordinadas e distinguir entre substantivas, adxectivas e adverbiais.
- Reparar na concordancia entre suxeitos e predicados nun texto.**MÍNIMO**
- Recoñecer as unidades que desempeñan a función de suxeito en cláusulas dadas.**MÍNIMO**
- Sinalar os pronomes adecuados como suxeito de predicados dados.**MÍNIMO**

- Clasificar predicados dados en formas simples e perífrases verbais.
 - Distinguir entre as cláusulas transitivas e intransitivas dunha serie.**MÍNIMO**
 - Clasificar os predicados dunha serie de cláusulas en reflexivos, recíprocos e impersonais.
 - Analizar nun texto os complementos directos e substituílos polos pronomes correspondentes.**MÍNIMO**
 - Transformar enunciados substituindo os obxectos indirectos polos pronomes adecuados.
 - Analizar os complementos circunstanciais en enunciados dados.
 - Identificar e caracterizar nun texto as unidades en función de suxeito.**MÍNIMO**
 - Analizar os predicados sinalados nun texto.
 - Sinalar en cláusulas tiradas dun texto as funcións sintácticas de suxeito, CD, CI e CC, así como as unidades que as desempeñan.
- B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.**MÍNIMO**
- Analizar textos propios e alleos, aplicando os coñecementos adquiridos.
 - Recoñecer o erro como parte do proceso de aprendizaxe.**MÍNIMO**
 - Propor solucións de mellora para os erros propios e alleos.
- B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.
- B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.
- Valorar e utilizar os coñecementos adquiridos no curso para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.
 - Traducir ao galego unha serie de enunciados en lingua portuguesa.**MÍNIMO**
 - Reflexionar sobre a proximidade entre o galego e o portugués e as diferenzas co castelán.
 - Inferir, a partir do contexto, o significado de “falsos amigos” en lingua portuguesa.**MÍNIMO**
 - Dramatizar e comprender un texto bilingüe (galego-inglés).

ESTÁNDARES E INDICADORES

- LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.**MÍNIMO**
- Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coa casa e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.**MÍNIMO**
 - Emprega hiperónimos relativos a campos semánticos propios do ámbito do fogar.**MÍNIMO**
 - Explica o significado de frases feitas relacionadas co léxico da casa.**MÍNIMO**
 - Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coa alimentación e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.**MÍNIMO**
 - Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coa diversidade social e cultural e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.**MÍNIMO**
 - Recoñece e emprega lexemas e sufixos gregos frecuentes na denominación de diferentes tipos de discriminación social.**MÍNIMO**
 - Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coa música e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.**MÍNIMO**
 - Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado co contorno e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.**MÍNIMO**
 - Emparella antónimos relativos ao contorno.**MÍNIMO**
 - Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coa radio e a televisión e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.
 - Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado co cine e o teatro e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.
 - Amplía o seu coñecemento do léxico relativo ao parentesco e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.**MÍNIMO**
 - Relaciona unha serie de frases feitas coas súas correspondentes definicións.**MÍNIMO**
 - Emprega en enunciados propios fraseoloxía relacionada co parentesco.**MÍNIMO**
 - Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado co tempo.**MÍNIMO**
- LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.
- Sinala a correspondencia entre fonemas e grafías en palabras dadas.
 - Recoñece os fonemas vocálicos e consonánticos do galego.**MÍNIMO**
 - Pronuncia correctamente os fonemas vocálicos e consonánticos en palabras dadas, reparando no punto de articulación.
- LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.
- Utiliza o dicionario con fluidez e autonomía.**MÍNIMO**
 - Coñece as características xerais do dicionario.**MÍNIMO**

- Interpreta adecuadamente a información lingüística e complementaria dos dicionarios.
- Compara e usa dicionarios en papel e en formato dixital.**MÍNIMO**
- Explica a información complementaria contida nunha entrada de dicionario.
- LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.
- Identifica e explica os usos do adxectivo nun texto dado.**MÍNIMO**
- Emprega adecuadamente o adxectivo na súa produción escrita.**MÍNIMO**
- Utiliza as conxuncións comparativas en enunciados conforme as súas normas de uso.
- Completa, transforma e comenta textos escritos aplicando as normas ortográficas e morfolóxicas do galego.**MÍNIMO**
- LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.**MÍNIMO**
- Coñece o alfabeto e sinala os nomes das grafías en textos dados.**MÍNIMO**
- Combina as letras do alfabeto para a creación de palabras.**MÍNIMO**
- Coñece as normas de uso do *h* e aplica estes coñecementos na escrita.**MÍNIMO**
- Amplía o seu coñecemento dos prefixos gregos grafados con *h*.**MÍNIMO**
- Utiliza correctamente o *b* e o *v* na súa produción escrita.**MÍNIMO**
- Emprega correctamente o *s* e o *x* na súa produción escrita.**MÍNIMO**
- Emprega adecuadamente os grupos consonánticos *bl / br, pl / pr, fl / fr* en enunciados e textos dados.**MÍNIMO**
- Distingue o léxico que contén os grupos consonánticos *bl / br, pl / pr, fl / fr*.**MÍNIMO**
- Emprega correctamente os grupos cultos *-cc- / -ct-* en palabras dadas.**MÍNIMO**
- Utiliza correctamente os grupos *pc* e *pt* na redacción dun texto breve.
- Completa adecuadamente palabras rematadas en *-cio, -cia, -zo, -za*.**MÍNIMO**
- Clasifica as palabras segundo a súa sílaba tónica.**MÍNIMO**
- Identifica pares diacríticos e explica a diferenza entre ambos os termos.**MÍNIMO**
- Acentúa correctamente enunciados e textos dados.**MÍNIMO**
- Xustifica o uso do til nunha serie de palabras.**MÍNIMO**
- Coñece as normas e pautas de uso das parénteses e as comiñas.**MÍNIMO**
- Xustifica razoadamente o uso das parénteses e comiñas nun texto.
- Transforma textos dados utilizando adecuadamente parénteses e comiñas.
- Escribe enunciados empregando correctamente os signos de interrogación e exclamación.**MÍNIMO**
- LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.
- Coñece e aplica pautas para a revisión dos textos escritos.
- Dá mostras de valorar positivamente a aplicación das normas ortográficas e morfolóxicas nos textos.
- Corrixen erros referentes ao uso dos signos de interrogación e exclamación e á acentuación de pronomes en enunciados dados.**MÍNIMO**
- LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.**MÍNIMO**
- Coñece as pautas de uso do punto, a coma e o punto e coma.**MÍNIMO**
- Analiza a puntuación en textos dados, de xeito guiado.**MÍNIMO**
- Coñece as normas e pautas de uso dos dous puntos, os puntos suspensivos e os signos de interrogación.**MÍNIMO**
- Puntúa correctamente textos dados.**MÍNIMO**
- Explica a diferenza de significado entre unha parella de enunciados con distinta puntuación.**MÍNIMO**
- Explica razoadamente o uso dos dous puntos e os puntos suspensivos nun texto.
- LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos.
- Distingue os lexemas en palabras dadas.**MÍNIMO**
- Diferencia e clasifica os morfemas en termos dados.**MÍNIMO**
- Distingue os prefixos e os diferentes tipos de sufixos en palabras dadas.**MÍNIMO**
- Caracteriza morfoloxicamente o substantivo.**MÍNIMO**
- Identifica os substantivos nun texto dado.**MÍNIMO**
- Ofrece os xentilicios correspondentes a unha serie de substantivos localizados no texto.
- Forma o feminino dunha serie de xentilicios.
- Recoñece nun texto dous adxectivos formados a partir de substantivos.
- Identifica os verbos nun texto dado e recoñece o seu suxeito.**MÍNIMO**
- Caracteriza morfoloxicamente verbos dados.**MÍNIMO**
- Recoñece os tempos verbais en formas dadas.
- LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.
- Reescribe un texto dado empregando os morfemas precisos para dotalo de coherencia.
- Amplía o seu repertorio léxico mediante o coñecemento de prefixos e sufixos para formar novas palabras.
- Transforma correctamente o xénero dos substantivos en enunciados dados, mantendo a concordancia. **MÍNIMO**

- Forma axeitadamente o plural dos substantivos dunha serie.**MÍNIMO**
- Emprega con corrección unha serie de substantivos invariables na construción de enunciados.
- Escribe exemplos de palabras rematadas en -l e forma correctamente o plural destas.**MÍNIMO**
- Escribe adxectivos a partir dunha serie dada de substantivos.**MÍNIMO**
- Escribe enunciados a partir de verbos dados, conxugándoos nos tres modos verbais.
- LG3.8.1. Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto.
- Identifica nos textos e explica os principais mecanismos de cohesión textual: anáfora, substitución e elipse.**MÍNIMO**
- Recoñece e clasifica distintos conectores textuais en textos dados.
- LG3.8.2. Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna.
- Emprega, de xeito guiado, mecanismos de cohesión para corrixir e completar textos.**MÍNIMO**
- Emprega unha serie de conectores textuais para organizar como texto unha serie de enunciados.**MÍNIMO**
- Redacta un texto breve, de forma guiada, utilizando diferentes organizadores do discurso.**MÍNIMO**
- LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.
- Identifica frases nun texto e distingue entre simples e complexas.**MÍNIMO**
- Recoñece o núcleo das frases nunha serie de cláusulas.
- Localiza o modificador nunha serie de frases tiradas dun texto.**MÍNIMO**
- Analiza sintacticamente frases subliñadas en cláusulas dadas.
- Elabora enunciados atendendo aos compoñentes sintácticos.
- Completa enunciados engadindo adecuadamente unha serie de modificadores dados.
- Identifica razoadamente cláusulas nun texto e distingue entre simples e complexas.**MÍNIMO**
- Recoñece cláusulas subordinadas e distingue entre substantivas, adxectivas e adverbiais.
- Repara na concordancia entre suxeitos e predicados nun texto.**MÍNIMO**
- Recoñece as unidades que desempeñan a función de suxeito en cláusulas dadas.**MÍNIMO**
- Sinala os pronomes adecuados como suxeito de predicados dados.**MÍNIMO**
- Clasifica predicados dados en formas simples e perífrases verbais.
- Distingue entre as cláusulas transitivas e intransitivas dunha serie.
- Clasifica os predicados dunha serie de cláusulas en reflexivos, recíprocos e impersoais.
- Analiza nun texto os complementos directos e substitúeos polos pronomes correspondentes.**MÍNIMO**
- Transforma enunciados substituíndo os obxectos indirectos polos pronomes adecuados.**MÍNIMO**
- Analiza os complementos circunstanciais en enunciados dados.
- Identifica e caracteriza nun texto as unidades en función de suxeito.**MÍNIMO**
- Analiza os predicados sinalados nun texto.
- LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora.
- Analiza textos propios e alleos, aplicando os coñecementos adquiridos.
- Recoñece o erro como parte do proceso de aprendizaxe.**MÍNIMO**
- Propón solucións de mellora para os erros propios e alleos.
- LG3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.
- LG3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.
- Dá mostras de valorar e utilizar os coñecementos adquiridos no curso para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.**MÍNIMO**
- Traduce ao galego unha serie de enunciados en lingua portuguesa.**MÍNIMO**
- Reflexiona sobre a proximidade entre o galego e o portugués e as diferenzas co castelán.**MÍNIMO**
- Infíre, a partir do contexto, o significado de “falsos amigos” en lingua portuguesa.
- Dramatiza e comprende un texto bilingüe (galego-inglés).

COMPETENCIAS CLAVE

B3.1: CCL, CSC

B3.2: CCL, CCA

B.3.3: CLC, CAA

B3.4: CCL, CD

B3.5: CCL

B.3.6: CCL

B3.7: CCL, CAA

B3.8: CCL, CAA

B.3.9: CCL

B3.10: CCL, CAA

B. 2.11: CCL, CAA

B.3.12: CCL, CAA

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

CONTIDOS

- B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo.
 - O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.**MÍNIMO**
 - Linguas minoritarias e minorizadas. O caso galego.**MÍNIMO**
 - A lusofonía.**MÍNIMO**
 - Expresión oral: reflexión sobre a propia lingua inicial.
- B4.2. Situación sociolingüística do galego.**MÍNIMO**
 - O galego no ámbito local.**MÍNIMO**
 - Os servizos de normalización lingüística.
 - Toponimia e antroponimia.**MÍNIMO**
 - O galego na súa contorna. A transmisión lingüística.**MÍNIMO**
- B4.3. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.
 - A normalización. O galego no ámbito educativo.**MÍNIMO**
- B4.4. Situación legal das linguas do Estado español.**MÍNIMO**

Lei de normalización lingüística.
- B4.5. Prexuízos lingüísticos.**MÍNIMO**
- B4.6. Recoñecemento das variantes diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.
 - Os rexistros da fala. A variedade estándar.**MÍNIMO**
 - Estándar e prexuízos.**MÍNIMO**

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. Apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran.
 - Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e sinal de identidade. **MÍNIMO**
 - Definir os conceptos “lingua ambiental” e “lingua materna”.**MÍNIMO**
 - Coñecer, explicar e analizar a diferenza entre linguas minoritarias e minorizadas.**MÍNIMO**
 - Analizar, aplicando os coñecementos adquiridos, a situación sociolingüística do galego como lingua maioritaria e minorizada.**MÍNIMO**
 - Coñecer as linguas que se falan en España.**MÍNIMO**
 - Valorar as linguas faladas en España como un elemento de riqueza cultural.**MÍNIMO**
 - Compartir a súa experiencia lingüística cos demais membros da clase.
 - Valorar a importancia de falar galego no contexto lusófono.**MÍNIMO**
 - Coñecer os territorios que integran a comunidade lusófona e calcular, coa axuda dun mapa, o seu tamaño.**MÍNIMO**
 - Empregar recursos de lecer en lingua portuguesa (vídeos en rede) e comprender o seu contido.
- B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega no contorno.**MÍNIMO**
 - Coñecer o servizo de normalización lingüística do seu concello e valorar a súa importancia.
 - Procurar información sobre iniciativas pola normalización lingüística no ámbito local e reflexionar sobre estas.
 - Informarse sobre a situación sociolingüística do galego no seu concello e comparala coa situación doutros contextos.
 - Deseñar en grupo unha campaña para aumentar o uso do galego no seu concello.
 - Interesarse por contribuír á normalización do idioma no seu contorno.**MÍNIMO**
 - Definir o concepto “lingua materna” ou “lingua inicial”.**MÍNIMO**
 - Reflexionar oralmente sobre os factores que condicionan a aprendizaxe e o uso dunha lingua.**MÍNIMO**
 - Definir os conceptos “bilingüismo individual” e “bilingüismo social” e reflexionar sobre estes a partir da propia experiencia.
 - Analizar, de xeito guiado, a evolución da situación sociolingüística do galego nunha década a partir dun gráfico.
 - Dar mostras de comprender e rexeitar os prexuízos asociados ao uso do galego.**MÍNIMO**

- Definir topónimo e antropónimo.**MÍNIMO**
- Ampliar o seu coñecemento dos topónimos do seu contorno e valoralos positivamente.**MÍNIMO**
- Analizar a frecuencia dos antropónimos galegos no seu contorno e coñecer a forma propia para os nomes en castelán.**MÍNIMO**
- Coñecer tres topónimos e tres antropónimos e empregalos nun texto breve.**MÍNIMO**
- B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.
- Coñecer a lexislación relativa ao galego no sistema educativo (Lei de normalización lingüística).
- Reflexionar en grupo, baixo guía, sobre a conveniencia da discriminación positiva.**MÍNIMO**
- Analizar, coa axuda duns gráficos, a situación do galego no ámbito educativo.
- Reflexionar por escrito, en relación cun texto lido, sobre a importancia do ensino para a normalización do galego.**MÍNIMO**
- Analizar, de xeito guiado, a propia práctica lingüística.
- Reflexionar sobre o proceso de normalización do galego.
- Valorar a importancia da propia contribución individual e social á normalización da lingua galega.**MÍNIMO**
- Analizar a propia práctica lingüística coa axuda dun cuestionario.
- B4.4. Describir a situación legal das linguas do Estado español.
- Coñecer a existencia da Lei de normalización lingüística e comprender os aspectos máis relevantes do seu contido.
- Reflexionar, empregando o propio criterio, sobre a situación sociolingüística do galego, en relación coa aplicación da Lei de normalización lingüística.
- B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.
- Definir “prexuízo lingüístico”, empregando o propio léxico.**MÍNIMO**
- Detectar e analizar a presenza de prexuízos na propia práctica.**MÍNIMO**
- Procurar argumentos para rebater os propios prexuízos.
- Recoñecer, de xeito guiado, prexuízos de carácter socioeconómico asociados ás linguas.
- Dar mostras de comprender e rexeitar os prexuízos asociados á lingua galega.**MÍNIMO**
- Razoar sobre a validez da lingua galega para a música, facendo uso dos coñecementos e valores adquiridos.**MÍNIMO**
- Reflexionar, a partir dun texto, sobre os prexuízos asociados ao uso do galego.
- B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia.
- Distinguir as diferenzas entre os tipos de rexistro.**MÍNIMO**
- Reflexionar sobre o emprego de diferentes rexistros na súa práctica lingüística.
- Identificar o tipo de rexistro adecuado a diferentes situacións comunicativas.**MÍNIMO**
- Empregar o rexistro adecuado en función do contexto e intención comunicativa.
- Identificar razoadamente o rexistro empregado nun texto e ofrecer equivalencias léxicas noutra variante diafásica.
- Recoñecer, de forma guiada, o léxico empregado na xerga estudantil.**MÍNIMO**
- Coñecer os trazos da variedade estándar e reflexionar sobre o seu uso.
- Valorar o estándar como variante unificadora.**MÍNIMO**
- Recoñecer nun texto a variedade estándar e explicar as diferenzas de pronuncia respecto da variedade occidental.
- Reflexionar sobre a existencia de prexuízos asociados ás variedades dialectais.**MÍNIMO**
- Debater sobre o uso do galego nos medios de comunicación.
- Empregar os trazos propios da súa zona en situacións comunicativas acaídas.**MÍNIMO**

ESTÁNDARES E INDICADORES

- LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos.
- Dá mostras de valorar e respectar todas as linguas como medios de relación interpersonal e sinais de identidade.**MÍNIMO**
- Define os conceptos “lingua ambiental” e “lingua materna”.
- LGB4.1.2. Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego.
- Coñece, explica e analiza a diferenza entre linguas minoritarias e minorizadas.**MÍNIMO**
- Interpreta, de xeito guiado, gráficos relativos ao uso do galego e reflexiona sobre a situación sociolingüística do idioma.
- Analiza, aplicando os coñecementos adquiridos, o caso do galego como lingua minorizada.**MÍNIMO**
- LGB4.1.3. Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural.
- Coñece as linguas que se falan en España.**MÍNIMO**
- Dá mostras de valorar as linguas faladas en España como un elemento de riqueza cultural.**MÍNIMO**
- LGB4.1.4. Coñece as linguas que se falan na actualidade en Galicia por mor da emigración.
- Comparte a súa experiencia lingüística cos demais membros da clase.

- LGB4.1.5. Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran.
 - Dá mostras de valorar a importancia de falar galego no contexto lusófono.**MÍNIMO**
 - Coñece os territorios que integran a comunidade lusófona e calcula, coa axuda dun mapa, o seu tamaño.
- LGB4.1.6. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía.
 - Emprega recursos de lecer en lingua portuguesa (vídeos en rede) e dá mostras de comprender o seu contido.
- LGB4.2.1. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas.
 - Coñece o servizo de normalización lingüística do seu concello e dá mostras de valorar a súa importancia.
 - Procura información sobre iniciativas pola normalización lingüística no ámbito local e reflexiona sobre estas.
 - Infórmase sobre a situación sociolingüística do galego no seu concello e compáraa coa situación doutros contextos.
 - Deseña en grupo unha campaña para aumentar o uso do galego no seu concello.
 - Dá mostras de interesarse por contribuír á normalización do idioma no seu contorno.**MÍNIMO**
 - Define o concepto “lingua materna” ou “lingua inicial”.
 - Reflexiona oralmente sobre os factores que condicionan a aprendizaxe e o uso dunha lingua.
 - Define os conceptos “bilingüismo individual” e “bilingüismo social” e reflexiona sobre estes a partir da propia experiencia.
 - Analiza, de xeito guiado, a evolución da situación sociolingüística do galego nunha década a partir dun gráfico.
 - Dá mostras de comprender e rexeitar os prexuízos asociados ao uso do galego.**MÍNIMO**
- LGB4.2.2. Coñece e valora os topónimos galegos.
 - Define topónimo e antropónimo.**MÍNIMO**
 - Amplía o coñecemento dos topónimos do seu contorno e dá mostras de valoralos.**MÍNIMO**
 - Analiza a frecuencia dos antropónimos galegos no seu contorno e coñece a forma propia para os nomes en castelán.**MÍNIMO**
 - Emprega tres topónimos e tres antropónimos na redacción dun texto breve.**MÍNIMO**
- LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo.
 - Coñece a lexislación relativa ao galego no sistema educativo (Lei de normalización lingüística).
 - Reflexiona en grupo, seguindo unhas pautas, sobre a conveniencia da discriminación positiva.**MÍNIMO**
 - Analiza, coa axuda duns gráficos, a situación do galego no ámbito educativo.
 - Reflexiona por escrito, en relación cun texto lido, sobre a importancia do ensino para a normalización do galego.
- LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.
 - Analiza, de xeito guiado, a propia práctica lingüística.
 - Reflexiona sobre o proceso de normalización do galego.
 - Dá mostras de valorar a importancia da propia contribución individual e social á normalización da lingua galega.
 - Analiza a propia práctica lingüística coa axuda dun cuestionario.
- LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo e local.
 - Coñece a existencia da Lei de normalización lingüística e mostra explicitamente a comprensión dos aspectos máis relevantes do seu contido.
 - Reflexiona, empregando o propio criterio, sobre a situación sociolingüística do galego, en relación coa aplicación da Lei de normalización lingüística.
- LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.
 - Define “prexuízo lingüístico”, empregando o propio léxico.**MÍNIMO**
 - Detecta e analiza, de xeito guiado, a presenza de prexuízos na propia práctica.**MÍNIMO**
 - Procura argumentos para rebater os propios prexuízos.
 - Recoñece, de xeito guiado, prexuízos de carácter socioeconómico asociados ás linguas.
 - Dá mostras de comprender e rexeitar os prexuízos asociados á lingua galega.**MÍNIMO**
 - Razona sobre a validez da lingua galega para a música, facendo uso dos coñecementos e valores adquiridos.**MÍNIMO**
 - Reflexiona, a partir dun texto, sobre os prexuízos asociados ao uso do galego.
- LGB4.6.1. Identifica e clasifica as variantes diafásicas do galego.
 - Distingue as diferenzas entre os tipos de rexistro.
 - Reflexiona sobre o emprego de diferentes rexistros na súa práctica lingüística.
 - Identifica o tipo de rexistro adecuado a diferentes situacións comunicativas.
 - Emprega o rexistro adecuado en función do contexto e intención comunicativa.**MÍNIMO**
 - Identifica razoadamente o rexistro empregado nun texto e ofrece equivalencias léxicas noutra variante diafásica.**MÍNIMO**

- LGB4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerga estudantil.
- Recoñece, de forma guiada, o léxico empregado na xerga estudantil.**MÍNIMO**
- LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.
- Coñece os trazos da variedade estándar e reflexiona sobre o seu uso.**MÍNIMO**
- Demostra valorar o estándar como variante unificadora. **MÍNIMO**
- Recoñece nun texto a variedade estándar e explica as diferenzas de pronuncia respecto da variedade occidental.
- LGB4.6.4. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.
- Reflexiona sobre a existencia de prexuízos asociados ás variedades dialectais.
- Debate sobre o uso do galego nos medios de comunicación.
- Emprega os trazos propios da súa zona en situacións comunicativas acaídas.**MÍNIMO**

COMPETENCIAS CLAVE

B4.1: CCL, CSC, CCEC, CD

B4.2: CCL

B.4.3: CLC, CSC

B4.4: CCL, CSC, CAA

B4.5: CCL, CSC

B.4.6: CCL, CSC

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

CONTIDOS

- B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector; emisión dunha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valoración do uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.
- Desenvolvemento do criterio lector. **MÍNIMO**
- Información sobre o autor ou autora do texto de lectura.**MÍNIMO**
- B5.2. Lectura expresiva e comprensiva e audición de poemas recitados ou cantados; determinación do tema principal, a estrutura xeral e os principais recursos estilísticos. **MÍNIMO**
- Lectura comprensiva de textos poéticos: *Penúltimas tendencias*, Carlos Negro.**MÍNIMO**
- Actividades de comprensión textual.**MÍNIMO**
- Dramatización dun poema.
- Os textos poéticos.**MÍNIMO**
- Algúns recursos formais dos textos poéticos.
- Lectura e audición de poemas diversos.**MÍNIMO**
- B5.3. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e localización e descrición dos elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.
- Lectura expresiva e comprensiva dun texto narrativo: «Reciclado», en *Exogamia 0.3*, Ramón Caride Ogando.
- Lectura expresiva e comprensiva dun texto narrativo: «Unha rozadela distante», en *A neve interminable*, Agustín Fernández Paz.**MÍNIMO**
- A narración. Tipos de narración.**MÍNIMO**
- Tipos de descrición.**MÍNIMO**
- Lectura expresiva e comprensiva dun texto narrativo: «Un de nós», en *Dragal III*, Elena Gallego Abad.**MÍNIMO**
- Lectura comprensiva dun cómic: «Refuxio», de Jacobo Fernández Serrano.**MÍNIMO**
- Lectura expresiva e comprensiva dun texto narrativo: «Cabaliño de mar», en *Recinto gris*, Leticia Costas.**MÍNIMO**
- B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros
- Lectura comprensiva e dramatizada dun texto teatral: «Nena rebelde», en *Sira e o robot*, Mark Wiersma e Miguel Mosqueira.
- B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.
- Procura e análise de cancións.
- Escoita dunha canción contida nun texto de lectura.**MÍNIMO**
- Actividades de comprensión textual.**MÍNIMO**
- B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.
- Análise de textos narrativos, descritivos e dialogados.**MÍNIMO**

- Análise de textos poéticos.**MÍNIMO**
- Comprensión dun texto teatral.**MÍNIMO**
- B5.7. Producción de textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.
- Expresión escrita: transformación de textos narrativos, descritivos e dialogados.
- Expresión escrita: creación de poemas.**MÍNIMO**
- Expresión escrita: descrición breve.**MÍNIMO**
- Expresión escrita: diálogo.**MÍNIMO**
- B5.8. Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.
- O cine: a sétima arte.
- A linguaxe do cine.
- Análise dun tráiler.
- B5.9. Aproveitamento, baixo guía, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.**MÍNIMO**
- Uso das bibliotecas virtuais e dos catálogos dixitais.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.
- Ler con regularidade obras literarias.**MÍNIMO**
 - Desenvolver progresivamente o seu criterio lector.**MÍNIMO**
 - Asimilar, progresivamente, os trazos formais e estéticos dos textos.**MÍNIMO**
 - Coñecer a traxectoria dos autores e autoras dos textos de lectura.**MÍNIMO**
 - B5.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de poemas recitados ou cantados, determinar o tema principal, a estrutura xeral e pór de relevo os principais recursos estilísticos.
 - Ler comprensivamente textos poéticos e dar mostras explícitas da súa interpretación.
 - Responder correctamente preguntas sobre o contido dos textos.**MÍNIMO**
 - Resumir o argumento dos poemas.**MÍNIMO**
 - Ofrecer un título alternativo acaído para composicións poéticas lidas.**MÍNIMO**
 - Realizar unha dramatización dun poema, por parellas.
 - Identificar os trazos xerais do texto poético.
 - Recoñecer a medida dos versos e a presenza de rima nunha composición.**MÍNIMO**
 - Explicar algúns dos recursos formais do texto poético: paralelismo, aliteración, antítese e anáfora.**MÍNIMO**
 - Ler comprensivamente e escoitar audicións de poemas cantados e cancións.**MÍNIMO**
 - B5.3. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localizando e describindo os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.
 - Ler expresivamente textos narrativos e mostrar a súa comprensión de xeito explícito.**MÍNIMO**
 - Identificar os trazos xerais do texto narrativo.**MÍNIMO**
 - Coñecer os tipos principais de descrición.**MÍNIMO**
 - Distinguir os tipos principais de narración segundo o punto de vista da voz narradora.
 - Ler comprensivamente un cómic.**MÍNIMO**
 - Comentar a linguaxe gráfica dunha banda deseñada, en relación co seu contido.
 - B5.4. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e recoñecer os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.
 - Ler dramatizada e comprensivamente un texto teatral e mostrar a comprensión do seu contido.
 - Comentar os trazos xerais dun texto teatral.
 - B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.
 - Procurar cancións de artistas galegos e identificar nelas, de forma razoada, os trazos propios do poema.
 - Escoitar unha canción contida nun texto de lectura.**MÍNIMO**
 - Comparar as coincidencias e diferenzas entre o texto teatral e a canción.
 - Definir varios xéneros mencionados nun texto.
 - B5.6. Analizar textos literarios, de maneira guiada, identificar os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.
 - Distinguir os trazos propios dos textos narrativos, descritivos e dialogados.**MÍNIMO**
 - Identificar nun texto fragmentos narrativos, descritivos e dialogados.**MÍNIMO**
 - Analizar, de forma guiada, textos poéticos atendendo á súa estrutura e métrica.**MÍNIMO**

- Identificar en textos poéticos os recursos formais estudados (paralelismo, aliteración, antítese e anáfora).
- Explicar razoadamente a función das anotacións nun texto teatral.**MÍNIMO**
- B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.
- Empregar os trazos propios dos textos narrativos, descritivos e dialogados para transformar textos dados.
- Escribir un poema relacionado coa temática dunha lectura.
- Escribir un poema servíndose dun modelo analizado.**MÍNIMO**
- Redactar unha descrición breve de temática relacionada coa dun texto de lectura.
- Escribir un diálogo relacionado coa temática dunha lectura.**MÍNIMO**
- Asimilar e utilizar os recursos traballados na aula na súa produción escrita.
- B5.8. Describir e caracterizar os trazos definatorios básicos da linguaxe cinematográfica.
- Coñecer os trazos definatorios da linguaxe cinematográfica.
- Definir, en equipo, termos de uso frecuente na linguaxe cinematográfica.
- Analizar, de forma guiada, un tráiler dun filme galego.
- B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.
- Realizar, baixo guía, procuras bibliográficas en Internet.
- Aproveitar os fondos da biblioteca para a realización de traballos na aula.**MÍNIMO**
- Citar adecuadamente os títulos de volumes procurados nas bibliotecas.

ESTÁNDARES E INDICADORES

- LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.
- Le con regularidade obras literarias.**MÍNIMO**
 - Desenvolve progresivamente o seu criterio lector.**MÍNIMO**
 - Coñece a traxectoria dos autores e autoras dos textos de lectura.**MÍNIMO**
- LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.
- Asimila, progresivamente, os trazos formais e estéticos dos textos.**MÍNIMO**
- LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos.
- Le comprensivamente textos poéticos e dá mostras explícitas da súa interpretación.
 - Responde correctamente preguntas sobre o contido dos textos.**MÍNIMO**
 - Resume o argumento dos poemas.**MÍNIMO**
 - Ofrece un título alternativo acaído para composicións poéticas dadas.**MÍNIMO**
 - Realiza unha dramatización dun poema da súa elección, por parellas.
 - Identifica os trazos xerais do texto poético.**MÍNIMO**
 - Recoñece a medida dos versos e a presenza de rima nunha composición.**MÍNIMO**
 - Explica algúns dos recursos formais do texto poético: paralelismo, aliteración, antítese e anáfora.
 - Le comprensivamente e escoita audicións de poemas cantados e cancións.**MÍNIMO**
- LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.
- Le expresivamente textos narrativos e comenta o seu contido.**MÍNIMO**
 - Identifica os trazos xerais do texto narrativo.**MÍNIMO**
 - Coñece os tipos principais de descrición.**MÍNIMO**
 - Distingue os tipos principais de narración segundo o punto de vista da voz narradora.
 - Le comprensivamente un cómic.**MÍNIMO**
 - Comenta a linguaxe gráfica dunha banda deseñada, en relación co seu contido.
- LGLB5.4.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e recoñece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.
- Le dramatizada e comprensivamente un texto teatral.
 - Mostra a súa comprensión do contido da lectura.**MÍNIMO**
 - Comenta os trazos xerais dun texto teatral dado.
- LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.
- Escoita unha canción contida nun texto de lectura.**MÍNIMO**
 - Compara as coincidencias e diferenzas entre o texto teatral e a canción.

- Define varios xéneros mencionados nun texto.**MÍNIMO**
LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.
- Procura cancións de artistas galegos e identifica nelas, de forma razoada, os trazos propios do poema.
LGB.5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.
- Clasifica textos dados en narrativos, descritivos e dialogados.**MÍNIMO**
- Identifica nun texto os fragmentos narrativos, descritivos e dialogados.**MÍNIMO**
- Analiza, de forma guiada, textos poéticos atendendo á súa estrutura e métrica.**MÍNIMO**
- Identifica en textos poéticos os recursos formais estudados (paralelismo, aliteración, antítese e anáfora).
- Explica razoadamente a función das anotacións nun texto teatral.
LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.
- Emprega os trazos propios dos textos narrativos, descritivos e dialogados para transformar textos dados.
- Escribe un poema relacionado coa temática dunha lectura.
- Escribe un poema servíndose dun modelo analizado.**MÍNIMO**
- Redacta unha descrición breve de temática relacionada coa dun texto de lectura.
- Escribe un diálogo relacionado coa temática dunha lectura.
- Utiliza os recursos traballados na aula na súa produción escrita.
LGLB5.8.1. Describe e caracteriza os trazos definatorios básicos da linguaxe cinematográfica.
- Coñece os trazos definatorios da linguaxe cinematográfica.
- Define, en equipo, termos de uso frecuente na linguaxe cinematográfica.
LGB5.8.2. Identifica e describe os principais trazos da linguaxe cinematográfica nunha ou varias secuencias fílmicas.
- Analiza, de forma guiada, un tráiler dun filme galego.
LGLB5.9.1. Sévese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.
- Realiza, baixo guía, procuras bibliográficas en Internet.**MÍNIMO**
- Aproveita os fondos da biblioteca para a realización de traballos na aula. **MÍNIMO**
- Cita adecuadamente os títulos de libros procurados nas bibliotecas.

COMPETENCIAS CLAVE

B5.1: CCL

B5.2: CCL

B.5.3: CCL

B5.4: CCL

B5.5: CCL

B.5.6: CCL

B5.7: CCL, CCEC

B5.8: CCL, CCEC

B.5.9: CCL, CD

2.3 LINGUA E LITERATURA 3ºESO (MÍNIMOS)

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

OBXECTIVOS

D E H

CONTIDOS

B1.1. Comprensión e interpretación de textos orais propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención ás entrevistas, noticias, crónicas e reportaxes. **(MÍNIMOS)**

- Visionamento e escoita de textos orais propios dos medios de comunicación como reportaxes, documentais ou entrevistas. **(MÍNIMOS)**
- Medios de comunicación orais: a radio e a televisión. **(MÍNIMOS)**
- Características dos textos xornalísticos na radio. **(MÍNIMOS)**
- Os textos xornalísticos na televisión. **(MÍNIMOS)**
- Funcións da televisión. **(MÍNIMOS)**
- A manipulación informativa

CRITERIOS AVALIACIÓN

B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, o datos relevantes de textos orais dos medios de comunicación audiovisual. **(MÍNIMOS)**

- Visionar con atención textos orais propios dos medios de comunicación. **(MÍNIMOS)**
- Expoñer a súa opinión sobre o tema da reportaxe mostrando a comprensión do sentido global desta. **(MÍNIMOS)**
- Identificar as principais diferenzas entre o medio escrito e o audiovisual. **(MÍNIMOS)**
- Analizar, respondendo preguntas, os principais trazos formais e de contido dos textos orais propios dos medios de comunicación. **(MÍNIMOS)**
- Recoñecer o tema dunha reportaxe. **(MÍNIMOS)**
- Distinguir entre a información obxectiva e subxectiva nunha reportaxe. **(MÍNIMOS)**
- Coñecer as funcións da televisión. **(MÍNIMOS)**
- escoitar unha entrevista na radio e analizar, coa axuda dun esquema, as súas características principais. **(MÍNIMOS)**
- Reflexionar sobre a manipulación informativa. **(MÍNIMOS)**
- Analizar a programación diaria na televisión galega atendendo á distribución horaria das tres funcións do medio. **(MÍNIMOS)**
- Elaborar por escrito unhas conclusións da análise. **(MÍNIMOS)**
- Expoñer oralmente as conclusións tiradas da análise **(MÍNIMOS)**

ESTÁNDARES

LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa e a estrutura de textos orais propios dos medios de comunicación audiovisual (entrevistas, noticias, crónicas e reportaxes). **(MÍNIMOS)**

- Visiona con atención textos orais propios dos medios de comunicación. **(MÍNIMOS)**
- Expón a súa opinión sobre o tema da reportaxe mostrando a comprensión do sentido global desta. **(MÍNIMOS)**
- Identifica as principais diferenzas entre o medio escrito e o audiovisual. **(MÍNIMOS)**
- Distingue entre as características dos textos xornalísticos propios da radio e da televisión. **(MÍNIMOS)**
- Coñece a estrutura dun telexornal e identifícaa a partir dun visionado. **(MÍNIMOS)**

LGB1.1.2. Interpreta textos orais e traslada a información relevante a esquemas ou resumos.

- Analiza, respondendo preguntas, os principais trazos formais e de contido de textos orais propios dos medios de comunicación **(MÍNIMOS)**

COMPETENCIAS

CCL

OBXECTIVOS

D E H

CONTIDOS

B1.2. escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias reportaxes e crónicas.

- Características dos textos xornalísticos na radio e na televisión. **(MÍNIMOS)**
- Funcións da televisión. **(MÍNIMOS)**

- A manipulación informativa

CRITERIOS AVALIACIÓN

B1.2. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas.

- Coñecer os textos xornalísticos na televisión. (MÍNIMOS)
- Coñecer as características dos textos xornalísticos na radio. (MÍNIMOS)
- Reflexionar sobre as funcións da televisión. (MÍNIMOS)
- Reflexionar e identificar a manipulación informativa

ESTÁNDARES

LGB1.2.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas. (MÍNIMOS)

- Di cal é o tema da reportaxe. (MÍNIMOS)
 - Distingue entre información obxectiva e subxectiva nunha reportaxe.
- LGB1.2.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.
- LGB1.2.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.
- Coñece as funcións da televisión.
 - Escolta unha entrevista na radio e analiza, coa axuda dun esquema, as súas características principais.
 - Reflexiona sobre a manipulación informativa.
 - Analiza a programación diaria na televisión galega atendendo á distribución horaria das tres funcións do medio.
 - Elabora por escrito unhas conclusións da análise.
 - Expón oralmente as conclusións tiradas da análise

COMPETENCIAS

CCL CAA CSC

OBXECTIVOS

D E H

CONTIDOS

B1.3. Comprensión, interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos.

- Visionamento de documentais de carácter divulgativo (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B1.3. Comprender, interpretar e valorar textos orais expositivos e argumentativos.(MÍNIMOS)

- Visionar comprensivamente documentais relacionados con contidos das unidade didácticas.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB1.3.1. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto oral expositivo ou argumentativo, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.(MÍNIMOS)

LGB1.3.2. Recoñece a intención comunicativa dos textos.(MÍNIMOS)

LGB1.3.3. Diferencia as explicacións dos argumentos(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CAA

OBXECTIVOS

D E H

CONTIDOS

B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais usados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).(MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B1.4. Comprender textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas) e identificar as ideas principais e secundarias, o propósito comunicativo implícito ou explícito, e diferenciar as explicacións dos argumentos(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas dentro do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.(MÍNIMOS)

LGB1.4.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CCA CSC

OBXECTIVOS

a c d h

CONTIDOS

B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado.(MÍNIMOS)

- Desenvolvemento de habilidades de escoita activa.(MÍNIMOS)
- Identificación de exemplos de boas e malas prácticas en debates televisivos, en relación coas pautas propostas na unidade.(MÍNIMOS)
- Reflexión sobre o emprego adecuado da linguaxe non verbal en intervencións propias e alleas.(MÍNIMOS)
- Emprego eficazmente as normas de cortesía no desenvolvemento das súas producións orais.(MÍNIMOS)
- Adaptación da súa linguaxe non verbal á situación comunicativa coa finalidade de propiciar as respostas da persoa entrevistada.
- Participación activamente nunha actividade de intercambio de información sobre un tema dado

CRITERIOS AVALIACIÓN

B1.5. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativo, tanto espontáneas como planificadas. (MÍNIMOS)

- Escoitar con atención e respecto as intervencións alleas. (MÍNIMOS)
- Identificar exemplos de boas e malas prácticas en debates televisivos, en relación coas pautas propostas na unidade. (MÍNIMOS)
- Reflexionar sobre o emprego adecuado da linguaxe non verbal en intervencións propias e alleas. (MÍNIMOS)
- Empregar eficazmente as normas de cortesía no desenvolvemento das súas producións orais. (MÍNIMOS)
- Adaptar a súa linguaxe non verbal á situación comunicativa coa finalidade de propiciar as respostas da persoa entrevistada. (MÍNIMOS)
- Participar activamente nunha actividade de intercambio de información sobre un tema dado

ESTÁNDARES

LGB1.5.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).

- Escoita con atención as intervencións alleas. (MÍNIMOS)
- Mostra respecto ante as intervencións alleas. (MÍNIMOS)
- Identifica en debates televisivos exemplos de boas e malas prácticas, en relación coas pautas propostas na unidade. (MÍNIMOS)
- Emprega eficazmente as normas de cortesía no desenvolvemento das súas producións orais.(MÍNIMOS)
- Participar activamente nunha actividade de intercambio de información sobre un tema dado.

LGB1.5.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.

- Reflexiona sobre o emprego adecuado da linguaxe non verbal en intervencións propias e alleas. (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CAA CSC CSI EE

OBXECTIVOS

h o

CONTIDOS

B1.6. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética galega correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. MÍNIMO

- Pronuncia reflexiva de fonemas vocálicos e consonánticos.
- Escoita activa e reflexiva de textos orais.

CRITERIOS AVALIACIÓN

B1.6. Valorar as producións emitidas cunha fonética galega correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. (MÍNIMOS)

- Rexeitar os prexuízos asociados á pronuncia do galego. (MÍNIMOS)
- Recoñecer as diferenzas entre escrita e pronuncia e valorar positivamente a emisión dunha pronuncia galega correcta. (MÍNIMOS)
- Diferenciar entre a pronuncia aberta e pechada das vogais tónicas.
- Pronunciar reflexivamente fonemas vocálicos e consonánticos. (MÍNIMOS)
- Identificar a emisión dunha pronuncia incorrecta nun fragmento dun documental e propoñer solucións correctas.
- Avaliar, empregando unha ficha, a fluidez e prosodia en intervencións orais formais e coloquiais realizadas na clase, atendendo á articulación, ritmo, volume, pausas e entoación. (MÍNIMOS)
- Avaliar en intervencións orais realizadas na clase a pronuncia do *n* velar e alveolar, a realización palatal do *x*, a realización das vogais tónicas, a pronuncia dos *-r* e *-s* finais seguidos de artigo e a realización da contracción *ao*. (MÍNIMOS)
- Comentar a adecuación ao nivel de lingua, rexistro e variedade dialectal en intervencións orais formais e coloquiais realizadas na clase.
- Visionar un vídeo en que se reivindica o uso das variedades dialectais e reflexionar sobre o seu contido. (MÍNIMOS)
- Identificar o uso do seseo mediante a escoita e comparación de textos orais televisivos. (MÍNIMOS)
- Reflexionar sobre o emprego das variantes dialectais nos medios de comunicación.
- Realizar, a partir dun modelo, un vídeo en grupo empregando e defendendo o uso da súa variante dialectal.

ESTÁNDARES

LGB1.6.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia galega correcta, recoñece os erros de produción oral propia e allea a partir da práctica habitual de autoavaliación e propón solucións para melloralas. (MÍNIMOS)

- Recoñece as diferenzas entre escrita e pronuncia e valora positivamente a emisión dunha pronuncia galega correcta. (MÍNIMOS)
- Diferencia entre a pronuncia aberta e pechada das vogais tónicas.
- Pronuncia reflexivamente fonemas vocálicos e consonánticos. (MÍNIMOS)
- Analiza a emisión dunha pronuncia incorrecta nun fragmento dun documental e propón solucións correctas.
- Avalía, empregando unha ficha, a fluidez e prosodia en intervencións orais formais e coloquiais realizadas na clase, atendendo á articulación, ritmo, volume, pausas e entoación. (MÍNIMOS)
- Avalía en intervencións orais realizadas na clase a pronuncia do *n* velar e alveolar, a realización palatal do *x*, a realización das vogais tónicas, a pronuncia dos *-r* e *-s* finais seguidos de artigo e a realización da contracción *ao*. (MÍNIMOS)
- Comenta a adecuación ao nivel de lingua, rexistro e variedade dialectal en intervencións orais formais e coloquiais realizadas na clase.

LGB1.6.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á maneira de pronunciar a lingua galega.

- Mostra rexeitamento ante os prexuízos asociados á pronuncia do galego. (MÍNIMOS)
- Visiona un vídeo en que se reivindica o uso das variedades dialectais e reflexiona sobre o seu contido. (MÍNIMOS)
- Identifica o uso do seseo mediante a escoita e comparación de textos orais televisivos (MÍNIMOS).
- Reflexiona sobre o emprego das variantes dialectais nos medios de comunicación.

LGB1.6.3. Usa a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.

- Realiza, a partir dun modelo, un vídeo en grupo empregando e defendendo o uso da súa variante dialectal

COMPETENCIAS

CCL CAA CCEC

OBXECTIVOS

a b c g h o

CONTIDOS

B1.7. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.

- O debate. A tese e os argumentos.
- O debate formal e informal.
- Tipos de argumentos máis empregados.

- Participación en debates e faladoiros sobre temas de interese para o alumnado: o mundo do deporte; o uso das tecnoloxías; a educación sexual, a violencia de xénero e os estereotipos sexistas; o proceso de normalización lingüística e a diglosia en Galicia; as consecuencias de levar a cabo un cambio de lingua; os prexuízos asociados á variación social das linguas; a vixencia da obra de Rosalía de Castro e de Curros Enríquez. **(MÍNIMO)**

CRITERIOS AVALIACIÓN

B1.7. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.

- Participar activamente en debates formais e informais respectando as regras de intervención e cortesía.
- Coñecer os tipos de argumentos máis utilizados nos debates, reflexionar sobre estes e empregalos nunha situación simulada da vida real.
- Emitir argumentos lóxicos, de forma clara e coherente para manifestar a súa opinión.
- Respetar as normas de interacción, escoitar activamente e con actitude respectuosa e facer un uso adecuado da linguaxe non verbal.**MÍNIMO**
- Coñecer e identificar as diferenzas entre o debate formal e informal nun coloquio televisivo.
- Contrastar a súa opinión coa do resto do grupo.
- Avaliar as intervencións propias e alleas analizando diferentes debates.
- Atender as instrucións da persoa moderadora.**MÍNIMO**
- Comentar as intervencións dos interlocutores.
- Respetar as quendas de palabra e facer un uso adecuado do espazo e a comunicación non verbal.**MÍNIMO**
- Dar resposta a unha serie de preguntas formuladas a modo de guión.
- Participar en debates e faladoiros sobre temas de interese para o alumnado empregando argumentos claros e coherentes: o mundo do deporte; o uso das tecnoloxías; a violencia de xénero e os estereotipos sexistas; o proceso de normalización lingüística e a diglosia en Galicia; as consecuencias de levar a cabo un cambio de lingua; a vixencia da obra de Rosalía de Castro e de Curros Enríquez

ESTÁNDARES

LGB1.7.1. Participa activamente en debates ou coloquios, respecta as regras de interacción, intervención e cortesía, manifesta as súas opinións e respecta as dos demais.

- Participa activamente en debates formais e informais respectando as regras de intervención e cortesía.
- Coñece os tipos de argumentos máis utilizados nos debates, reflexiona sobre estes e emprégao nunha situación simulada da vida real.
- Emite argumentos lóxicos, de forma clara e coherente para manifestar a súa opinión.
- Respetar as normas de interacción, escoita activamente e con actitude respectuosa e fai un uso adecuado da linguaxe non verbal.**MÍNIMO**
- Coñece e identifica as diferenzas entre o debate formal e informal nun coloquio televisivo.
- Contrasta a súa opinión coa do resto do grupo.
- Avalía as intervencións propias e alleas analizando diferentes debates.
- Atende as instrucións da persoa moderadora.**MÍNIMO**
- Comenta as intervencións dos interlocutores.
- Participa en debates e faladoiros sobre temas de interese para o alumnado empregando argumentos claros e coherentes: o mundo do deporte; o uso das tecnoloxías; a violencia de xénero e os estereotipos sexistas; o proceso de normalización lingüística e a diglosia en Galicia; as consecuencias de levar a cabo un cambio de lingua; a vixencia da obra de Rosalía de Castro e de Curros Enríquez.

LGB1.7.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións do moderador nos debates e coloquios.

- Atende as instrucións da persoa moderadora.**MÍNIMO**
- Coñece e reflexiona sobre o tipo de argumentos máis empregados nos debates
- Emprega diferentes tipos de argumentos nunha situación simulada da vida real.
- Segue os puntos propostos para a organización do faladoiro e non divaga.
- Dá resposta a unha serie de preguntas formuladas a modo de guión.

LGB1.7.3. Avalía as intervencións propias e alleas.

- Analiza fragmentos en vídeo de debates realizados no marco dunha actividade extraescolar e avalía as intervencións dos participantes seguindo unhas pautas.
- Avalía as intervencións realizadas por outros membros do grupo nun debate formal realizado na aula.
- Comenta as contribucións alleas.
- Identifica prexuízos no propio discurso, así como no alleo.
- Comenta as contribucións dos demais membros do grupo.

LGB1.7.4. Respeita as quendas de palabra, o espazo, xesticula de xeito adecuado, escoita activamente os demais e usa fórmulas de saúdo e despedida. **MÍNIMO**

- Comenta as intervencións dos interlocutores.
- Coñece e identifica nun debate televisivo as diferenzas entre o debate formal e informal.
- Respeita as quendas de fala.
- Xesticula de xeito adecuado e respecta o espazo.
- Escoita de forma activa e respecta as opinións alleas **MÍNIMO**

COMPETENCIAS

CCL CSC CAA

OBXECTIVOS

a b c g h o

CONTIDOS

B1.8. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais. (MÍNIMOS)

- A exposición formal e coloquial. (MÍNIMOS)
- Planificación de discursos e exposicións orais breve. (MÍNIMOS)
- Planificación e representación dunha entrevista. (MÍNIMOS)
- Planificación e presentación dunha exposición oral planificada sobre as orixes, reivindicacións e logros do feminismo.
- Planificación dun debate.
- Planificación dunha entrevista. (MÍNIMOS)
- Descrición oral dunha escena con verbos de acción. (MÍNIMOS)
- Autoavaliación das exposicións orais

CRITERIOS AVALIACIÓN

B1.8. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo. (MÍNIMOS)

- Planificar exposicións orais formais e informais mediante apuntamentos esquemáticos e guións. (MÍNIMOS)
- Planificar a extensión dunha exposición oral adaptándose a unha duración prefixada. (MÍNIMOS)
- Planificar, por parellas, unha entrevista de temática deportiva. (MÍNIMOS)
- Realizar unha exposición breve de forma clara e gramaticalmente correcta, coidando a pronuncia e os aspectos prosódicos da linguaxe non verbal e empregando léxico variado. (MÍNIMOS)
- Adecuar a súa pronuncia a un contexto formal representado. (MÍNIMOS)
- Documentarse eficazmente sobre as orixes, reivindicacións e logros do feminismo.
- Empregar un léxico variado e adecuado.
- Coidar a presentación, así como a linguaxe non verbal, e manifestar autocontrol das emocións ao falar en público.
- Pronunciar de forma clara ante un auditorio.
- Evitar a utilización de castelanismos. (MÍNIMOS)
- Elaborar un guión con argumentos a favor e en contra dun tema dado.
- Elabora un guión para organizar os contidos da entrevista. (MÍNIMOS)
- Anotar eficazmente as respostas da persoa entrevistada
- Empregar unha serie de verbos de acción para describir oralmente unha escena a partir dunha ilustración. (MÍNIMOS)
- Falar con fluidez en exposicións formais e coloquiais.
- Realizar correctamente o *n* velar, o *x* palatal, as sete vogais, o *-r* e *-s* finais seguidos de artigo e mais a contracción *ao*. (MÍNIMOS)
- Empregar os rexistros adecuados ao nivel formal e coloquial. (MÍNIMOS)
- Utilizar léxico normativo no rexistro formal. (MÍNIMOS)
- Realizar unha articulación clara no discurso oral formal e coloquial. (MÍNIMOS)
- Empregar un ritmo e volume adecuados nas súas producións orais formais e coloquiais. (MÍNIMOS)
- Introducir as pausas necesarias nas súas intervencións orais e empregar unha entoación adecuada (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB1.8.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves. (MÍNIMOS)

- Planifica exposicións orais formais e informais mediante apuntamentos esquemáticos e guións. (MÍNIMOS)
- Planifica, por parellas, unha entrevista de temática deportiva. (MÍNIMOS)

- Documéntase eficazmente sobre as orixes, reivindicacións e logros do feminismo.
 - Elabora un guión para organizar os contidos da entrevista. (MÍNIMOS)
 - Anota eficazmente as respostas da persoa entrevistada.
- LGB1.8.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas ou formais respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).
- Realiza exposicións orais breves de forma clara e gramaticalmente correcta. (MÍNIMOS)
 - Pronuncia adecuadamente as sete vogais, o n velar e o fonema fricativo palatal xordo. (MÍNIMOS)
 - Realiza unha exposición oral fluída e gramaticalmente correcta e coida a pronuncia. (MÍNIMOS)
 - Fala con fluidez en exposicións formais e coloquiais. (MÍNIMOS)
 - Realiza correctamente o n velar, o x palatal, as sete vogais, o -r e -s finais seguidos de artigo e mais a contracción ao. (MÍNIMOS)
- LGB1.8.3. Emprega nas intervencións orais expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.
- LGB1.8.4. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.
- Coida a presentación e a súa linguaxe non verbal.
 - Manifesta autocontrol das emocións ao falar en público
- LGB1.8.5. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.
- Emprega un léxico variado e adecuado. (MÍNIMOS)
 - Emprega os rexistros adecuados ao nivel formal e coloquial. (MÍNIMOS)
 - Utiliza léxico normativo no rexistro formal. (MÍNIMOS)
- LGB1.8.6. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral. (MÍNIMOS)
- Adecúa a súa pronuncia ao contexto formal. (MÍNIMOS)
 - Pronuncia de forma clara ante un auditorio. (MÍNIMOS)
 - Realiza unha articulación clara no discurso oral formal e coloquial. (MÍNIMOS)
 - Emprega un ritmo e volume adecuados nas súas producións orais formais e coloquiais. (MÍNIMOS)
 - Introduce as pausas necesarias nas súas intervencións orais e emprega unha entoación adecuada. (MÍNIMOS)
- LGB1.8.7. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.
- Evita a utilización de castelanismos. (MÍNIMOS)
 - Recoñece e trata de evitar erros na súa exposición oral. (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CAA CCL CSC CSIEE

OBXECTIVOS

a d h l ñ

CONTIDOS

B1.9. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativa.

- Exposición breve sobre un tema de interese persoal tratado na lectura. (MÍNIMOS)
- Debate informal sobre un tema de interese persoal tratado na lectura e exposición de conclusións. (MÍNIMOS)
- Simulación dunha conversa propia da vida cotiá. (MÍNIMOS)
- Reflexión oral sobre os prexuízos lingüísticos na actualidade.
- Expresión oral: reflexión sobre a temática tratada nun texto dado. (MÍNIMOS)
- Exposición de conclusións sobre un debate.
- Expresión oral: narración breve. (MÍNIMOS)
- Expresión oral: dramatización dunha xuntanza. (MÍNIMOS)
- Expresión oral: reflexión sobre a privacidade en Internet.
- Expresión oral: reflexión e intercambio de opinións sobre a temática da lectura.
- Expresión oral: realización dunha entrevista. (MÍNIMOS)
- Expresión oral: realización dunha enquisa sobre os hábitos alimentarios.
- Expresión oral: debate sobre educación sexual

CRITERIOS AVALIACIÓN

B1.9. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa. (MÍNIMOS)

- Describir oralmente, de forma coherente e comprensible, un encontro poético na Idade Media.
- Realizar unha exposición breve nun rexistro informal sobre un tema de interese persoal tratado na lectura. (MÍNIMOS)
- Participar activamente nun debate informal sobre un tema de interese persoal tratado na lectura.
- Expoñer individualmente, de forma clara, adecuada e coherente as conclusións do debate en grupo.
- Simular unha conversa nunha consulta médica empregando léxico relacionado coa saúde. (MÍNIMOS)
- Reflexionar sobre os prexuízos lingüísticos sobre o galego vixentes na actualidade.
- Xustificar de forma lóxica as súas análises.
- Contrastar as súas conclusións coas do resto do grupo.
- Reflexionar oralmente e en grupo sobre a temática tratada nun texto dado, empregando argumentos claros e lóxicos e respectando as regras de interacción. (MÍNIMOS)
- Expoñer de forma clara e adecuada as conclusións do debate.
- Producir un discurso comprensible, describir e narrar feitos de forma ordenada e empregar un léxico rico e variado. (MÍNIMOS)
- Adoptar un rol, en equipo, para dramatizar unha xuntanza ficticia. (MÍNIMOS)
- Formular propostas e chegar a acordos en canto aos contidos tratados.
- Facer uso de diversas fórmulas de cortesía. (MÍNIMOS)
- Realizar un emprego adecuado da comunicación non verbal en relación co contexto representado. (MÍNIMOS)
- Reflexionar oralmente sobre o propio uso dos servizos de Internet e a preservación da privacidade nestes
- Utilizar léxico relacionado coas tecnoloxías da información e o lecer (MÍNIMOS)
- Reflexionar sobre a existencia de colectivos con maiores dificultades para o uso das tecnoloxías.
- Compartir a súa opinión respectando as normas de interacción e as opinións alleas. (MÍNIMOS)
- Desenvolver argumentos lóxicos e expoñelos de forma clara, coherente e adecuada..

ESTÁNDARES

LGB1.9.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión. (MÍNIMOS)

- Realiza unha exposición breve nun rexistro informal sobre un tema de interese persoal tratado na lectura. (MÍNIMOS)
- Participa activamente nun debate informal sobre un tema de interese persoal tratado na lectura.
- Expón individualmente, de forma clara, adecuada e coherente, as conclusións do debate en grupo.
- Xustifica de forma lóxica as súas análises.
- Contrasta as súas conclusións coas do resto do grupo.
- Reflexiona oralmente e en grupo sobre a temática tratada nun texto dado. (MÍNIMOS)
- Adopta un rol, en equipo, para dramatizar unha xuntanza ficticia. (MÍNIMOS)
- Reflexiona oralmente sobre o propio uso dos servizos de Internet e a preservación da privacidade nestes.
- Utiliza léxico relacionado coas tecnoloxías da información e o lecer. (MÍNIMOS)

LGB1.9.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo. (MÍNIMOS)

- Simula, por parellas, unha conversa nunha consulta médica. (MÍNIMOS)
- Emprega na conversa léxico relacionado coa saúde. (MÍNIMOS)
- Formula propostas e chega a acordos en canto aos contidos tratados.
- Obtén e achega información sobre os seus hábitos de consumo.

LGB1.9.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa. (MÍNIMOS)

- Expresa a súa opinión mediante argumentos claros e lóxicos.
- Escoita con atención e respecto as intervencións dos seus compañeiros e compañeiras.
- Respecta as quendas de fala. (MÍNIMOS)
- Comenta as contribucións alleas. (MÍNIMOS)
- Fai uso de diversas fórmulas de cortesía. (MÍNIMOS)
- Realiza un emprego adecuado da comunicación non verbal en relación co contexto representado. (MÍNIMOS)

LGB1.9.4. Realiza e explica resumos ou exposicións educativas sinxelas.

- Describe oralmente, de forma coherente e comprensible, unha situación dada. (MÍNIMOS)
- Expón de forma clara e adecuada as conclusións do debate.
- Produce un discurso comprensible e describe e narra feitos de forma ordenada. (MÍNIMOS)
- Emprega un léxico rico e variado.
- Reflexiona sobre a existencia de colectivos con maiores dificultades para o uso das tecnoloxías.
- Comparte a súa opinión respectando as normas de interacción e as opinións alleas.

- Desenvolve argumentos lóxicos e exponos de forma clara, coherente e adecuada

COMPETENCIAS

CCL CSC CSIEE CCEC

OBXECTIVOS

b e g h

CONTIDOS

B1.10. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade.

- Consulta da páxina web da TVG e análise dos contidos dos programas. (MÍNIMOS)
- Emprego das TIC para a planificación e elaboración de textos orais

CRITERIOS AVALIACIÓN

B1.10. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.

- Consultar os contidos dos programas na páxina web da TVG. (MÍNIMOS)
- Documentarse en diversas fontes para planificar os seus textos orais.

ESTÁNDARES

LGB1.10.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.

- Consulta os contidos dos programas na páxina web da TVG. (MÍNIMOS)
- Documentase en diversas fontes para planificar os seus textos orais.

LGB1.10.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CD CAA CSIEE CCL CSC

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

OBXECTIVOS

b f h

CONTIDOS

B2.1. Uso de técnicas de análise do contido e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

- Resumo do contido dunha lectura. (MÍNIMOS)
- Realización de esquemas e subliñados a partir dun texto dado. (MÍNIMOS)
- Resposta correcta de preguntas relativas ao contido dunha lectura. (MÍNIMOS)
- Coñecemento do significado de termos extraídos dunha lectura e incorporación á produción escrita. (MÍNIMOS)
- Explicación do significado de metáforas e imaxes presentes nun texto.
- Recoñecemento da forma estándar de varias palabras sinaladas no texto. (MÍNIMOS)
- Explicación do significado de palabras extraídas do texto e incorporación ao repertorio léxico mediante o emprego en enunciados. (MÍNIMOS)
- Actividades de comprensión e expresión textual (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B2.1. Aplicar técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

- Resumir brevemente o contido da lectura. (MÍNIMOS)
- Realizar esquemas e subliñados a partir dun texto dado. (MÍNIMOS)
- Responder correctamente preguntas relativas ao contido da lectura. (MÍNIMOS)
- Coñecer o significado de termos extraídos da lectura e incorporalos á súa produción escrita. (MÍNIMOS)
- Explicar o significado de metáforas e imaxes do texto.
- Definir termos dun texto coa axuda do dicionario. (MÍNIMOS)
- Indicar a forma estándar de palabras sinaladas no texto. (MÍNIMOS)
- Explicar o significado de varias palabras extraídas do texto e incorporalas ao seu repertorio léxico mediante o seu emprego en enunciados. (MÍNIMOS)
- Localizar unha serie de expresións no texto e explicar o seu significado (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

- LGB2.1.1. Usa técnicas de síntese do contido dos textos: subliñados, esquemas e resumos. (MÍNIMOS)
- Resume o contido dunha lectura. (MÍNIMOS)
 - Realiza esquemas e subliñados a partir dun texto dado. (MÍNIMOS)
 - Sintetiza nun texto breve un aspecto do contido dun cómic. (MÍNIMOS)
- LGB2.1.2. Usa técnicas de ampliación e organización da información: táboas, cadros, gráficos e mapas conceptuais.
- Localiza nun texto determinada información e clasifícaa, segundo as súas características, nun cadro.
- LGB2.1.3. Busca e asimila o significado de palabras do rexistro formal e incorpóraas progresivamente ao seu vocabulario. (MÍNIMOS)
- Asocia termos extraídos da lectura coas súas definicións. (MÍNIMOS)
 - Constrúe enunciados coas palabras do texto definidas. (MÍNIMOS)
 - Define termos destacados nun texto coa axuda do dicionario. (MÍNIMOS)
 - Le comprensivamente un texto relativo e define, empregando as propias palabras, varios termos destacados nel. (MÍNIMOS)
 - Explica o significado de varias palabras extraídas do texto. (MÍNIMOS)
 - Escribe un enunciado lóxico con cada unha das palabras definidas. (MÍNIMOS)
- LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.
- Responde correctamente preguntas relativas ao contido da lectura. (MÍNIMOS)
 - Explica o significado de metáforas e imaxes presentes no texto

COMPETENCIAS

CCL CAA

OBXECTIVOS

d e h

CONTIDOS

- B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e regulamentos.
- Os textos formalizados: actas, regulamentos e convocatorias. (MÍNIMOS)
 - A acta: esquema habitual.
 - O regulamento.
 - A convocatoria.
 - Lectura comprensiva de textos instrutivos. (MÍNIMOS)
 - Interpretación de pictogramas

CRITERIOS AVALIACIÓN

- B2.2. Comprender e interpretar textos da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e regulamentos.
- Ler comprensivamente e interpretar de xeito adecuado unha acta, un regulamento e unha convocatoria. (MÍNIMOS)
 - Analizar os trazos lingüísticos e mais a estrutura e disposición formal propias dunha acta, un regulamento e unha convocatoria.
 - Identificar nun exemplo dado os contidos que deben incluír as convocatorias.
 - Ler comprensivamente textos instrutivos e mostrar explicitamente a súa interpretación lóxica destes. (MÍNIMOS)
 - Contrastar as súas interpretacións de pictogramas coas dos seus compañeiros e compañeiras

ESTÁNDARES

- LGB2.2.1. Comprende e interpreta textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e regulamentos.
- Le comprensivamente e mostra de forma explícita a súa interpretación dunha acta, un regulamento e unha convocatoria. (MÍNIMOS)
 - Identifica nun exemplo dado os contidos que deben incluír as convocatorias.
 - Le comprensivamente textos instrutivos e mostra explicitamente a súa interpretación lóxica destes. (MÍNIMOS)
 - Explica o significado dunha serie de pictogramas.
 - Contrasta as súas interpretacións de pictogramas coas dos seus compañeiros e compañeiras.

LGB2.2.2. Identifica os trazos característicos dun escrito (tipografía, distribución de espazos e escollas léxicas) coa tipoloxía textual (convocatoria, actas de reunión e regulamentos).

- Analiza os trazos lingüísticos e mais a estrutura e disposición formal propias dunha acta, un regulamento e unha convocatoria

COMPETENCIAS

CCL CSC

OBXECTIVOS

d e h

CONTIDOS

B2.3. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación e distinción dos contidos informativos e das opinións en entrevistas, crónicas e reportaxes.

- Os xornais (impresos e dixitais). (MÍNIMOS)
- Comparación varios xornais e familiarízase coa súa estrutura.
- Recoñecemento das pautas xerais de redacción da noticia. (MÍNIMOS)
- Análise do tratamento dunha mesma información en dous xornais distintos, seguindo unhas pautas.
- Diferenciación do tratamento informativo do tratamento valorativo en titulares de noticias.
- A reportaxe: características. (MÍNIMOS)
- Estrutura da reportaxe.
- Principais diferenzas entre a noticia e a reportaxe. (MÍNIMOS)
- A entrevista: características e tipos. (MÍNIMOS)
- A entrevista-chat.
- Pautas para a análise dunha entrevista.
- Análise de entrevistas.

Lectura comprensiva dunha entrevista: «As novas tecnoloxías dan moito xogo no rural», en *Sermos Galiza*

CRITERIOS AVALIACIÓN

B2.3. Comprender e interpretar escritos propios dos medios de comunicación e distinguir entre información e opinión en entrevistas, crónicas e reportaxes.

- Comparar varios xornais e familiarizarse coa súa estrutura.
- Recoñecer as pautas xerais de redacción da noticia. (MÍNIMOS)
- Analizar o tratamento dunha mesma información en dous xornais distintos, seguindo unhas pautas.
- Diferenciar o tratamento informativo do tratamento valorativo en titulares de noticias. (MÍNIMOS)
- Recoñecer as principais características, así como a estrutura habitual da reportaxe. (MÍNIMOS)
- Analizar, de forma guiada, unha reportaxe desde o punto de vista temático, formal e gráfico. (MÍNIMOS)
- Valorar criticamente unha reportaxe facendo uso dos coñecementos traballados na unidade.
- Coñecer as diferenzas entre noticia e reportaxe. (MÍNIMOS)
- Distinguir razoadamente entre contidos informativos e opinións na reportaxe.
- Ler comprensivamente unha entrevista e responder con corrección unha serie de preguntas sobre o seu contido. (MÍNIMOS)
- Identificar como verdadeiros ou falsos unha serie de enunciados relacionados co contido do texto. (MÍNIMOS)
- Transformar enunciados falsos en verdadeiros, de acordo co sentido do texto. (MÍNIMOS)
- Enumerar tres dos temas tratados na entrevista. (MÍNIMOS)
- Identificar as características xerais da entrevista como xénero textual
- Analizar dúas entrevistas seguindo o esquema proposto na unidade.

ESTÁNDARES

LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos xornalísticos, fundamentalmente en entrevistas, crónicas e reportaxes.

- Examina varios xornais en grupo e organiza a información (número de seccións, orde das seccións etc.) coa axuda dun cadro.
- Analiza unha noticia e explica se cumpre as pautas xerais de redacción.
- Recoñece as principais características, así como a estrutura habitual da reportaxe. (MÍNIMOS)
- Analiza, de forma guiada, unha reportaxe desde o punto de vista temático, formal e gráfico. (MÍNIMOS)
- Valora criticamente unha reportaxe facendo uso dos coñecementos traballados na unidade.

- Le comprensivamente unha entrevista e responde con corrección unha serie de preguntas sobre o seu contido. (MÍNIMOS)
 - Identifica como verdadeiros ou falsos unha serie de enunciados relacionados co contido do texto. (MÍNIMOS)
 - Transforma enunciados falsos en verdadeiros, de acordo co sentido do texto. (MÍNIMOS)
 - Enumera tres dos temas tratados na entrevista. (MÍNIMOS)
- LGB2.3.2. Distingue entre os contidos informativos e as opinións que se expresan nos textos xornalísticos.
- Compara o tratamento dunha mesma información en dous xornais distintos, seguindo unhas pautas.
 - Diferencia de forma razoada titulares informativos e valorativos. (MÍNIMOS)
 - Coñece as diferenzas entre noticia e reportaxe. (MÍNIMOS)
 - Distingue razoadamente entre contidos informativos e opinións na reportaxe.
 - Identifica as características xerais da entrevista como xénero textual.
 - Analiza dúas entrevistas seguindo o esquema proposto na unidade

COMPETENCIAS

CCL CSC

OBXECTIVOS

d e h

CONTIDOS

B2.4. Comprensión e interpretación dos textos propios do ámbito educativo, especialmente os expositivos e explicativos (enciclopedias, webs educativas e outros materiais de consulta).

- Lectura comprensiva de textos expositivo e informativos. (MÍNIMOS)
- Lectura comprensiva dun texto informativo:
«No sexo, guíate ben», Luísa Abad, María Xosé Bravo e Carme Vilariño

CRITERIOS AVALIACIÓN

B2.4. Comprender e interpretar textos de carácter educativo, especialmente os expositivos e explicativos: enciclopedias, webs educativas e outros materiais de consulta.

- Ler comprensivamente e interpretar adecuadamente textos expositivo e informativos. (MÍNIMOS)
- Ler comprensivamente textos informativos e mostrar de xeito explícito a súa interpretación lóxica. (MÍNIMOS)
- Responder de xeito adecuado unha serie de preguntas relativas ao contido do texto. (MÍNIMOS)
- Consultar páxinas web para ampliar a información sobre a temática do texto.
- Procurar de xeito autónomo tres textos informativos en galego.
- Xustificar razoadamente a inclusión dos tres textos informativos procurados na tipoloxía textual tratada

ESTÁNDARES

LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios do ámbito educativo, especialmente os expositivos e explicativos elaborados a partir da información obtida nas bibliotecas.

- Le comprensivamente textos expositivo e informativos e dá mostras explícitas da súa adecuada interpretación. (MÍNIMOS)
- Le comprensivamente textos informativos e mostra de xeito explícito a súa interpretación lóxica deste. (MÍNIMOS)
- Responde de xeito adecuado unha serie de preguntas relativas ao contido do texto. (MÍNIMOS)

LGB2.4.2. Consulta fontes xerais (enciclopedias) e especializadas (monográficos e webs temáticas) para ampliar a información e mellorar o coñecemento da mensaxe.

- Consulta páxinas web para ampliar a información sobre a temática do texto.
- Procura de xeito autónomo tres textos informativos en galego.
- Xustifica razoadamente a inclusión dos tres textos informativos procurados na tipoloxía textual tratada. LGB2.4.3. Interpreta, deduce e explica a información que aparece en diagramas, gráficas e mapas conceptuais

COMPETENCIAS

CCL CAA CD

OBXECTIVOS

b h

CONTIDOS

B2.5. Identificación do tema e dos subtemas, a estrutura comunicativa das mensaxes e a intención do emisor dos textos expositivos e explicativos. (MÍNIMOS)

- O texto informativo. (MÍNIMOS)
- O contido. (MÍNIMOS)
- A estrutura.
- A expresión: claridade e sinxeleza, concisión e propiedade

CRITERIOS AVALIACIÓN

B2.5. Identificar o tema, os subtemas e a estrutura comunicativa dos textos expositivos e explicativos. (MÍNIMOS)

- Identificar as partes e ideas fundamentais expresadas no texto lido ao comezo da unidade. (MÍNIMOS)
- Analizar os trazos lingüísticos do texto lido ao comezo da unidade conforme ás pautas propostas para a redacción dun texto informativo.
- Analizar a estrutura do texto lido ao comezo da unidade.
- Ler comprensivamente e analizar un texto informativo atendendo ao seu contido, estrutura e expresión

ESTÁNDARES

LGB2.5.1. Interpreta o sentido global e compón o esquema xerarquizado das ideas de textos expositivos e explicativos. (MÍNIMOS)

- Identifica as partes e ideas fundamentais expresadas no texto lido ao comezo da unidade. (MÍNIMOS)
- Analiza os trazos lingüísticos do texto lido ao comezo da unidade conforme ás pautas propostas para a redacción dun texto informativo.

LGB2.5.2. Identifica a estrutura comunicativa das mensaxes escritas e a intención do emisor.

- Analiza a estrutura do texto lido ao comezo da unidade.
- Le comprensivamente e analiza un texto informativo atendendo ao seu contido, estrutura e expresión.

COMPETENCIAS

CCL CAA

OBXECTIVOS

b e g h

CONTIDOS

B2.6. Uso case autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter, organizar e seleccionar a información.

- O libro e as bibliotecas.

CRITERIOS AVALIACIÓN

B2.6. Usar, de maneira case autónoma, os recursos que ofrecen as bibliotecas e outros recursos relacionados coas TIC para obter, organizar e seleccionar información.

- Recoñecer nun plano as seccións habituais dunha biblioteca.
- Coñecer o sistema de clasificación universal de libros empregado nas bibliotecas.
- Interpreta correctamente a información contida nas partes externas dos libros, a partir de imaxes.
- Examinar un libro e recoñecer nel as partes internas habituais.
- Procurar de xeito autónomo e ler comprensivamente un texto literario relacionado co tema tratado, establecendo unha comparación entre o seu contido e a propia experiencia

ESTÁNDARES

LGB2.6.1. Aplica correctamente o sistema de procura na biblioteca e nos buscadores de internet para obter, organizar e seleccionar información.

- Recoñece nun plano as seccións habituais dunha biblioteca.
- Coñece o sistema de clasificación universal de libros empregado nas bibliotecas.
- Interpreta correctamente a información contida nas partes externas dos libros, a partir de imaxes.
- Examina un libro e comproba a presenza nel das partes internas habituais (agradecementos, sumario, prólogo etc.).
- Procura de xeito autónomo e le comprensivamente un texto literario relacionado co tema tratado, establecendo unha comparación entre o contido e a propia experiencia.

COMPETENCIAS

CCL CAA CD

OBXECTIVOS

a c d h

CONTIDOS

B2.7. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura de calquera tipo de texto, para detectar prexuízos e discriminacións.

- Expresión textual: redacción dunhas recomendacións ante a violencia de xénero.
- A linguaxe non sexista.
- Alternativas ao uso do masculino como xenérico.
- Fórmulas adecuadas segundo o rexistro e tipo de texto

CRITERIOS AVALIACIÓN

B2.7. Manifestar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura de calquera tipo de texto, para detectar prexuízos e discriminacións.

- Identificar un prototipo de violencia de xénero.
- Redactar unhas recomendacións para evitar a violencia de xénero.
- Empregar diversas alternativas ao uso do masculino como xenérico para substituír expresións subliñadas nun texto informativo.
- Identificar en enunciados exemplos de sexismo na linguaxe e reescribilos evitando os usos discriminatorios.

ESTÁNDARES

LGB2.7.1. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.

- Identifica no texto un prototipo de violencia de xénero.
- Redacta unhas recomendacións para evitar a violencia de xénero.
- Recoñece e evita usos lingüísticos que transmiten prexuízos ou mensaxes discriminatorias.
- Emprega diversas alternativas ao uso do masculino como xenérico para substituír expresións subliñadas nun texto informativo.
- Identifica en enunciados exemplos de sexismo na linguaxe e reescribeos evitando os usos discriminatorios

COMPETENCIAS

CCL CSC

OBXECTIVOS

h ñ

CONTIDOS

B2.8. Lectura fluída en voz alta respectando os patróns fonéticos do galego. (MÍNIMOS)

- Lectura expresiva e comprensiva: «A foto de Xúpiter», en *O corazón de Xúpiter*, Leticia Costas. (MÍNIMOS)
- Lectura expresiva e comprensiva: «Un sensacional Marque faise coa volta a Portugal», en *Praza Pública*. (MÍNIMOS)
- Lectura expresiva e comprensiva: «Mamá, quero ser mecánica», en *Compostela Actual*. (MÍNIMOS)
- Lectura en voz alta da entrevista «As novas tecnoloxías dan moito xogo no rural», en *Sermos Galiza*. (MÍNIMOS)
- Lectura comprensiva dun texto informativo:
«No sexo, guíate ben», Luísa Abad, María Xosé Bravo e Carme Vilariño (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B2.8. Ler en voz alta, de xeito fluído, e respectar os patróns fonéticos do galego. (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB2.8.1. Le en voz alta, de xeito fluído e respecta a fidelidade ao texto. (MÍNIMOS)

LGB2.8.2. Respecta os patróns fonéticos do galego (fonética sintáctica e entoación) e emprega a dicción e o ritmo axeitado á lectura do texto (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL

OBXECTIVOS

b e h

CONTIDOS

B2.9. Produción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e intervencións en foros.

- Redacción dunha conversa de chat relacionada co contido da lectura.
- Redacción dun correo electrónico. (MÍNIMOS)
- Redacción dunha acta.
- Redacción dun regulamento.
- Redacción dun texto instrutivo-informativo a partir de pictogramas. (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e intervencións en foros.

- Redactar, por parellas, unha conversa de chat relacionada co contido da lectura.
- Redactar un correo electrónico de seis liñas relacionado coa temática do texto.
- Redactar un breve texto en que expresa a súa opinión sobre un tema tratado na lectura. Elaborar en grupo unha acta aplicando os coñecementos previos.
- Elaborar adecuadamente en grupo un regulamento dun espazo dado.
- Escribir un breve texto instrutivo-informativo a partir dunha serie de pictogramas relativos a actividades lúdicas (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB2.9.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos da vida cotiá ou das relacións sociais, segundo os modelos propostos na aula: convocatorias, actas de reunións e intervencións en foros.

- Redacta, por parellas, unha conversa de chat relacionada co contido da lectura.
- Redacta un correo electrónico de seis liñas relacionado coa temática do texto. (MÍNIMOS)
- Redacta un breve texto en que expresa a súa opinión sobre un tema tratado na lectura.
- Elabora en grupo unha acta aplicando os coñecementos previos.
- Elabora adecuadamente en grupo un regulamento dun espazo dado.
- Escribe un breve texto instrutivo-informativo a partir dunha serie de pictogramas relativos a actividades lúdicas (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CSC CD

OBXECTIVOS

b e h

CONTIDOS

B2.10. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, entrevistas, crónicas e reportaxes.

- Redacción dun texto de opinión breve.
- A noticia: estrutura. (MÍNIMOS)
- A crónica.
- A reportaxe. (MÍNIMOS)
- Expresión escrita: redacción dun titular alternativo. (MÍNIMOS)
- Expresión escrita: elaboración dunha entrevista. (MÍNIMOS)
- Pautas para a elaboración dunha entrevista. (MÍNIMOS)
- Expresión escrita: elaboración dunha entrevista (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B2.10. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos xornalísticos informativos e de opinión, fundamentalmente, entrevistas, crónicas e reportaxes.

- Redactar un artigo de opinión respectando as características do xénero.
- Transformar titulares informativos en valorativos recoñecendo as mudanzas feitas. (MÍNIMOS)
- Escribir unha crónica dun suceso próximo á súa experiencia vital.
- Escribir unha reportaxe tendo en conta as características deste tipo de textos. (MÍNIMOS)
- Empregar a estrutura habitual da reportaxe. (MÍNIMOS)
- Engadir documentación gráfica. (MÍNIMOS)

- Escribir un titular alternativo para a entrevista lida. (MÍNIMOS)
- Realizar, seguindo unhas pautas, unha entrevista xornalística. (MÍNIMOS)
- Elaborar unha entrevista en grupo seguindo as pautas propostas na unidade (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos xornalísticos, fundamentalmente, entrevistas, crónicas, reportaxes.

- Redacta un artigo de opinión respectando as características do xénero.
- Transforma titulares informativos en valorativos e explica as mudanzas feitas. (MÍNIMOS)
- Escribe unha crónica dun suceso acontecido no seu contorno.
- Escribe unha reportaxe tendo en conta as características deste tipo de textos. (MÍNIMOS)
- Emprega a estrutura habitual da reportaxe. (MÍNIMOS)
- Engadir documentación gráfica. (MÍNIMOS)
- Escribe un titular alternativo para a entrevista lida. (MÍNIMOS)
- Realiza, seguindo unhas pautas, unha entrevista xornalística. (MÍNIMOS)
- Elabora unha entrevista en grupo seguindo as pautas propostas na unidade. (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CD

OBXECTIVOS

b e h

CONTIDOS

B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos expositivos do ámbito educativo a partir da información obtida na biblioteca ou outras fontes de documentación. (MÍNIMOS)

- Elaboración dun texto expositivo sobre un tema do seu interese seguindo unhas pautas. (MÍNIMOS)
- Presentación dun texto expositivo en formato electrónico e usar correctamente os elementos formais (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B2.11. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos expositivos do ámbito educativo: informes e proxectos sobre tarefas educativas das materias curriculares. (MÍNIMOS)

- Elaborar un texto informativo sobre un tema do seu interese seguindo unhas pautas. (MÍNIMOS)
- Presentar o texto en formato electrónico e usar correctamente os elementos formais (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB2.11.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos expositivos e explicativos sobre distintas materias curriculares elaborados a partir de información obtida en bibliotecas e outras fontes de información. (MÍNIMOS)

- Elabora un texto informativo sobre un tema do seu interese seguindo unhas pautas. (MÍNIMOS)
- LGB2.11.2. Usa correctamente elementos formais nos traballos educativos: citas bibliográficas, índices, paxinación, notas ao pé de páxina, organización de títulos, capítulos, etc (MÍNIMOS).
- Presenta o texto en formato electrónico e usa correctamente os elementos formais (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CD

OBXECTIVOS

b e h f

CONTIDOS

B2.12. Planificación, produción e revisión do texto con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas. (MÍNIMOS)

- Propiedades do texto: adecuación, coherencia e cohesión. (MÍNIMOS)
- A adecuación textual. (MÍNIMOS)
- A coherencia textual. Factores necesarios para que un texto sexa coherente. (MÍNIMOS)
- O parágrafo. (MÍNIMOS)
- Redacción dun breve texto descritivo sobre un personaxe mencionado na lectura. (MÍNIMOS)

- Elaboración dun cartel para un evento relacionado co contido da lectura. (MÍNIMOS)
- Redacción dun texto argumentativo breve. (MÍNIMOS)
- Documentación e planificación dunha reportaxe. (MÍNIMOS)
- Reflexión lingüística: rexistro coloquial / formal. (MÍNIMOS)
- Expresión escrita: emprego dos conectores textuais. (MÍNIMOS)
- Empregar diversos conectores vistos na unidade para redactar un texto breve a partir dun plano.
- Expresión escrita: elaboración dun texto informativo en formato electrónico.

CRITERIOS AVALIACIÓN

B2.12. Planificar producir e revisar textos con adecuación, coherencia, cohesión e con respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas. (MÍNIMOS)

- Comparar textos escritos en diversos rexistros e explicar os factores que determinaron a súa adecuación a diferentes situacións comunicativas. (MÍNIMOS)
- Comentar en grupo as diferenzas lingüísticas entre textos escritos en diversos rexistros. (MÍNIMOS)
- Empregar rexistros adecuados a distintas situacións comunicativas. (MÍNIMOS)
- Planificar e crear un breve texto descritivo adecuado, coherente e cohesionado. (MÍNIMOS)
- Elaborar un cartel para un evento nun rexistro adecuado e cun deseño visual planificado. (MÍNIMOS)
- Seleccionar e organizar ideas para a redacción dun texto coherente. (MÍNIMOS)
- Detectar as incoherencias nun escrito breve e reescribilo de xeito coherente. (MÍNIMOS)
- Redactar un texto argumentativo adecuado, coherente e cohesionado sobre o tema tratado na lectura. (MÍNIMOS)
- Presentar os seus argumentos seguindo unha orde lóxica. (MÍNIMOS)
- Revisar formalmente o texto e coidar a presentación, a ortografía e mais os aspectos gramaticais. (MÍNIMOS)
- Planificar en grupo a composición dunha reportaxe e presentar un texto adecuado, coherente, cohesionado e gramaticalmente correcto. (MÍNIMOS)
- Utilizar un esquema para organizar os contidos dunha reportaxe, en grupo. (MÍNIMOS)
- Consultar xornais para obter información sobre o tema tratado na reportaxe. (MÍNIMOS)
- Realizar tarefas de documentación: entrevistas. (MÍNIMOS)
- Identificar no texto expresións coloquiais e coñecer o seu equivalente culto. (MÍNIMOS)
- Planificar a composición dun texto informativo. (MÍNIMOS)
- Elaborar un esquema previo. (MÍNIMOS)
- Redactar un borrador. (MÍNIMOS)
- Procurar e seleccionar a información adecuada. (MÍNIMOS)
- Empregar adecuadamente un rexistro formal. (MÍNIMOS)
- Redactar un texto coherente e cohesionado. (MÍNIMOS)
- Puntuar o texto adecuadamente. (MÍNIMOS)
- Evitar as redundancias. (MÍNIMOS)
- Empregar un léxico variado, adecuado e preciso. (MÍNIMOS)
- Evitar o emprego de palabras comodín. (MÍNIMOS)
- Revisar o texto e corrixir os erros tipográficos, ortográficos e gramaticais (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB2.12.1. Planifica a composición dos escritos en función do tipo de texto e da situación comunicativa para redactar textos adecuados, coherentes e ben cohesionados. (MÍNIMOS)

- Compara textos escritos en diversos rexistros e explica os factores que determinaron a súa adecuación ás diferentes situacións comunicativas. (MÍNIMOS)
- Comenta en grupo as diferenzas lingüísticas entre textos escritos en diversos rexistros. (MÍNIMOS)
- Redacta un texto argumentativo adecuado, coherente e cohesionado sobre o tema tratado na lectura. (MÍNIMOS)
- Planifica en grupo a composición dunha reportaxe e presenta un texto adecuado, coherente, cohesionado e gramaticalmente correcto. (MÍNIMOS)
- Planifica a composición dun texto informativo. (MÍNIMOS)

LGB2.12.2. Redacta borradores, utiliza esquemas, árbores ou mapas conceptuais para planificar e organizar os seu escritos. (MÍNIMOS)

- Selecciona e organiza ideas para a redacción dun texto coherente. (MÍNIMOS)
- Utiliza un esquema para organizar os contidos dunha reportaxe, en grupo. (MÍNIMOS)
- Elabora un esquema previo. (MÍNIMOS)
- Redacta un borrador. (MÍNIMOS)

LGB2.12.3. Consulta fontes de información en distintos soportes para seleccionar contidos relevantes que posteriormente reelaborará e incorporará ao seu escrito. (MÍNIMOS)

- Consulta xornais para obter información sobre o tema tratado na reportaxe. (MÍNIMOS)
- Realiza tarefas de documentación: entrevistas. (MÍNIMOS)
- Procura e selecciona a información adecuada. (MÍNIMOS)

LGB2.12.4. Utiliza o rexistro lingüístico adecuado en función da situación comunicativa e do ámbito de uso. (MÍNIMOS)

- Escribe o argumento dun filme en dous rexistros diferentes, adecuados a distintas situacións comunicativas. (MÍNIMOS)
- Planifica a redacción e crea un breve texto descriptivo adecuado, coherente e cohesionado. (MÍNIMOS)
- Elabora un cartel para un evento empregando o rexistro adecuado e cun deseño visual planificado. (MÍNIMOS)
- Identifica no texto expresións coloquiais e ofrece o seu equivalente culto. (MÍNIMOS)
- Emprega un rexistro formal. (MÍNIMOS)

LGB2.12.5. Usa elementos lingüísticos e discursivos para alcanzar a coherencia e cohesión interna (conectores e tratamento de formas verbais). (MÍNIMOS)

- Detecta as incoherencias nun escrito breve e reescribo de xeito que sexa coherente. (MÍNIMOS)
- Emprega diversos conectores vistos na unidade para redactar un texto breve a partir dun plano. (MÍNIMOS)
- Redacta un texto coherente e cohesionado. (MÍNIMOS)
- Puntúa o texto adecuadamente (MÍNIMOS)
- Evita as redundancias. (MÍNIMOS)
- Emprega un léxico variado, adecuado e preciso. (MÍNIMOS)
- Evita o emprego de palabras comodín. (MÍNIMOS)

LGB2.12.6. Revisa os textos de xeito gradual para resolver dificultades de contido (temática e estrutura) e de forma (cuestións tipográficas, ortográficas e gramaticais). (MÍNIMOS)

- Presenta os seus argumentos seguindo unha orde lóxica. (MÍNIMOS)
- Revisa formalmente o texto e coida a presentación, a ortografía e os aspectos gramaticais (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CAA CD CSC

OBXECTIVOS

b e h

CONTIDOS

B2.13. Utilización das TIC para organizar os contidos, mellorar a presentación e corrixir erros.

- Uso do procesador de textos (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B2.13. Utilizar as TIC para organizar os contidos, mellorar a presentación e corrixir as producións escritas (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB2.13.1. Usa as TIC (procesadores de textos e correctores ortográficos) para organizar os contidos, mellorar a presentación e facilitar a corrección dos textos escritos

COMPETENCIAS

CCL CD

OBXECTIVOS

b e h

CONTIDOS

B2.14. Uso das TIC como un medio de comunicación e interrelación social a través da escritura. (MÍNIMOS)

- Emprego o procesador de textos para darlle o formato adecuado ás súas producións. (MÍNIMOS)
- Coñecemento do funcionamento das páxinas web (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B2.14. Utilizar as TIC como un medio de comunicación e interrelación social a través da escritura. (MÍNIMOS)

- Empregar o procesador de textos para darlle o formato adecuado ás súas producións. (MÍNIMOS)

- Coñecer as denominacións dos elementos, iconas e ferramentas que compoñen unha páxina web e identificalos nunha páxina web (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB2.14.1. Coñece e utiliza as ferramentas TIC para intercambiar opinións sobre escritos alleos e escribir e dar a coñecer os propios en blogs, redes sociais de lectores e escritores. (MÍNIMOS)

- Empregar o procesador de textos para darlle o formato adecuado ás súas producións. (MÍNIMOS)
- Coñece as denominacións dos elementos, iconas e ferramentas que compoñen as páxinas web. (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CSC CCEC CD

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

OBXECTIVOS

b e l

CONTIDOS

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático. (MÍNIMOS)

- Léxico do ámbito da saúde e a sanidade. (MÍNIMOS)
- Léxico relacionado co tempo meteorolóxico. (MÍNIMOS)
- Léxico relacionado coa flora. As árbores. (MÍNIMOS)
- Léxico relacionado co libro e as bibliotecas. (MÍNIMOS)
- Léxico relacionado coa paisaxe rural e urbana. (MÍNIMOS)
- Léxico relacionado coas tecnoloxías. (MÍNIMOS)
- Léxico relacionado cos peixes. (MÍNIMOS)
- Léxico relacionado cos sentidos e a acción. (MÍNIMOS)
- Léxico relacionado coas vacacións. (MÍNIMOS)
- As relacións semánticas: de afinidade, de oposición e de xerarquía. (MÍNIMOS)
- Campo semántico. (MÍNIMOS)
- Fraseoloxía: frases feitas relacionadas coas árbores. (MÍNIMOS)
- Xentilicios. (MÍNIMOS)
- Familia léxica: regular e irregular. (MÍNIMOS)
- Préstamos lingüísticos. (MÍNIMOS)
- Termos xenéricos e inclusivos. (MÍNIMOS)
- Palabras tabú (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico temático e da fraseoloxía (MÍNIMOS)

- Distinguir entre os varios tipos de relacións semánticas de afinidade, oposición e xerarquía. (MÍNIMOS)
- Diferenciar entre homógrafos e homófonos. (MÍNIMOS)
- Coñecer o concepto de campo semántico. (MÍNIMOS)
- Facer distinción entre familias léxicas regulares e irregulares. (MÍNIMOS)
- Coñecer o significado de léxico relacionado coas urxencias sanitarias. (MÍNIMOS)
- Relacionar imaxes con substantivos e verbos relacionados coa saúde. (MÍNIMOS)
- Asociar nomes de doenzas coas súas definicións. (MÍNIMOS)
- Recoñecer o significado de denominacións de especialidades médicas de uso frecuente. (MÍNIMOS)
- Recoñecer os xentilicios empregados nun texto e saber o topónimo correspondente. (MÍNIMOS)
- Incorporar ao seu repertorio léxico os xentilicios correspondentes a varios topónimos galegos. (MÍNIMOS)
- Identificar nun texto e definir substantivos e verbos relacionados co tempo meteorolóxico. (MÍNIMOS)
- Asociar imaxes con substantivos, adxectivos e verbos propios do campo semántico da meteoroloxía. (MÍNIMOS)
- Asimilar e incorporar á súa produción escrita léxico e fraseoloxía relacionados co tempo meteorolóxico. (MÍNIMOS)
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado coas árbores e incorporalo ás súas producións orais e escritas. (MÍNIMOS)
- Coñecer denominacións de árbores e relacionalas con imaxes das correspondentes follas. (MÍNIMOS)

- Coñecer os nomes colectivos correspondente a unha serie de árbores. (MÍNIMOS)
- Cubrir unha táboa con nomes de froitas, distinguíndoas por semas. (MÍNIMOS)
- sociar árbores coas correspondentes froitas e coñecer o xénero de ambos os substantivos que as designan. (MÍNIMOS)
- Completar con adxectivos dados unha serie de frases feitas relacionadas coas árbores. (MÍNIMOS)
- Coñecer o significado de frases feitas relacionadas coas árbores e empregalas inventando situacións acaídas. (MÍNIMOS)
- Situar imaxes de libros de diferentes xéneros na sección adecuada do plano dunha biblioteca. (MÍNIMOS)
- Sinalar en imaxes os nomes das partes do libro. (MÍNIMOS)
- Definir de xeito autónomo as denominacións das partes internas do libro. (MÍNIMOS)
- Recoñecer no texto varios termos referidos á paisaxe rural. (MÍNIMOS)
- Escribir dez palabras relativas á paisaxe urbana actual. (MÍNIMOS)
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado coas tecnoloxías e empregalo nas súas producións orais e escritas. (MÍNIMOS)
- Identificar en imaxes varios termos dados relacionados coas novas tecnoloxías. (MÍNIMOS)
- Coñecer as denominacións de obxectos electrónicos ilustrados e reflexionar, por parellas, sobre a relevancia destes na súa vida cotiá. Definir varios préstamos lingüísticos do ámbito das novas tecnoloxías. (MÍNIMOS)
- Traducir unha serie de préstamos lingüísticos e achegar cinco palabras do mesmo campo semántico. (MÍNIMOS)
- Reflexionar a partir do texto sobre o uso inclusivo da linguaxe. (MÍNIMOS)
- Escribir cinco enunciados que exemplifican o uso inclusivo da linguaxe. (MÍNIMOS)
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado cos peixes. (MÍNIMOS)
- Asociar unha serie de imaxes con denominacións de peixes empregadas nun menú de restaurante.
- Relacionar nomes de peixes opostos polo seu tamaño. (MÍNIMOS)
- Unir varias frases feitas a partir do substantivo «peixe» cos seus significados. (MÍNIMOS)
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado cos sentidos e a acción. (MÍNIMOS)
- Relacionar, por sinonimia, dúas series de verbos de acción. (MÍNIMOS)
- Asociar un conxunto de verbos aos cinco sentidos a partir de imaxes e construír enunciados axeitados con cada un deles. (MÍNIMOS)
- Completar un texto sobre os seus gustos persoais empregando léxico relacionado cos sentidos e a acción. (MÍNIMOS)
- Recoñecer o concepto palabra tabú e ofrecer solucións eufemísticas para unha serie dada. (MÍNIMOS)
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado coas vacacións. (MÍNIMOS)
- Identificar nun texto e asociar a unha imaxe termos referidos ás partes dunha tenda de campaña. (MÍNIMOS)
- Explicar por escrito as diferenzas entre dúas imaxes empregando léxico relacionado coas vacacións. (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

- LGB3.1.1. Selecciona o léxico e as expresións axeitadas en contextos comunicativos de uso formal da lingua. (MÍNIMOS)
- Distingue entre os varios tipos de relacións semánticas de afinidade, oposición e xerarquía. (MÍNIMOS)
 - Diferencia entre homógrafos e homófonos. (MÍNIMOS)
 - Coñece o concepto de campo semántico. (MÍNIMOS)
 - Fai distinción entre familias léxicas regulares e irregulares. (MÍNIMOS)
 - Comprende o significado de léxico relacionado coas urxencias sanitarias. (MÍNIMOS)
 - Relaciona imaxes con substantivos e verbos relacionados coa saúde. (MÍNIMOS)
 - Asocia nomes de doenzas coas súas definicións. (MÍNIMOS)
 - Recoñece o significado das denominacións de especialidades médicas de uso frecuente. (MÍNIMOS)
 - Encontra os xentilicios empregados na lectura e indica o topónimo que lles corresponde. (MÍNIMOS)
 - Escrib o xentilicio correspondente a cada un dos topónimos dunha serie. (MÍNIMOS)
 - Identifica nun texto e define substantivos e verbos relacionados co tempo meteorolóxico. (MÍNIMOS)
 - Asocia imaxes con substantivos, adxectivos e verbos propios do campo semántico da meteoroloxía. (MÍNIMOS)
 - Redacta un texto breve empregando léxico relacionado co tempo meteorolóxico. (MÍNIMOS)
 - Asimila varias frases feitas que conteñen léxico relacionado co tempo meteorolóxico e incorpóraas á redacción de enunciados. (MÍNIMOS)
 - Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coas árbores e incorpóroa ás súas producións orais e escritas. (MÍNIMOS)
 - Asocia denominacións de árbores con ilustracións das correspondentes follas. (MÍNIMOS)
 - Indica os nomes colectivos correspondente a unha serie de árbores. (MÍNIMOS)
 - Cubre unha táboa con nomes de froitas, distinguíndoas por semas. (MÍNIMOS)
 - Ofrece o nome da árbore correspondente a unha serie de froitas e sinala o xénero de ambos os substantivos. (MÍNIMOS)
 - Completa con adxectivos dados unha serie de frases feitas relacionadas coas árbores. (MÍNIMOS)
 - Escrib unha situación inventada acaída a cada un dos refráns e frases feitas dunha serie. (MÍNIMOS)

- Sitúa imaxes de libros de diferentes xéneros na sección adecuada do plano dunha biblioteca. (MÍNIMOS)
- Sinala en imaxes os nomes das partes do libro. (MÍNIMOS)
- Define de xeito autónomo as denominacións das partes internas do libro. (MÍNIMOS)
- Recoñece no texto varios termos referidos á paisaxe rural. (MÍNIMOS)
- Escribe dez palabras relativas á paisaxe urbana actual. (MÍNIMOS)
- Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coas tecnoloxías e emprégao nas súas producións orais e escritas. (MÍNIMOS)
- Identifica en imaxes varios termos dados relacionados coas novas tecnoloxías. (MÍNIMOS)
- scribe as denominacións de obxectos electrónicos ilustrados. (MÍNIMOS)
- Reflexiona, por parellas, sobre a relevancia dos obxectos nomeados na súa vida cotiá. (MÍNIMOS)
- Define varios préstamos lingüísticos do ámbito das novas tecnoloxías. (MÍNIMOS)
- Traduce unha serie de préstamos lingüísticos e achega cinco palabras do mesmo campo semántico. (MÍNIMOS)
- Repara no emprego de termos xenéricos e inclusivos no texto lido. (MÍNIMOS)
- Escribe cinco enunciados que exemplifican o uso inclusivo da linguaxe. (MÍNIMOS)
- Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado cos peixes. (MÍNIMOS)
- Asocia unha serie de imaxes con denominacións de peixes empregadas nun menú de restaurante.
- Relaciona nomes de peixes opostos polo seu tamaño. (MÍNIMOS)
- Une varias frases feitas a partir do substantivo «peixe» cos seus significados. (MÍNIMOS)
- Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado cos sentidos e a acción. (MÍNIMOS)
- Relaciona, por sinonimia, dúas series de verbos de acción. (MÍNIMOS)
- Asocia un conxunto de verbos aos cinco sentidos, a partir de imaxes. (MÍNIMOS)
- Constrúe un enunciado axeitado con cada un dos verbos anteriores. (MÍNIMOS)
- Completa un texto sobre os seus gustos persoais empregando léxico relacionado cos sentidos e a acción. (MÍNIMOS)
- Recoñece o concepto palabra tabú a partir dunha serie de termos. (MÍNIMOS)
- Ofrece solucións eufemísticas para unha serie de palabras tabú dada. (MÍNIMOS)
- Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coas vacacións. (MÍNIMOS)
- Identifica nun texto e asocia a unha imaxe termos referidos ás partes dunha tenda de campaña. (MÍNIMOS)
- Explica por escrito as diferenzas entre dúas imaxes empregando léxico relacionado coas vacacións (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CAA

OBXECTIVOS

b e l

CONTIDOS

3.2. Recoñecemento e identificación das categorías gramaticais.

- O substantivo: o xénero e o número. Regras de formación do feminino e do plural.
- Clasificación semántica dos substantivos.
- O adxectivo: adxectivos explicativos e especificativos. (MÍNIMOS)
- Graos do adxectivo. (MÍNIMOS)
- Adxectivos con lexemas diferentes para o comparativo e para o superlativo. (MÍNIMOS)
- O grao comparativo. Uso das conxuncións comparativas. (MÍNIMOS)
- Reflexión lingüística: o xénero dos substantivos rematados en *-axe*. (MÍNIMOS)
- Reflexión lingüística: o indicativo e o subxuntivo. Antepretérito de indicativo e pretérito de subxuntivo.
- Os determinantes: definición e clases.
- Os artigos: definición e formas. Contraccións coas preposicións. (MÍNIMOS)
- Os demostrativos: definición e formas. Pronomes demostrativos. (MÍNIMOS)
- Os posesivos: definición e formas. O artigo determinado cos posesivos. Formas especiais dos posesivos. As formas distributivas. (MÍNIMOS)
- Os indefinidos: definición, formas e funcións. Contraccións coas preposicións. (MÍNIMOS)
- Os numerais: definición e clases. Multiplicativos e partitivos (MÍNIMOS)
- Interrogativos e exclamativos. (MÍNIMOS)
- Os pronomes persoais: definición. (MÍNIMOS)
- Pronomes persoais tónicos: formas rectas e oblicuas. Funcións. (MÍNIMOS)
- Comparación: conxuncións comparativas. (MÍNIMOS)
- Pronomes persoais átonos: definición e funcións. (MÍNIMOS)

- Contraccións dos pronomes de CD e CI. (MÍNIMOS)
- Pronomes átonos reflexivos, recíprocos e impersoais. (MÍNIMOS)
- *Te* e *che*. (MÍNIMOS)
- Pronome de solidariedade. (MÍNIMOS)
- Colocación do pronome átono. (MÍNIMOS)
- Reflexión lingüística: o modo imperativo. (MÍNIMOS)
- O verbo: definición e morfoloxía verbal. (MÍNIMOS)
- O modo. (MÍNIMOS)
- O tempo: tempos de indicativo e tempos de subxuntivo. O modo imperativo. (MÍNIMOS)
- As alternancias vocálicas: modelo de conxugación de *pedir*; modelo de conxugación de *servir* e modelo de conxugación de *dormir*. (MÍNIMOS)
- Os verbos irregulares. (MÍNIMOS)
- Reflexión lingüística: o verbo *pór*. (MÍNIMOS)
- Reflexión lingüística: infinitivo conxugado. (MÍNIMOS)
- Reflexión lingüística: verbos irregulares. (MÍNIMOS)
- Formas nominais do verbo. (MÍNIMOS)
- O infinitivo conxugado: definición, formas e uso. (MÍNIMOS)
- As perífrases verbais: definición e valores. (MÍNIMOS)
- Reflexión lingüística: interxeccións, oracións comparativas e perífrases verbais (MÍNIMOS)
- Preposicións e locucións preposicionais. (MÍNIMOS)
- A frase preposicional.
- O adverbio. Locucións adverbiais. (MÍNIMOS)
- A frase adverbial.
- Reflexión lingüística: a clase de palabras. (MÍNIMOS)
- Reflexión lingüística: xénero dos substantivos invariables. (MÍNIMOS)
- As conxuncións e as locucións conxuntivas: coordinantes, subordinantes e oracionais. (MÍNIMOS)
- As interxeccións (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

- 3.2. Aplicar os coñecementos sobre as distintas categorías gramaticais na elaboración de textos escritos e orais. (MÍNIMOS)
- Recoñecer e empregar adxectivos na súa produción escrita respectando as regras de concordancia. (MÍNIMOS)
 - Distinguir os adxectivos explicativos e especificativos e redactar enunciados cos dous tipos.
 - Coñecer os tres graos do adxectivo, así como as diferentes formas do superlativo, e empregalas en textos escritos. (MÍNIMOS)
 - Identificar o grao comparativo e usar adecuadamente as conxuncións comparativas. (MÍNIMOS)
 - Recoñecer, a partir do texto, o xénero de substantivos rematados en *-axe* e completar cos artigos adecuados varios enunciados que os conteñen. (MÍNIMOS)
 - Reflexionar, a partir do texto, sobre os usos do indicativo e o subxuntivo e distinguir o antepretérito de indicativo do pretérito de subxuntivo para completar axeitadamente enunciados. (MÍNIMOS)
 - Completar enunciados realizando correctamente contraccións entre preposicións e artigos. (MÍNIMOS)
 - Transformar enunciados empregando adecuadamente as formas especiais dos posesivos.
 - Escribir en letra varios numerais cardinais e ordinais. (MÍNIMOS)
 - Comprobar a concordancia de xénero e número entre os determinantes e substantivos dun texto. (MÍNIMOS)
 - Localizar nun texto todos os determinantes e clasificalos en determinados e indeterminados. (MÍNIMOS)
 - Buscar nun texto os det. demostrativos e clasificalos segundo a distancia da persoa á que se refiren. (MÍNIMOS)
 - Distinguir en cláusulas entre determinantes e pronomes demostrativos. (MÍNIMOS)
 - Localizar e clasificar, segundo o número do elemento posuído, os determinantes posesivos dun texto. (MÍNIMOS)
 - Explicar o emprego do posesivo sen artigo en varios enunciados. (MÍNIMOS)
 - Clasificar segundo a súa forma os indefinidos presentes nun grupo de refráns. (MÍNIMOS)
 - Identificar a función que desempeñan os indefinidos nunha serie de enunciados. (MÍNIMOS)
 - Recoñecer os pronomes persoais e empregar as formas tónicas axeitadas para completar enunciados. (MÍNIMOS)
 - Transformar pares de enunciados en oracións comparativas substituindo os suxeitos por pronomes. (MÍNIMOS)
 - Distinguir entre *te* e *che* e utilízalos adecuadamente para completar oracións. (MÍNIMOS)
 - Localizar nun texto todos os pronomes persoais tónicos e identificar a función sintáctica que desempeñan. (MÍNIMOS)
 - Localizar todos os pron. persoais tónicos nun texto e clasificalos segundo o xénero, o número e a persoa. (MÍNIMOS)
 - Identificar a función sintáctica desempeñada polos pronomes átonos en enunciados dados. (MÍNIMOS)

- Explicar a colocación dos pronomes átonos nun texto. (MÍNIMOS)
- Fixarse no emprego do modo imperativo no texto. (MÍNIMOS)
- Completar un cadro coas formas en imperativo de varios verbos dados. (MÍNIMOS)
- Escribir un texto breve empregando unha serie de verbos dados en modo subxuntivo. (MÍNIMOS)
- Reescribir un texto conxugando os seus verbos en presente de indicativo. (MÍNIMOS)
- Conxugar o presente de indicativo, o presente de subxuntivo e mais o pretérito de indicativo de verbos irregulares dados (MÍNIMOS)
- eparar nos verbos destacados nun texto e sinalar cal é o suxeito de cada un comprobando a concordancia. (MÍNIMOS)
- Clasificar os verbos destacados nun texto segundo a súa conxugación e distinguir entre regulares e irregulares. (MÍNIMOS)
- Descompoñer morfoloxicamente unha serie de formas verbais coa axuda dun cadro. (MÍNIMOS)
- Identificar o tempo e o modo de formas verbais extraídas dun texto. (MÍNIMOS)
- Recoñecer en enunciados diferentes valores do presente. (MÍNIMOS)
- Recoñecer o verbo *pór* no texto e conxugalo en copretérito, futuro e condicional. (MÍNIMOS)
- Reparar no emprego do infinitivo conxugado no texto. (MÍNIMOS)
- Transformar enunciados empregando adecuadamente infinitivos conxugados. (MÍNIMOS)
- Recoñecer no texto un verbo irregular en presente de subxuntivo e conxugar unha serie de verbos no mesmo tempo e modo. (MÍNIMOS)
- Identificar nun texto as formas de infinitivo, xerundio e participio. (MÍNIMOS)
- Achegar os participios regular e irregular correspondentes a unha serie de verbos e empregalos na escrita de enunciados. (MÍNIMOS)
- Escoller a forma regular ou irregular do participio axeitada a cada un dos enunciados dunha serie. (MÍNIMOS)
- Completar enunciados empregando a forma correcta do infinitivo conxugado. (MÍNIMOS)
- Conxugar todas as formas do infinitivo conxugado no seo dunha cláusula. (MÍNIMOS)
- Localizar nun texto as perífrases verbais e clasificalas segundo o seu valor. (MÍNIMOS)
- Empregar axeitadamente unha serie de perífrases verbais en oracións dadas. (MÍNIMOS)
- Recoñecer no texto un número determinado de interxeccións. (MÍNIMOS)
- Completar unha serie de enunciados con todas as partículas comparativas posibles. (MÍNIMOS)
- Identificar as perífrases verbais nunha serie de enunciados e explicar o seu valor. (MÍNIMOS)
- Substituír as preposicións dunha serie de oracións por locucións dadas co mesmo significado. (MÍNIMOS)
- Identificar nun texto as preposicións e reparar nas contraccións destas cos artigos. (MÍNIMOS)
- Identificar as frases preposicionais en oracións e indicar cal é o relator e cal é o termo.
- Sinalar cal é a unidade que desempeña a función de termo en cada unha das frases preposicionais anteriores.
- Localizar e clasificar os adverbios nun texto. (MÍNIMOS)
- Asociar unha serie de adverbios de modo con locucións dadas que teñan o mesmo significado. (MÍNIMOS)
- Identificar a clase de palabras á que pertencen os termos dun enunciado tirado do texto. (MÍNIMOS)
- Coñecer o xénero dos substantivos invariables dunha serie dada. (MÍNIMOS)
- Completar axeitadamente unha serie de refráns empregando as conxuncións dunha serie dada. (MÍNIMOS)
- Escribir un diálogo entre varios personaxes empregando o maior número de interxeccións posible. (MÍNIMOS)
- Identificar nun texto as conxuncións e clasificalas en coordinantes, subordinantes e oracionais. (MÍNIMOS)
- Localizar as interxeccións nunha banda deseñada (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

- LGB3.2.1. Produce textos orais e escritos de diferentes xéneros cun correcto uso das distintas categorías gramaticais. (MÍNIMOS)
- Aplica correctamente as regras de formación do feminino e o plural en substantivos. (MÍNIMOS)
 - Reescribe un texto cambiando adxectivos e respectando as regras de concordancia. (MÍNIMOS)
 - Emprega adxectivos explicativos e especificativos na redacción de enunciados. (MÍNIMOS)
 - Redacta un texto breve empregando os superlativos absolutos dunha serie de adxectivos dados. (MÍNIMOS)
 - Constrúe enunciados empregando a forma do superlativo relativo a partir de series de tres palabras. (MÍNIMOS)
 - Completa enunciados coas conxuncións comparativas axeitadas e indica se hai varias posibilidades de uso. (MÍNIMOS)
 - Completa, empregando os artigos adecuados, unha serie de enunciados con substantivos rematados en *-axe*. (MÍNIMOS)
 - Distingue o antepretérito de indicativo do pretérito de subxuntivo e completa axeitadamente enunciados. (MÍNIMOS)
 - Completa enunciados realizando correctamente contraccións entre preposicións e artigos. (MÍNIMOS)
 - Transforma enunciados empregando adecuadamente as formas especiais dos posesivos. (MÍNIMOS)
 - Emprega os pronomes persoais tónicos axeitados para completar enunciados. (MÍNIMOS)

- Transforma pares de enunciados en oracións comparativas substituindo os suxeitos por pronomes. (MÍNIMOS)
- Completa axeitadamente oracións con te e che. (MÍNIMOS)
- Escribe un texto breve empregando unha serie de verbos dados en modo subxuntivo. (MÍNIMOS)
- Reescribe un texto conxugando os seus verbos en presente de indicativo. (MÍNIMOS)
- Conxuga o presente de indicativo, o presente de subxuntivo e mais o pretérito de indicativo de verbos irregulares dados. (MÍNIMOS)
- Achega os participios regular e irregular correspondentes a unha serie de verbos. (MÍNIMOS)
- Escribe enunciados empregando as formas regular e irregular dos participios de tres dos verbos anteriores. (MÍNIMOS)
- Completa enunciados empregando a forma correcta do infinitivo conxugado. (MÍNIMOS)
- Conxuga todas as formas do infinitivo conxugado no seo dunha cláusula. (MÍNIMOS)
- Emprega axeitadamente unha serie de perífrases verbais en oracións dadas. (MÍNIMOS)
- Completa unha serie de enunciados con todas as partículas comparativas posibles. (MÍNIMOS)
- Substitúe as preposicións dunha serie de oracións por locucións dadas co mesmo significado. (MÍNIMOS)
- Completa axeitadamente unha serie de refráns empregando as conxuncións dunha serie dada. (MÍNIMOS)
- Escribe un diálogo entre varios personaxes empregando o maior número de interxeccións posible. (MÍNIMOS)

LGB3.2.2. Identifica e explica os usos e valores das categorías gramaticais relacionándoas coa intención comunicativa e a tipoloxía textual. (MÍNIMOS)

- Identifica os substantivos invariables nun texto e recoñece o seu xénero. (MÍNIMOS)
- Explica a diferenza de significado en pares de palabras con oposición de xénero. (MÍNIMOS)
- Clasifica substantivos semanticamente. (MÍNIMOS)
- Identifica nun texto adxectivos, así como os substantivos que estes modifican. (MÍNIMOS)
- Distingue os adxectivos explicativos dos especificativos.
- Clasifica os adxectivos dun texto segundo o seu grao. (MÍNIMOS)
- Recoñece, a partir do texto, o xénero de substantivos rematados en *-axe*. (MÍNIMOS)
- Reflexiona, a partir do texto, sobre os usos do indicativo e o subxuntivo. (MÍNIMOS)
- Fíxase na concordancia de xénero e número entre os determinantes e substantivos dun texto. (MÍNIMOS)
- Localiza nun texto todos os determinantes e clasifícaos en determinados e indeterminados. (MÍNIMOS)
- Busca nun texto os determinantes demostrativos e clasifícaos segundo a distancia da persoa á que se refiren. (MÍNIMOS)
- Distingue en cláusulas entre determinantes e pronomes demostrativos. (MÍNIMOS)
- Localiza e clasifica, segundo o número do elemento posuído, os determinantes posesivos dun texto. (MÍNIMOS)
- Explica o emprego do posesivo sen artigo en varios enunciados. (MÍNIMOS)
- Clasifica segundo a súa forma os indefinidos presentes nun grupo de refráns. (MÍNIMOS)
- Identifica a función que desempeñan os indefinidos nunha serie de enunciados. (MÍNIMOS)
- Localiza en textos todos os pronomes persoais tónicos. (MÍNIMOS)
- Identifica a función sintáctica desempeñada polos pronomes persoais tónicos localizados no texto. (MÍNIMOS)
- Clasifica os pronomes átonos localizados no texto segundo o xénero, o número e a persoa. (MÍNIMOS)
- Identifica a función sintáctica desempeñada polos pronomes átonos en enunciados dados. (MÍNIMOS)
- Explica a colocación dos pronomes átonos nun texto. (MÍNIMOS)
- Fíxase no emprego do modo imperativo no texto. (MÍNIMOS)
- Completa un cadro coas formas en imperativo de varios verbos dados. (MÍNIMOS)
- Repara nos verbos destacados nun texto e sinala cal é o suxeito de cada un comprobando a concordancia. (MÍNIMOS)
- Clasifica os verbos dun texto segundo a súa conxugación e distingue entre regulares e irregulares (MÍNIMOS)
- Descompón morfoloxicamente unha serie de formas verbais coa axuda dun cadro. (MÍNIMOS)
- Indica o tempo e o modo de formas verbais extraídas dun texto. (MÍNIMOS)
- Recoñece no texto un número determinado de interxeccións. (MÍNIMOS)
- Identifica as perífrases verbais nunha serie de enunciados e explica o seu valor. (MÍNIMOS)
- Recoñece en enunciados diferentes valores do presente. (MÍNIMOS)
- Recoñece o verbo *pór* no texto e cónxugao en copretérito, futuro e condicional. (MÍNIMOS)
- Repara no emprego do infinitivo conxugado no texto. (MÍNIMOS)
- Transforma enunciados empregando adecuadamente infinitivos conxugados. (MÍNIMOS)
- Recoñece no texto un verbo irregular en presente de subxuntivo conxuga unha serie de verbos no mesmo tempo e modo. (MÍNIMOS)
- Identifica nun texto as formas de infinitivo, xerundio e participio. (MÍNIMOS)
- Escolle a forma regular ou irregular do participio axeitada a cada un dos enunciados dunha serie. (MÍNIMOS)
- Localiza nun texto as perífrases verbais e clasifícaas segundo o seu valor. (MÍNIMOS)
- Identifica nun texto as preposicións e repara nas contraccións destas cos artigos. (MÍNIMOS)
- Identifica as frases preposicionais en oracións e indica cal é o relator e o termo. (MÍNIMOS)

- Sinala cal é a unidade que desempeña a función de termo en cada unha das frases preposicionais anteriores. (MÍNIMOS)
- Localiza e clasifica os adverbios nun texto. (MÍNIMOS)
- Asocia unha serie de adverbios de modo con locucións dadas que teñan o mesmo significado. (MÍNIMOS)
- Identifica a clase de palabras á que pertencen os termos dun enunciado tirado do texto. (MÍNIMOS)
- Sinala o xénero dos substantivos invariables dunha serie dada. (MÍNIMOS)
- Identifica nun texto as conxuncións e clasifícaa en coordinantes, subordinantes e oracionais. (MÍNIMOS)
- Localiza as interxeccións nunha banda deseñada (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CL CCA

OBXECTIVOS

b e i

CONTIDOS

B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras (derivación e composición). (MÍNIMOS)

- A palabra: lexemas e morfemas. (MÍNIMOS)
- Tipos de morfemas: flexivos e derivativos (prefixos e sufixos). (MÍNIMOS)
- Tipos de sufixos: alterativos e derivativos. (MÍNIMOS)
- Clases de palabras segundo a súa morfoloxía: simples, derivadas, compostas e parasintéticas. (MÍNIMOS)
- O substantivo: o xénero e o número. Regras de formación do feminino e do plural. (MÍNIMOS)
- Clasificación semántica dos substantivos
- Lexemas de orixe grega.
- Formación de palabras derivadas (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras e as posibilidades de combinación para crear novas palabras para crear novos elementos léxicos. (MÍNIMOS)

- Descompoñer en lexemas e morfemas palabras destacadas nun texto. (MÍNIMOS)
- Analizar morfoloxicamente palabras e distinguir entre morfemas flexivos e derivativos. (MÍNIMOS)
- Formar derivados substantivos e adxectivos a partir de verbos. (MÍNIMOS)
- Aplicar correctamente as regras de formación do feminino e o plural en substantivos. (MÍNIMOS)
- Identificar nun texto os substantivos invariables e recoñecer o seu xénero. (MÍNIMOS)
- Coñecer a diferenza de significado en pares de palabras con oposición de xénero. (MÍNIMOS)
- Clasificar substantivos semanticamente. (MÍNIMOS)
- Analizar morfoloxicamente os substantivos dun texto coa axuda dun cadro. (MÍNIMOS)
- Entender o significado de varios lexemas de orixe grega.
- Buscar nun plano e nun texto palabras que conteñen lexemas de orixe grega e explicar o seu significado.
- Reparar, a partir do texto, na formación de palabras mediante prefixación. (MÍNIMOS)
- Recoñecer prefixos nunha serie de palabras, explicar o seu significado e construír un enunciado con cada unha delas. (MÍNIMOS)
- Recoñecer o procedemento de formación de palabras mediante derivación e empregalo para a adquisición de léxico relacionado coas vacacións (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras. (MÍNIMOS)

- Descompón en lexemas e morfemas palabras destacadas nun texto. (MÍNIMOS)
- Analiza palabras morfoloxicamente distinguindo entre morfemas flexivos e derivativos. (MÍNIMOS)
- Clasifica as palabras destacadas nun texto segundo a súa morfoloxía. (MÍNIMOS)
- Sinala o significado de varios lexemas de orixe grega.
- Busca nun plano e nun texto palabras que conteñen lexemas de orixe grega e explica o seu significado.
- Repara, a partir do texto, na formación de palabras mediante prefixación. (MÍNIMOS)
- Recoñece prefixos nunha serie de palabras, explica o seu significado e constrúe un enunciado con cada unha delas. (MÍNIMOS)
- Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coas vacacións. (MÍNIMOS)
- Identifica nun texto e asocia a unha imaxe termos referidos ás partes dunha tenda de campaña. (MÍNIMOS)
- Explica por escrito as diferenzas entre dúas imaxes empregando léxico relacionado coas vacacións. (MÍNIMOS)

LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación. (MÍNIMOS)

- Forma derivados substantivos e adxectivos a partir doutras categorías gramaticais. (MÍNIMOS)
- Escribe dúas palabras derivadas a partir de cada un dos verbos dunha serie e indica os morfemas empregados en cada caso (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CCA

OBXECTIVOS

a d e

CONTIDOS

B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego con especial atención a posibles interferencias. (MÍNIMOS)

- O sistema vocálico. Localización e grao de apertura das vogais. (MÍNIMOS)
- O sistema consonántico. (MÍNIMOS)
- Clasificación dos fonemas consonánticos.
- Verbos da segunda conxugación con alternancia no radical no presente de indicativo.
- Definición do fonema vocálico das vogais tónicas en pares diacríticos (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B3.4. Recoñecer e usar adecuadamente a fonética da lingua galega.

- Describir e distinguir os fonemas correspondentes ás vogais tónicas das palabras.
- Distinguir fonética e graficamente pares diacríticos con oposición no grao de apertura das vogais.
- Identificar na pronuncia os fonemas bilabiais e nasais. (MÍNIMOS)
- Asociar consoantes empregadas na creación de palabras con fonemas e definir estes segundo o seu punto e modo de articulación. (MÍNIMOS)
- Recoñecer nunha serie verbos regulares, irregulares ou con alternancias vocálicas (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

- LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega. (MÍNIMOS)
- Describe o fonema correspondente ás vogais tónicas das palabras destacadas nun texto. (MÍNIMOS)
- Distingue o timbre das vogais tónicas nunha serie de palabras. (MÍNIMOS)
- Contrasta pares diacríticos con oposición no grao de apertura das vogais e acentúa graficamente os termos con vogal semiaberta. (MÍNIMOS)
- Identifica na pronuncia os fonemas bilabiais e nasais.
- Crea palabras empregando consoantes e define os fonemas correspondentes segundo o seu punto e modo de articulación.
- Achega as grafías correspondentes a unha serie de fonemas descritos e crea palabras empregando diversas combinacións.
- Clasifica consoantes asociándoas ás definicións dos seus modos de articulación.
- Indica se os verbos dunha serie son regulares ou irregulares ou presentan alternancias vocálicas

COMPETENCIAS

CCL CAA

OBXECTIVOS

b e n l

CONTIDOS

B3.5. Uso progresivo, autónomo e eficaz dos dicionarios, das bibliotecas e doutras fontes de consulta en diferentes soportes, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de información.

- O dicionario. Os dicionarios electrónicos.
- Emprego do dicionario. (MÍNIMOS)
- Siglas e acrónimos empregados no mundo das tecnoloxías

CRITERIOS AVALIACIÓN

B3.5. Usar progresiva, autónoma e eficazmente os dicionarios, as bibliotecas e outras fontes de consulta para resolver dúbidas e progresar na aprendizaxe.

- Usar os dicionarios para obter información sobre o significado das palabras e interpretar de xeito adecuado a información complementaria que conteñen. (MÍNIMOS)
- Buscar no dicionario palabras tiradas dun texto e extraer información de tipo gramatical, etimolóxico, semántico e fraseolóxico.

- Clasificar pares de palabras en homófonos e homógrafos; empregar o dicionario para comprender os seus distintos significados e incorporalos á creación de enunciados.
- Coñecer contrarios dunha serie de palabras e clasificalos en antónimos, complementarios e inversos.
- Definir, empregando o dicionario, léxico relacionado co vocabulario temático tratado nas diferentes unidades. (MÍNIMOS)
- Procurar de forma autónoma o significado dunha serie de siglas e acrónimos utilizados no mundo das tecnoloxías

ESTÁNDARES

LGB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en diferentes soportes, resolven as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe.

- Usa os dicionarios para obter información sobre o significado das palabras e interpreta de xeito adecuado a información complementaria que conteñen. (MÍNIMOS)
- Busca no dicionario palabras tiradas dun cómic e extrae información de tipo gramatical e etimolóxico, ademais de semántico e fraseolóxico.
- Procura no dicionario sinónimos para varios termos tirados dun cómic. (MÍNIMOS)
- Clasifica pares de palabras en homófonos e homógrafos, emprega o dicionario para comprender os seus distintos significados e incorpóraos á creación de enunciados.
- Ofrece os termos contrarios a unha serie de palabras e clasifícaos en antónimos, complementarios e inversos. (MÍNIMOS)
- Define, empregando o dicionario, léxico relacionado co vocabulario temático tratado nas diferentes unidades. (MÍNIMOS)
- Procura de forma autónoma o significado dunha serie de siglas e acrónimos utilizados no mundo das tecnoloxías

COMPETENCIAS

CCL CD

OBXECTIVOS

b e

CONTIDOS

B3.6. Coñecemento, aplicación e valoración das normas ortográficas para conseguir unha comunicación eficaz. (MÍNIMOS)

- O alfabeto: letras e dígrafos. (MÍNIMOS)
- Correspondencias entre fonemas e grafías. (MÍNIMOS)
- Grafías procedentes doutras linguas. (MÍNIMOS)
- Recoñecemento das grafías do alfabeto e as súas correspondencias fonéticas soletreando palabras. (MÍNIMOS)
- Recoñecemento dos diferentes tipos de correspondencias entre fonemas e grafías e exemplificalos con palabras concretas. (MÍNIMOS)
- Distinción homófonos completando con *b* ou *v* palabras en enunciados. (MÍNIMOS)
- Os grupos consonánticos *bl*, *cl*, *fl*, *gl*, *pl*, *tl*. (MÍNIMOS)
- Os grupos *-ct-*, *-cc-*. (MÍNIMOS)
- O grupo *[ks]*. (MÍNIMOS)
- Os grupos *-gm-* e *-gn-*. (MÍNIMOS)
- Os grupos *-pn-*, *-ps-* e *-pt-*. (MÍNIMOS)
- Outros grupos. (MÍNIMOS)
- Uso das comiñas e a raia. (MÍNIMOS)
- Contraccións dos pronomes de terceira persoa coas preposicións *de* e *en*. (MÍNIMOS)
- As sílabas: sílaba tónica e sílaba átona. (MÍNIMOS)
- Ditongo. (MÍNIMOS)
- Tritongo. (MÍNIMOS)
- Hiato. (MÍNIMOS)
- Acentuación de *i*, *u* en hiato. (MÍNIMOS)
- Regras xerais de acentuación: palabras agudas, graves e esdrúxulas. (MÍNIMOS)
- Outros casos: monosílabos, adverbios rematados en *-mente*, vogais *i* e *u* tónicas, palabras compostas e pronomes interrogativos. (MÍNIMOS)
- Reflexión lingüística: *b* e *v*. (MÍNIMOS)
- O til diacrítico. (MÍNIMOS)
- Palabras con til diacrítico. (MÍNIMOS)
- A diérese. (MÍNIMOS)

- Formas verbais con diérese. (MÍNIMOS)
- O apóstrofo (MÍNIMOS)
- Uso das maiúsculas e minúsculas. (MÍNIMOS)
- Maiúsculas e emprego do til (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B3.6. Aplicar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. (MÍNIMOS)

- Recoñecer e distinguir palabras que comezan por *ex-* ou *es-*.(MÍNIMOS)
- Valorar a importancia das normas ortográficas na distinción de palabras e empregalas correctamente. (MÍNIMOS)
- Lembrar, a partir do texto, a redución do grupo culto *-ct-* ante as vogais *i* e *u* e completar axeitadamente palabras en enunciados.(MÍNIMOS)
- Recoñecer e empregar adecuadamente os grupos consonánticos.(MÍNIMOS)
- Distinguir entre grupos consonánticos con *l* e *r* e completar adecuadamente grupos de palabras.(MÍNIMOS)
- Empregar convenientemente grupos consonánticos para completar ocos en textos e enunciados.(MÍNIMOS)
- Resolver un encrucillado con palabras que presentan grupos consonánticos ou reducións destes.(MÍNIMOS)
- Completar palabras con *cc*, *ct*, *c* ou *t*.(MÍNIMOS)
- Coñecer a utilidade das comiñas e a raia na escrita de diálogos.(MÍNIMOS)
- Facer as contraccións de preposición e pronome necesarias para completar enunciados dados.(MÍNIMOS)
- Dividir palabras dadas en sílabas e recoñecer a sílaba tónica.(MÍNIMOS)
- Distinguir entre ditongo, tritongo ou hiato e identificalos en series de palabras, así como nun texto.(MÍNIMOS)
- Acentuar de forma precisa unha serie de palabras con ditongo ou hiato.(MÍNIMOS)
- Clasificar unha serie de palabras en agudas, graves ou esdrúxulas e acentualas conforme ás regras xerais.(MÍNIMOS)
- Acentuar palabras dadas e clasificalas segundo o seu número de sílabas e segundo o seu acento.(MÍNIMOS)
- Acentuar correctamente un texto.(MÍNIMOS)
- Empregar o acento gráfico de forma precisa en palabras compostas.(MÍNIMOS)
- Formar palabras compostas a partir de dúas series dadas e indicar a súa grafía e acentuación. (MÍNIMOS)
- Coñecer a función do til diacrítico e identificar pares de palabras opostas por este signo
- Indicar os significados de varios pares diacríticos.(MÍNIMOS)
- Explicar o significado dos monosílabos dunha serie e razoar a ausencia de til neles, segundo as normas de acentuación do galego.(MÍNIMOS)
- Acentuar graficamente un texto e sinalar as palabras con til diacrítico.(MÍNIMOS)
- Empregar o til diacrítico para acentuar correctamente unha serie de enunciados.(MÍNIMOS)
- Utilizar axeitadamente o til diacrítico na escrita de palabras relacionadas cunha serie de imaxes.(MÍNIMOS)
- Coñecer as normas de uso da diérese e empregalas na escrita dunha serie de palabras dada.(MÍNIMOS)
- Identificar razoadamente en enunciados os verbos que precisan diérese.(MÍNIMOS)
- Coñecer as normas de uso do apóstrofo e utilízalo convenientemente nos enunciados dunha serie.(MÍNIMOS)
- Empregar adecuadamente as maiúsculas para corrixir unha serie de enunciados.(MÍNIMOS)
- Escribir as maiúsculas precisas nun texto dado(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB3.6.1. Emprega textos orais e escritos e respecta as normas gramaticais.(MÍNIMOS)

- Recoñece as grafías do alfabeto e as súas correspondencias fonéticas soletreando palabras.
- Ordena palabras alfabeticamente.(MÍNIMOS)
- Ofrece exemplos concretos dos diferentes tipos de correspondencias entre fonemas e grafías.(MÍNIMOS)
- Distingue homófonos completando con *b* ou *v* palabras en enunciados.(MÍNIMOS)
- Recoñece no texto palabras que comezan por *ex-* e palabras que comezan por *es-*.(MÍNIMOS)
- Valora a importancia das normas ortográficas para distinguir palabras, completa unha serie empregando *ex-* ou *es-* e explica o significado dos pares que se distinguen graficamente.(MÍNIMOS)
- Lembra, a partir do texto, a redución do grupo culto *-ct-* ante as vogais *i* e *u*.(MÍNIMOS)
- Completa axeitadamente palabras en enunciados empregando *c* ante *c* ou *t*.(MÍNIMOS)
- Recoñece e emprega adecuadamente os grupos consonánticos.(MÍNIMOS)
- Distingue entre grupos consonánticos con *l* e *r* e completa adecuadamente grupos de palabras.(MÍNIMOS)
- Emprega convenientemente grupos consonánticos para completar ocos en textos e enunciados.(MÍNIMOS)
- Resolve un encrucillado con palabras que presentan grupos consonánticos ou reducións destes.(MÍNIMOS)
- Completa palabras con *cc*, *ct*, *c* ou *t*.(MÍNIMOS)
- Coñece a utilidade das comiñas e a raia na escrita de diálogos.(MÍNIMOS)
- Fai as contraccións de preposición e pronome necesarias para completar enunciados dados.(MÍNIMOS)

- Divide en sílabas palabras dadas e recoñece a sílaba tónica.(MÍNIMOS)
- Clasifica palabras segundo conteñan ditongo, tritongo ou hiato.(MÍNIMOS)
- Sinala nun texto os ditongos, tritongos e hiatos.(MÍNIMOS)
- Acentúa de forma precisa unha serie de palabras con ditongo ou hiato.(MÍNIMOS)
- Clasifica unha serie de palabras en agudas, graves ou esdrúxulas e acentúaaas conforme ás regras xerais.(MÍNIMOS)
- Acentúa palabras dadas e clasificaas segundo o seu número de sílabas e segundo o seu acento.(MÍNIMOS)
- Acentúa correctamente un texto.(MÍNIMOS)
- Emprega o acento gráfico de forma precisa en palabras compostas.(MÍNIMOS)
- Forma palabras compostas a partir de dúas series dadas e indica a súa grafía e acentuación.
- Escribe a diérese nas palabras dunha serie que o precisen.(MÍNIMOS)
- Identifica razoadamente en enunciados os verbos que precisan diérese.(MÍNIMOS)
- Introduce convenientemente o apóstrofo nunha serie de enunciados.(MÍNIMOS)
- Xustifica o uso das maiúsculas nun texto.(MÍNIMOS)
- Emprega adecuadamente as maiúsculas para corrixir unha serie de enunciados.(MÍNIMOS)
- Escribe as maiúsculas precisas nun texto dado(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CAA

OBXECTIVOS

e

CONTIDOS

B3.7. Uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.(MÍNIMOS)

- Mecanismos de cohesión textual. Puntuación.(MÍNIMOS)
- O punto (punto e seguido, punto e á parte e punto final).(MÍNIMOS)
- Os puntos suspensivos.(MÍNIMOS)
- A coma.(MÍNIMOS)
- O punto e coma.(MÍNIMOS)
- Os dous puntos.(MÍNIMOS)
- Os puntos suspensivos.(MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación.(MÍNIMOS)

- Coñecer as normas de emprego, así como a utilidade dos signos de puntuación.(MÍNIMOS)
- Empregar a coma para puntuar correctamente unha serie de enunciados.(MÍNIMOS)
- Introducir punto e coma axeitadamente en enunciados.(MÍNIMOS)
- Revisar un texto e inserir todos os signos de puntuación necesarios.(MÍNIMOS)
- Explicar o uso dos dous puntos nun texto.(MÍNIMOS)
- Empregar os dous puntos adecuadamente en enunciados.(MÍNIMOS)
- Introducir correctamente os dous puntos e mais os puntos suspensivos nunha serie de enunciados.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB3.7.1. Revisa os textos para puntuar correctamente.(MÍNIMOS)

- Coñece as normas de emprego, así como a utilidade dos signos de puntuación.(MÍNIMOS)
- Emprega a coma para puntuar correctamente unha serie de enunciados.(MÍNIMOS)
- Introduce punto e coma axeitadamente en enunciados.(MÍNIMOS)
- Revisa un texto e insire todos os signos de puntuación necesarios.(MÍNIMOS)
- Explica o uso dos dous puntos nun texto.(MÍNIMOS)
- Emprega os dous puntos adecuadamente en enunciados.(MÍNIMOS)
- Introduce correctamente os dous puntos e mais os puntos suspensivos nunha serie de enunciados(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL

OBXECTIVOS

b e

CONTIDOS

B3.8. Recoñecemento das funcións sintácticas e das unidades que as desempeñan de cara á mellora da construción de textos orais e escritos con emprego dunha terminoloxía axeitada.

- Frase substantiva e frase nominal. Funcións que desempeñan

CRITERIOS AVALIACIÓN

B3.8. Recoñecer, usar e explicar as funcións sintácticas oracionais e as unidades que as desempeñan.

- Identificar frases nominais en textos.
- Analizar sintacticamente frases substantivas e nominais e recoñecer as funcións sintácticas de frases nominais en cláusulas.
- Identificar a frase adxectiva en cláusulas e analizala sintacticamente

ESTÁNDARES

LGB3.8.1. Recoñece e explica nos textos as funcións sintácticas oracionais e diferenza os elementos que as desempeñan.

- Identifica as frases nominais en textos.
- Analiza sintacticamente os títulos de obras literarias.
- Analiza a función sintáctica das frases nominais en cláusulas.
- Recoñece nun texto as frases substantivas e nominais que conteñen un adxectivo ou frase adxectiva como modificador.
- Localiza frases adxectivas en cláusulas e analizaas sintacticamente

COMPETENCIAS

CCL CAA

OBXECTIVOS

a b e

CONTIDOS

B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os presentativos, secuenciadores de adición, e mais dos mecanismos de cohesión textual como a referencia interna de tipo léxico.(MÍNIMOS)

- A cohesión textual.(MÍNIMOS)
- Os mecanismos de cohesión textual: repetición de palabras, substitución de palabras, deíxe, (MÍNIMOS)puntuación e nexos ou conectores.(MÍNIMOS)
- Mecanismos de cohesión textual.(MÍNIMOS)
- Repetición de palabras.(MÍNIMOS)
- Substitución de palabras (por sinónimos, hiperónimos, pronomes, adverbios, circunloquios e elipses)(MÍNIMOS)
- A deíxe: deíxe de persoa, de espazo e de tempo.(MÍNIMOS)
- Os nexos ou conectores textuais.(MÍNIMOS)
- Conectores aditivos, opositivos e causais ou consecutivos.(MÍNIMOS)
- Conectores textuais de espazo e tempo.(MÍNIMOS)
- Conectores organizadores do discurso(MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B3.9. Recoñecer en textos de diversa natureza e usar nas producións propias os diferentes conectores textuais e os principais mecanismos de cohesión.(MÍNIMOS)

- Recoñecer nun texto diversos mecanismos de cohesión textual e sinalar as conexións correspondentes.(MÍNIMOS)
- Empregar mecanismos de cohesión textual (deícticos e substitución de palabras) para reescribir adecuadamente un texto(MÍNIMOS).
- Identificar, de xeito progresivo e guiado, diferentes mecanismos de cohesión empregados nun texto.(MÍNIMOS)
- Recoñecer repeticións innecesarias en enunciados e reescribilos empregando mecanismos de substitución.(MÍNIMOS)
- Explicar os mecanismos de substitución empregados na súa produción escrita(MÍNIMOS)
- Identificar diversos tipos de conectores textuais, segundo a súa función.(MÍNIMOS)
- Reescribir dous anuncios por palabras realizando todas as conexións precisas entre as frases.(MÍNIMOS)
- Introducir axeitadamente unha serie de conectores textuais nun texto e explicar a súa función.(MÍNIMOS)
- Completar libremente un texto respectando os conectores dados e mantendo a coherencia de significado.(MÍNIMOS)
- Clasificar unha serie de conectores e substituílos por outros equivalentes.(MÍNIMOS)
- Empregar oralmente marcadores de espazo e tempo para completar un texto.(MÍNIMOS)
- Transformar unha listaxe numerada nun texto informativo cohesionado empregando os nexos dunha serie(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB3.9.1. Identifica, explica e usa distintos conectores, así como outros mecanismos que lle achegan cohesión a un texto.(MÍNIMOS)

- Traza nun texto as conexións correspondentes a diferentes mecanismos de cohesión destacados.(MÍNIMOS)
- Emprega mecanismos de cohesión textual (deícticos e substitución de palabras) para reescribir adecuadamente un texto.(MÍNIMOS)
- Identifica, de xeito progresivo e guiado, diferentes mecanismos de cohesión empregados nun texto.(MÍNIMOS)
- Recoñece repeticións innecesarias en enunciados e reescríbeos empregando mecanismos de substitución.(MÍNIMOS)
- Explica os mecanismos de substitución empregados na súa produción escrita.(MÍNIMOS)
- Identifica diversos tipos de conectores textuais, segundo a súa función.(MÍNIMOS)
- Reescribe dous anuncios por palabras realizando todas as conexións precisas entre as frases.(MÍNIMOS)
- Introduce axeitadamente unha serie de conectores textuais nun texto e explica a súa función.(MÍNIMOS)
- Completa libremente un texto respectando os conectores dados e mantendo a coherencia de significado.(MÍNIMOS)
- Clasifica unha serie de conectores e substitúeos por outros equivalentes.(MÍNIMOS)
- Emprega oralmente marcadores de espazo e tempo para completar un texto.(MÍNIMOS)
- Transforma unha listaxe numerada nun texto informativo cohesionado empregando nexos dunha serie(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL

OBXECTIVOS

b

CONTIDOS

B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios. Elaboración de textos atendendo a estes valores.(MÍNIMOS)

- Análise da estrutura dunha noticia.(MÍNIMOS)
- Análise, coa axuda dun cadro, da estrutura dun poema

CRITERIOS AVALIACIÓN

B3.10. Sintetizar o contido e identificar a estrutura de textos. Elaborar producións propias segundo estes parámetros.(MÍNIMOS)

- Determinar os parágrafos que conforman unha noticia e o tema principal de cada un deles, así como a idea central do texto.(MÍNIMOS)
- Analizar, coa axuda dun cadro, a estrutura do poema

ESTÁNDARES

LGB3.10.1. Determina o tema, delimita a estrutura e identifica a progresión temática en producións propias e alleas. Elabora textos nos que ten en conta os parámetros anteriores.(MÍNIMOS)

- Determina os parágrafos que conforman unha noticia e o tema principal de cada un deles, así como a idea central do texto.(MÍNIMOS)
- Analiza, coa axuda dun cadro, a estrutura do poema.

COMPETENCIAS

CCL

OBXECTIVOS

e

CONTIDOS

B3.11. Recoñecemento e delimitación na intención comunicativa expresada.(MÍNIMOS)

- Comentario da intención comunicativa que evidencia un texto.(MÍNIMOS)
- A narración: personaxes, espazo e tempo.(MÍNIMOS)
- Estrutura da narración.(MÍNIMOS)
- A voz narradora e o punto de vista.(MÍNIMOS)
- Lectura crítica dun texto narrativo.
- A descrición.(MÍNIMOS)
- Descrición obxectiva e descrición subxectiva.(MÍNIMOS)
- Características lingüísticas dos textos descritivos.(MÍNIMOS)
- Lectura crítica e comparación de textos literarios descritivos.
- O diálogo.(MÍNIMOS)
- Estilo directo e estilo indirecto.(MÍNIMOS)

- Os verbos máis usuais no estilo indirecto.(MÍNIMOS)
- Lectura comprensiva dun cómic: «Love in the ESO», de Jacobo Fernández Serrano.(MÍNIMOS)
- A banda deseñada: características.(MÍNIMOS)
- A elipse narrativa.(MÍNIMOS)
- Os tipos de plano e o ángulo de visión.
- As palabras das bandas deseñadas.
- Imaxes en movemento: signos cinéticos.
- As metáforas visuais.
- A importancia do guión.

CRITERIOS AVALIACIÓN

B3.11. Comprender o sentido global e a intención comunicativa de textos orais e escritos.(MÍNIMOS)

- Comentar a intención comunicativa que evidencia o texto.(MÍNIMOS)
- Ler comprensiva e criticamente un texto narrativo.
- Identificar e describir os elementos que compoñen un texto narrativo: personaxes, espazo e tempo.(MÍNIMOS)
- Comentar a estrutura dun texto narrativo.(MÍNIMOS)
- Recoñecer a voz narradora, así como o punto de vista empregado nun texto narrativo.(MÍNIMOS)
- Ler criticamente e comparar varios textos literarios descritivos.
- Distinguir razoadamente descrições subxectivas de descrições obxectivas e producir textos breves de ambos os tipos.(MÍNIMOS)
- Comentar, de xeito guiado, os recursos lingüísticos e literarios empregados en textos descritivos.(MÍNIMOS)
- Escribir un retrato breve tomando como modelo un texto comentado.(MÍNIMOS)
- Escribir un retrato breve a partir dunha fotografía.(MÍNIMOS)
- Recoñecer nun texto unha hipérbole e facer unha descripción empregando este recurso.(MÍNIMOS)
- Diferenciar razoadamente en textos a utilización do estilo directo e indirecto.(MÍNIMOS)
- Transformar diálogos dados empregando tanto o estilo directo como o indirecto.(MÍNIMOS)
- Recoñecer os verbos empregados nun texto propio en estilo indirecto.(MÍNIMOS)
- Ler comprensivamente un cómic e reconstruír o seu sentido global respondendo preguntas.(MÍNIMOS)
- Coñecer e apreciar os trazos xerais do cómic como linguaxe artística.(MÍNIMOS)
- Identificar e explicar as elipses narrativas en dúas tiras de cómic.(MÍNIMOS)
- Identificar e explicar en grupo as elipses narrativas que se dan no cómic lido na unidade.(MÍNIMOS)
- Analizar os diferentes tipos de plano empregados no cómic lido na unidade, en relación coa súa función narrativa.
- Analizar os diferentes ángulos de visión presentes no cómic lido na unidade e explicar a súa función.
- Localizar as onomatopeas no cómic lido na unidade e interpretar o seu significado.
- Identificar e explicar os signos cinéticos empregados na banda deseñada que abre a unidade.
- Recoñecer e interpretar as metáforas presentes na banda deseñada da primeira sección da unidade.
- Sinalar os diferentes tipos de globo empregados na banda deseñada lida e comentar o seu significado.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB3.11.1. Interpreta o sentido de textos orais e escritos, identifica a intención comunicativa e a recoñece a postura de cada emisor.(MÍNIMOS)

- Comenta a intención comunicativa que evidencia o texto.(MÍNIMOS)
- Le comprensiva e criticamente un texto narrativo.(MÍNIMOS)
- Identifica e describe os elementos que compoñen un texto narrativo: personaxes, espazo e tempo.
- Comenta a estrutura dun texto narrativo.(MÍNIMOS)
- Recoñece a voz narradora no texto e di cal é o punto de vista empregado.(MÍNIMOS)
- Le criticamente e compara varios textos literarios descritivos.
- Distingue razoadamente descrições subxectivas e obxectivas e produce textos breves de ambos os tipos.(MÍNIMOS)
- Comenta, de xeito guiado, os recursos lingüísticos e literarios empregados en textos descritivos.(MÍNIMOS)
- Escrib un retrato breve tomando como modelo un texto comentado.(MÍNIMOS)
- Escrib un retrato breve a partir dunha fotografía.(MÍNIMOS)
- Recoñece nun texto unha hipérbole e fai unha descripción empregando este recurso.(MÍNIMOS)
- Diferencia razoadamente en textos a utilización do estilo directo e indirecto.(MÍNIMOS)
- Transforma diálogos dados empregando tanto o estilo directo como o indirecto.(MÍNIMOS)
- Repara nos verbos empregados nun texto propio en estilo indirecto e realiza con eles unha listaxe.(MÍNIMOS)
- Le comprensivamente un cómic e reconstrúe o seu sentido global respondendo preguntas.(MÍNIMOS)
- Coñece, identifica e interpreta os trazos xerais da linguaxe do cómic.(MÍNIMOS)

- Aprecia a linguaxe do cómic como manifestación artística.(MÍNIMOS)
- Identifica e explica as elipses narrativas en dúas tiras de cómic.(MÍNIMOS)
- Identifica e explica en grupo as elipses narrativas que se dan no cómic lido na unidade.
- Analiza os diferentes tipos de plano empregados no cómic lido na unidade, en relación coa súa función narrativa.
- Analiza os diferentes ángulos de visión presentes no cómic lido na unidade e explica a súa función.
- Localiza as onomatopeas no cómic lido na unidade e explica o seu significado.
- Identifica e explica os signos cinéticos empregados na banda deseñada que abre a unidade.
- Recoñece e interpreta as metáforas presentes na banda deseñada da primeira sección da unidade.
- Sinala os diferentes tipos de globo empregados na banda deseñada e comenta o seu significado.

COMPETENCIAS

CLC CSC

OBXECTIVOS

b e h

CONTIDOS

B3.12. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais

CRITERIOS AVALIACIÓN

B3.12. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais

ESTÁNDARES

LGB3.12.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe

COMPETENCIAS

CCL CAA CD

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

OBXECTIVOS

ñ o

CONTIDOS

B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega, afirmando o plurilingüismo. A lusofonía.(MÍNIMOS)

- A familia románica ou neolatina.
- A fragmentación do latín vulgar.
- Lusofonía. A nosa lingua irmá: o portugués.(MÍNIMOS)
- Linguas de substrato e superestrato.MÍNIMO
- Distinción entre bilingüismo individual e bilingüismo social e comprensión e aplicación do concepto de diglosia á análise sociolingüística do seu contorno e da realidade galega.(MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a importancia da lusofonía e incorporar ferramentas en rede desta comunidade cultural.(MÍNIMOS)

- Ter unha idea xeral acerca da familia románica e a distribución xeográfica e situación sociolingüística das linguas neolatinas.(MÍNIMOS)
- Reflexionar sobre as causas que determinaron historicamente a distribución das linguas peninsulares comparando mapas cronolóxicos.

- Inferir as diversas evolucións de termos latinos e comparar as semellanzas entre as linguas románicas máis próximas.
- Situar nun mapa do mundo os países de lingua portuguesa e procurar en Internet información básica sobre estes.(MÍNIMOS)
- Empregar recursos en liña e dicionarios da lingua portuguesa.
- Distinguir entre bilingüismo individual e bilingüismo social e comprender e aplicar o concepto de diglosia á análise sociolingüística do seu contorno e da realidade galega(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB4.1.3. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e amósase capaz de explicar a súa postura.(MÍNIMOS)

- Distingue entre bilingüismo individual e bilingüismo social e comprende o concepto de diglosia. (MÍNIMOS)

LGB4.1.4. Coñece as linguas que forman parte da nosa familia lingüística.(MÍNIMOS)

- Ten unha idea xeral acerca da familia románica e a distribución xeográfica e situación sociolingüística das linguas neolatinas.(MÍNIMOS)
- Compara en mapas a distribución das linguas peninsulares en diferentes momentos históricos e reflexiona sobre as causas das mudanzas acontecidas.
- Completa unha táboa de linguas románicas inferindo as diversas evolucións de termos latinos e comparando as semellanzas entre as linguas máis próximas.

LGB4.1.5. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e a importancia desta na vida social e económica galega.(MÍNIMOS)

- Sitúa nun mapa do mundo os países de lingua portuguesa.(MÍNIMOS)
- Procura en Internet información básica sobre os países lusófonos.

LGB4.1.6. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en lingua portuguesa (buscadores e enciclopedias).

- Emprega recursos en liña en lingua portuguesa: xogos para ampliar vocabulario, xornais portugueses e brasileiros e radio.
- Consulta dicionarios en liña da lingua portuguesa.

COMPETENCIAS

CCL CSC CD

OBXECTIVOS

ñ o

CONTIDOS

B4.2. Situación sociolingüística do galego, observación da situación sociolingüística en canto a usos e actitudes no contorno máis próximo (aula e barrio), con aproximación aos prexuízos lingüísticos máis evidentes.(MÍNIMOS)

- Linguas en contacto: bilingüismo social, bilingüismo individual e diglosia.(MÍNIMOS)
- Descrición da situación sociolingüística de Galicia atendendo ás causas dos prexuízos lingüísticos.(MÍNIMOS)
- Análise da distribución do uso do galego en función da idade e da zona xeográfica a partir de gráficos.
- Análise das consecuencias da alternancia de códigos no que respecta ao status da lingua minorizada como «lingua oculta».(MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega.(MÍNIMOS)

- Analizar, seguindo unhas pautas, a distribución do galego e o castelán nos diversos ámbitos de uso do seu contorno.(MÍNIMOS)
- Reflexionar, coa axuda dun cadro, sobre o seu nivel de competencia nas dúas linguas en contacto en relación cos ámbitos de adquisición destas.(MÍNIMOS)
- Experimentar e describir un proceso de cambio de lingua tirando conclusións positivas sobre as consecuencias deste.(MÍNIMOS)
- Realizar inferencias, respondendo preguntas, sobre a situación sociolingüística do galego en relación cos ámbitos de adquisición das dúas linguas en contacto en Galicia.(MÍNIMOS)
- Describir a situación sociolingüística de Galicia atendendo ás causas dos prexuízos lingüísticos.(MÍNIMOS)
- Analizar a distribución do uso do galego en función da idade e da zona xeográfica a partir de gráficos.(MÍNIMOS)
- Analizar as consecuencias da alternancia de códigos no que respecta ao status da lingua minorizada como «lingua oculta»(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB4.2.1. Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia.(MÍNIMOS)

- Aplica o concepto de diglosia á análise sociolingüística do seu contorno, así como do propio uso e nivel de competencia nas dúas linguas en contacto.(MÍNIMOS)
- Analiza, seguindo unhas pautas, a distribución do galego e o castelán nos diversos ámbitos de uso do seu contorno.(MÍNIMOS)
- Reflexiona, coa axuda dun cadro, sobre o seu nivel de competencia nas dúas linguas en contacto en relación cos ámbitos de adquisición destas.(MÍNIMOS)
- Experimenta e describe un proceso de cambio de lingua e tira conclusións positivas sobre as consecuencias deste.
- Realiza inferencias, respondendo preguntas, sobre a situación sociolingüística do galego en relación cos ámbitos de adquisición das dúas linguas en contacto en Galicia.(MÍNIMOS)
- Describe a situación sociolingüística de Galicia atendendo ás causas dos prexuízos lingüísticos.(MÍNIMOS)
- Explica os factores que determinan a alternancia e mestura de códigos en contextos de contacto de linguas.(MÍNIMOS)
- Analiza as consecuencias da alternancia de códigos no que respecta ao status da lingua minorizada como «lingua oculta».(MÍNIMOS)

LGB4.2.2. Analiza gráficas sobre o uso do galego segundo a idade das persoas.(MÍNIMOS)

- Analiza a distribución do uso do galego en función da idade e da zona xeográfica a partir de gráficos.(MÍNIMOS)

LGB4.2.3. Identifica os castelanismos nas producións lingüísticas e depura estes elementos no seu propio discurso.(MÍNIMOS)

- Analiza a presenza de castelanismos e desviacións da lingua estándar en discursos orais e escritos e ofrece as solucións normativas correspondentes.(MÍNIMOS)
- Define o concepto «neofalante».(MÍNIMOS)
- Fai uso dos coñecementos adquiridos para definir o concepto «castrapo».(MÍNIMOS)
- Reflexiona en grupo sobre as connotacións asociadas ao «castrapo». (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CSC CD

OBXECTIVOS

ñ o

CONTIDOS

B4.3. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.(MÍNIMOS)

- O proceso de normalización lingüística.(MÍNIMOS)
- Linguas en contacto: alternancia e mestura de códigos.(MÍNIMOS)
- Lingua oculta.(MÍNIMOS)
- Interferencias lingüísticas.(MÍNIMOS)
- A norma estándar. (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.(MÍNIMOS)

- Reflexionar sobre o proceso de normalización do galego e a eficacia das medidas aplicadas até o momento en Galicia.(MÍNIMOS)
- Ofrecer mostras explícitas da súa comprensión do concepto normalización lingüística.(MÍNIMOS)
- Analizar o proceso de normalización do galego atendendo ao momento histórico en que se iniciou.
- Coñecer e valorar outros casos de planificación lingüística comparables ao do galego.
- Comparar a situación sociolingüística actual coas etapas anteriores do idioma desde a súa orixe.
- Analizar de xeito guiado o grao de influencia dos factores que determinaron a súa propia instalación na lingua habitual.
- Valorar a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización do galego.(MÍNIMOS)
- Analizar a presenza de castelanismos e desviacións da lingua estándar en discursos orais e escritos e ofrecer as solucións normativas correspondentes.(MÍNIMOS)
- Definir o concepto «neofalante».(MÍNIMOS)
- Facer uso dos coñecementos adquiridos para definir o concepto «castrapo».(MÍNIMOS)
- Reflexionar en grupo sobre as connotacións asociadas ao «castrapo».(MÍNIMOS)
- Analizar, coa axuda dun cadro, a súa propia práctica lingüística atendendo á alternancia de códigos e rexistros en función da situación comunicativa.(MÍNIMOS)

- Reflexionar, a partir da autoanálise, sobre a influencia dos prexuízos relacionados co prestixio social á hora de cambiar de lingua.(MÍNIMOS)
- Valorar a importancia da súa contribución individual á normalización da lingua galega en todos os ámbitos de uso(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras da lingua galega.(MÍNIMOS)

- Reflexiona sobre o proceso de normalización do galego e a eficacia das medidas aplicadas até o momento en Galicia.(MÍNIMOS)

LGB4.3.2. Comprende o concepto normalización e explica o proceso normalizador do galego.(MÍNIMOS)

- Ofrece mostras explícitas da súa comprensión do concepto normalización lingüística.(MÍNIMOS)
- Analiza o proceso de normalización do galego atendendo ao momento histórico en que se iniciou.
- Coñece e valora outros casos de planificación lingüística comparables ao do galego.
- Compara a situación sociolingüística actual coas etapas anteriores do idioma desde a súa orixe. LGB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.
- Analiza de xeito guiado o grao de influencia dos factores que determinaron a súa propia instalación na lingua habitual.
- Valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización do galego.(MÍNIMOS)
- Analiza, coa axuda dun cadro, a súa propia práctica lingüística atendendo á alternancia de códigos e rexistros en función da situación comunicativa.(MÍNIMOS)
- Reflexiona, a partir da autoanálise, sobre a influencia dos prexuízos relacionados co prestixio social á hora de cambiar de lingua.(MÍNIMOS)
- Valorar a importancia da súa contribución individual á normalización da lingua galega en todos os ámbitos de uso (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CSC

OBXECTIVOS

l ñ o

CONTIDOS

B4.4. A orixe e formación da lingua galega. Etapas da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916, e análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes. **MÍNIMO**

- Historia social da lingua galega: o esplendor.
- Características da lingua medieval.
- Historia social da lingua galega: a decadencia.
- A marxinação do galego na Idade Moderna.
- Galego, lingua maioritaria.
- Historia social da lingua galega: a dignificación.
- Os ilustrados: as primeiras reivindicacións do idioma.
- O Rexurdimento: a recuperación do galego como lingua escrita.
- Distribución social das linguas no século XIX.
- Análise da situación sociolingüística do galego ao longo da súa historia

CRITERIOS AVALIACIÓN

B4.4. Recoñecer os principais elementos na orixe e formación da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua desde os seus inicios ata 1916.**MÍNIMO**

- Coñecer os trazos característicos da lingua medieval, identificándoa como galego-portugués.
- escoitar e reproducir a pronuncia da lingua medieval.
- Coñecer o contexto histórico e a situación sociolingüística da lingua na Idade Media.**MÍNIMO**
- Investigar e reflexionar sobre o papel de Afonso X na historia da lingua.
- Procurar información en Internet sobre a evolución histórica da lingua na Idade Media e realizar un resumo cos datos máis relevantes.
- Procurar información sobre a historia da lingua provenzal e comparala coa da lingua galega.
- Procurar na web información sobre as características lingüísticas da lingua medieval.
- Coñecer o contexto sociohistórico, político e cultural do galego na Idade Moderna.
- Facer uso de coñecementos previos para tirar conclusións da comparación entre os Séculos Escuros e o Século de Ouro español

- Comprender as causas sociohistóricas do proceso de substitución do galego polo castelán na Idade Moderna, así como as consecuencias da marxinación do idioma na súa historia social.
- Analizar as razóns do mantemento cuantitativo do idioma na Idade Moderna malia sufrir un proceso de marxinación nos usos formais.
- Completar un gráfico plasmando a relación entre a xerarquía social e o idioma na Idade Moderna.
- Utilizar un esquema e un gráfico para realizar inferencias sobre o proceso de substitución do galego polo castelán na Idade Moderna.
- Analizar lingüisticamente textos de Curros Enríquez e recoñecer as diferenzas coa normativa actual.
- Describir a situación sociolingüística do galego na etapa da Ilustración e recoñecer as figuras relevantes no proceso de dignificación do idioma.
- Describir a situación sociolingüística do galego no Rexurdimento e coñecer as primeiras obras e publicacións da etapa.
- Elaborar un esquema coas principais características sociolingüísticas e literarias dos tres períodos da historia da lingua estudados no curso.
- Comentar as motivacións didácticas de Martín Sarmiento a partir de dous textos breves do autor.
- Realizar unha análise guiada da situación sociolingüística do galego no Rexurdimento a partir dos datos sobre as escollas lingüísticas dos autores relevantes.
- Interpretar un gráfico sobre a distribución social do galego e o castelán no século XIX.
- Aplicar os conceptos sociolingüísticos estudados ao longo do curso para analizar, coa axuda dun esquema, a situación social do galego ao longo das sucesivas etapas da súa historia.

ESTÁNDARES

LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos na orixe e formación da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.

- Coñece os trazos característicos da lingua medieval e identifícaa como galego-portugués.
- Escoita, reparando na pronuncia, audicións que reproducen as características fonéticas da lingua medieval.
- Le poemas de Martín Codax na pronuncia da época.
- Analiza lingüisticamente textos de Curros Enríquez e sinala as diferenzas coa normativa actual.

LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916. **MÍNIMO**

- Coñece o contexto histórico e a situación sociolingüística da lingua durante a Idade Media. **MÍNIMO**
- Describe o contexto sociohistórico, político e cultural do galego na Idade Moderna.
- Fai uso de coñecementos previos para tirar conclusións da comparación entre os Séculos Escuros e o Século de Ouro español.
- Describe a situación sociolingüística do galego na etapa da Ilustración e recoñece as figuras relevantes no proceso de dignificación do idioma.
- Describe a situación sociolingüística do galego no Rexurdimento e coñece as primeiras obras e publicacións da etapa.
- Elabora un esquema coas principais características sociolingüísticas e literarias dos tres períodos da historia da lingua estudados no curso.

LGB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.

- Describe as causas sociohistóricas do proceso de substitución do galego polo castelán na Idade Moderna. LGB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.
- Investiga e reflexiona sobre o papel de Afonso X o Sabio na historia da lingua galega
- Describe as consecuencias da marxinación do idioma na Idade Moderna.
- Explica as razóns do mantemento cuantitativo do idioma na Idade Moderna malia sufrir un proceso de marxinación nos usos formais.
- Comenta as motivacións didácticas de Martín Sarmiento a partir de dous textos breves do autor.
- Realiza unha análise guiada da situación sociolingüística do galego no Rexurdimento a partir dos datos sobre as escollas lingüísticas dos autores relevantes.
- Aplica os conceptos sociolingüísticos estudados ao longo do curso para analizar, coa axuda dun esquema, a situación social do galego ao longo das sucesivas etapas da súa historia.

LGB4.4.5. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.

- Procura na web información sobre a evolución histórica da lingua durante a Idade Media e realiza un resumo dos feitos máis importantes de cada etapa.
- Procura información sobre a historia da lingua provenzal e compáraa coa da lingua galega.
- Procura na web información sobre as características lingüísticas da lingua medieval.
- Completa un gráfico plasmando a relación entre a xerarquía social e o idioma na Idade Moderna.

- Utiliza un esquema e un gráfico para realizar inferencias sobre o proceso de substitución do galego polo castelán na Idade Moderna.
- Ofrece mostras explícitas da correcta interpretación dun gráfico sobre a distribución social do galego e o castelán no século XIX

COMPETENCIAS

CCL CSC CD

OBXECTIVOS

ñ o

CONTIDOS

B4.5. Situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español.(MÍNIMOS)

Lexislación lingüística: Lei de Normalización Lingüística. O Plan Xeral de Normalización da Lingua Galega (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B4.5. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español.(MÍNIMOS)

Coñecer as principais medidas da Lei de Normalización Lingüística, así como a existencia do Plan Xeral de Normalización da Lingua Galega (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB4.5.1. Coñece a lexislación estatal e autonómica que regula a utilización do galego e a súa promoción.(MÍNIMOS)

Coñece as principais medidas da Lei de Normalización Lingüística, así como a existencia do Plan Xeral de Normalización da Lingua Galega (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CSC

OBXECTIVOS

ñ o

CONTIDOS

B4.6. Prexuizos lingüísticos.(MÍNIMOS)

- Reflexión oral sobre os prexuizos lingüísticos na actualidade.(MÍNIMOS)
- Formación da imaxe social das linguas.(MÍNIMOS)
- Linguas en contacto: prexuizos lingüísticos (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B4.6. Identificar os prexuizos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.(MÍNIMOS)

- Conceptualizar a formación da imaxe social das linguas e definir e exemplificar o que son os prexuizos lingüísticos.(MÍNIMOS)
- Analizar a orixe dos prexuizos sobre a lingua galega na Idade Moderna e reflexionar sobre a súa pervivencia na actualidade.(MÍNIMOS)
- Comprender as causas históricas da presenza de prexuizos lingüísticos sobre o galego na actualidade.(MÍNIMOS)
- Analizar, completando dúas táboas, a formación de prexuizos lingüísticos desde o século XVI en relación coa distribución social do idioma.(MÍNIMOS)
- Realizar, de xeito guiado, unha autoanálise para detectar prexuizos sobre o galego.(MÍNIMOS)
- Empregar os coñecementos previos para rebater prexuizos sobre o galego.(MÍNIMOS)
- Detectar prexuizos lingüísticos en transcripcións de opinións sobre o galego.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB4.6.1. Coñece o que é un prexuizo, detecta e analiza a presenza de prexuizos de carácter sociocultural e sociopolítico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.(MÍNIMOS)

- Conceptualiza a formación da imaxe social das linguas e define prexuizo lingüístico ofrecendo exemplos.(MÍNIMOS)
- Analiza a orixe dos prexuizos sobre a lingua galega na Idade Moderna e reflexiona sobre a súa pervivencia na actualidade.(MÍNIMOS)
- Explica as causas históricas da presenza de prexuizos lingüísticos cara ao galego na actualidade.(MÍNIMOS)
- Analiza, completando dúas táboas, a formación de prexuizos lingüísticos desde o século XVI en relación coa distribución social do idioma.(MÍNIMOS)
- Analiza, de xeito guiado, as propias opinións sobre as persoas en función da súa idade e ámbito xeográfico e detecta prexuizos sobre o galego.(MÍNIMOS)

- Emprega os coñecementos previos para rebater prexuizos cara ao galego.(MÍNIMOS)
- Detecta prexuizos lingüísticos en transcricións de opinións sobre o galego.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CSC

OBXECTIVOS

ñ o

CONTIDOS

B4.7. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.(MÍNIMOS)

- A variación e as variedades lingüísticas.(MÍNIMOS)
- Variación social.(MÍNIMOS)
- Variación situacional.(MÍNIMOS)
- As xergas.(MÍNIMOS)
- O seseo, a gheada e outros trazos fonéticos do galego(MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B4.7. Identificar e clasificar as variantes diastráticas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega, valorala como variante unificadora e apreciar a variante diatópica propia.(MÍNIMOS)

- Identificar nun texto oral os trazos propios dunha variante diastrática.(MÍNIMOS)
 - Identificar nun texto poético o léxico propio dunha xerga xuvenil.(MÍNIMOS)
 - Recoñecer os trazos da variedade estándar e valorala como variante unificadora.(MÍNIMOS)
 - Comprender o concepto de «falar ben» en relación co dominio de diferentes rexistros lingüísticos.(MÍNIMOS)
 - Distinguir as variantes situacionais da lingua e localizar nun texto os trazos propios do rexistro coloquial, coa axuda dunha guía.(MÍNIMOS)
 - Identificar e distinguir as características da linguaxe oral das da linguaxe escrita.(MÍNIMOS)
- Mostrar a súa comprensión e rexeitamento dos prexuizos sobre as variedades dialectais (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGB4.7.1. Identifica e clasifica as variantes diastráticas do galego.(MÍNIMOS)

- Identifica nun texto oral os trazos propios dunha variante diastrática.(MÍNIMOS)
- Identifica nun texto poético o léxico propio dunha xerga xuvenil.(MÍNIMOS)

LGB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.(MÍNIMOS)

- Recoñece os trazos da variedade estándar e valóraa como variante unificadora.(MÍNIMOS)
- Comprende o concepto de «falar ben» en relación co dominio de diferentes rexistros lingüísticos.(MÍNIMOS)
- Distingue as variantes situacionais da lingua e localiza nun texto os trazos propios do rexistro coloquial, coa axuda dunha guía.(MÍNIMOS)
- Identifica e distingue as características da linguaxe oral das da linguaxe escrita.(MÍNIMOS)

LGB4.7.3. Rexeita os prexuizos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.

Comprende e rexeita os prexuizos sobre as variedades dialectais (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CSC

BLOQUE 5: EDUCACIÓN LITERARIA

OBXECTIVOS

h l

CONTIDOS

B5.1. Identificación e comprensión das distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.(MÍNIMOS)

- A Galicia medieval.(MÍNIMOS)
- A literatura medieval. Os cancioneros. Autores e intérpretes.(MÍNIMOS)
- A lírica medieval: cadro da lírica profana e relixiosa.(MÍNIMOS)
- A cantiga de amigo: orixe, características temáticas e valores simbólicos.(MÍNIMOS)

- Recursos formais nas cantigas de amigo.(MÍNIMOS)
- Tipos de cantigas de amigo.(MÍNIMOS)
- A cantiga de amor: orixe, características temáticas e recursos formais.(MÍNIMOS)
- Tipos de cantigas de amor: cantigas de refrán e cantigas de mestría.(MÍNIMOS)
- As cantigas de escarnio e maldicir: temas e recursos formais.(MÍNIMOS)
- Lírica relixiosa: as cantigas de Santa María.(MÍNIMOS)
- Xéneros menores: pastorelas, tenzóns e pranto(MÍNIMOS).
- Prosa medieval.(MÍNIMOS)
- O Galego Medio: contexto histórico e sociolingüístico dos Séculos Escuros.(MÍNIMOS)
- Mostras literarias dos Séculos Escuros (XVI- XVII): literatura culta e literatura popular.(MÍNIMOS)
- A Ilustración (século XIX).(MÍNIMOS)
- Os precursores: Xoán Manuel Pintos e Francisco Añón.(MÍNIMOS)
- O Rexurdimento: contexto socio-histórico(MÍNIMOS).
- A situación da cultura e da lingua no Rexurdimento.(MÍNIMOS)
- O novo pensamento: o galeguismo (o provincialismo, o federalismo, o rexionalismo e o nacionalismo).(MÍNIMOS)
- Rosalía de Castro: biografía e obra.(MÍNIMOS)
- Rosalía: muller escritora en galego.(MÍNIMOS)
- Contexto socio-histórico da obra de Rosalía de Castro.(MÍNIMOS)
- *Cantares gallegos*: estrutura, estilo e temáticas.(MÍNIMOS)
- *Follas novas*: estrutura, estilo e temáticas(MÍNIMOS)
- Manuel Curros Enríquez: biografía e obra.(MÍNIMOS)
- *Aires da miña terra*: liñas temáticas.(MÍNIMOS)
- *O divino sainete*.(MÍNIMOS)
- Eduardo Pondal: biografía e obra.(MÍNIMOS)
- *Queixumes dos pinos*: o celtismo, o ossianismo, a natureza e a virilidade.(MÍNIMOS)
- *Os Eoas*.(MÍNIMOS)
- Lingua e estilo na obra de Pondal.(MÍNIMOS)
- A Galicia de finais do século XXI e comezos do século XX.(MÍNIMOS)
- A poesía de «Entre dous séculos».
- O popularismo: Valentín Lamas Carvajal, Benito Losada e Manuel Leiras Pulpeiro.
- O academicismo: Evaristo Martelo Paumán, Florencio Vaamonde Lores e Alberto García Ferreiro.
- A prosa e o teatro anteriores ás Irmandades da Fala: contexto sociohistórico.
- A novela: Marcial Valladares e Antonio López Ferreiro.
- O relato: Valentín Lamas Carvajal, Heraclio Pérez Placer e Francisco Álvarez de Nóvoa.
- O teatro. A Escola Rexional de Declamación

CRITERIOS AVALIACIÓN

B5.1. Identificar e comprender as distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.(MÍNIMOS)

- Coñecer o contexto sociocultural da literatura medieval, os seus autores e intérpretes e os principais cancioneros en que se conserva a lírica.(MÍNIMOS)
- Distinguir entre lírica profana e relixiosa e entre os xéneros profanos.(MÍNIMOS)
- Comprender e identificar as principais características formais e temáticas das cantigas de amigo e diferenciar os seus subxéneros.(MÍNIMOS)
- Reflexionar, respondendo preguntas, sobre a funcionalidade dos recursos de repetición nas cantigas e poñer isto en relación coa música actual.(MÍNIMOS)
- Comprender a relación das cantigas de amor coa teoría do amor cortés.
- Coñecer os principais recursos formais característicos das cantigas de amor.
- Coñecer e distinguir os subxéneros das cantigas de amor.(MÍNIMOS)
- Poñer en relación as cantigas de escarnio e maldicir coas características da sociedade medieval.(MÍNIMOS)
- Coñecer as diferenzas entre a cantiga de escarnio e a cantiga de maldicir.
- Comprender a orixinalidade da lírica medieval fronte á prosa.(MÍNIMOS)
- Valorar razoadamente a importancia das cantigas de Santa María na súa época.(MÍNIMOS)
- Coñecer o contexto sociohistórico dos Séculos Escuros (XVI-XII), a Ilustración (XVIII) e o Prerrexurdimento (XIX).(MÍNIMOS)
- Considerar, no seu contexto, a Xoán Manuel Pintos e Francisco Añón como precursores do Rexurdimento e coñecer as obras destacadas da etapa.

- Coñecer o contexto sociohistórico do Rexurdimento, así como os principais autores e publicacións da época.(MÍNIMOS)
- Definir as sucesivas fases do galeguismo, desde o seu nacemento en 1840 até o nacionalismo do século XX.
- Situar a Rosalía de Castro no seu contexto histórico e reflexionar sobre a importancia da súa traxectoria vital e literaria en relación cos condicionamentos propios da sociedade patriarcal decimonónica(MÍNIMOS)
- Coñecer os principais trazos formais, estruturais e temáticos de *Cantares gallegos e Follas novas*.(MÍNIMOS)
- Reflexionar sobre as relacións temáticas e os trazos comúns e distintivos dos dous poemarios en galego de Rosalía de Castro e ter unha visión de conxunto da súa obra.(MÍNIMOS)
- Coñecer os principais datos biográficos de Manuel Curros Enríquez e situar na súa época a traxectoria do autor.(MÍNIMOS)
- Coñecer a estrutura e principais liñas temáticas de *Aires da miña terra*.(MÍNIMOS)
- Coñecer as principais características de *O divino sainete* e reflexionar sobre o obxectivo central da obra.(MÍNIMOS)
- Explicar a concepción da poesía defendida por Manuel Curros Enríquez, en relación co seu estilo.
- Coñecer os principais datos biográficos de Eduardo Pondal e situar na súa época a traxectoria do autor.(MÍNIMOS)
- Describir as principais liñas temáticas e estilísticas de *Queixumes dos pinos*.(MÍNIMOS)
- Coñecer os grandes trazos de *Os Eoas*.
- Identificar e explicar os trazos estilísticos de Pondal.(MÍNIMOS)
- Reflexionar sobre a funcionalidade do celtismo na obra de Pondal.(MÍNIMOS)
- Explicar o papel da paisaxe na obra de Pondal.
- Describir a Galicia de finais do século XIX e comezos do século XX.
- Describir o contexto sociohistórico en que se desenvolveron o teatro e a prosa do período previo ás Irmandades da Fala.
- Coñecer os principais autores e manifestacións literarias en prosa e teatro da época previa ás Irmandades da Fala.
- Reflexionar sobre as dificultades dos autores á hora de escribir prosa na época.
- Describir as principais liñas temáticas abordadas na narrativa galega do período estudado.
- Valorar a existencia da Escola Rexional de Declamación no seu contexto sociohistórico e sintetizar a súa historia e obxectivos.
- Ler comprensivamente unha escolma de textos poéticos e adscribilos ás principais liñas temáticas da época.(MÍNIMOS)
- Identificar os poemas de carácter intimista.(MÍNIMOS)
- Recoñecer na escolma un poema épico.(MÍNIMOS)
- Ler comprensivamente dous textos narrativos e un texto dramático anteriores ás Irmandades da Fala.
- Comentar un fragmento da obra *Maxina ou a filla espúrea*, de Marcial Valladares, en relación coas características propias da narrativa decimonónica.
- Comentar a intención modernizadora de Francisco Álvarez de Nóvoa a partir dun fragmento dun relato da obra *Pé das Burgas*.
- Comentar, desde o punto de vista temático, un fragmento da obra *A Ponte*, de Manuel Lugo Freire

ESTÁNDARES

LGLB5.1.1. Identifica as distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.(MÍNIMOS)

- Coñece o contexto sociocultural da literatura medieval, os seus autores e intérpretes e os principais cancioneros en que se conserva a lírica.(MÍNIMOS)
- Coñece o contexto sociohistórico dos Séculos Escuros (XVI-XII), a Ilustración (XVIII) e o Prerrexurdimento (XIX).(MÍNIMOS)
- Menciona, no seu contexto, a Xoán Manuel Pintos e Francisco Añón como precursores do Rexurdimento e coñece as obras destacadas da etapa.
- Describe o contexto sociohistórico do Rexurdimento e coñece os principais autores e publicacións da época.(MÍNIMOS)
- Define as sucesivas fases do galeguismo, desde o seu nacemento en 1840 até o nacionalismo do século XX.

LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente as distintas épocas e períodos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916 e sinala os seus principais trazos característicos.(MÍNIMOS)

- Distingue entre a lírica profana e relixiosa, así como entre os xéneros profanos.(MÍNIMOS)
- Identifica as características principais das cantigas de amigo e distingue os diferentes subxéneros.
- Reflexiona, respondendo preguntas, sobre a funcionalidade dos recursos formais de repetición nas cantigas e pon isto en relación coa música actual.(MÍNIMOS)
- Explica a relación das cantigas de amor coa teoría do amor cortés.
- Sinala os recursos formais característicos das cantigas de amor.
- Coñece e distingue os subxéneros das cantigas de amor.(MÍNIMOS)
- Pon en relación as cantigas de escarnio e maldicir coas características da sociedade medieval.(MÍNIMOS)

- Coñece as diferenzas entre a cantiga de escarnio e a cantiga de maldicir.
- Explica a orixinalidade da lírica medieval fronte á prosa.
- Valora razoadamente a importancia das cantigas de Santa María na súa época.(MÍNIMOS)
- Describe as causas e consecuencias da existencia do período denominado Séculos Escuros na historia da cultura e literatura galegas.(MÍNIMOS)
- Explica razoadamente as mudanzas na situación da lingua galega no século XVIII e destaca a importancia do Padre Feixoo e o Padre Sarmiento na recuperación do idioma.
- Sitúa a Rosalía de Castro no seu contexto histórico e reflexiona sobre a importancia da súa traxectoria vital e literaria en relación cos condicionamentos propios da sociedade patriarcal decimonónica.(MÍNIMOS)
- Explica os principais trazos formais, estruturais e temáticos de *Cantares gallegos*.(MÍNIMOS)
- Coñece os principais trazos formais, estruturais e temáticos de *Follas novas*.(MÍNIMOS)
- Reflexiona sobre as relacións temáticas e os trazos comúns e distintivos das dúas obras poéticas en galego de Rosalía de Castro.(MÍNIMOS)
- Coñece os principais datos biográficos de Manuel Curros Enríquez e sitúa na súa época a traxectoria do autor.(MÍNIMOS)
- Coñece a estrutura e principais liñas temáticas de *Aires da miña terra*.(MÍNIMOS)
- Coñece as principais características de *O divino sainete* e reflexiona sobre o obxectivo central da obra.(MÍNIMOS)
- Explica a concepción da poesía defendida por Manuel Curros Enríquez(MÍNIMOS)
- Reflexiona sobre o estilo do autor, en relación coa súa concepción social da poesía.(MÍNIMOS)
- Coñece os principais datos biográficos de Eduardo Pondal e sitúa na súa época a traxectoria do autor.(MÍNIMOS)
- Describe as principais liñas temáticas e estilísticas de *Queixumes dos pinos*.(MÍNIMOS)
- Coñece os grandes trazos de *Os Eoas*.
- Identifica e explica os trazos estilísticos de Pondal.(MÍNIMOS)
- Reflexiona sobre a funcionalidade do celtismo na obra de Pondal.(MÍNIMOS)
- Explica o papel da paisaxe na obra de Pondal.(MÍNIMOS)
- Describe a Galicia de finais do século XIX e comezos do século XX.
- Describe o contexto sociohistórico en que se desenvolveron o teatro e a prosa do período previo ás Irmandades da Fala.
- Coñece os principais autores e manifestacións literarias en prosa e teatro da época previa ás Irmandades da Fala.
- Reflexiona sobre as dificultades dos autores á hora de escribir prosa na época.
- Describe as principais liñas temáticas abordadas na narrativa galega do período estudado.
- Valora a existencia da Escola Rexional de Declamación no seu contexto sociohistórico e sintetiza a súa historia e obxectivos

COMPETENCIAS

CCL

OBXECTIVOS

h I

CONTIDOS

B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.(MÍNIMOS)

- Lectura comprensiva dunha escolma de cantigas de amigo e de amor.
- Recoñecemento do tema e trazos definitorios do xénero de amigo e amor en varias cantigas.(MÍNIMOS)
- Comentario de forma guiada unha escolma de cantigas de amigo e amor atendendo aos principais recursos formais e clasificación temática.(MÍNIMOS)
- Lectura comprensiva e comentario dunha escolma de cantigas de escarnio e maldicir.
- Lectura comprensiva e comentario de textos do Galego medio.
- Lectura comprensiva e comentario de textos de Rosalía de Castro.(MÍNIMOS)
- Lectura comprensiva e comentario de textos de Curros Enríquez.(MÍNIMOS)
- Lectura comprensiva e comentario de textos de Eduardo Pondal.(MÍNIMOS)
- Lectura comprensiva e comentario de textos de textos literarios de finais do século XXI e comezos do século XX

CRITERIOS AVALIACIÓN

B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916 e relacionar o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.(MÍNIMOS)

- Recoñecer o xénero dunha cantiga de amigo.(MÍNIMOS)
- Analizar de forma guiada os principais recursos formais empregados nunha cantiga de amigo.(MÍNIMOS)
- Ler comprensivamente unha escolma de cantigas de amor.
- Recoñecer os trazos definitorios do xénero de amor en cantigas.(MÍNIMOS)

- Diferenciar entre cantigas de mestría e cantigas de refrán.(MÍNIMOS)
- Recoñecer en cantigas de amor os recursos formais característicos do xénero.(MÍNIMOS)
- Recoñecer a influencia da cantiga de amor en diversos textos poéticos contemporáneos.
- Diferenciar entre as cantigas de escarnio e as cantigas de maldicir.
- Distinguir as cantigas de escarnio e maldicir segundo a súa temática.(MÍNIMOS)
- Distinguir razoadamente os trazos definitorios das cantigas de loor e milagres a partir dun texto.(MÍNIMOS)
- Ler comprensivamente e apreciar a pegada das cantigas de escarnio e maldicir en textos poéticos contemporáneos.
- Comprender as causas e consecuencias da existencia do período denominado Séculos Escuros na historia da cultura e literatura galegas.(MÍNIMOS)
- Comprender as mudanzas na situación da lingua galega no século XVIII, así como a importancia do Padre Feixoo e o Padre Sarmiento na recuperación do idioma.
- Reflexionar sobre as circunstancias en que elaboraron a súa obra os precursores.(MÍNIMOS)
- Ler comprensivamente unha escolma de textos poéticos representativos da etapa comprendida entre os Séculos Escuros e o Prerrexurdimento.
- Sinalar o tema e a intención comunicativa da composición «Décimas ao Apóstolo Santiago».
- Relacionar co seu contexto histórico a composición «Pranto da Frouseira».
- Comparar, desde o punto de vista temático, un poema de Xoán Manuel Pintos e un de Francisco Añón, e inferir as semellanzas en relación co contexto sociopolítico do Prerrexurdimento.Ler criticamente e reflexionar sobre os prexuízos presentes nunha escolma de textos «antigalegos» da época correspondente aos Séculos Escuros.
- Ler comprensivamente unha escolma de poemas de Rosalía de Castro e determinar os temas tratados neles.
- Comentar a función das cantigas e ditos populares glosados en *Cantares gallegos*.
- Comentar a visión da emigración en poemas de Rosalía de Castro.(MÍNIMOS)
- Ler comprensivamente unha escolma de textos de diferentes autores e épocas e apreciar neles a pegada de Rosalía de Castro.(MÍNIMOS)
- Reflexionar sobre a importancia de Rosalía de Castro nos repertorios líricos vixentes.
- Ler comprensivamente unha escolma de poemas de Manuel Curros Enríquez e determinar as liñas temáticas tratadas neles.(MÍNIMOS)
- Comentar o tratamento da figura de Rosalía de Castro nun poema de Curros Enríquez.(MÍNIMOS)
- Identificar na escolma de textos as institucións e clases sociais obxecto de crítica no conxunto da obra de Curros Enríquez.(MÍNIMOS)
- Ler comprensivamente unha escolma de poemas de Eduardo Pondal e identificar neles as liñas temáticas principais de *Queixumes dos pinos*.(MÍNIMOS)
- Identificar nun dos poemas da escolma os presupostos ideolóxicos de Pondal respecto ao idioma e realizar un comentario lóxico deste aspecto.(MÍNIMOS)
- Ler comprensivamente unha escolma de textos contemporáneos e reparar na pegada da obra de Pondal neles.
- Reflexionar sobre a preponderancia do celtismo nos repertorios líricos contemporáneos en que se aprecia a pegada de Pondal.
- Coñecer os trazos xerais da poesía de «Entre dous séculos» e reflexionar sobre a consideración posterior dos principais autores na historia da literatura galega.
- Explicar as diferenzas entre a poesía popularista e a academicista anterior ás Irmandades da Fala.

ESTÁNDARES

LGLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916 para a súa lectura.(MÍNIMOS)

LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.(MÍNIMOS)

- Le comprensivamente unha escolma de cantigas de amigo.
- Indica o tema de cada unha das cantigas e sinala nelas os trazos definitorios do xénero de amigo.(MÍNIMOS)
- Le comprensivamente unha escolma de cantigas de amor.
- Sinala os trazos definitorios do xénero de amor nas cantigas.(MÍNIMOS)
- Diferencia entre as cantigas de mestría e as cantigas de refrán.(MÍNIMOS)
- Recoñece nos textos recursos formais característicos do xénero.(MÍNIMOS)
- Le comprensivamente unha escolma de textos poéticos representativos da etapa comprendida entre os Séculos Escuros e o Prerrexurdimento.
- Le comprensivamente unha escolma de poemas de Rosalía de Castro e determina os temas tratados neles.(MÍNIMOS)

- Le comprensivamente unha escolma de poemas de Manuel Curros Enríquez e determina as liñas temáticas tratadas neles.(MÍNIMOS)
- Le comprensivamente unha escolma de poemas de Eduardo Pondal e identifica neles as liñas temáticas principais de *Queixumes dos pinos*.(MÍNIMOS)
- Le comprensivamente unha escolma de textos poéticos de finais do século XXI e comezos do século XX e adscribeos ás principais liñas temáticas.
- Le comprensivamente dous textos narrativos e un texto dramático anteriores ás Irmandades da Fala.
- LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada, textos de obras da Literatura galega desde a Idade Media ata 1916, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.(MÍNIMOS)
- Sinala nunha escolma de cantigas de amigo os símbolos máis recorrentes do xénero.(MÍNIMOS)
- Identifica os principais recursos de repetición (paralelismo, leixaprén e refrán) nos textos.(MÍNIMOS)
- Clasifica as cantigas de amigo segundo a súa tipoloxía.(MÍNIMOS)
- Sinala o tema e a intención comunicativa da composición «Décimas ao Apóstolo Santiago».
- Relaciona co seu contexto histórico a composición «Pranto da Frouseira».
- Compara, desde o punto de vista temático, un poema de Xoán Manuel Pintos e un de Francisco Añón, e infire as semellanzas relacionándoos co contexto sociopolítico do Prerrexurdimento.
- Comenta a función das cantigas e ditos populares glosados en *Cantares gallegos*.(MÍNIMOS)
- Comenta a visión da emigración en poemas de Rosalía de Castro.(MÍNIMOS)
- Comenta o tratamento da figura de Rosalía de Castro nun poema de Curros Enríquez.(MÍNIMOS)
- Identifica na escolma de textos as institucións e clases sociais obxecto de crítica no conxunto da obra de Curros Enríquez.(MÍNIMOS)
- Identifica nun dos poemas da escolma os presupostos ideolóxicos de Pondal respecto ao idioma e realiza un comentario lóxico deste aspecto.(MÍNIMOS)

LGLB5.2.4. Compara textos literarios dunha mesma época ou período ou de diferentes épocas e períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico da(s) época(s) ou do(s) período(s).(MÍNIMOS)

- Le comprensivamente e repara na pegada intertextual da cantiga de amigo e de amor en varios textos poéticos contemporáneos.
- Diferencia entre as cantigas de escarnio e as cantigas de maldicir.
- Distingue as cantigas de escarnio e maldicir segundo a súa temática.(MÍNIMOS)
- Explica os trazos definitorios das cantigas de loor presentes nunha cantiga de Santa María.(MÍNIMOS)
- Le comprensivamente e aprecia a pegada das cantigas de escarnio e maldicir en textos poéticos contemporáneos.
- Le criticamente unha escolma de textos «antigalegos» da época correspondente aos Séculos Escuros.
- Reflexiona sobre os prexuízos presentes nos textos.
- Le comprensivamente unha escolma de textos de diferentes autores e épocas e aprecia neles a pegada de Rosalía de Castro.
- Reflexiona sobre a importancia de Rosalía de Castro nos repertorios líricos vixentes.(MÍNIMOS)
- Le comprensivamente un fragmento da obra *Os libros arden mal*, de Manuel Rivas, e repara na referencia intertextual explícita á obra *O divino sainete*.(MÍNIMOS)
- Le comprensivamente unha escolma de textos contemporáneos e repara na pegada da obra de Pondal neles.(MÍNIMOS)
- Reflexiona sobre a preponderancia do celtismo nos repertorios líricos contemporáneos en que se aprecia a pegada de Pondal.
- Identifica na escolma de poemas de finais do XIX e principios do XX os poemas de carácter intimista e de xénero épico.
- cas propias da narrativa decimonónica.
- Comenta a intención modernizadora de Francisco Álvarez de Nóvoa a partir dun fragmento dun relato da obra *Pé das Burgas*.
- Comenta, desde o punto de vista temático, un fragmento da obra *A Ponte*, de Manuel Lugrís Freire

COMPETENCIAS

CCL

OBXECTIVOS

b h l

CONTIDOS

B5.3. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo, nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916(MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B5.3. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo, nos que se describan e analicen textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGLB5.3.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente, nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916 (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL

OBXECTIVOS

e h l

CONTIDOS

B5.4. Consulta de fontes básicas de información e familiarización coas TIC para a realización de traballos e cita axeitada destas.

CRITERIOS AVALIACIÓN

B5.4. Consultar fontes básicas de información e familiarizarse cos recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destas.

ESTÁNDARES

LGLB5.4.1. Consulta fontes de información básicas para a realización de traballos sinxelos e cita axeitada destas.

LGLB5.4.2. Emprego de diferentes recursos básicos das TIC para a realización de traballos sinxelos e cita axeitada destes

COMPETENCIAS

CCL CD

OBXECTIVOS

h l n

CONTIDOS

B5.5. Creación ou recreación de textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

- Desenvolvemento do gusto pola escrita mediante o emprego de técnicas para a recreación de textos de ficción. **MÍNIMO**
- Expresión escrita: cantiga de amigo. Expresión escrita: emprego de recursos retóricos.
- Expresión escrita: conversión do poema nun relato breve.
- Escrita de diálogos, reparando no emprego do estilo directo ou indirecto.(MÍNIMOS)
- Reprodución en forma narrativa dun diálogo de banda deseñada.
- Expresión escrita: creación dun texto poético.
- Expresión escrita: creación dun texto narrativo.
- Expresión textual: creación dun cómic.(MÍNIMOS)
- Información sobre o autor do cómic (MÍNIMOS)

CRITERIOS AVALIACIÓN

B5.5. Crear ou recrear textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.**MÍNIMO**

- Desenvolver o gusto pola escrita mediante o recurso a temáticas próximas aos seus intereses. MÍNIMO
- Reescribir unha cantiga de amigo en galego actual e comentar os cambios ortográficos realizados.
- Empregar recursos paralelísticos para refacer estrofas a partir de cantigas de amigo dadas.
- Escribir en grupo unha cantiga de amigo con léxico actual, empregando os recursos formais traballados na aula.
- Aprender progresivamente a expresarse por escrito cunha intención literaria, empregando temáticas próximas ás súas vivencias e intereses.
- Valorar con criterios razoados a orixinalidade e perfección técnica de composicións poéticas realizadas na aula.
- Valorar a narratividade e dimensión reivindicativa do poema e facer uso destas apreciacións para vertebrar un relato breve baseado nel.

- Escribir dous diálogos para dúas situacións ficticias propostas, reparando no emprego do estilo directo ou indirecto.(MÍNIMOS)
- Reproducir en forma narrativa un diálogo de banda deseñada.(MÍNIMOS)
- Desenvolver o gusto pola escrita mediante o emprego de técnicas para a recreación de textos de ficción.
- Escoller, reflexivamente, entre dúas opcións de expresión escrita: poema ou artigo xornalístico.
- Escribir un poema actualizando a temática tratada na composición comentada.
- Redactar unha carta narrando un suceso ficticio proposto.(MÍNIMOS)
- Introducirse na linguaxe do cómic a través da lectura e a creación. (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES

LGLB5.5.1. Crea ou recrea textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.

- Reescribe unha cantiga de amigo en galego actual e comenta os cambios ortográficos realizados.
- Emprega recursos paralelísticos para refacer estrofas a partir de cantigas de amigo.
- Escribese en grupo unha cantiga de amigo con léxico actual, empregando os recursos formais traballados na aula.
- Converte o poema comentado nun relato breve.
- Escribese dous diálogos adecuados a dúas situacións ficticias propostas, reparando no emprego do estilo directo ou indirecto.(MÍNIMOS)
- Reproduce en forma narrativa un diálogo de banda deseñada.(MÍNIMOS)
- Escribese un poema actualizando a temática tratada na composición comentada.
- Redacta unha carta narrando un suceso ficticio proposto.
- Crea catro viñetas de cómic relacionadas tematicamente coa obra lida na unidade.

LGLB5.5.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.

- Desenvolve o gusto pola escrita mediante o recurso a temáticas próximas aos seus intereses.(MÍNIMOS)
- Aprende progresivamente a expresarse por escrito con intención literaria, empregando temáticas próximas ás súas vivencias e intereses.
- Valora, con criterios razoados, a orixinalidade e perfección técnica das composicións poéticas realizadas en grupos.
- Lembra o que é unha sinestesia a través dun exemplo sinalado na lectura.
- Crea sinestias e explícaas.
- Valora a narratividade e dimensión reivindicativa do poema e emprega estas apreciacións para vertebrar o seu escrito.
- Desenvolve o gusto pola escrita mediante o emprego de técnicas para a recreación de textos de ficción.
- Escolle, reflexivamente, entre dúas opcións de expresión escrita: poema ou artigo xornalístico.
- Desenvolve o gusto pola escrita expresando e narrando feitos próximos ás súas experiencias e intereses.(MÍNIMOS)
- Introdúcese na linguaxe do cómic a través da lectura e a creación (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS

CCL CCEC

2.4. LINGUA E LITERATURA 4ºESO (MÍNIMOS)

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

OBXECTIVOS: d, e, h

CONTIDOS

B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención aos xéneros de carácter argumentativo.

- escoita e visionamento comprensivo de textos orais do ámbito audiovisual.(MÍNIMOS)
- Análise guiada de textos orais.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación audiovisual.

- Visionar comprensivamente textos orais do ámbito audiovisual e dar mostras explícitas da súa lóxica interpretación.
- Determinar o tema dos textos de xeito preciso.(MÍNIMOS)

- Comentar o contido dos textos, de xeito guiado.(MÍNIMOS)
- Analizar, baixo guía, a estrutura dos textos e recoñecer a idea principal e as ideas secundarias.(MÍNIMOS)
- Analizar criticamente os textos desde o punto de vista formal, en relación co seu contido, de xeito guiado.
- Ofrecer a súa opinión sobre o contido dos textos de xeito claro e empregando o propio criterio.(MÍNIMO)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias debates ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante.

- Visiona comprensivamente textos orais do ámbito audiovisual e dá mostras explícitas da súa lóxica interpretación(MÍNIMOS)
- Determina o tema dos textos de xeito preciso.(MÍNIMOS)
- Comenta o contido dos textos, de xeito guiado.(MÍNIMOS)

LGB1.1.2. Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias.(MÍNIMOS)

Analiza, baixo guía, a estrutura dos textos e recoñece a idea principal e as ideas secundarias.(MÍNIMOS)

LGB1.1.3. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias e debates procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos.

- Analizar criticamente os textos desde o punto de vista formal, en relación co seu contido, de xeito guiado.
- Ofrece a súa opinión sobre o contido dos textos de xeito claro e empregando o propio criterio.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA

OBXECTIVOS: d, e, h

CONTIDOS

B1.2. Comprensión e análise de textos publicitarios dos medios de comunicación audiovisual.

- Análise guiada de textos publicitarios.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.2. Comprender e analizar textos expositivos e publicitarios, diferenciar neles información, opinión e persuasión.

- Distinguir os elementos persuasivos en textos publicitarios.
- Analizar as técnicas retóricas e os recursos estilísticos empregados nos textos, seguindo unhas pautas. Explicar, baixo guía, a función dos elementos non verbais (música e imaxes) en textos publicitarios.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB1.2.1. Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización.

- Distingue os elementos persuasivos en textos publicitarios.(MÍNIMOS)

LGB1.2.2. Analiza os elementos verbais dos textos orais: no plano fónico (xogos fónicos), no plano morfosintáctico (condensación, concisión e economía) e no plano léxico-semántico (léxico connotativo, simbólico e atractivo para o receptor).

Analiza as técnicas retóricas e os recursos estilísticos empregados nos textos, seguindo unhas pautas.(MÍNIMOS)

LGB1.2.3. Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruídos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais.

Explica, baixo guía, a función dos elementos non verbais (música e imaxes) en textos publicitarios.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA, CSEIEE, CLL, CCEC

OBXECTIVOS: d, e, h

CONTIDOS

B1.3. Comprensión e interpretación de textos orais expositivos e argumentativos do ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).

Escoita comprensiva de presentacións orais e relatorios.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.3. Comprender e interpretar textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).

- escoitar comprensivamente presentacións e relatorios e resumir o seu contido.(MÍNIMOS)
- Mostrar a súa comprensión do sentido global dos textos e recoñecer a tese e argumentos empregados neles. Identificar diversas fórmulas para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB1.3.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.

- escoita comprensivamente presentacións e relatorios e resume o seu contido.(MÍNIMOS)
- Mostra a súa comprensión do sentido global dos textos e recoñece a tese e argumentos empregados neles.(MÍNIMOS)

LGB1.3.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura

- Identifica diversas fórmulas para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA

OBXECTIVOS: d, e, h

CONTIDOS

B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.

escoita comprensiva e análise de textos orais de diversa índole.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.4. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais.

- escoitar comprensivamente textos orais de diversa índole.(MÍNIMOS)
- Explicar o contido dos textos e identificar a idea principal e as ideas secundarias

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.

- escoita comprensivamente textos orais de diversa índole.(MÍNIMOS)
- Explica o contido dos textos e identifica a idea principal e as ideas secundarias.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL

OBXECTIVOS: a, c, d, h

CONTIDOS

B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.

- Avaliación de producións orais propias e alleas.
- Aprendemos a escoitar.(MÍNIMOS)
- Consellos para escoitar ben.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.5. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.

- Analizar textos propios e alleos, atendendo aos parámetros de adecuación, coherencia e cohesión.(MÍNIMOS)
- Avaliar textos propios e alleos atendendo á aplicación das normas de cortesía.
- Seguir unhas pautas para escoitar de xeito comprensivo.(MÍNIMOS)
- Avaliar a propia capacidade de escoita mediante o resumo de textos orais.
- Expresarse oralmente aplicando as normas de cortesía.(MÍNIMOS)
- Avaliar textos propios e alleos atendendo aos aspectos prosódicos.
- Avaliar textos propios e alleos atendendo á linguaxe corporal e a posta en escena.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB1.5.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.

- Analiza textos propios e alleos, atendendo aos parámetros de adecuación, coherencia e cohesión.
LGB1.5.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.
- Avalía textos propios e alleos atendendo á aplicación das normas de cortesía.
- Segue unhas pautas para escoitar de xeito comprensivo.(MÍNIMOS)
- Avalía a propia capacidade de escoita mediante o resumo de textos orais.
- Exprésase oralmente aplicando as normas de cortesía.(MÍNIMOS)
- LGB1.5.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.
- Avalía textos propios e alleos atendendo aos aspectos prosódicos.
- Avalía textos propios e alleos atendendo á linguaxe corporal e a posta en escena(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CSC, CSIEE

OBXECTIVOS: h, o

CONTIDOS

B1.6. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.

- Análise guiada de textos orais.
- Reflexión sobre a pronuncia en textos orais.
- Actividades de expresión oral.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.6. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.

- Identificar erros de pronuncia en textos orais dados.(MÍNIMOS)
- Reflexionar sobre a pronuncia galega a partir de textos orais, dando mostras de apreciala.(MÍNIMOS)
- Analizar prexuízos asociados á pronuncia do galego.(MÍNIMOS)
- Argumentar de xeito claro e lóxico en contra dos prexuízos asociados á pronuncia.(MÍNIMOS)
- Empregar habitualmente a súa variante dialectal, de a posuír.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB1.6.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.

- Identifica erros de pronuncia en textos orais dados.(MÍNIMOS)
- Reflexiona sobre a pronuncia galega a partir de textos orais, dando mostras de apreciala.(MÍNIMOS)

LGB1.6.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.

- Analiza prexuízos asociados á pronuncia do galego.(MÍNIMOS)
- Argumenta de xeito claro e lóxico en contra dos prexuízos asociados á pronuncia.(MÍNIMOS)

LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.

- Emprega habitualmente a súa variante dialectal, de a posuír.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA, CSC, CCEC

OBXECTIVOS: h, o

CONTIDOS

B1.7. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. MÍNIMOS

Actividades de expresión oral.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

- Expresarse oralmente con adecuación ao contexto, coherencia, cohesión e corrección.(MÍNIMOS)
- Falar de xeito fluído en intervencións espontáneas.(MÍNIMOS)

- Respetar as regras morfosintácticas do galego.(MÍNIMOS)
- Intervir oralmente respectando a fonética galega.(MÍNIMOS)
- Utilizar habitualmente expresións propias do galego.
- Empregar con frecuencia fraseoloxía adecuada.
- Ampliar, progresivamente, o seu repertorio léxico.(MÍNIMO)
- Expresarse utilizando un vocabulario rico e variado.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

Exprésase oralmente con adecuación ao contexto, coherencia, cohesión e corrección.(MÍNIMOS)

LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, *n* velar e fonema fricativo palatal xordo).

- Fala de xeito fluído en intervencións espontáneas.(MÍNIMOS)
- Respecta as regras morfosintácticas do galego.(MÍNIMOS)
- Intervén oralmente respectando a fonética galega.(MÍNIMOS)

LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.

- Utiliza habitualmente expresións propias do galego.
- Emprega con frecuencia fraseoloxía adecuada.

LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.

- Amplía, progresivamente, o seu repertorio léxico.(MÍNIMOS)
- Exprésase utilizando un vocabulario rico e variado.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CSC

OBXECTIVOS: a, c, d, h

CONTIDOS

B1.8. Escoita crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias. MÍNIMOS

- Análise guiada de textos orais.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.8. Manifesta una actitude crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorios.

- Recoñecer usos lingüísticos discriminatorios en textos orais procedentes dos medios de comunicación.
- Identificar mostras de estereotipos sexistas en textos orais publicitarios.
- Reflexionar sobre os usos lingüísticos discriminatorios, dando mostras de rexeitalos.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB1.8.1. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación.

- Recoñece usos lingüísticos discriminatorios en textos orais procedentes dos medios de comunicación.(MÍNIMOS)
- Identifica mostras de estereotipos sexistas en textos orais publicitarios.

LGB1.8.2. Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.

- Reflexiona sobre os usos lingüísticos discriminatorios, dando mostras de rexeitalos.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA, CSC

OBXECTIVOS: a, b, e, g, h, o

CONTIDOS

B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC. MÍNIMO

- Expresión oral: simulación dunha entrevista.
- Expoñemos os nosos coñecementos.
- Contido.

- Expresión.
- Expresión oral: exposición planificada.(MÍNIMOS)
- Expresión oral: elaboración dun texto oral publicitario.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.9. Realizar exposicións orais planificadas e claras de traballos e de informacións de actualidade, coa axuda das TIC.

- Seguir unhas pautas para a planificación e realización de exposicións orais.
- Planificar as súas intervencións utilizando guións ou esquemas.(MÍNIMOS)
- Estructurar os contidos previamente e presentalos de xeito ordenado.(MÍNIMOS)
- Expresarse con claridade e corrección gramatical.(MÍNIMOS)
- Distinguir o rexistro adecuado a cada situación comunicativa.
- Desenvolverse con corrección no rexistro formal.(MÍNIMOS)
- Adecuar a entoación e a pronuncia á finalidade comunicativa.
- Realizar as pausas necesarias ao longo das súas intervencións.
- Expresarse cun ton, timbre e volume adecuados.(MÍNIMOS)
- Facer un uso eficaz da súa linguaxe corporal (mirada, posición do corpo e xestos).
- Manifestar un progresivo autocontrol das emocións ao falar en público.
- Seguir unhas pautas para documentarse empregando recursos dixitais.
- Revisar gramaticalmente o texto empregando recursos dixitais.
- Empregar material audiovisual nas súas exposicións orais, de xeito fluído e adecuado.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB1.9.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.

- Segue unhas pautas para a planificación e realización de exposicións orais.(MÍNIMOS)
- Planifica a súa intervención utilizando guións ou esquemas.(MÍNIMOS)

LGB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.(MÍNIMOS)

- Estructura os contidos previamente e preséntaos de xeito ordenado.
- Exprésase con claridade e corrección gramatical.(MÍNIMOS)

LGB1.9.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.(MÍNIMOS)

- Distingue o rexistro adecuado a cada situación comunicativa.
- Desenvólvese con corrección no rexistro formal.

LGB1.9.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.

- Adecúa a entoación e a pronuncia á finalidade comunicativa.
- Realiza as pausas necesarias ao longo das súas intervencións.(MÍNIMOS)
- Exprésase cun ton, timbre e volume adecuados.
- Fai un uso eficaz da súa linguaxe corporal (mirada, posición do corpo e xestos).
- Manifesta un progresivo autocontrol das emocións ao falar en público.

LGB1.9.5. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.

- Segue unhas pautas para documentarse empregando recursos dixitais.
- Revisa gramaticalmente o texto empregando recursos dixitais.
- Emprega material audiovisual nas súas exposicións orais, de xeito fluído e adecuado.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA, CSC, CSIEE, CD

OBXECTIVOS: b, h

CONTIDOS

B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas.

- Avaliamos as nosas producións orais.(MÍNIMOS)
- Adecuación. MÍNIMOS)
- Coherencia.(MÍNIMO)
- Cohesión.(MÍNIMOS)
- Corrección.(MÍNIMOS)
- Prosodia.(MÍNIMOS)

- Actitudes.(MÍNIMOS)
- Normas de cortesía.MÍNIMOS
- Posta en escena.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas.

- Recoñecer o tipo de rexistro empregado en textos orais propios e alleos.
- Identificar repeticións e incoherencias nos textos orais.(MÍNIMOS)
- Analizar o uso de mecanismos de cohesión nos textos.(MÍNIMOS)
- Avaliar a pronuncia nas intervencións orais propias e alleas.(MÍNIMOS)
- Analizar o léxico utilizado en textos orais.
- Recoñecer, en textos orais propios e alleos, erros de carácter morfosintáctico.(MÍNIMOS)
- Avaliar a prosodia en intervencións orais dadas.
- Examinar as actitudes (uso de trazos dialectais) nos textos.(MÍNIMOS)
- Identificar desviacións no respecto ás normas de cortesía.(MÍNIMOS)
- Avaliar a posta en escena en exposicións orais propias e alleas(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.

- Recoñece o tipo de rexistro empregado en textos orais propios e alleos.
- Identifica repeticións e incoherencias nos textos orais.(MÍNIMOS)
- Analiza o uso de mecanismos de cohesión nos textos.(MÍNIMOS)
- Avalía a pronuncia nas intervencións orais propias e alleas.(MÍNIMOS)
- Analiza o léxico utilizado en textos orais.
- Recoñece, en textos orais propios e alleos, erros de carácter morfosintáctico.(MÍNIMOS)
- Avalía a prosodia en intervencións orais dadas.
- Examina as actitudes (uso de trazos dialectais) nos textos.(MÍNIMOS)
- Identifica desviacións no respecto ás normas de cortesía.
- Avalía a posta en escena en exposicións orais propias e alleas.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA

OBXECTIVOS: a, c, d, h

CONTIDOS

B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.

- Participación activa en faladoiros.(MÍNIMOS)
- Participación activa en debates.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.11. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.

- Preparar os seus argumentos e expoñelos de forma lóxica, clara e convincente.(MÍNIMOS)
- Cingirse ao tema proposto.(MÍNIMOS)
- Comentar as contribucións das persoas interlocutoras.
- Respetar as regras de interacción e cortesía.
- Falar na súa quenda.(MÍNIMOS)
- escoitar con atención e respecto as opinións alleas.(MÍNIMOS)
- Utilizar unha linguaxe non discriminatoria.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.

- Prepara os seus argumentos e exponos de forma lóxica, clara e convincente.(MÍNIMOS)
- Cínguese ao tema proposto.(MÍNIMOS)
- Comenta as contribucións das persoas interlocutoras.

LGB1.112 Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.

- Respecta as regras de interacción e cortesía.
- Fala na súa quenda.(MÍNIMOS)
- Escoita con atención e respecto as opinións alleas.(MÍNIMOS)
- Utiliza unha linguaxe non discriminatoria.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA,CSC

OBXECTIVOS: a, d, h, l, ñ

CONTIDOS

B1.12. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.

- Expresión oral: participación activa en conversas de diversa índole.(MÍNIMOS)
- Expresión oral: reflexión sobre os textos.(MÍNIMOS)
- Expresión oral: exposición breve.(MÍNIMOS)
- Expresión oral: narración breve.
- Expresión oral: simulación dunha entrevista de traballo.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.12. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.

- Participar activamente en conversas de diversa índole, de xeito adecuado.(MÍNIMOS)
- Realizar narracións, exposicións orais breves e reflexións en voz alta de xeito fluído e adecuado.
- Simular conversas propias da vida social adecuadamente.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB1.12.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.

- Participa activamente en conversas de diversa índole, de xeito adecuado.(MÍNIMOS)
- Realiza narracións, exposicións orais breves e reflexións en voz alta de xeito fluído e adecuado.
- Simula conversas propias da vida social adecuadamente.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CSC, CSIEE, CCEC

OBXECTIVOS: h, o

CONTIDOS

B1.13. Valoración da lingua oral como un instrumento de aprendizaxe e de relación social.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B1.13. Valorar a lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe e nas relacións sociais.

- Comprender o valor da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe.(MÍNIMOS)
- Describir a lingua oral como unha ferramenta imprescindible para relacionarse e enriquecerse a nivel persoal.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB1.13.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.

- Dá mostras de comprender o valor da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe.(MÍNIMOS)
- Describe a lingua oral como unha ferramenta imprescindible para relacionarse e enriquecerse a nivel persoal.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA, CSC, CSIEE

BLOQUE 2 COMUNICACIÓN ESCRITA, LER E ESCRIBIR

OBXECTIVOS: b, f, h

CONTIDOS

B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

- Actividades de comprensión textual.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos.

- Resumir o contido dos textos, empregando o propio léxico.(MÍNIMOS)
- Empregar cadros para extraer e organizar a información dos textos.
- Elaborar adecuadamente esquemas e mapas conceptuais.
- Reflexionar sobre as normas gramaticais do galego a partir dos textos, de xeito guiado.(MÍNIMOS)
- Consultar información en diversas fontes dixitais e impresas para solucionar problemas de comprensión.
- Recoñecer nos textos a idea principal e as ideas secundarias.(MÍNIMOS)
- Elaborar un esquema xerarquizado de ideas a partir dun texto.
- Responder correctamente preguntas sobre o contido dos textos.
- Clasificar series de enunciados relativos aos textos en verdadeiros e falsos.
- Transformar enunciados falsos para convertelos en verdadeiros, conforme o sentido dos textos.
- Definir, empregando o propio léxico, termos destacados nos textos.(MÍNIMOS)
- Comprender, coa axuda do dicionario, léxico tirado dos textos.(MÍNIMOS)
- Incorporar novo vocabulario ao seu repertorio léxico.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).

- Resume o contido dos textos, empregando o propio léxico.(MÍNIMOS)
- Emprega cadros para extraer e organizar a información dos textos.
- Elabora adecuadamente esquemas e mapas conceptuais.

LGB2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.

- Reflexiona sobre as normas gramaticais do galego a partir dos textos, de xeito guiado.(MÍNIMOS)
- Consulta información en diversas fontes dixitais e impresas para solucionar problemas de comprensión.

LGB2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.

- Recoñece nos textos a idea principal e as ideas secundarias.(MÍNIMOS)
- Elabora un esquema xerarquizado de ideas a partir dun texto.(MÍNIMOS)

LGB2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.

- Responde correctamente preguntas sobre o contido dos textos.(MÍNIMOS)
- Clasifica series de enunciados relativos aos textos en verdadeiros e falsos.
- Transforma enunciados falsos para convertelos en verdadeiros, conforme o sentido dos textos.
- LGB2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.

COMPETENCIAS

CCL, CAA

CLAVE

OBXECTIVOS: d, e, h

CONTIDOS

B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.

- A correspondencia formal.(MÍNIMOS)
- O contrato.
- O currículo.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.

- Mostrar explicitamente a súa comprensión de cartas formais dadas.
- Distinguir razoadamente os diversos tipos de carta formal.(MÍNIMOS)
- Mostrar, respondendo preguntas, a súa comprensión dun contrato laboral dado.

- Analizar a estrutura e trazos propios da correspondencia formal, de xeito guiado.
- Identificar os trazos xerais característicos do contrato laboral.
- Identificar a estrutura e trazos propios da carta de presentación.
- Recoñecer a estrutura habitual e trazos característicos do currículo.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.

- Mostra explicitamente a súa comprensión de cartas formais dadas.
- Distingue razoadamente os diversos tipos de carta formal.(MÍNIMOS)
- Mostra, respondendo preguntas, a súa comprensión dun contrato laboral dado.

LGB2 2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).

- Analiza a estrutura e trazos propios da correspondencia formal, de xeito guiado.
- Identifica os trazos xerais característicos do contrato laboral.
- Identifica a estrutura e trazos propios da carta de presentación.
- Recoñece a estrutura habitual e trazos característicos do currículo.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CSC

OBXECTIVOS: d, e, h

CONTIDOS

B2.3. Comprensión e interpretación de textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en Internet.

- Consulta de diversos materiais complementarios.(MÍNIMOS)
- Resumo e comentario dos contidos do libro.(MÍNIMOS)
- Análise e interpretación de mapas e gráficos. (MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.3. Comprender e interpretar textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.

- Empregar con frecuencia e autonomía materiais de consulta dixitais e impresos.(MÍNIMOS)
- Resumir e comentar os contidos desenvolvidos no libro, dando mostras da súa comprensión.(MÍNIMOS)
- Extraer información de mapas e empregala para reflexionar sobre os contidos.(MÍNIMOS)
- Interpretar correctamente gráficos sobre o uso do galego.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB2 3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en Internet.

- Emprega con frecuencia e autonomía materiais de consulta dixitais e impresos.(MÍNIMOS)
- Resume e comenta os contidos desenvolvidos no libro, dando mostras da súa comprensión.(MÍNIMOS)

LGB2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.

- Extrae información de mapas e emprégaa para reflexionar sobre os contidos.(MÍNIMOS)
- Interpreta correctamente gráficos sobre o uso do galego.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CD

OBXECTIVOS: d, e, h

CONTIDOS

B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.

- Lectura expresiva e comprensiva: «A miña alma é “brasilega”», texto de Sérgio Tannus en *Luzes*.
- Lectura e análise de textos argumentativos diversos.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.4. Comprender e interpretar textos argumentativos.

- Determinar o tema e intención comunicativa de textos dados.
- Reflexionar, oralmente e por escrito, sobre os contidos dos textos.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.

- Determina o tema e intención comunicativa de textos dados.(MÍNIMOS)
- LGB2.4.4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.
- Reflexiona, oralmente e por escrito, sobre os contidos dos textos.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL

OBXECTIVOS: d, e, h

CONTIDOS

B2.5. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión. (MÍNIMOS)

- Os xéneros xornalísticos de opinión(MÍNIMOS)
- O editorial.
- O artigo de opinión.
- A columna.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.5. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.

- Distinguir razoadamente os trazos característicos do editorial, o artigo de opinión e a columna en textos dados.(MÍNIMOS)
- Interpretar e comentar criticamente un artigo de opinión.
- Distinguir razoadamente entre os contidos informativos e os elementos que serven para expresar a opinión e persuadir.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB2.5.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.

- Distingue razoadamente os trazos característicos do editorial, o artigo de opinión e a columna en textos dados.(MÍNIMOS)
- LGB2.5.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.
- Interpreta e comenta criticamente un artigo de opinión.
- Distingue razoadamente entre os contidos informativos e os elementos que serven para expresar a opinión e persuadir.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CSC

OBXECTIVOS: d, e, h

CONTIDOS

B2.6. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación. MÍNIMOS

- Lectura comprensiva de textos publicitarios.
- Os textos publicitarios.(MÍNIMOS)
- Algúns recursos estilísticos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.6. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.(MÍNIMOS)

- Mostrar explicitamente a súa comprensión de textos publicitarios.
- Identificar as mensaxes explícitas e implícitas transmitidas en textos dados.(MÍNIMOS)
- Recoñecer os trazos propios do texto publicitario.
- Comentar os recursos estilísticos empregados en textos publicitarios dados.

- Reflexionar, de xeito guiado, sobre os aspectos positivos e negativos da publicidade.(MÍNIMOS)
- Seleccionar e analizar criticamente anuncios publicitarios, seguindo unhas pautas.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).(MÍNIMOS)

- Mostra explicitamente a súa comprensión de textos publicitarios.
- Identifica as mensaxes explícitas e implícitas transmitidas en textos dados.

LGB2.6.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.

- Recoñece os trazos propios do texto publicitario.
- Comenta os recursos estilísticos empregados en textos publicitarios dados.
- Reflexiona, de xeito guiado, sobre os aspectos positivos e negativos da publicidade.(MÍNIMOS)
- Selecciona e analiza criticamente anuncios publicitarios, seguindo unhas pautas.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CSC

OBXECTIVOS: c, d, h

CONTIDOS

B2.7. Lectura crítica e reflexiva que permita identificar

- Análise guiada de textos diversos.(MÍNIMOS)
- Reflexión sobre os textos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.7. Identificar os usos lingüísticos que conteñan prexuízos ou mensaxes discriminatorias.

- Recoñecer en textos dados usos lingüísticos discriminatorios.(MÍNIMOS)
- Analizar guiadamente textos publicitarios atendendo á presenza de valores sexistas.
- Reflexionar criticamente sobre os textos, dando mostras de rexeitar o emprego de mensaxes discriminatorias.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB2 7.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.

- Recoñece en textos dados usos lingüísticos discriminatorios.(MÍNIMOS)

LGB2.7.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade.

- Analiza guiadamente textos publicitarios atendendo á presenza de valores sexistas.
- Reflexiona criticamente sobre os textos, dando mostras de rexeitar o emprego de mensaxes discriminatorias.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CSS

OBXECTIVOS: b, d, e, f, h

CONTIDOS

B2.8. Uso autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información complementaria.

- Os xornais dixitais.
- Características dos xornais dixitais.(MÍNIMOS)
- Algúns xornais dixitais en galego.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.8. Usar e seleccionar materiais de consulta das bibliotecas e doutras fontes de información impresa ou en formato dixital.

- Procurar e seleccionar contidos en medios dixitais de xeito autónomo.
- Coñecer as características xerais dos xornais dixitais.(MÍNIMOS)
- Consultar información en diferentes xornais dixitais.(MÍNIMOS)

- Comparar, en grupo, diferentes xornais dixitais e comentar as diferenzas na selección e tratamento de información.
- Empregar nas súas producións escritas información procedente das bibliotecas e as TIC.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes.

- Procura e selecciona contidos en medios dixitais de xeito autónomo.
- Coñece as características xerais dos xornais dixitais.(MÍNIMOS)

LGB2.8.2. Sérvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos.

- Consulta información en diferentes xornais dixitais.(MÍNIMOS)
- Compara, en grupo, diferentes xornais dixitais e comenta as diferenzas na selección e tratamento de información.
- Emprega nas súas producións escritas información procedente das bibliotecas e as TIC.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CD, CSC

OBXECTIVOS: b, f, h

CONTIDOS

B2.9. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).

- Aprendemos a redactar I.
- Erros habituais de redacción: ambigüidade e cacofonía ou rima interna.(MÍNIMOS)
- Aprendemos a redactar II.
- Erros habituais de redacción: silepse, anacoluto, elipse e redundancia.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.9. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).

- Planificar os seus escritos empregando esquemas e mapas conceptuais.
- Distinguir os tipos de rexistro e utilizar o adecuado á tipoloxía textual e á situación comunicativa.
- Transformar enunciados dados para evitar ambigüidades.
- Identificar en textos dados silepses, anacoluptos, elipses e redundancias.(MÍNIMOS)
- Empregar diferentes mecanismos de cohesión nas propias producións escritas.(MÍNIMOS)
- Utilizar con autonomía e frecuencia os correctores ortográficos para corrixir os propios textos.
- Empregar ferramentas lingüísticas de diverso tipo para consultar dúbidas e corrixir os propios textos.
- Aplicar os seus coñecementos sobre as normas ortográficas e morfosintácticas na produción de textos escritos.(MÍNIMOS)
- Detectar e corrixir cacofonías nun texto dado.
- Corrixir erros habituais de redacción en textos dados.(MÍNIMOS)
- Revisar os propios textos para corrixir erros ortográficos, gramaticais, de formato e de presentación.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB2.9.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).

- Planifica os seus escritos empregando esquemas e mapas conceptuais.

LGB2.9.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.

- Distingue os tipos de rexistro e utiliza o adecuado á tipoloxía textual e á situación comunicativa.

LGB2.9.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.

- Transforma enunciados dados para evitar ambigüidades.
- Identifica en textos dados silepses, anacolutos, elipses e redundancias.(MÍNIMOS)
- Emprega diferentes mecanismos de cohesión nas propias producións escritas.(MÍNIMOS)

LGB2.9.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seu alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicalas correctamente.

- Utiliza con autonomía e frecuencia os correctores ortográficos para corrixir os propios textos.
- Emprega ferramentas lingüísticas de diverso tipo para consultar dúbidas e corrixir os propios textos.

- Aplica os seus coñecementos sobre as normas ortográficas e morfosintácticas na produción de textos escritos. LGB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.(MÍNIMOS)
- Detecta e corrixe cacofonías nun texto dado.
- Corrixe erros habituais de redacción en textos dados.(MÍNIMOS)
- Revisa os propios textos para corrixir erros ortográficos, gramaticais, de formato e de presentación(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CD

OBXECTIVOS: b, e, f, h

CONTIDOS

B2.10. Utilización das TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.

- O blog.
- As redes sociais. Vantaxes e desvantaxes das redes sociais.(MÍNIMOS)
- Escribir co procesador de textos.(MÍNIMOS)
- A fonte ou tipo de letra.
- O corpo de letra.
- A letra negra e cursiva.
- O interliñado.
- As marxes.
- O sangrado.
- Expresión escrita: emprego do procesador de textos.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.10. Empregar as TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.

- Utilizar adecuadamente o corrector ortográfico do procesador de textos para revisar os seus escritos.(MÍNIMOS)
- Empregar habitualmente dicionarios en liña e recursos dixitais para ampliar os seus coñecementos lingüísticos.(MÍNIMOS)
- Ampliar o seu coñecemento das ferramentas de edición do procesador de textos.
- Empregar o procesador de textos de xeito autónomo para mellorar a presentación dos seus escritos.
- Identificar a estrutura e trazos característicos dos blogs.
- Reflexionar criticamente sobre as vantaxes e desvantaxes do uso do blog e as redes sociais.(MÍNIMOS)
- Utilizar as TIC de forma crítica e responsable para intercambiar opinións e coñecementos.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB2.10.1. Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos, dicionarios en liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega.

- Utiliza adecuadamente o corrector ortográfico do procesador de textos para revisar os seus escritos.(MÍNIMOS)
- Emprega habitualmente dicionarios en liña e recursos dixitais para ampliar os seus coñecementos lingüísticos. (MÍNIMOS)

LGB2.10.2. Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración de páxinas, índice, esquemas etc.

- Amplía o seu coñecemento das ferramentas de edición do procesador de textos.
- Emprega o procesador de textos de xeito autónomo para mellorar a presentación dos seus escritos.(MÍNIMOS)

LGB2.10.3. Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións.

- Identifica a estrutura e trazos característicos dos blogs.
- Reflexiona criticamente sobre as vantaxes e desvantaxes do uso do blog e as redes sociais.
- Utiliza as TIC de forma crítica e responsable para intercambiar opinións e coñecementos.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CD, CSC

OBXECTIVOS: b, e, h

CONTIDOS

B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.

- Expresión escrita: redacción dunha instancia.(MÍNIMOS)
- Expresión escrita: redacción de cartas formais.(MÍNIMOS)
- Expresión escrita: transformación dun contrato.
- Expresión escrita: redacción de currículos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.11. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, administrativos e comerciais.

- Redactar adecuadamente unha instancia, respectando as súas características formais e de contido.(MÍNIMOS)
- Redactar adecuadamente diferentes tipos de cartas formais, seguindo os modelos estudados.(MÍNIMOS)
- Transformar, de xeito guiado, un contrato laboral.
- Redactar adecuadamente unha carta de presentación, segundo un modelo.
- Redactar adecuadamente currículos reais e ficticios, seguindo o modelo estudado

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos:

laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).

- Redacta adecuadamente unha instancia, respectando as súas características formais e de contido.(MÍNIMOS)
- Redacta adecuadamente diferentes tipos de cartas formais, seguindo os modelos estudados.(MÍNIMOS)
- Transforma, de xeito guiado, un contrato laboral.
- Redacta adecuadamente unha carta de presentación, segundo un modelo.
- Redacta adecuadamente currículos reais e ficticios, seguindo o modelo estudado.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CD, CSC

OBXECTIVOS: b, e, h

CONTIDOS

B2.12. Producción, en soporte impreso ou dixital, de cartas á dirección e columnas de opinión.

- Redacción dun editorial.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.12. Producir, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.

- Planificar e redactar, en grupo, un editorial, seguindo o modelo estudado.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB2.12.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.

- Planifica e redacta, en grupo, un editorial, seguindo o modelo estudado.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CD, CSC

OBXECTIVOS: b, e, h

CONTIDOS

B2.13. Composición en soporte impreso ou dixital de textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.

- Expresión escrita: redacción de textos breves.(MÍNIMOS)
- Expresión escrita: redacción de textos argumentativos.MÍNIMOS

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.13. Producir en soporte impreso ou dixital textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.

- Planificar, de xeito pautado, a redacción de textos argumentativos.
- Redactar textos argumentativos a partir de información obtida de diversas fontes.
- Redactar textos breves a partir dun tema dado.(MÍNIMOS)
- Resumir, empregando o propio léxico, o contido de textos argumentativos dados.MÍNIMOS

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB2.13.1. Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.

- Planifica, de xeito pautado, a redacción de textos argumentativos.
- Redacta textos argumentativos a partir de información obtida de diversas fontes.

LGB2.13.2. Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa.

- Redacta textos breves a partir dun tema dado.(MÍNIMOS)

LGB2.13.3. Sintetiza a información e resume textos argumentativos sen repetir nin parafrasear o texto de partida.

- Resume, empregando o propio léxico, o contido de textos argumentativos dados.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CD, CSC

OBXECTIVOS: d, h

CONTIDOS

B2.14. Valoración da escritura como un instrumento de aprendizaxe, de relación social e enriquecemento persoal.

- Lectura comprensiva dun cómic: «Os camiños da vida», de Jacobo Fernández Serrano.
- O teatro.
- O texto teatral.
- A representación teatral.
- A música e a poesía.
- A relación entre a música e a poesía.
- Poesía e música galega na actualidade.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B2.14. Valorar a escritura como un instrumento moi útil na aprendizaxe, nas relacións sociais e no desenvolvemento do individuo.

- Ler comprensivamente un cómic, atendendo ás características propias da súa linguaxe gráfica.
- Identificar as características propias do texto teatral e os elementos que compoñen a representación.
- Distinguir entre os principais xéneros teatrais.
- Describir, a grandes trazos, a relación entre a música e a poesía.
- Coñecer e comentar diferentes mostras da relación interdisciplinaria entre poesía e música galega actual.(MÍNIMOS)
- Comparar textos orais e escritos de diferentes xéneros, dando mostras de apreciar a funcionalidade dos seus trazos estéticos.
- Valorar a escrita como ferramenta para organizar as reflexións a partir da propia experiencia e como un instrumento de comunicación e enriquecemento persoal.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB2.14.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.

- Le comprensivamente un cómic, atendendo ás características propias da súa linguaxe gráfica.
- Identifica as características propias do texto teatral e os elementos que compoñen a representación.
- Distingue entre os principais xéneros teatrais.
- Describe, a grandes trazos, a relación entre a música e a poesía.
- Coñece e comenta diferentes mostras da relación interdisciplinaria entre poesía e música galega actual.(MÍNIMOS)
- Compara textos orais e escritos de diferentes xéneros, dando mostras de apreciar a funcionalidade dos seus trazos estéticos.
- Valora a escrita como ferramenta para organizar as reflexións a partir da propia experiencia e como un instrumento de comunicación e enriquecemento persoal.

COMPETENCIAS CLAVE
CCL, CSC, CCEC

BLOQUE 3: FUNCIONAMENTO DA LINGUA

OBXECTIVOS: b, e, l

CONTIDOS

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.

§ Riqueza léxica.(MÍNIMOS)

§ Léxico: as viaxes.

§ Léxico: o urbanismo e a construción.

§ Léxico: a administración pública e a cidadanía.

§ Léxico: utensilios de cociña e electrodomésticos.

§ Léxico: a xustiza.

§ Léxico: a descrición do carácter.

§ Léxico: o comercio.

§ Dúvidas léxicas.

§ Léxico: a gastronomía e os restaurantes.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.

§ Seguir unhas pautas para expresarse con riqueza léxica.(MÍNIMOS)

§ Transformar textos dados para evitar o uso de repeticións e palabras comodín.(MÍNIMOS)

§ Recoñecer, definir e clasificar léxico relativo ás viaxes, de forma pautada e progresiva.

§ Recoñecer, definir e clasificar léxico relativo ao urbanismo e a construción, de forma pautada e progresiva.

§ Recoñecer, definir e clasificar léxico relativo á administración pública e a cidadanía, de forma pautada e progresiva.

§ Recoñecer, definir e clasificar léxico relativo aos utensilios de cociña e os electrodomésticos, de forma pautada e progresiva.

§ Recoñecer, definir e clasificar léxico relativo á xustiza, de forma pautada e progresiva.

§ Recoñecer, definir e clasificar léxico relativo á descrición do carácter, de forma pautada e progresiva.

§ Recoñecer, definir e clasificar léxico relativo ao comercio, de forma pautada e progresiva.

§ Recoñecer, definir e clasificar léxico relativo á gastronomía e os restaurantes, de forma pautada e progresiva.

§ Ampliar o seu repertorio léxico e incorporar o vocabulario estudado nas propias producións orais e escritas.(MÍNIMOS)

§ Corrixir castellanismos en textos dados.(MÍNIMOS)

§ Evitar o uso de castellanismos nas propias producións orais e escritas.(MÍNIMOS)

§ Recoñecer e definir frases feitas.(MÍNIMOS)

§ Empregar fraseoloxía galega nas súas producións orais e escritas.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.

§ Segue unhas pautas para expresarse con riqueza léxica.(MÍNIMOS)

§ Transforma textos dados para evitar o uso de repeticións e palabras comodín.(MÍNIMOS)

§ Recoñece, define e clasifica léxico relativo ás viaxes, de forma pautada e progresiva.

§ Recoñece, define e clasifica léxico relativo ao urbanismo e a construción, de forma pautada e progresiva.

§ Recoñece, define e clasifica léxico relativo á administración pública e a cidadanía, de forma pautada e progresiva.

§ Recoñece, define e clasifica léxico relativo aos utensilios de cociña e os electrodomésticos, de forma pautada e progresiva.

§ Recoñece, define e clasifica léxico relativo á xustiza, de forma pautada e progresiva.

§ Recoñece, define e clasifica léxico relativo á descrición do carácter, de forma pautada e progresiva.

§ Recoñece, define e clasifica léxico relativo ao comercio, de forma pautada e progresiva.

§ Recoñece, define e clasifica léxico relativo á gastronomía e os restaurantes, de forma pautada e progresiva.

§ Amplía o seu repertorio léxico e incorpora o vocabulario estudado nas propias producións orais e escritas.

§ Corrixe castelanismos en textos dados.(MÍNIMOS)

§ Evita o uso de castelanismos nas propias producións orais e escritas.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA

OBXECTIVOS: b, e, l

CONTIDOS

B3.2. Recoñecemento e uso das formas verbais da lingua galega e das perífrases.(MÍNIMOS)

- Reflexión sobre a lingua a partir dos textos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.2. Recoñecer e usar correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega.

§ Recoñecer e usar correctamente as formas verbais nas súas producións orais e escritas.(MÍNIMOS)

§ Distinguir os tipos de perífrases verbais e empregalas correctamente.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB3.2.1. Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.

§ Recoñece e usa correctamente as formas verbais nas súas producións **orais e escritas**(MÍNIMOS)

§ Distingue os tipos de perífrases verbais e emprégaaas correctamente.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA

OBXECTIVOS: d, e, h

CONTIDOS

B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.

- Reflexión sobre a lingua a partir dos textos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.

§ Sinalar, en termos dados, a súa estrutura morfolóxica.

§ Aplicar os seus coñecementos sobre os procedementos de creación de palabras para ampliar o seu repertorio léxico.

§ Ampliar o seu repertorio léxico mediante a definición do significado de prefixos e sufixos.(MÍNIMOS)

§ Recoñecer o significado de sufixos gregos e latinos a partir de termos dados.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.

- Sinala, en termos dados, a súa estrutura morfolóxica.

LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.

- Aplica os seus coñecementos sobre os procedementos de creación de palabras para ampliar o seu repertorio léxico.(MÍNIMOS)

LGB3.3.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.

- Amplía o seu repertorio léxico mediante a definición do significado de prefixos e sufixos.(MÍNIMOS)

LGB3.3.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.

- Recoñece o significado de sufixos gregos e latinos a partir de termos dados.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA

OBXECTIVOS: a, d, e

CONTIDOS

B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias (apertura das vogais de grao medio, o *n* velar ou a entoación).

- Análise de textos orais propios e alleos. MÍNIMOS
- Actividades de expresión oral.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.4. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.

§ Recoñecer, en textos orais propios e alleos, os trazos fonéticos propios do galego.(MÍNIMOS)

§ Expresarse oralmente respectando as regras fonéticas e prosódicas do galego.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao *n* velar.

§ Recoñece, en textos orais propios e alleos, os trazos fonéticos propios do galego.(MÍNIMOS)

§ Exprésase oralmente respectando as regras fonéticas e prosódicas do galego.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA

OBXECTIVOS: b, e, n, l

CONTIDOS

B3.5. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa.

- Uso de dicionarios impresos e dixitais.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.5. Usar eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, para resolver dúbidas, para progresar na aprendizaxe autónoma e para enriquecer o propio vocabulario.

- Empregar con fluidez e autonomía os dicionarios impresos e dixitais para resolver dúbidas e ampliar o seu vocabulario. (MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB3.5.1. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario.

- Emprega con fluidez e autonomía os dicionarios impresos e dixitais para resolver dúbidas e ampliar o seu vocabulario. (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CD

OBXECTIVOS: b, e,

CONTIDOS

B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.(MÍNIMOS)

§ Maiúsculas e minúsculas. Casos en que se usan maiúsculas. Casos en que se usa inicial minúscula.

§ Signos de interrogación e exclamación.

§ Abreviaturas. Siglas. Acrónimos.

§ Símbolos.

§ *Porque, porqué, por que.*

§ *Senón, se non.*

§ *Hai, aí, aí.*

§ *Haber, a ver.*

§ A escrita dos números. Números cardinais. Números ordinais. Os números nos textos formais.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.6. Aplica e valora as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.(MÍNIMOS)

- § Explicar o uso das maiúsculas en textos dados. Corrixir e completar enunciados facendo un uso correcto das maiúsculas e minúsculas.
- § Empregar adecuadamente os signos de interrogación e exclamación.
- § Recoñecer o significado de abreviaturas frecuentes. Escribir a abreviatura de palabras dadas de uso frecuente.
- § Unir unha serie de enunciados coas correspondentes siglas.
- § Recoñecer o significado dunha serie de siglas de uso frecuente.
- § Recoñecer o significado de acrónimos e siglas nun texto dado.
- § Desenvolver unha serie de acrónimos dada.
- § Converter en símbolos todas as palabras posibles dun texto dado.
- § Completar, transformar e corrixir enunciados e textos aplicando as normas ortográficas e morfolóxicas.
- § Escribir correctamente os números.
- § Aplicar correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas nas súas producións.
- § Recoñecer a funcionalidade das normas á hora de escribir con precisión e de forma inequívoca expresións homónimas.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB3.6.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.(MÍNIMOS)

- § Explica o uso das maiúsculas en textos dados. Corrixir e completa enunciados facendo un uso correcto das maiúsculas e minúsculas.
- § Emprega adecuadamente os signos de interrogación e exclamación.
- § Recoñece o significado de abreviaturas frecuentes. Escribe a abreviatura de palabras dadas de uso frecuente.
- § Une unha serie de enunciados coas correspondentes siglas.
- § Recoñece o significado dunha serie de siglas de uso frecuente.
- § Recoñece o significado de acrónimos e siglas nun texto dado.
- § Desenvolve unha serie de acrónimos dada.
- § Converte en símbolos todas as palabras posibles dun texto dado.
- § Completa, transforma e corrixir enunciados e textos aplicando as normas ortográficas e morfolóxicas.
- § Escribe correctamente os números.
- § Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas nas súas producións.

LGB3.6.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

- § Recoñece a funcionalidade das normas á hora de escribir con precisión e de forma inequívoca expresións homónimas.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA

OBXECTIVOS: e

CONTIDOS

B3.7. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica.(MÍNIMOS)

- § Puntuación: punto, coma, punto e coma.
- § Puntuación: dous puntos e puntos suspensivos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.(MÍNIMOS)

- § Explicar a puntuación en textos dados, en relación coa cohesión sintáctica.
- § Puntuar correctamente textos dados.
- § Empregar adecuadamente a puntuación nas súas producións escritas.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB3.7.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.MÍNIMOS

- § Explica a puntuación en textos dados, en relación coa cohesión sintáctica.
- § Puntúa correctamente textos dados.
- § Emprega adecuadamente a puntuación nas súas producións escritas.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA

OBXECTIVOS: b, e

CONTIDOS

B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.

- § Orde dos elementos na oración.(MÍNIMOS)
- § A sintaxe: unidades e funcións.(MÍNIMOS)
- § As unidades.
- § As funcións.
- § Subordinación, coordinación e interdependencia.(MÍNIMOS)
- § A frase: simple e complexa.MÍNIMOS
- § Frases endocéntricas.
- § Frases exocéntricas.
- § Estruturas coordinadas.
- § Cláusulas e oracións.(MÍNIMOS)
- § O predicado.MÍNIMOS
- § Tipos de cláusulas segundo a natureza do predicado.
- § O suxeito.MÍNIMOS
- § Suxeito elidido e suxeito cero.
- § Unidades que desempeñan a función de suxeito.
- § O complemento directo. Identificación. Unidades que funcionan como CD.MÍNIMOS
- § O complemento indirecto. Identificación. Unidades que funcionan como CI.MÍNIMOS
- § O complemento axente.
- § O complemento circunstancial.
- § O suplemento.
- § O atributo. MÍNIMOS
- § O predicativo.
- § As cláusulas subordinadas: substantivas, adxectivas e adverbiais.(MÍNIMOS)
- § As oracións.(MÍNIMOS)
- § Oracións bipolares.
- § Oracións coordinadas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.8. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos.

- § Identificar as unidades en enunciados.(MÍNIMOS)
- § Identificar a frase e distinguir entre frases simples e complexas.(MÍNIMOS)
- § Distinguir entre frases endocéntricas, frases exocéntricas e estruturas coordinadas.
- § Diferenciar entre suxeito e predicado.(MÍNIMOS)
- § Identificar os suxeitos en enunciados e indicar o tipo de unidades que realizan esa función.
- § Identificar as funcións nunha análise sintáctica dada.
- § Distinguir entre cláusulas e oracións.(MÍNIMOS)
- § Diferenciar entre cláusulas simples e complexas.
- § Clasificar as oracións en bipolares e coordinadas(MÍNIMOS)
- § Identificar, razoadamente, os complementos directos en textos dados, así como as unidades que desempeñan esta función.MÍNIMOS
- § Identificar, razoadamente, os complementos indirectos en enunciados dados.MÍNIMOS
- § Converter estruturas activas en pasivas e sinalar nelas o suxeito e o complemento axente.
- § Recoñecer en textos dados os complementos circunstanciais, así como as unidades que os desempeñan, e clasificalos segundo o seu tipo.
- § Localizar nun texto dado os suplementos e indicar as unidades que desempeñan esa función.
- § Recoñecer os atributos nun texto, así como o tipo de unidades que cumpren esta función.
- § Analizar sintacticamente enunciados dados.
- § Identificar os predicativos en enunciados e sinalar, de xeito razoado, se son de suxeito ou de complemento directo.
- § Recoñecer e clasificar cláusulas subordinadas en enunciados e sinalar a función sintáctica que desempeñan.(MÍNIMOS)
- § Completar enunciados empregando subordinadas adverbiais dos tres tipos.
- § Distinguir entre os varios tipos de oracións bipolares e coordinadas.(MÍNIMOS)
- § Recoñecer os diferentes elementos que conforman os distintos tipos de oracións bipolares.

- § Construír oracións condicionais e concesivas unindo enunciados dados mediante os nexos adecuados.
- § Transformar oracións causais en consecutivas.
- § Analizar sintacticamente oracións dadas.
- § Seguir unhas pautas para mellorar a redacción mediante a orde correcta dos elementos.
- § Ordenar os elementos en oracións dadas.
- § Redactar un texto breve respectando a orde lóxica dos elementos e mostrando concisión.
- § Clasificar as oracións en predicativas e atributivas.(MÍNIMOS)
- § Clasificar oracións predicativas en transitivas e intransitivas.
- § Distinguir entre unidades e funcións sintácticas. MÍNIMOS
- § Diferenciar entre subordinación, coordinación e interdependencia.
- § Empregar a terminoloxía sintáctica correcta na análise de textos.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB3.8.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.

- § Identifica as unidades en enunciados.(MÍNIMOS)
- § Identifica a frase e distingue entre frases simples e complexas.(MÍNIMOS)
- § Distingue entre frases endocéntricas, frases exocéntricas e estruturas coordinadas.
- § Diferencia entre suxeito e predicado.(MÍNIMOS)
- § Identifica os suxeitos en enunciados e indica o tipo de unidades que realizan esa función.

LGB3.8.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.

- § Identifica as funcións nunha análise sintáctica dada.(MÍNIMOS)
- § Distingue entre cláusulas e oracións.(MÍNIMOS)
- § Diferencia entre cláusulas simples e complexas.
- § Clasifica as oracións en bipolares e coordinadas.(MÍNIMOS)
- § Identifica, razoadamente, os complementos directos en textos dados, así como as unidades que desempeñan esta función. MÍNIMOS
- § Identifica, razoadamente, os complementos indirectos en enunciados dados.MÍNIMOS
- § Converte estruturas activas en pasivas e sinala nelas o suxeito e o complemento axente.
- § Recoñece en textos dados os complementos circunstanciais, así como as unidades que os desempeñan, e clasifícaos segundo o seu tipo.
- § Localiza nun texto dado os suplementos e indica as unidades que desempeñan esa función.
- § Recoñece os atributos nun texto, así como o tipo de unidades que cumpren esta función.
- § Analiza sintacticamente enunciados dados.
- § Identifica os predicativos en enunciados e sinala, de xeito razoado, se son de suxeito ou de complemento directo.
- § Recoñece e clasifica cláusulas subordinadas en enunciados e sinala a función sintáctica que desempeñan.
- § Completa enunciados empregando subordinadas adverbiais dos tres tipos.(MÍNIMOS)
- § Distingue entre os varios tipos de oracións bipolares e coordinadas.(MÍNIMOS)
- § Recoñece os diferentes elementos que conforman os distintos tipos de oracións bipolares.(MÍNIMOS)
- § Constrúe oracións condicionais e concesivas unindo enunciados dados mediante os nexos adecuados.
- § Transforma oracións causais en consecutivas.
- § Analiza sintacticamente enunciados dados.
- § Analiza sintacticamente oracións dadas.

LGB3.8.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega.

- § Segue unhas pautas para mellorar a redacción mediante a orde correcta dos elementos.(MÍNIMOS)
- § Ordena os elementos en oracións dadas.
- § Redacta un texto breve respectando a orde lóxica dos elementos e mostrando concisión.(MÍNIMOS)

LGB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.

- § Clasifica as oracións en predicativas e atributivas.
- § Clasifica oracións predicativas en transitivas e intransitivas.

LGB3.8.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.(MÍNIMOS)

- § Distingue entre unidades e funcións sintácticas.
- § Diferencia entre subordinación, coordinación e interdependencia.
- § Emprega a terminoloxía sintáctica correcta na análise de textos.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL

OBXECTIVOS: e, h

CONTIDOS

B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual. MÍNIMOS

- Análise de textos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.9. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.

- Recoñecer e explicar diferentes mecanismos de cohesión nos textos.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES

LGB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.

- Recoñece e explica diferentes mecanismos de cohesión nos textos.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA

OBXECTIVOS: e

CONTIDOS

B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temática en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.

§ O parágrafo I.

§ A estrutura interna dos parágrafos. (MÍNIMOS)

§ O parágrafo II.

§ A extensión do parágrafo.

§ A extensión da oración.

§ Tipos de parágrafos I.

§ O parágrafo de enumeración.

§ O parágrafo de secuencia.

§ Tipos de parágrafos II.

§ O parágrafo de desenvolvemento dunha idea.

§ O parágrafo de enunciado / solución.

§ Tipos de parágrafos III.

§ O parágrafo de causa / efecto.

§ O parágrafo de comparación / contraste.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.10. Identifica adecuadamente en textos alleos e propios a estrutura, a construción e xustificación dos parágrafos, a vinculación e progresión temática, e elabora textos de acordo con estes parámetros.

§ Identificar a estrutura de textos propios e alleos.

§ Determinar os parágrafos nun texto dado e indicar o tema ou subtema tratado en cada un deles.

§ Recoñecer a estrutura interna dos parágrafos. MÍNIMOS

§ Analizar a extensión de parágrafos dados.

§ Reorganizar textos dados para mellorar a súa lexibilidade.

§ Identificar diferentes tipos de parágrafos.

§ Construír diferentes tipos de parágrafos, seguindo unhas pautas.

§ Redactar textos estruturados en parágrafos ben definidos e cunha extensión adecuada. MÍNIMOS

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB3.10.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.

- Identifica a estrutura de textos propios e alleos.

LGB3.10.2. Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos.

§ Determina os parágrafos nun texto dado e indica o tema ou subtema tratado en cada un deles. (MÍNIMOS)

§ Recoñece a estrutura interna dos parágrafos.(MÍNIMOS)

§ Analiza a extensión de parágrafos dados.

LGB3.10.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.

§ Reorganiza textos dados para mellorar a súa lexibilidade.

§ Identifica diferentes tipos de parágrafos.

LGB3.10.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.

§ Constrúe diferentes tipos de parágrafos, seguindo unhas pautas.

§ Redacta textos estruturados en parágrafos ben definidos e cunha extensión adecuada. (MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA, CLL

OBXECTIVOS: a, b, e

CONTIDOS

B3.11. Identificación e explicación dos trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.

§ A intención do texto: denotación e connotación.(MÍNIMOS)

§ Os textos argumentativos. Características e estrutura. (MÍNIMOS)

§ Análise dun texto argumentativo.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.11. Identificar e explicar os trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.

§ Identificar a estrutura e características propias do texto argumentativo.(MÍNIMOS)

§ Aplicar estes coñecementos na redacción de textos.

§ Distinguir razoadamente entre denotación e connotación.(MÍNIMOS)

§ Transformar un texto denotativo nun texto connotativo.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LG3.11.1. Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos diferentes xéneros textuais, especialmente nos argumentativos, e aplícaos nas producións propias.

- Identifica a estrutura e características propias do texto argumentativo.(MÍNIMOS)
- Aplica estes coñecementos na redacción de textos propios.

LGB3.11.2. Recoñece nun texto, e emprega nas producións propias, os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade.

- Distingue razoadamente entre denotación e connotación.(MÍNIMOS)
- Transforma un texto denotativo nun texto connotativo.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL

OBXECTIVOS: b, e

CONTIDOS

B3.12. Adecuación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto.

- Análise e expresión textual. MÍNIMOS

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.12. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha adecuación apropiada.

- Analizar textos dados en relación coa súa adecuación ao contexto, o tema e o xénero textual.(MÍNIMOS)
- Redactar textos adecuados ao contexto, ao tema e ao xénero textual.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB3.12.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.

- Analiza textos dados en relación coa súa adecuación ao contexto, o tema e o xénero textual.(MÍNIMOS)

LGB3.12.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.

- Redacta textos adecuados ao contexto, ao tema e ao xénero textual.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA

OBXECTIVOS: b, e, h

CONTIDOS

B3.13. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.13. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB3.13.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA

OBXECTIVOS: b, e

CONTIDOS

B3.14. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

- Desenvolvemento dunha competencia comunicativa integrada. MÍNIMO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B3.14. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.

- Desenvolver unha competencia comunicativa integrada. MÍNIMO

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB3.14.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.

- Dá mostras de desenvolver unha competencia comunicativa integrada. MÍNIMO

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CAA

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

OBXECTIVOS: ñ,o

CONTIDOS

B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. A lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.

§ Reflexión sobre o plurilingüismo(MÍNIMOS)

§ Lusofonía: a súa importancia no século XXI.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.

§ Empregar o propio criterio para reflexionar sobre o plurilingüismo.(MÍNIMOS)

§ Valorar a lingua como medio de relación interpersonal e sinal de identidade.

§ Argumentar de xeito claro, rigoroso e convincente a favor da normalización do galego e outras linguas minorizadas.

§ Reflexionar, utilizando o propio criterio, sobre a igualdade das linguas.(MÍNIMOS)

§ Situar no mapa os países de lingua portuguesa.

§ Reflexionar sobre a utilidade do galego no contexto lusófono.(MÍNIMOS)

§ Procurar información e ampliar o seu coñecemento dos países pertencentes á comunidade lusófona.

§ Comprender textos orais sinxelos en lingua portuguesa e comentar o seu contido.(MÍNIMOS)

§ Ler, comentar baixo guía e resumir textos escritos breves en lingua portuguesa.

§ Empregar diferentes recursos informativos, didácticos e de lecer en portugués.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.

§ Emprega o propio criterio para reflexionar sobre o plurilingüismo.

§ Dá mostras de valorar a lingua como medio de relación interpersonal e sinal de identidade.MÍNIMOS

§ Argumenta de xeito claro, rigoroso e convincente a favor da normalización do galego e outras linguas minorizadas.(MÍNIMOS)

LGB4.1.2. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.

§ Reflexiona, utilizando o propio criterio, sobre a igualdade das linguas.

LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.(MÍNIMOS)

§ Sitúa no mapa os países de lingua portuguesa.

§ Reflexiona sobre a utilidade do galego no contexto lusófono.

§ Procura información e amplía o seu coñecemento dos países pertencentes á comunidade lusófona.

LGB4.1.4. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués (buscadores, enciclopedias e portais de noticias).

§ Comprende textos orais sinxelos en lingua portuguesa e comenta o seu contido.(MÍNIMOS)

§ Le, comenta baixo guía e resume textos escritos breves en lingua portuguesa.

§ Emprega diferentes recursos informativos, didácticos e de lecer en portugués.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CCEC, CSC, CD

OBXECTIVOS: ñ, o

CONTIDOS

B4.2. Situación sociolingüística de Galicia. A presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados. Tendencias de evolución.

§ Lexislación lingüística.

§ Situación sociolingüística actual en Galicia.(MÍNIMOS)

§ Coñecemento do galego.

§ Uso do galego.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados así como ás tendencias de evolución.

§ Coñecer a lexislación básica en materia lingüística, de 1978 a 2001.

§ Describir a situación sociolingüística actual en Galicia.(MÍNIMOS)

§ Analizar, coa axuda de gráficos, a situación sociolingüística actual en Galicia.

§ Reflexionar sobre a situación sociolingüística de Galicia de xeito guiado, empregando a terminoloxía adecuada.

§ Analizar, de xeito guiado, a evolución no coñecemento e uso do galego.

§ Reflexionar sobre os niveis de competencia en lingua galega, empregando o propio criterio.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB4.2.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística.

§ Coñece a lexislación básica en materia lingüística, de 1978 a 2001.

LGB4.2.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual. MÍNIMOS

§ Describe a situación sociolingüística actual en Galicia.

LGB4.2.3. Analiza gráficas de distribución de linguas tirando conclusións nas que incorpora os seus coñecementos sociolingüísticos.

§ Analiza, coa axuda de gráficos, a situación sociolingüística actual en Galicia.

LGB4.2.4. Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada.

§ Reflexiona sobre a situación sociolingüística de Galicia de xeito guiado, empregando a terminoloxía adecuada. (MÍNIMOS)

LGB4.2.5. Analiza as tendencias de evolución da lingua galega a partir da situación sociolingüística actual.

§ Analiza, de xeito guiado, a evolución no coñecemento e uso do galego.

§ Reflexiona sobre os niveis de competencia en lingua galega, empregando o propio criterio.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CSC,CD

OBXECTIVOS: ñ, o

CONTIDOS

B4.3. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.

§ A planificación lingüística: normativización, normalización e superación de prexuízos.(MÍNIMOS)

§ Normativización e normalización.

§ Planificación lingüística.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B4.3. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.

§ Reflexionar sobre a necesidade de acadar a normalización do galego mediante as medidas políticas oportunas.

§ Argumentar de xeito lóxico, rigoroso e convincente a favor das medidas destinadas á normalización do idioma.

§ Diferenciar razoadamente entre normativización e normalización e definir planificación lingüística.(MÍNIMOS)

§ Reflexionar, a partir do léxico, sobre a normativización do galego.

§ Reflexionar, de xeito guiado, sobre a propia práctica lingüística.

§ Interesarse por contribuír individual e socialmente á normalización do galego.

§ Coñecer os principais axentes normalizadores en Galicia e valorar a súa importancia.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB4.3.1. Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega.

§ Reflexiona sobre a necesidade de acadar a normalización do galego mediante as medidas políticas oportunas.

§ Argumenta de xeito lóxico, rigoroso e convincente a favor das medidas destinadas á normalización do idioma.

LGB4.3.2. Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada fenómeno.(MÍNIMOS)

§ Diferencia razoadamente entre normativización e normalización e define planificación lingüística.

§ Reflexiona, a partir do léxico, sobre a normativización do galego.

LGB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.

§ Reflexiona, de xeito guiado, sobre a propia práctica lingüística.

§ Dá mostras de interesarse por contribuír individual e socialmente á normalización do galego.

LGB.4.3.4. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CSC

OBXECTIVOS: ñ, o

CONTIDOS

B4.4. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.(MÍNIMOS)

§ Historia social da lingua: de 1916 a 1936.

§ Historia social da lingua: de 1936 a 1978.

§ A produción en lingua galega.

§ O galego nos movementos políticos e asociativos.

§ Historia social da lingua: de 1978 á actualidade.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B4.4. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social, e sinalar as distintas etapas desde 1916.(MÍNIMOS)

§ Explicar, a grandes trazos, a historia social do galego na etapa comprendida entre 1916 e 1936.

§ Explicar, a grandes trazos, a historia social do galego na etapa comprendida entre 1936 e 1978.

§ Explicar a historia social do galego de 1978 á actualidade.

§ Recoñecer os acontecementos máis relevantes na historia social da lingua entre 1916 e 1936.

§ Debater sobre a relevancia do Estatuto de Autonomía na evolución da historia social do idioma.

§ Coñecer as datas clave para a evolución da imaxe social do galego durante o franquismo.

§ Procurar información sobre o galego no período franquista e elaborar un traballo expositivo sobre esta etapa.

§ Coñecer e analizar guiadamente as medidas lexislativas relativas ao galego de 1978 á actualidade.

§ Comparar, utilizando un esquema, a situación do galego no Rexurdimento e no primeiro terzo do século XX.

§ Comparar, mediante a elaboración dunha listaxe, a situación do galego no primeiro terzo do século XX e no franquismo.

§ Debater sobre a evolución do uso e o coñecemento do galego no período comprendido entre 1991 e 2001.

§ Reflexionar, de xeito guiado, sobre as consecuencias da situación do galego entre 1916 e 1936 para a imaxe social da lingua.

§ Analizar as consecuencias das medidas antigalegas do franquismo para o uso e imaxe social do idioma na etapa posterior.

§ Debater sobre as consecuencias do franquismo na imaxe social do galego.

§ Analizar e comenta gráficos relativos ao uso e coñecemento do galego.

§ Consultar a páxina web do Instituto Galego de Estatística para obter información de carácter sociolingüístico e sintetizar as conclusións.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.(MÍNIMOS)

§ Explica, a grandes trazos, a historia social do galego na etapa comprendida entre 1916 e 1936.

§ Explica, a grandes trazos, a historia social do galego na etapa comprendida entre 1936 e 1978.

§ Explica a historia social do galego de 1978 á actualidade.

LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 e elabora textos expositivos sobre as diferentes etapas.(MÍNIMOS)

§ Recoñece os acontecementos máis relevantes na historia social da lingua entre 1916 e 1936.

§ Debate sobre a relevancia do Estatuto de Autonomía na evolución da historia social do idioma.

§ Coñece as datas clave para a evolución da imaxe social do galego durante o franquismo.

§ Procura información sobre o galego no período franquista e elabora un traballo expositivo sobre esta etapa.

§ Coñece e analiza guiadamente as medidas lexislativas relativas ao galego de 1978 á actualidade.

LGB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.

§ Compara, utilizando un esquema, a situación do galego no Rexurdimento e no primeiro terzo do século XX.

§ Compara, mediante a elaboración dunha listaxe, a situación do galego no primeiro terzo do século XX e no franquismo.

§ Debate sobre a evolución do uso e o coñecemento do galego no período comprendido entre 1991 e 2001.

LGB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.

§ Reflexiona, de xeito guiado, sobre as consecuencias da situación do galego entre 1916 e 1936 para a imaxe social da lingua.

§ Analiza as consecuencias das medidas antigalegas do franquismo para o uso e imaxe social do idioma na etapa posterior.

§ Debate sobre as consecuencias do franquismo na imaxe social do galego.

LGB4.4.5. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde 1916.

§ Analiza e comenta gráficos relativos ao uso e coñecemento do galego.

§ Consulta a páxina web do Instituto Galego de Estatística para obter información de carácter sociolingüístico e sintetizar as conclusións.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CCEC, CD

OBXECTIVOS: ñ, o

CONTIDOS

B4.5. Situación sociolingüística e legal das linguas de España. (MÍNIMOS)

§ A situación sociolingüística do Estado español.

§ Éuscaro. Catalán. Astur-leonés. Aragonés. Aranés.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B4.5. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas de España. (MÍNIMOS)

§ Describir a situación sociolingüística e legal das linguas de España.

§ Analizar, coa axuda de gráficos, a evolución do catalán.

§ Reflexionar guiadamente sobre a cooficialidade das linguas de España. (MÍNIMOS)

§ Reflexionar criticamente sobre o plurilingüismo en España, establecendo unha comparación con Francia.

Debater sobre a importancia do recoñecemento legal e o apoio institucional para a normalización das linguas minorizadas.

ESTÁNDARES E INDICADORES

LGB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.

§ Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España. (MÍNIMOS)

§ Analiza, coa axuda de gráficos, a evolución do catalán.

§ Reflexiona guiadamente sobre a cooficialidade das linguas de España. (MÍNIMOS)

§ Reflexiona criticamente sobre o plurilingüismo en España, establecendo unha comparación con Francia.

Debate sobre a importancia do recoñecemento legal e o apoio institucional para a normalización das linguas minorizadas.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL CCEC CD

OBXECTIVOS: ñ, o

CONTIDOS

B4.6. Prexuízos lingüísticos.

§ Prexuízos lingüísticos.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B4.6. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.

§ Rebater, de xeito guiado, prexuízos lingüísticos sobre o galego.(MÍNIMOS)

§ Elaborar, en grupo, un vídeo argumentando en contra dos prexuízos sobre o galego.

§ Examinar diferentes prexuízos sobre o galego, seguindo unhas pautas.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB4.6.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.

§ Rebate, de xeito guiado, prexuízos lingüísticos sobre o galego.(MÍNIMOS)

§ Elabora, en grupo, un vídeo argumentando en contra dos prexuízos sobre o galego.

LGB4.6.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.

§ Examina diferentes prexuízos sobre o galego, seguindo unhas pautas.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CSC

OBXECTIVOS: ñ, o

CONTIDOS

B4.7. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.

§ Variación interna das linguas. (MÍNIMOS)

§ Unha lingua, moitas variedades.

§ A variación xeográfica.(MÍNIMOS)

§ Variación social e situacional.

§ Elaboración e función da variedade estándar.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B4.7. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar.

§ Coñecer os trazos propios dos tres bloques dialectais do galego.(MÍNIMOS)

§ Analizar textos orais atendendo aos seus trazos dialectais.

§ Recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega. (MÍNIMOS)

§ Coñecer o proceso de elaboración do estándar do galego.

§ Valorar a lingua estándar como variedade unificadora. (MÍNIMOS)

§ Valorar as variedades dialectais do galego como símbolo de riqueza lingüística e cultural.

§ Recoñecer e rebater prexuízos sobre as variedades dialectais.

§ Distinguir razoadamente entre os tipos de variación lingüística, achegando exemplos.(MÍNIMOS)

§ Recoñecer os rexistros empregados en textos orais e reflexionar sobre as causas de tipo sociolingüístico que os determinan, de xeito guiado.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGB4.7.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.

§ Coñece os trazos propios dos tres bloques dialectais do galego.(MÍNIMOS)

§ Analiza textos orais atendendo aos seus trazos dialectais.

LGB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.(MÍNIMOS)

§ Ofrece a solución estándar para diversas formas dialectais dadas.

LGB4.7.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora. (MÍNIMOS)

§ Explica, a grandes trazos, o proceso de elaboración do estándar do galego.

§ Reflexiona sobre a función da lingua estándar, dando mostras de valorala como variante unificadora.

LGB4.7.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.

§ Dá mostras de valorar as variedades dialectais do galego como símbolo de riqueza lingüística e cultural

§ Recoñece e rebate prexuízos sobre as variedades dialectais.

LGB4.7.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.

§ Distingue razoadamente entre os tipos de variación lingüística, achegando exemplos.(MÍNIMOS)

§ Recoñece os rexistros empregados en textos orais e reflexiona sobre as causas de tipo sociolingüístico que os determinan, de xeito guiado.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CSC

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

OBXECTIVOS: h, l

CONTIDOS

B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade. (MÍNIMOS)

§ Galicia entre 1916 e 1936.

- § Sociedade, economía e política. O agrarismo.
- § As Irmandades da Fala. O Seminario de Estudos Galegos.(MÍNIMOS)
- § O Partido Galeguista.
- § Feitos históricos en Galicia. (MÍNIMOS)
- § Feitos históricos en España e no mundo.
- § Ramón Cabanillas. Biografía. A obra literaria de Cabanillas. (MÍNIMOS)
- § Poesía lírica. Poesía narrativa.
- § O teatro.
- § Os tempos do Grupo Nós. O Grupo Nós. Características do Grupo Nós. (MÍNIMOS)
- § Castelao. Características da súa obra. A obra de Castelao. (MÍNIMOS)
- § Vicente Risco: Vida e obra. (MÍNIMOS)
- § Teatro e ensaio.
- § A narrativa.
- § Otero Pedrayo. A obra: temática e claves ideolóxicas; estilo. (MÍNIMOS)
- § As Vangardas e a Xeración de 1922. O tempo das Vangardas. (MÍNIMOS)
- § A renovación poética en Galicia.
- § Manuel Antonio: vida e obra. MÍNIMOS
- § Rafael Dieste: a renovación da prosa.MÍNIMOS
- § Galicia na Guerra Civil e na ditadura (1936-1975). A Guerra Civil.MÍNIMOS
- § A posguerra: tempo de represión.MÍNIMOS
- § A oposición ao franquismo.MÍNIMOS
- § Feitos históricos en Galicia. MÍNIMOS
- § Feitos históricos en España e no mundo.
- § Literatura do exilio. O traballo cultural dos exiliados.MÍNIMOS
- § Luís Seoane: vida e obra.MÍNIMOS
- § Eduardo Blanco Amor. A obra narrativa de Blanco Amor.MÍNIMOS
- § Narrativa de posguerra.
- § Álvaro Cunqueiro: unha vida marcada pola literatura. Os mundos narrativos de Cunqueiro. A obra poética e teatral de Cunqueiro.MÍNIMOS
- § Ánxel Fole: perfil biográfico. A obra narrativa de Fole. MÍNIMOS
- § Novas voces na narrativa. A Nova Narrativa Galega. Os autores da Nova Narrativa.MÍNIMOS
- § Xosé Neira Vilas.(MÍNIMOS)
- § Xosé Luís Méndez Ferrín.(MÍNIMOS)
- § Carlos Casares.(MÍNIMOS)
- § María Xosé Queizán.(MÍNIMOS)
- § A poesía galega durante a ditadura. Os poetas da Xeración do 36.(MÍNIMOS)
- § Poetas da Promoción de Enlace.(MÍNIMOS)
- § Xeración das Festas Minervais ou Xeración dos 50. Autores máis salientables da Xeración dos 50.(MÍNIMOS)
- § Celso Emilio Ferreiro. Biografía. A obra de Celso Emilio Ferreiro.(MÍNIMOS)
- § Temas principais na obra de Celso Emilio Ferreiro. Obra poética de Celso Emilio Ferreiro.(MÍNIMOS)
- § A Galicia contemporánea (de 1975 a hoxe).(MÍNIMOS)
- § Os cambios dende 1975.
- § Un novo marco político para Galicia.(MÍNIMOS)
- § O inicio da normalización do galego.(MÍNIMOS)
- § Auxe e declive cultural.
- § Feitos históricos en Galicia. MÍNIMOS
- § Feitos históricos en España e no mundo.
- § A narrativa galega de 1975 á actualidade.MÍNIMOS
- § Panorámica xeral.Periodización.Temática.MÍNIMOS
- § A consolidación da literatura infantil e xuvenil.
- § A poesía galega de 1976 á actualidade.MÍNIMOS
- § A ruptura co socialrealismo.
- § A xeración dos 80.
- § A xeración dos 90.
- § Poetas de comezos do século XXI.
- § O teatro dende 1973 á actualidade.(MÍNIMOS)
- § Situación xeral.MÍNIMOS

- § O Grupo Abrente.
- § A promoción dos 80.
- § A promoción dos 90.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.
MÍNIMOS

- § Explicar o contexto histórico en que se desenvolveu a literatura galega entre 1916 e 1936.(MÍNIMOS)
- § Reflexionar, de xeito guiado, sobre o labor dos movementos e axentes político-culturais da época estudada.
- § Explicar o contexto histórico en que se desenvolveu a literatura galega entre a Guerra Civil e a ditadura franquista.(MÍNIMOS)
- § Explicar o contexto en que se desenvolveu a literatura galega contemporánea, de 1975 ata hoxe.(MÍNIMOS)
- § Explicar a traxectoria e os trazos fundamentais da obra literaria de Ramón Cabanillas, en relación co seu contexto histórico e cultural.
- § Identificar as tres liñas temáticas en que pode clasificarse a poesía lírica de Ramón Cabanillas.(MÍNIMOS)
- § Describir os trazos característicos da poesía narrativa de Cabanillas.
- § Coñecer a obra teatral de Cabanillas e sintetizar a súa temática.
- § Describir, en relación co seu contexto histórico, a traxectoria e trazos característicos do Grupo Nós e valorar a súa importancia para o desenvolvemento da cultura galega.(MÍNIMOS)
- § Coñecer a traxectoria de Castelao e explicar os trazos xerais da súa obra.(MÍNIMOS)
- § Caracterizar tematicamente as principais obras literarias de Castelao.(MÍNIMOS)
- § Coñecer a traxectoria de Vicente Risco.(MÍNIMOS)
- § Describir os trazos xerais da obra teatral, ensaística e narrativa de Risco.
- § Coñecer a traxectoria de Ramón Otero Pedrayo.(MÍNIMOS)
- § Explicar, desde o punto de vista temático, ideolóxico e estilístico, os trazos xerais da obra de Ramón Otero Pedrayo.
- § Explicar a pertenza de Castelao, Risco e Otero Pedrayo ao Grupo Nós e reflexionar sobre as diferenzas entre eles. (MÍNIMOS)
- § Describir o contexto en que se desenvolveu a literatura de Vangarda en Galicia e caracterizar as tres correntes principais.(MÍNIMOS)
- § Reflexionar, de xeito guiado, sobre as peculiaridades da Vangarda galega e as súas repercusións na historia da literatura.(MÍNIMOS)
- § Coñecer a traxectoria de Manuel Antonio e sintetizar os trazos propios da súa obra.(MÍNIMOS)
- § Coñecer a traxectoria de Rafael Dieste e sintetizar as características da súa obra.
- § Describir o labor cultural dos axentes literarios no exilio e reflexionar sobre este, baixo guía.(MÍNIMOS)
- § Comentar as consecuencias da Guerra Civil para a literatura galega.(MÍNIMOS)
- § Coñecer a traxectoria de Luís Seoane e caracterizar a súa obra.(MÍNIMOS)
- § Coñecer a traxectoria de Eduardo Blanco Amor e sintetizar os trazos propios da súa obra(MÍNIMOS)
- § Caracterizar, tematicamente, a obra narrativa de Eduardo Blanco Amor e reflexionar sobre o seu valor.
- § Coñecer a traxectoria de Álvaro Cunqueiro e describir os trazos da súa obra narrativa, poética e teatral. (MÍNIMOS)
- § Reflexionar sobre a importancia de Álvaro Cunqueiro na narrativa do século XX.
- § Sintetizar a traxectoria de Ánxel Fole e caracterizar a súa obra narrativa(MÍNIMOS)
- § Explicar as características da Nova Narrativa Galega e describir a traxectoria e trazos propios dos seus autores/as representativos/as. (MÍNIMOS)
- § Caracterizar a obra lírica dos poetas da Xeración do 36.(MÍNIMOS)
- § Sintetizar os trazos propios da obra dos poetas da Promoción de Enlace.
- § Describir os trazos xerais da lírica da Xeración dos 50.
- § Explicar as características fundamentais da obra dos autores/as destacados/as da Xeración dos 50. (MÍNIMOS)
- § Coñecer a traxectoria de Celso Emilio Ferreiro e reflexionar sobre a súa concepción da poesía, así como sobre a súa transcendencia.(MÍNIMOS)
- § Identificar os temas principais na obra de Celso Emilio Ferreiro.(MÍNIMOS)
- § Referir unha panorámica xeral da narrativa galega de 1975 á actualidade.(MÍNIMOS)
- § Establecer unha periodización da narrativa galega de 1975 á actualidade, de xeito razoado.
- § Explicar e identificar as principais liñas temáticas exploradas na narrativa galega actual.
- § Describir a consolidación da literatura infantil e xuvenil na actualidade, en relación co seu contexto, e coñecer os principais autores/as representativos/as. (MÍNIMOS)
- § Reflexionar, respondendo preguntas, sobre os trazos propios da narrativa actual, en relación coas súas causas históricas.

- § Explicar a evolución da poesía galega de 1975 á actualidade, en relación co seu contexto.(MÍNIMOS)
- § Identificar os trazos característicos e principais representantes da Xeración dos 80.(MÍNIMOS)
- § Sintetizar os elementos comúns da lírica da Xeración dos 90.(MÍNIMOS)
- § Recoñecer poetas destacados/as de comezos do século XXI.
- § Razoar as causas da eclosión das mulleres escritoras na poesía galega actual.
- § Reflexionar sobre a importancia da conquista de novos espazos públicos para a poesía galega actual.
- § Describir a situación xeral do teatro dende 1973 á actualidade.(MÍNIMOS)
- § Explicar as características do Grupo Abrente e sintetizar os trazos xerais da obra dos seus principais representantes.
- § Recoñecer os trazos comúns do teatro da promoción dos 80.
- § Coñecer os/as dramaturgos/as e obras destacadas da xeración dos 90.
- § Reflexionar sobre a evolución do teatro con respecto da época anterior e sobre as dificultades específicas da literatura dramática na actualidade.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGLB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade(MÍNIMOS)

- § Explica o contexto histórico en que se desenvolveu a literatura galega entre 1916 e 1936. MÍNIMOS
- § Reflexiona, de xeito guiado, sobre o labor dos principais movementos e axentes político-culturais da época estudada.
- § Explica o contexto histórico en que se desenvolveu a literatura galega entre a Guerra Civil e a ditadura franquista. MÍNIMOS

§ Explica razoadamente o contexto en que se desenvolveu a literatura galega

LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.(MÍNIMOS)

§ Explica a traxectoria e os trazos fundamentais da obra literaria de Ramón Cabanillas, en relación co seu contexto histórico e cultural.

§ Identifica as tres liñas temáticas en que pode clasificarse a poesía lírica de Ramón Cabanillas. MÍNIMOS

§ Describe os trazos característicos da poesía narrativa de Cabanillas.

§ Coñece a obra teatral de Cabanillas e sintetiza a súa temática.

§ Describe, en relación co seu contexto histórico, a traxectoria e trazos característicos do Grupo Nós e valora a súa importancia para o desenvolvemento da cultura galega.MÍNIMOS

§ Coñece a traxectoria de Castelao e explica os trazos xerais da súa obra.MÍNIMOS

§ Caracteriza tematicamente as principais obras literarias de Castelao.MÍNIMOS

§ Coñece a traxectoria de Vicente Risco.MÍNIMOS

§ Describe os trazos xerais da obra teatral, ensaística e narrativa de Risco.

§ Coñece a traxectoria de Ramón Otero Pedrayo. MÍNIMOS

§ Explica, desde o punto de vista temático, ideolóxico e estilístico, os trazos xerais da obra de Ramón Otero Pedrayo. MÍNIMOS

§ Explica a pertenza de Castelao, Risco e Otero Pedrayo ao Grupo Nós e reflexiona sobre as diferenzas entre eles. MÍNIMOS

§ Describe o contexto en que se desenvolveu a literatura de Vangarda en Galicia e caracteriza as tres correntes principais. MÍNIMOS

§ Reflexiona, de xeito guiado, sobre as peculiaridades da Vangarda galega e as súas repercusións na historia da literatura.MÍNIMOS

§ Coñece a traxectoria de Manuel Antonio e sintetiza os trazos propios da súa obra.MÍNIMOS

§ Coñece a traxectoria de Rafael Dieste e sintetiza as características da súa obra.

§ Describe o labor cultural dos axentes literarios no exilio e reflexiona sobre este, baixo guía.MÍNIMOS

§ Comenta as consecuencias da Guerra Civil para a literatura galega.

§ Coñece a traxectoria de Luís Seoane e caracteriza a súa obra.MÍNIMOS

§ Coñece a traxectoria de Eduardo Blanco Amor e sintetiza os trazos propios da súa obra.MÍNIMOS

§ Caracteriza, desde o punto de vista temático, a obra narrativa de Eduardo Blanco Amor e reflexiona sobre o seu valor.MÍNIMOS

§ Coñece a traxectoria de Álvaro Cunqueiro e describe os trazos propios da súa obra narrativa, poética e teatral.

§ Reflexiona sobre a importancia de Álvaro Cunqueiro na narrativa do século XX.

§ Sintetiza a traxectoria de Ánxel Fole e caracteriza a súa obra narrativa.MÍNIMOS

§ Explica as características da Nova Narrativa Galega e describe a traxectoria e trazos propios dos seus autores/as representativos/as.MÍNIMOS

§ Caracteriza a obra lírica dos poetas da Xeración do 36.

§ Sintetiza os trazos propios da obra dos poetas da Promoción de Enlace.

- § Describe os trazos xerais da lírica da Xeración dos 50. MÍNIMOS
- § Explica as características fundamentais da obra dos autores/as destacados/as da Xeración dos 50.
- § Coñece a traxectoria de Celso Emilio Ferreiro e reflexiona sobre a súa concepción da poesía, así como sobre a súa transcendencia. MÍNIMOS
- § Identifica os temas principais na obra de Celso Emilio Ferreiro. MÍNIMOS
- § Refire unha panorámica xeral da narrativa galega de 1975 á actualidade. MÍNIMOS
- § Establece unha periodización da narrativa galega de 1975 á actualidade, de xeito razoado.
- § Explica e identifica as principais liñas temáticas exploradas na narrativa galega actual.
- § Describe a consolidación da literatura infantil e xuvenil na actualidade, en relación co seu contexto, e coñece os principais autores/as representativos/as. MÍNIMOS
- § Reflexiona, respondendo preguntas, sobre os trazos propios da narrativa actual, en relación coas súas causas históricas.
- § Explica a evolución da poesía galega de 1975 á actualidade, en relación co seu contexto. MÍNIMOS
- § Identifica os trazos característicos e principais representantes da Xeración dos 80. MÍNIMOS
- § Sintetiza os elementos comúns da lírica da Xeración dos 90. MÍNIMOS
- § Recoñece poetas destacados/as de comezos do século XXI.
- § Razona as causas da eclosión das mulleres escritoras na poesía galega actual.
- § Reflexiona sobre a importancia da conquista de novos espazos públicos para a poesía galega actual.
- § Describe a situación xeral do teatro dende 1973 á actualidade.
- § Explica as características do Grupo Abrente e sintetiza os trazos xerais da obra dos seus principais representantes.
- § Recoñece os trazos comúns do teatro da promoción dos 80. MÍNIMOS
- § Coñece os/as dramaturgos/as e obras destacadas da xeración dos 90. MÍNIMOS
- § Reflexiona sobre a evolución do teatro con respecto da época anterior e sobre as dificultades específicas da literatura dramática na actualidade. MÍNIMOS

COMPETENCIAS CLAVE

CCL

OBXECTIVOS: h, l

CONTIDOS

- B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade. (MÍNIMOS)
- § Escolma de textos: Antón Villar Ponte e Ramón Cabanillas.
 - § Escolma de textos: Castelao, Vicente Risco e Ramón Otero Pedrayo.
 - § Escolma de textos: Amado Carballo, Manuel Luís Acuña, Manuel Antonio e Álvaro Cebreiro, Fermín Bouza Brey e Álvaro Cunqueiro.
 - § Escolma de textos: Luís Seoane, Lorenzo Varela e Eduardo Blanco Amor.
 - § Escolma de textos: Ánxel Fole, Álvaro Cunqueiro, Xosé Luís Méndez Ferrín, Xosé Neira Vilas, María Xosé Queizán e Carlos Casares.
 - § Escolma de textos: Celso Emilio Ferreiro, Xosé María Díaz Castro, Aquilino Iglesia Alvariño, Antón Avilés de Taramancos, Uxío Novoneyra, Luís Pimentel, Manuel María, Xohana Torres, Luz Pozo Garza.
 - § Escolma de textos: Suso de Toro, Pedro Feijoo, Jaureguizar, María Reimóndez.
 - § Escolma de textos: Miguel Anxo Fernán-Vello, Ramiro Fonte, Gonzalo Navaza, Alfonso Pexegueiro, Darío Xohán Cabana, Xosé María Álvarez Cáccamo, María do Cebreiro, Ana Romaní, Fran Alonso, Lupe Gómez, Celso Fernández Sanmartín, Chus Pato, Olga Novo, Antía Otero.
 - § Escolma de textos: Roberto Vidal Bolaño, Cándido Pazó.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.
- § Ler comprensivamente escolmas de textos de cada unha das épocas estudadas. (MÍNIMOS)
 - § Valorar, seguindo criterios razoados, a importancia das obras seleccionadas.
 - § Ler escolmas de textos de cada unha das épocas estudadas de xeito comprensivo, resumir o seu contido e relacionalas co seu contexto.
 - § Ler unha escolma de textos de Antón Villar Ponte e Ramón Cabanillas e resumir o seu contido.
 - § Comentar, de xeito guiado, unha escolma de poemas de Ramón Cabanillas, en relación con seu contexto.
 - § Sinalar os trazos característicos definitorios dos textos.

- § Comentar, de xeito guiado, unha escolma de textos da época das Vangardas.
- § Comentar, baixo guía, dous poemas de Luís Seoane e Lorenzo Varela, en relación co seu contexto.
- § Comentar guiadamente un fragmento da obra de Eduardo Blanco Amor e sinalar as innovacións que presenta.
- § Comentar, de xeito guiado, unha escolma de textos narrativos da época de posguerra, en relación co seu contexto.
- § Comentar as características da NN Galega presentes en textos de Méndez Ferrín, Mª Xosé Queizán e Carlos Casares.
- § Comentar unha escolma de poemas da época da ditadura, baixo guía.
- § Comentar, respondendo preguntas, unha escolma de textos narrativos da época actual.
- § Comenta, respondendo preguntas, unha escolma de textos dramáticos actuais.
- § Comparar e clasificar textos literarios do mesmo período segundo a súa temática.
- § Establecer unha comparación entre a poesía de Luís Seoane e a de autores das Vangardas.
- § Sinalar as diferenzas entre a poesía dos 80, a poesía dos 90 e a de comezos do século XXI.
- § Comprender as diferenzas entre as tres xeracións teatrais dos últimos anos.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura.

- § Le comprensivamente escolmas de textos de cada unha das épocas estudadas.(MÍNIMOS)
- § Valora, seguindo criterios razoados, a importancia das obras seleccionadas.(MÍNIMOS)

LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.(MÍNIMOS)

- § Le escolmas de textos de cada unha das épocas estudadas de xeito comprensivo, resume o seu contido e relaciónaos co seu contexto.

LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.

- § Comenta, de xeito guiado, unha escolma de poemas de Ramón Cabanillas, en relación con seu contexto.
- § Sinala os trazos característicos definitorios dos textos.
- § Analiza, baixo guía, unha escolma de textos de Castelao e reflexiona sobre a súa vixencia na actualidade.
- § Sinala os trazos satíricos presentes nun texto de Vicente Risco.
- § Analiza, de xeito guiado, dous fragmentos da obra de Otero Pedrayo.
- § Comenta, de xeito guiado, unha escolma de textos da época das Vangardas.
- § Comenta, baixo guía, dous poemas de Luís Seoane e Lorenzo Varela, en relación co seu contexto.
- § Comenta guiadamente un fragmento da obra de Eduardo Blanco Amor e sinala as innovacións que presenta.
- § Comenta, de xeito guiado, unha escolma de textos narrativos da época de posguerra, en relación co seu contexto.
- § Comenta as características da Nova Narrativa Galega presentes en textos de Méndez Ferrín, Mª Xosé Queizán e Carlos Casares.

- § Comenta unha escolma de poemas da época da ditadura, baixo guía.
- § Comenta, respondendo preguntas, unha escolma de textos narrativos da época actual. Comenta, baixo guía, unha escolma de poemas actuais. Comenta, respondendo preguntas, unha escolma de textos dramáticos actuais.

LGLB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos.

- § Compara e clasifica textos literarios do mesmo período segundo a súa temática.
- § Establece unha comparación entre a poesía de Luís Seoane e a de autores das Vangardas.
- § Sinala as diferenzas entre a poesía dos 80, a poesía dos 90 e a de comezos do século XXI.
- § Explica as diferenzas entre as tres xeracións teatrais dos últimos anos.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL

OBXECTIVOS: h, I

CONTIDOS

B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.(MÍNIMOS)

- § Lectura expresiva e comprensiva de «O retrato», en *Retrincos*, Castelao.
- § Lectura expresiva e comprensiva de «Enterro», en *Proel*, Luís Amado Carballo.

- § Lectura expresiva e comprensiva de «O cartafol do vento», en *De catro a catro*, Manuel Antonio.
- § Lectura expresiva e comprensiva de «A arrasadeira», en *Os biosbardos*, Eduardo Blanco Amor.
- § Lectura expresiva e comprensiva de «Xaneiro 1972, II», en *Onde o mundo se chama Celanova*, Celso Emilio Ferreiro.
- § Lectura expresiva e comprensiva de «Irmaus», en *Longa noite de pedra*, Celso Emilio Ferreiro.
- § Lectura expresiva e comprensiva de «As cousas», en *Que me queres, amor?*, Manuel Rivas.
- § Lectura expresiva e comprensiva de «Saudemos a morte», en *Con pólvora e magnolias*, Xosé Luís Méndez Ferrín.
- § Lectura expresiva e comprensiva de «Tríptico», en *Epiderme de estío*, Lucía Novas.
- § Audición de poemas musicados.
- § Actividades de comprensión textual.(MÍNIMOS)
- § Reflexión oral e escrita sobre os textos.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.(MÍNIMOS)

- § Ler expresiva e comprensivamente un texto de Castelao e comentalo, baixo guía, en relación co seu contexto.
- § Ler expresiva e comprensivamente un poema de Amado Carballo e comentalo, respondendo preguntas.
- § Ler expresiva e comprensivamente un poema de Manuel Antonio e comentalo, de xeito guiado.
- § Ler expresiva e comprensivamente un fragmento da obra narrativa de Eduardo Blanco Amor, resumir o seu contido e analízalo desde o punto de vista estrutural e formal.
- § Ler expresiva e comprensivamente dous poemas de Celso Emilio Ferreiro e analízalos temática e formalmente, de xeito guiado.
- § Ler expresiva e comprensivamente un texto de Manuel Rivas e comentalo desde o punto de vista lingüístico e temático, de xeito guiado.
- § Ler expresiva e comprensivamente un poema de Xosé Luís Méndez Ferrín e coméntao desde o punto de vista temático, estrutural e formal, baixo guía.
- § Ler expresiva e comprensivamente un poema de Lucía Novas e analízalo temática, estrutural e formalmente, de xeito guiado.
- § escoitar versións musicadas de poemas lidos e analizados(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGLB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.(MÍNIMOS)

- § Le expresiva e comprensivamente un texto de Castelao e coméntao, baixo guía, en relación co seu contexto.
- § Le expresiva e comprensivamente un poema de Amado Carballo e coméntao, respondendo preguntas.
- § Le expresiva e comprensivamente un poema de Manuel Antonio e coméntao, de xeito guiado.
- § Le expresiva e comprensivamente un fragmento da obra narrativa de Eduardo Blanco Amor, resume o seu contido e analízalo desde o punto de vista estrutural e formal.
- § Le expresiva e comprensivamente dous poemas de Celso Emilio Ferreiro e analízalos temática e formalmente, de xeito guiado.
- § Le expresiva e comprensivamente un texto de Manuel Rivas e coméntao desde o punto de vista lingüístico e temático, de xeito guiado.
- § Le expresiva e comprensivamente un poema de Xosé Luís Méndez Ferrín e coméntao desde o punto de vista temático, estrutural e formal, baixo guía.
- § Le expresiva e comprensivamente un poema de Lucía Novas e analízalo temática, estrutural e formalmente, de xeito guiado.

LGLB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade e escribe/debate, argumentadamente, sobre os seus valores literarios.(MÍNIMOS)

- § escoita diferentes versións musicadas de poemas lidos e analizados.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL

OBXECTIVOS: b, h, l

CONTIDOS

B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.(MÍNIMOS)

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL

OBXECTIVOS: e, h, l

CONTIDOS

B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.

- Procura de información.(MÍNIMOS)

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.

- § Facer uso das bibliotecas presenciais e dixitais, con frecuencia e autonomía.(MÍNIMOS)
- § Empregar habitualmente fontes de información diversas para realizar traballos académicos.
- § Utilizar diferentes recursos dixitais en galego para a procura de información.
- § Empregar recursos dixitais de lecer e relacionados coa música, a poesía e a cultura galega.
- § Citar adecuadamente as fontes nos seus traballos escritos.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.

- § Fai uso das bibliotecas presenciais e dixitais, con frecuencia e autonomía.(MÍNIMOS)
- § Emprega habitualmente fontes diversas de información para realizar traballos académicos.
- § Cita adecuadamente as fontes nos seus traballos escritos.

LGLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.

- § Utiliza diferentes recursos dixitais en galego para a procura de información.
- § Emprega recursos dixitais de lecer e relacionados coa música, a poesía e a cultura galega.
- § Cita adecuadamente as fontes nos seus traballos escritos.

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CD

OBXECTIVOS: h, l, n

CONTIDOS

B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballos na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

- § Expresión escrita: creación de textos narrativos breves.(MÍNIMOS)
- § Expresión escrita: creación de textos dialogados.
- § Expresión escrita: creación de textos poéticos.(MÍNIMOS)
- § Expresión escrita: creación dunha banda deseñada. Expresión oral e escrita: creación e representación de textos teatrais. Expresión escrita: transformación de textos dados.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballos na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

- § Escribir textos narrativos breves, incorporando recursos estilísticos estudados na clase.(MÍNIMOS)
- § Elaborar textos dialogados a partir das lecturas.
- § Crear textos poéticos, seguindo os modelos analizados na clase.(MÍNIMOS)
- § Crear unha banda deseñada, conforme un modelo.
- § Escribir e representar textos teatrais en grupo, aplicando os coñecementos adquiridos na clase.

- § Transformar textos dados de diferentes xéneros, reparando nos seus trazos estéticos fundamentais.
- § Desenvolver o gusto pola escrita como instrumento de comunicación.
- § Utilizar a creación literaria para analizar, expresar e regular as propias emocións, de xeito guiado.

ESTÁNDARES E INDICADORES.

LGLB5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.

§ Escribe textos narrativos breves, incorporando recursos estilísticos estudados na clase.(MÍNIMOS)

§ Elabora textos dialogados a partir das lecturas.

§ Crea textos poéticos, seguindo os modelos analizados na clase.(MÍNIMOS)

§ Crea unha banda deseñada, conforme un modelo.

§ Escribe e representa textos teatrais en grupo, aplicando os coñecementos adquiridos na clase.

§ Transforma textos dados de diferentes xéneros, reparando nos seus trazos estéticos fundamentais.

LGLB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.

§ Dá mostras de desenvolver o gusto pola escrita como instrumento de comunicación.

§ Utiliza a creación literaria para analizar, expresar e regular as propias emocións, de xeito guiado.(MÍNIMOS)

COMPETENCIAS CLAVE

CCL, CCEC

